ŹRÓDŁA WSPÓLNOTOWEGO PRAWA ROLNEGO

Białystok 2008

ŹRÓDŁA WSPÓLNOTOWEGO PRAWA ROLNEGO

ŹRÓDŁA WSPÓLNOTOWEGO PRAWA ROLNEGO

w zakresie polityki strukturalnej i dopłat bezpośrednich

opracowała Dorota Milanowska

Temida2
Białystok 2008

© Copyright by Temida 2

Białystok 2008

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku
FUW0252238

Rada Programowa Wydawnictwa Temida 2:

Leonard Etel, Marian Grzybowski, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Adam Lityński, Emil Pływaczewski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Halina Święczkowska, Bogdan Wierzbicki

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiejkolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978–83–89620–38–5

Opracowanie graficzne i typograficzne:
Katarzyna Frąckiewicz, Jerzy Banasiuk

Projekt okładki:
Jerzy Banasiuk

Redakcja techniczna:
Jerzy Banasiuk

Korekta:
Dorota Milanowska

302565

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy i wsparciu finansowym
Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

3/49108p

Spis treści

Wstęp 7

I. Regulacje traktatowe 8

Traktat o Wspólnocie Europejskiej z 7 lutego 1992 r. (wyciąg) 8

Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej z 16 kwietnia 2003 r. Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji do UE – Załącznik XII: Lista, której dotyczy art. 24 Aktu Przystąpienia: Polska – 6. Rolnictwo – A. Prawodawstwo w zakresie rolnictwa (wyciąg) 11

II. Finansowanie wspólnej polityki rolnej 18

Rozporządzenie Rady (WE) nr **1290/2005** z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej 18

III. Mechanizmy wspólnej polityki rolnej 40

1. Polityka strukturalna 40

1.1. Legislaja UE 40

Rozporządzenie Rady (WE) nr **1698/2005** z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich 40

Rozporządzenie Komisji (WE) nr **1320/2006** z dnia 5 września 2006 r. ustanawiające zasady przejścia do systemu wsparcia rozwoju obszarów wiejskich określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005 78

Rozporządzenie Komisji (WE) nr **1974/2006** z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) 84

Rozporządzenie Komisji (WE) nr **1975/2006** z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich 100

Decyzja Rady (WE) nr **2006/144** z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla rozwoju obszarów wiejskich (okres programowania 2007–2013) 113

1.2. Legislacja krajowa 123

1.2.1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 123

2. System dopłat bezpośrednich 125

2.1. Legislacja UE 125

Rozporządzenie Rady (WE) nr **1782/2003** z dnia 29 września 2003 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniające rozporządzenia (EWG) Nr 2019/93, (WE) Nr 1452/2001, (WE) Nr 1453/2001, (WE) Nr 1454/2001, (WE) Nr 1868/94, (WE) Nr 1251/1999, (WE) Nr 1254/1999, (WE) Nr 1673/2000, (EWG) Nr 2358/71 i (WE) Nr 2529/2001 125

Rozporządzenie Rady (WE) nr **795/2004** z dnia 21 kwietnia 2004 r. wprowadzające zasady stosowania jednolitej płatności obszarowej wprowadzonej rozporządzeniem Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne reguły wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników 188

Rozporządzenie Komisji (WE) nr **796/2004** z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1782/2003 ustanawiającego wspólne zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia dla rolników 218

Rozporządzenie Komisji (WE) nr **1655/2004** z dnia 22 września 2004 r. ustanawiające zasady przejścia z opcjonalnego systemu modulacji ustanowionego art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1259/1999 na obowiązkowy system modulacji ustanowiony rozporządzeniem Rady (WE) nr 1782/2003 270

2.2. Legislacja krajowa 272

Wstęp

Oddawane do rąk Czytelników opracowanie zawiera wybór aktów prawnych Wspólnoty Europejskiej stanowiących źródła wspólnotowego prawa rolnego. Na zawartość zbioru składają się akty prawne prawa pierwotnego i wtórnego z zakresu drugiego filaru wspólnej polityki rolnej – polityki strukturalnej oraz problematyki dopłat bezpośrednich. W zbiorze zamieszczono także wyciąg z Traktatu Akcesyjnego z 2003 r.

Wybór zagadnień podyktowany jest ich doniosłością dla polskiego sektora rolnego. W zbiorze zamieszczone zostały nowe regulacje prawne pochodzące z ostatniej reformy wspólnej polityki rolnej z lat 2003/2004, tworzące ramy prawne zarówno dla polityki rozwoju obszarów wiejskich z jej szczególnymi funkcjami, jakie ma realizować wobec społeczeństw europejskich, jak i dla nowego systemu dopłat bezpośrednich.

Ze względu na objętość prawodawstwa z zakresu wspólnotowego prawa rolnego, konieczne stało się dokonanie selekcji i ograniczenie się do najważniejszych aktów prawnych. Rozmiar poszczególnych aktów prawnych zmusił autorkę do zacytowania w pierwszym rzędzie ich części normatywnej *sensu stricte*, bez poprzedzających je preambuł, zawierających uzasadnienie tworzonych regulacji. Każdy rozdział zawiera odesłanie do regulacji prawa polskiego, implementujących bądź konkretyzujących regulacje wspólnotowe. Przy cytowaniu regulacji prawa polskiego ograniczono się do podania miejsca ich publikacji. Teksty aktów prawa wspólnotowego pochodzą z internetowego serwisu prawnego Wspólnot Europejskich http:/ eur-lex.europa.eu/pl/index.htm. Uwzględniono stan prawny na 17 września 2007 r.

Zamierzeniem autorki było stworzenie zbioru, mającego stanowić materiał pomocniczy do wykładów i ćwiczeń z prawa rolnego. Zbiór przeznaczony jest dla studentów prawa oraz kierunków pokrewnych, w ramach których omawiana jest problematyka wspólnej polityki rolnej Wspólnoty Europejskiej, a także praktyków prawa oraz osób będących beneficjentami programów pomocowych w ramach polityki strukturalnej.

Autorka ma nadzieję, że zbiór będzie stanowił przydatną pomoc w opanowaniu materii wspólnotowego prawa rolnego.

Dorota Milanowska
Białystok, wrzesień 2007 r.

I
Regulacje traktatowe

Traktat o Wspólnocie Europejskiej z 7 lutego 1992 r. (wyciąg)
(Dz. Urz. WE C 325, 24/12/2002)
(...)

TYTUŁ II
ROLNICTWO

Artykuł 32

1. Wspólny rynek obejmuje także rolnictwo i handel produktami rolnymi. Przez "produkty rolne" należy rozumieć płody ziemi, produkty pochodzące z hodowli i rybołówstwa, jak również produkty pierwszego przetworzenia, które pozostają w bezpośrednim związku z tymi produktami.

2. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień artykułów 33–38, zasady przewidziane w celu ustanowienia wspólnego rynku stosują się do produktów rolnych.

3. Produkty podlegające postanowieniom artykułów 33–38 są wymienione na liście stanowiącej załącznik I do niniejszego Traktatu.

4. Funkcjonowaniu i rozwojowi wspólnego rynku produktów rolnych musi towarzyszyć ustanowienie wspólnej polityki rolnej.

Artykuł 33

1. Celami wspólnej polityki rolnej są:

a) zwiększenie wydajności rolnictwa przez wspieranie postępu technicznego, racjonalny rozwój produkcji rolnej, jak również optymalne wykorzystanie czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej;

b) zapewnienie w ten sposób odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, zwłaszcza przez podniesienie indywidualnego dochodu osób pracujących w rolnictwie;

c) stabilizacja rynków;

d) zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw;

e) zapewnienie rozsądnych cen w dostawach dla konsumentów.

2. Przy ustalaniu wspólnej polityki rolnej i specjalnych środków służących jej realizacji uwzględnia się:

a) szczególny charakter gospodarki rolnej, wynikający ze struktury społecznej rolnictwa oraz z różnic strukturalnych i przyrodniczych między poszczególnymi regionami rolniczymi;

b) potrzebę stopniowego wprowadzania odpowiednich środków dostosowawczych;

c) fakt, że w Państwach Członkowskich rolnictwo jest sektorem ściśle powiązanym z całą gospodarką.

Artykuł 34

1. Do osiągnięcia celów przewidzianych w artykule 33 ustanawia się wspólną organizację rynków rolnych.

Zależnie od produktów, organizacja ta przybiera jedną z następujących form:

a) wspólne reguły konkurencji,

b) obowiązkowa koordynacja różnych krajowych organizacji rynkowych,

c) europejska organizacja rynkowa.

2. Wspólna organizacja, ustanowiona w jednej z postaci przewidzianych w ustępie 1, może obejmować wszelkie środki konieczne do osiągnięcia celów określonych w artykule 33, a zwłaszcza regulację cen, subwencje służące produkcji i wprowadzaniu do obrotu różnych produktów, systemy magazynowania i przewozu oraz wspólne mechanizmy stabilizacji przywozu i wywozu.

Wspólna organizacja ogranicza się do osiągania celów określonych w artykule 33 i wyklucza wszelką dyskryminację między producentami lub konsumentami wewnątrz Wspólnoty.

Wspólna polityka cenowa powinna się opierać na wspólnych kryteriach i jednolitych metodach kalkulacji.

3. Aby umożliwić wspólnej organizacji określonej w ustępie 1 osiąganie jej celów, może być stworzony jeden lub kilka funduszy orientacji i gwarancji rolnej.

Artykuł 35

Do umożliwienia osiągnięcia celów określonych w artykule 33 w ramach wspólnej polityki rolnej mogą być zwłaszcza przewidziane środki polegające na:

a) skutecznej koordynacji wysiłków podejmowanych w dziedzinach kształcenia zawodowego, badań naukowych i upowszechniania wiedzy rolniczej, co może obejmować wspólne finansowanie projektów lub instytucji,

b) wspólnym działaniu na rzecz zwiększania poziomu konsumpcji niektórych produktów.

Artykuł 36

Postanowienia rozdziału dotyczącego reguł konkurencji stosują się do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi jedynie w zakresie ustalonym przez Radę w ramach postanowień i zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 37 ustępy 2 i 3, z uwzględnieniem celów określonych w artykule 33.

Rada może zwłaszcza zezwolić na przyznanie pomocy:

a) na ochronę gospodarstw znajdujących się w niekorzystnym położeniu ze względu na warunki strukturalne lub przyrodnicze,

b) w ramach programów rozwoju gospodarczego.

Artykuł 37

1. W celu opracowania ogólnych kierunków wspólnej polityki rolnej Komisja zwołuje, bezpośrednio po wejściu w życie niniejszego Traktatu, konferencję Państw Członkowskich w celu porównania ich polityk rolnych, dokonując zwłaszcza bilansu ich zasobów i potrzeb.

2. Biorąc pod uwagę prace konferencji przewidzianej w ustępie 1, Komisja przedkłada, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu propozycje dotyczące wypracowywania i realizowania wspólnej polityki rolnej, w tym zastąpienia organizacji krajowych przez jedną z form wspólnej or-

ganizacji przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, jak również wprowadzenia w życie środków wyszczególnionych w niniejszym tytule.

Propozycje te uwzględniają współzależność zagadnień rolnych wymienionych w niniejszym tytule.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, uchwala rozporządzenia lub dyrektywy oraz podejmuje decyzje, bez uszczerbku dla zaleceń, które mogłaby sformułować.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zastąpić krajowe organizacje rynkowe wspólną organizacją przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, na warunkach określonych w ustępie 2, jeżeli:

a) wspólna organizacja oferuje Państwom Członkowskim sprzeciwiającym się temu środkowi i dysponującym własną organizacją krajową dla określonej produkcji równoważne gwarancje zatrudnienia i poziomu życia zainteresowanych producentów, uwzględniając harmonogram możliwych dostosowań i potrzebną specjalizację,

b) organizacja ta zapewnia w handlu wewnątrz Wspólnoty warunki podobne do tych, jakie istnieją na rynku krajowym.

4. Jeżeli utworzona jest wspólna organizacja dla niektórych surowców, a nie istnieje jeszcze wspólna organizacja dla odpowiednich produktów przetworzonych, surowce te, wykorzystywane do produktów przetworzonych przeznaczonych na wywóz do państw trzecich, mogą być przywożone spoza Wspólnoty.

Artykuł 38

Jeżeli w Państwie Członkowskim produkt jest przedmiotem krajowej organizacji rynkowej lub regulacji wewnętrznej o równoważnym skutku, która wpływa na pozycję konkurencyjną produktu podobnego w innym Państwie Członkowskim, Państwa Członkowskie stosują w przywozie opłatę wyrównawczą na taki produkt pochodzący z Państwa Członkowskiego, w którym istnieje taka organizacja lub regulacja, chyba że Państwo to stosuje opłatę wyrównawczą przy wywozie.

Komisja ustala wysokość tych opłat na poziomie niezbędnym do przywrócenia równowagi; może ona również zezwolić na inne środki, ustalając szczegóły i warunki. (...)

Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej z 16 kwietnia 2003 r.

Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji do UE

– Załącznik XII: Lista, której dotyczy art. 24 Aktu Przystąpienia:

Polska – 6. Rolnictwo – A. Prawodawstwo w zakresie rolnictwa,

(Dz. Urz. UE L 236, 23/09/2003)

(...)

ROLNICTWO

A. USTAWODAWSTWO ROLNE

1. 31997 R 0478: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 478/97 z dnia 14 marca 1997 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 2200/96 w odniesieniu do wstępnego uznawania organizacji producentów (Dz. U. L 75 z 15.3.1997, str. 4), ostatnio zmienione przez:

31999 R 0243: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 243/1999 z dnia 1.2.1999 r. (Dz.U. L 27 z 2.2.1999, str. 8).

W drodze odstępstwa od artykułu 3 rozporządzenia (WE) nr 478/97, Polska uzyskuje trzyletni okres przejściowy rozpoczynający się z dniem przystąpienia, w czasie którego minimalne wymagania dotyczące wstępnego uznania organizacji producentów wynoszą pięciu producentów i 100 000 EUR. Czas trwania wstępnego uznania nie może przekroczyć pięciu lat począwszy od dnia uznania przez właściwe organy krajowe.

Z końcem trzyletniego okresu przejściowego, szczególne wymagania mające zastosowanie do wstępnego uznania ustanowione w artykule 3 rozporządzenia (WE) nr 478/97 mają zastosowanie, to jest, połowa liczby minimalnych wymagań określonych dla uznawania organizacji producentów ustanowionych w załącznikach I i II do rozporządzenia (WE) nr 412/97.

Jeżeli z końcem trzyletniego okresu przejściowego, organizacja producentów nie osiągnie minimalnych wymagań ustanowionych w rozporządzeniu (WE) nr 478/97, wycofuje się wstępne uznanie.

2. 31997 R 2597: Rozporządzenie Rady (WE) nr 2597/97 z dnia 18 grudnia 1997 r. ustanawiające dodatkowe zasady dotyczące wspólnej organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych w odniesieniu do mleka spożywczego (Dz. U. L 351 z 23.12.1997, str. 13) ostatnio zmienione przez:

- 31999 R 1602: Rozporządzenie Rady (WE) nr 1602/1999 z dnia 19.7.1999 r. (Dz. U. L 189 z 22.7.1999, str. 43).

W drodze odstępstwa od artykułu 3 ustęp 1 litery b), c) i d) rozporządzenia (WE) 2597/97 wymagania związane z zawartością tłuszczu nie mają zastosowania w odniesieniu do mleka spożywczego wyprodukowanego w Polsce w okresie pięciu lat od dnia przystąpienia. Mleko spożywcze, które nie spełnia wymagań związanych z zawartością tłuszczu może być wprowadzane do obrotu wyłącznie w Polsce lub eksportowane do państw trzecich.

3. 31998 R 2848: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2848/98 z dnia 22 grudnia 1998 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2075/92 w zakresie systemu premii, określania kwot produkcji i przyznawania specjalnej pomocy grupom producentów w sektorze surowca tytoniowego (Dz. U. L 358, z 31.12.1998, str. 17), ostatnio zmienione przez:

- 32002 R 1983: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1983/2002 z dnia 7.11.2002, (Dz. U. L 306 z 8.11.2002, str. 8).

W drodze odstępstwa od załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 2848/98, próg pozwalający na uznanie za grupę producentów ustala się na poziomie 1% gwarantowanego progu dla wszystkich regionów produkcji w Polsce na okres pięciu lat od dnia przystąpienia.

4. 31999 R 1254: Rozporządzenie Rady (WE) nr 1254/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wołowiny i cielęciny (Dz. U. L 160 z 26.6.1999, str. 21) ostatnio zmienione przez:

- 32001 R 2345: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2345/2001 z dnia 30.11.2001 r. (Dz.U. L 315 z 1.12.2001, str. 29).

W drodze odstępstwa od artykułu 3 litera f) rozporządzenia (WE) nr 1254/1999, Polska może do końca roku 2006 uznawać krowy należące do ras wymienionych w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2342/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1254/1999 w sprawie wspólnej organizacji rynku wołowiny i cielęciny w zakresie systemu premii, jako kwalifikujące się do premii z tytułu krów mamek na mocy podsekcji 3 rozporządzenia (WE) nr 1254/1999, o ile zostały one pokryte lub zainseminowane buhajami ras mięsnych.

B. USTAWODAWSTWO WETERYNARYJNE I FITOSANITARNE

I. Ustawodawstwo Weterynaryjne

1. 31964 L 0433: Dyrektywa Rady 64/433/EWG w sprawie warunków zdrowotnych produkcji i wprowadzania do obrotu świeżego mięsa (Dz.U. P 121 z 29.7.1964, str. 2012 i później zmieniona i skonsolidowana w Dz.U. L 268 z 29.6.1991, str. 71), ostatnio zmieniona przez:

- 31995 L 0023: Dyrektywa Rady 95/23/WE z dnia 22.6.1995 r. (Dz.U. L 243 z 11.10.1995, str. 7);

31971 L 0118: Dyrektywa Rady 71/118/EWG z dnia 15 lutego 1971 r. w sprawie problemów zdrowotnych wpływających na produkcję i wprowadzanie na rynek świeżego mięsa drobiowego (Dz.U. L 55 z 8.3.1971, str. 23, później zmieniona i zaktualizowana przez Dz.U. L 62 z 15.3.1993, str. 6) ostatnio zmieniona przez:

- 31997 L 0079: Dyrektywa Rady 97/79/WE z dnia 18.12.1997 r. (Dz.U. L 24 z 30.1.1998, str. 31);

31977 L 0099: Dyrektywa Rady 77/99/EWG z dnia 21 grudnia 1976 r. w sprawie problemów zdrowotnych wpływających na produkcję i wprowadzanie do obrotu produktów mięsnych oraz niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. L 26 z 31.1.1977, str. 85, później zmieniona i zaktualizowana przez Dz. U. L 57 z 2.3.1992, str. 4), ostatnio zmieniona przez:

- 31997 L 0076: Dyrektywa Rady 97/76/WE z dnia 16.12.1997 r. (Dz.U. L 10 z 16.1.1998, str. 25);

31991 L 0493: Dyrektywa Rady 91/493/EWG z dnia 22 lipca 1991 r. ustanawiająca warunki zdrowotne dotyczące produkcji i wprowadzania na rynek produktów rybołówstwa (Dz.U. L 268 z 24.9.1991, str. 15), ostatnio zmieniona przez:

- 31997 L 0079: Dyrektywa Rady 97/79/WE z dnia 18.12.1997 r. (Dz.U. L 24 z 30.1.1998, str. 31);

31992 L 0046: Dyrektywa Rady 92/46/EWG z dnia 16 czerwca 1992 r. ustanawiająca przepisy zdrowotne dla produkcji i wprowadzania na rynek surowego mleka, mleka poddanego obróbce termicznej i produktów na bazie mleka (Dz.U. L 268 z 14.9.1992, str. 1), ostatnio zmieniona przez:

- 31996 L 0023: Dyrektywa Rady 96/23/WE z dnia 29.4.1996 r. (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, str. 10);

31994 L 0065: Dyrektywa Rady 94/65/WE z 14 grudnia 1994 r. ustanawiająca wymagania dotyczące produkcji i wprowadzania do obrotu mielonego mięsa oraz przetworów mięsnych (Dz.U. L 368 z 31.12.1994, str. 10).

(a) Wymagań strukturalnych ustanowionych w załączniku I do dyrektywy 64/433/EWG, w załączniku I do dyrektywy 71/118/EWG, w załącznikach A i B do dyrektywy 77/99/EWG i w załączniku I do dyrektywy 94/65/WE nie stosuje się do 31 grudnia 2007 roku do zakładów w Polsce wymienionych w dodatku B do niniejszego Załącznika i nie stosuje się do 31 grudnia 2006 roku do zakładów w Polsce wymienionych w dodatku B, wymagań strukturalnych ustanowionych w załączniku B do dyrektywy 92/46/EWG i w Załączniku do dyrektywy 91/493/EWG, z zastrzeżeniem następujących warunków.

(b) Tak długo jak zakłady wymienione w literze a) powyżej korzystają z postanowień tej litery, produkty pochodzące z tych zakładów mogą być wprowadzane jedynie na rynek krajowy lub dalej przetwarzane w zakładach krajowych również objętych postanowieniami litery a), niezależnie od daty wprowadzenia na rynek. Produkty te muszą być oznaczone specjalnym znakiem jakości zdrowotnej.

W przypadku świeżych, gotowych lub przetworzonych produktów rybołówstwa, mogą być one wprowadzone na rynek krajowy lub przyrządzane albo dalej przetwarzane w tym samym zakładzie, niezależnie od daty wprowadzenia na rynek. Muszą one być zapakowane w opakowania zbiorcze lub jednostkowe oraz muszą nosić specjalny znak identyfikacyjny. Świeże nieopakowane ryby nie mogą być wprowadzane do obrotu, z wyjątkiem sprzedaży bezpośredniej do konsumenta końcowego w powiecie, w którym zakład rybny jest usytuowany. W takim przypadku, kontener z rybami wysyłany do miejsca sprzedaży musi być oznakowany wyżej wymienionym specjalnym znakiem.

Pierwszy akapit ma również zastosowanie do wszystkich produktów pochodzących ze zintegrowanych zakładów mięsnych, gdzie część zakładu podlega postanowieniom litery a). Zakłady mleczarskie wymienione w dodatku B mogą otrzymywać dostawy mleka surowego, które nie spełnia wymogów załącznika A rozdział IV część A ustęp 1 do dyrektywy 92/46 EWG, lub które pochodzi z gospodarstw mlecznych, które nie spełniają wymogów załącznika A rozdział II do tej dyrektywy, o ile gospodarstwa te są wymienione w wykazie prowadzonym w tym celu przez władze polskie.

(c) 56 zakładów mleczarskich wymienionych w dodatku B może przetwarzać mleko spełniające i niespełniające wymagań UE na odrębnych liniach produkcyjnych. Zezwolenie to jest przyznawane zakładom mleczarskim do:

- 30 czerwca 2005 r. dla 29 zakładów wymienionych w wykazie, w części I;
- 31 grudnia 2005 r. dla 14 zakładów wymienionych w wykazie, w części II;
- 31 grudnia 2006 r. dla 13 zakładów wymienionych w wykazie, w części III.

Wobec tego, za mleko niespełniające wymagań UE uważane są dostawy mleka surowego, które nie spełnia wymogów załącznika A rozdział IV część A ustęp 1 do dyrektywy 92/46/EWG, lub które pochodzi z gospodarstw mleczarskich, które nie spełniają wymogów załącznika A rozdział II do tej dyrektywy, o ile gospodarstwa te są wymienione w wykazie prowadzonym w tym celu przez władze polskie.

Zakłady te muszą w pełni spełniać wymagania UE dla zakładów, łącznie z wprowadzeniem systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HA CP) (wymienionego w artykule 14 dyrektywy 92/46/EWG, i muszą wykazać zdolność do całkowitego spełnienia następujących warunków, włącznie ze wskazaniem ich właściwych linii produkcyjnych:

- podjąć wszelkie konieczne działania w celu umożliwienia ścisłego przestrzegania wewnętrznych procedur segregacji mleka począwszy od odbioru do ostatecznego etapu produkcji, włącznie z ustaleniem tras zbiórki mleka, oddzielnym przechowywaniem i przetwarzaniem mleka spełniającego i niespełniającego wymagań UE, szczególnym pakowaniem i etykietowaniem produktów na bazie mleka niespełniającego wymagań UE jak również oddzielnym przechowywaniem tych produktów,

- ustalić procedury zapewniające prześledzenie pochodzenia surowca, włącznie z koniecznym udokumentowaniem przepływu produktów i księgowością dla produktów oraz korelacji surowca spełniającego i niespełniającego wymagań z kategoriami wytwarzanych produktów,
- poddać całość mleka surowego obróbce termicznej w temperaturze minimalnej 71,7 °C przez 15 sekund, oraz
- podjąć wszelkie właściwe środki w celu zapewnienia, że znaki jakości zdrowotnej nie są fałszowane.

Polskie władze:

- zapewnią, że prowadzący lub zarządzający każdym z przedmiotowych zakładów podejmuje wszelkie konieczne środki w celu umożliwienia ścisłego przestrzegania wewnętrznych procedur segregacji mleka,
- przeprowadzą testy i niezapowiedziane kontrole przestrzegania segregacji mleka, oraz
- przeprowadzą testy w zatwierdzonych laboratoriach wszystkich surowców i produktów końcowych w celu sprawdzenia ich zgodności z wymaganiami załącznika C do dyrektywy 92/46/EWG, włącznie z kryteriami mikrobiologicznymi dla produktów na bazie mleka.

Mleko i/lub produkty na bazie mleka pochodzące z odrębnych linii produkcyjnych przetwarzających surowe mleko niespełniające wymagań UE w zatwierdzonych zakładach mleczarskich mogą być wprowadzane wyłącznie na rynek krajowy, niezależnie od daty wprowadzenia do obrotu. Jeżeli mleko lub produkty na bazie mleka są przedmiotem dalszego przetwarzania, nie mogą one być mieszane z mlekiem spełniającym wymagania UE lub produktami na bazie mleka spełniającymi wymagania UE, ani być wprowadzane do zakładów, które nie są objęte środkami przejściowymi. Produkty te muszą być opatrzone specjalnym znakiem jakości zdrowotnej, niezależnie od dnia wprowadzenia do obrotu.

Mleko i przetwory mleczne produkowane w Polsce na podstawie powyższych postanowień, mogą otrzymać wsparcie na podstawie tytułu I rozdziały II i III z wyjątkiem artykułu 11 i tytułu II rozporządzenia Rady (WE) nr 1255/1999, jedynie jeżeli są opatrzone owalnym znakiem jakości zdrowotnej wymienionym w załączniku C rozdział IV. A do dyrektywy Rady 92/46/EWG.

(d) Polska zapewni stopniowe dostosowanie do wymagań strukturalnych wymienionych w literze a) zgodnie z terminami wyznaczonymi do uzupełnienia braków wymienionymi w dodatku B. Polskie władze będą nieprzerwanie nadzorować indywidualnie przyjęte harmonogramy dostosowania zakładów na podstawie jednolitych kryteriów. Polska zapewni, że jedynie te zakłady mięsne, które będą w pełni spełniały te wymagania do 31 grudnia 2007 roku i jedynie te zakłady mleczarskie i zakłady przetwórstwa rybnego, które spełnią w pełni kryteria do 31 grudnia 2006 roku, będą mogły dalej prowadzić działalność. Polska przedstawia Komisji coroczne sprawozdania na temat postępów poczynionych w każdym z zakładów wymienionych w dodatku B, zawierające wykaz zakładów, które zakończyły dostosowanie w danym roku. W odniesieniu do zakładów mleczarskich, o których mowa w literze c), sprawozdania składane są co sześć miesięcy, począwszy od listopada 2004 roku.

(e) Komisja może uaktualnić dodatek B do niniejszego załącznika przed przystąpieniem i do końca okresu przejściowego. Wobec tego, Komisja może dodać w ograniczonym zakresie do wykazu poszczególne zakłady, o których mowa w literze a) lub z niego usunąć poszczególne zakłady, o których mowa w literach a) i c) w świetle postępów dokonanych w uzupełnianiu istniejących braków, oraz z uwzględnieniem rezultatów procedury kontrolnej i uzgodnionego stopniowego zmniejszenia liczby zakładów mleczarskich posiadających zezwolenie na przetwarzanie mleka spełniającego i niespełniającego wymagań UE, o których mowa w literze c).

Należy przyjąć szczegółowe zasady wykonawcze w celu zapewnienia należytego funkcjonowania powyższego systemu przejściowego zgodnie z artykułem 16 dyrektywy 64/433 EWG, artykułem 21 dyrektywy 71/118/EWG, artykułem 15 dyrektywy 91/493 EWG,

artykułem 20 dyrektywy 77/99/EWG, artykułem 31 dyrektywy 92/46/EWG i artykułem 20 dyrektywy 94/65/WE.

2. 31999 L 0074: Dyrektywa Rady 1999/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiająca minimalne normy dotyczące ochrony kur niosek (Dz.U. L 203 z 3.8.1999, str. 53).

Do 31 grudnia 2009 roku 44 zakłady w Polsce wymienione w dodatku C do niniejszego załącznika mogą używać klatek niespełniających minimalnych wymagań określonych w artykule 5 ustęp 1(4) i artykule 5 ustęp 1(5) dyrektywy 1999/74/WE, dla drobnych elementów konstrukcyjnych (jedynie wysokość i nachylenie podłogi) i o ile mają one co najmniej 36 cm wysokości w przynamniej 65% powierzchni klatki i co najmniej 33 cm wysokości na pozostałej powierzchni a nachylenie podłogi jest nie większe niż 16%, przy czym klatki takie zostały wprowadzone do użytkowania przed rokiem 2000.

II. Ustawodawstwo Fitosanitarne

1. 31969 L 0464: Dyrektywa Rady 69/464/EWG z dnia 8 grudnia 1969 r. w sprawie zwalczania raka ziemniaczanego (Dz.U. L 323 z 24.12.1969, str. 1).

(a) Przez okres 10 lat od dnia przystąpienia Polska ograniczy odmiany ziemniaków sadzonych w Polsce do odmian o pełnej odporności (laboratoryjnej i polowej) na Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival, czynnik sprawczy raka ziemniaka. W tym okresie zostaną podjęte w Polsce dodatkowe środki ochronne w celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu ziemniakami sadzeniakami, ziemniakami towarowymi, oraz roślinami przeznaczonymi do sadzenia pochodzącymi z Polski, zarówno na terenie Polski jak i w innych Państwach Członkowskich, aż do czasu, gdy zostanie stwierdzone, że stare ogniska raka ziemniaka nie zawierają już żywych zarodni Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival, lub że dane działki zostały jasno sklasyfikowane tzn. oznaczone jako skażone Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival, a także do czasu gdy wprowadzenie w życie dodatkowych lub bardziej restrykcyjnych przepisów zgodnie z artykułem 9 dyrektywy 69/464 EWG nie będzie już konieczne. Wykreślanie działek przeprowadza się zgodnie ze standardem EPPO (Europejskiej i Śródziemnomorskiej Organizacji Ochrony Roślin) PM 3/59(1) „SYNCHYTRIUM ENDOBIOTICUM: testy glebowe i wykreślanie poprzednio zainfekowanych działek".

(b) Dodatkowe środki, zważywszy na prawidłowe zasady naukowe, biologię przedmiotowych organizmów szkodliwych i możliwe ścieżki rozprzestrzeniania, a w szczególności system produkcji, handlu i przetwarzania roślin żywicielskich w Polsce, obejmują następujące działania:

(i) Dla ziemniaków sadzeniaków: oprócz wymagań punktu 18 ustęp 1 załącznika IV.A.II do dyrektywy 2000/29/WE, zgodność z artykułem 4 dyrektywy 69/464/EWG zapewnia się poprzez urzędową weryfikację na poziomie indywidualnej działki, na której produkowane były ziemniaki sadzeniaki. Dodatkowo obszary, na których wiadomo, że występują patotypy 2 i 3 wyklucza się z obszarów, z których ziemniaki sadzeniaki kwalifikują się do transportu w inne rejony Polski, o których wiadomo, że nie występuje tam "Synchytrium endobioticum" (Schilbersky) Percival lub do innych Państw Członkowskich. "Obszar" wyznacza się na poziomie powiatu;

(ii) Dla ziemniaków towarowych:

(aa) obszary, o których wiadomo, iż występują tam patotypy 2 i 3 wyklucza się z obszarów, z których ziemniaki kwalifikują się do transportu w inne rejony Polski, o których wiadomo, iz nie występuje tam Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival lub do innych Państw Członkowskich;

(bb) w odniesieniu do ziemniaków pochodzących z innych obszarów niż te wymienione w literze aa), ziemniaki te albo:

- pochodzą z obszaru, o którym wiadomo, iż nie wystepuje tam Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival: "Obszar" jest wyznaczany na poziomie powiatu, lub

- pochodzą z miejsca produkcji, o którym wiadomo, iż nie występuje tam Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival, lub
- stanowią odmianę odporną na przynajmniej patotyp 1 Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival i w przypadku przemieszczania się do obszaru Polski uznanego w drodze lustracji za wolny od Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival lub do innych Państw Członkowskich będą umyte lub w inny sposób oczyszczone i pozbawione ziemi.

(iii) Dla roślin z korzeniami, posadzonych lub przeznaczonych do sadzenia, uprawianych na otwartym gruncie: oprócz wymagań określonych w punkcie 24 załącznika IV.A. II do dyrektywy 2000/29/WE, zgodność z artykułem 4 dyrektywy 69/464 EWG zapewnia się poprzez urzędową weryfikację na poziomie indywidualnej działki, na której rośliny te były produkowane. Dodatkowo obszary, o których wiadomo, iż występują tam patotypy 2 i 3 wyklucza się z obszarów, z których te rośliny kwalifikują się do transportu w inne rejony Polski, o których wiadomo, że nie występuje tam Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival lub do innych Państw Członkowskich. "Obszar" wyznacza się na poziomie powiatu;

(c) Określenie odpornych odmian ziemniaków dokonuje się zgodnie z testami opartymi na Protokole Europejskiej i Śródziemnomorskiej Organizacji Ochrony Roślin (EPPO) dla Identyfikacji Kwarantannowych Grzybów. Urzędowe uznanie obszarów lub miejsc produkcji za wolne od Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival odbywa się zgodnie z międzynarodowymi standardami Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) dla środków fitosanitarnych nr 4 "Wymagania dla ustalania obszarów wolnych od agrofagów" lub nr 10 "Wymagania dla ustalania miejsc produkcji i terenów produkcji wolnych od agrofagów";

(d) W miejscach produkcji, o których wiadomo, iż nie występuje tam Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival, jak zostało to określone w literze b) punkt ii) podpunkt bb) drugie tiret, Komisja może zezwolić na zawarcie indywidualnych umów w sprawie produkcji odmian nieodpornych z właściwymi polskimi organami;

(e) Poprzez rejestrację wszystkich producentów ziemniaków, magazynów i ośrodków dystrybucji Polska zapewni możliwość ustalenia pochodzenia wszystkich przesyłek ziemniaków aż do obszaru ich pochodzenia. W tym celu numer rejestracyjny wskazanych producentów, magazynów i ośrodków dystrybucji zawiera odniesienie do obszaru gdzie ziemniaki były wyprodukowane, przechowywane, kalibrowane lub pakowane. Ten numer rejestracyjny znajdować się będzie na każdej przesyłce ziemniaków pochodzących z Polski i przesyłanych na terenie Polski lub do innych Państw Członkowskich;

(f) Polska przedstawia roczne sprawozdania z wyników lustracji przeprowadzonej w odniesieniu do występowania Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival na jej terytorium. Lustracje zostaną zakończone do końca dziesięcioletniego okresu i wszystkie działki, które mogły być ostatnio zainfekowane lub te, na których występują jeszcze pozostałości, wraz z ich strefami bezpieczeństwa, które muszą być na tyle duże, by zapewnić ochronę otaczającym je obszarom, muszą być sklasyfikowane. Roczne sprawozdania zawierają wykaz obszarów i miejsc produkcji, o których wiadomo, że nie występuje tam Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival, określonych w literze b) punkt ii) podpunkt bb) pierwsze i drugie tiret;

(g) Przed końcem dziesięcioletniego okresu Komisja we współpracy z polskimi władzami, zbada sytuację w świetle zaistniałych zmian i rozpatrzy konieczność jakichkolwiek dalszych środków. Środki te podejmuje się zgodnie z procedurą ustanowioną w artykule 18 dyrektywy 2000/29/WE.

2. 31991 L 0414: Dyrektywa Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r dotycząca wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (Dz.U. L 230 z 19.8.1991, str. 1), ostatnio zmieniona przez:

- 32002 L 0081: Dyrektywa Komisji 2002/81/WE z dnia 10.10.2002 r. (Dz. U. L 276 z 12.10.2002, str. 28).

W drodze odstępstwa od artykułu 13 ustęp 1 dyrektywy 91/414/EWG, Polska może odroczyć, najpóźniej do 31 grudnia 2006 roku, termin dostarczenia informacji, o których mowa w załączniku II i załączniku III do dyrektywy 91/414 EWG dla środków ochrony roślin produkowanych w Polsce i wprowadzanych do obrotu wyłącznie na terytorium Polski i zawierających 2,4-D, MCPA, karbendazym lub mekoprop (MCPP), o ile substancje te znajdą się do tego czasu w wykazie w załączniku I do dyrektywy, i pod warunkiem że zainteresowane spółki rzeczywiście rozpoczęły prace nad stworzeniem lub zdobyciem wymaganych danych przed 1 stycznia 2003 roku.

3. 31999 L 0105: Dyrektywa Rady 1999/105/WE z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym (Dz.U. L 11 z 15.1.2000, str. 17).

W drodze odstępstwa od artykułu 28 ustęp 3 dyrektywy 1999/105/WE, Polska może dopuścić, aż do wyczerpania zapasów, wprowadzanie do obrotu leśnego materiału rozmnożeniowego zgromadzonego przed 1 stycznia 2004 roku, który nie spełnia wszystkich przepisów dyrektywy. (...)

II
Finansowanie wspólnej polityki rolnej

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r.
w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej,
(Dz. Urz. UE, L 209, 11/08/2005, s. 1–25 z późn. zm.)
(...)

TYTUŁ I
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres zastosowania

Niniejsze rozporządzenie określa szczegółowe warunki i zasady mające zastosowanie do finansowania wydatków ponoszonych w ramach wspólnej polityki rolnej, w tym wydatków na rozwój obszarów wiejskich.

Artykuł 2

Fundusze finansowania wydatków rolnych

1. W celu realizacji określonych Traktatem założeń wspólnej polityki rolnej oraz zapewnienia finansowania poszczególnych środków tej polityki, w tym środków na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, ustanawia się:

a) Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji, zwany dalej „EFRG";

b) Europejski Fundusz Rolniczy Rozwoju Obszarów Wiejskich, zwany dalej „EFRROW".

2. EFRG i EFRROW stanowią część budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich.

Artykuł 3

Wydatki EFRG

1. EFGR finansuje, na zasadzie podziału zarządzania między Państwa Członkowskie i Wspólnotę, następujące wydatki dokonywane zgodnie z prawem wspólnotowym:

a) refundacje w przypadku wywozu produktów rolnych do państw trzecich;

b) interwencje w zakresie regulacji rynków rolnych;

c) płatności bezpośrednie dla rolników przewidziane w ramach wspólnej polityki rolnej;

d) wkład finansowy Wspólnoty w działania informacyjno-promocyjne na rzecz produktów rolnych na rynku wewnętrznym Wspólnoty i w państwach trzecich, których realizacja odbywa się za pośrednictwem Państw Członkowskich na podstawie innych programów niż te, o których mowa w art. 4, wyznaczonych przez Komisję;

e) pomoc restrukturyzacyjna, pomoc na rzecz dywersyfikacji, dodatkowa pomoc na rzecz dywersyfikacji oraz przejściowa pomoc, o których mowa w art. 3, 6, 7, 8 i 9

rozporządzenia Rady (WE) nr 320/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. ustanawiającego tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie.

2. EFRG finansuje w sposób scentralizowany następujące wydatki dokonywane zgodnie z prawem wspólnotowym:

a) wkład finansowy Wspólnoty w poszczególne działania weterynaryjne, w działania kontrolne w dziedzinie weterynarii, w dziedzinie środków spożywczych i pasz zwierzęcych, w programach zwalczania i kontroli chorób zwierzęcych (środki weterynaryjne), jak również w działaniach z zakresu ochrony fitosanitarnej;

b) promocję produktów rolnych, realizowaną bezpośrednio przez Komisję lub za pośrednictwem organizacji międzynarodowych;

c) środki przyjęte zgodnie z ustawodawstwem wspólnotowym dla zapewnienia zachowania, opisu, gromadzenia i wykorzystywania zasobów genetycznych w rolnictwie;

d) wprowadzanie i utrzymywanie systemów informacyjnych rachunkowości rolniczej;

e) system badań rolnych, w tym również badań w zakresie struktury gospodarstw rolnych;

f) wydatki związane z rynkami rybołówstwa.

Artykuł 4

Wydatki EFRROW

Na zasadzie podziału zarządzania między Państwa Członkowskie i Wspólnotę, EFRROW ponosi ciężar wkładu finansowego Wspólnoty w programy rozwoju obszarów wiejskich wdrażanych zgodnie z ustawodawstwem wspólnotowym dotyczącym wsparcia rozwoju obszarów wiejskich udzielanego za pomocą EFRROW.

Artykuł 5

Finansowanie innych programów, w tym pomocy technicznej

EFRG i EFRROW, w zakresie, w jakim ich to dotyczy, mogą finansować, w sposób scentralizowany, z inicjatywy Komisji lub na jej rzecz, działania: przygotowawcze, monitorowania, wspierania administracyjnego i technicznego, oceny, audytu i kontroli niezbędne do wprowadzenia w życie wspólnej polityki rolnej, w tym rozwoju obszarów wiejskich. Działania te obejmują przede wszystkim:

a) konieczne działania z zakresu analizy, zarządzania, monitorowania, wymiany informacji oraz wprowadzenia w życie wspólnej polityki rolnej, jak również te odnoszące się do wdrażania systemów kontroli oraz pomocy technicznej i administracyjnej;

b) działania konieczne do utrzymania i rozwoju sposobów i środków technicznych przekazu informacji, wzajemnej komunikacji, monitorowania i kontroli zarządzania finansowego funduszami wykorzystywanymi do finansowania wspólnej polityki rolnej;

c) działania informacyjne na temat wspólnej polityki rolnej, podejmowane z inicjatywy Komisji;

d) badanie wspólnej polityki rolnej i ocena działań finansowanych przez EFRG i EFRROW, w tym doskonalenie metod oceny i wymiana informacji na temat stosowanych w tej dziedzinie praktyk;

e) w stosownych przypadkach – agencje wykonawcze ustanowione zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 z 19 grudnia 2002 r. ustanawiającym statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi, działające w ramach wspólnej polityki rolnej;

f) działania dotyczące rozpowszechniania, zwiększania świadomości, promowania współpracy oraz wymiany doświadczeń na poziomie Wspólnoty, przeprowadzane w ramach rozwoju obszarów wiejskich, w tym zaangażowanie zainteresowanych podmiotów we współpracę.

Artykuł 6

Akredytacja i cofnięcie akredytacji agencjom płatniczym i jednostkom koordynującym

1. Agencjami płatniczymi są służby lub organy Państw Członkowskich, które w zakresie dokonywanych przez siebie płatności oraz przekazywania i przechowywania informacji oferują wystarczająco wysokie gwarancje, aby:

a) kwalifikowalność wniosków oraz, w przypadku rozwoju obszarów wiejskich, procedura przyznawania pomocy, jak również zgodność wniosków z zasadami wspólnotowymi, podlegały kontroli przed poleceniem wypłaty środków;

b) dokonane płatności podlegały księgowaniu w sposób dokładny i wyczerpujący;

c) podejmowane były kontrole przewidziane w ustawodawstwie wspólnotowym;

d) wymagane dokumenty były przedkładane w wyznaczonych terminach w formie przewidzianej przez zasady wspólnotowe;

e) dokumenty były dostępne i przechowywane w sposób zapewniający ich kompletność, ważność i czytelność pomimo upływu czasu, również w przypadku dokumentów elektronicznych w rozumieniu zasad wspólnotowych.

Z wyjątkiem wypłat pomocy wspólnotowej, wykonywanie tych zadań może być delegowane.

2. Państwa Członkowskie akredytują jako agencje płatnicze te służby lub organy, które spełniają warunki przewidziane w ust. 1.

Każde z Państw Członkowskich ogranicza, uwzględniając swoje przepisy konstytucyjne i strukturę instytucjonalną, liczbę akredytowanych agencji płatniczych do niezbędnego minimum, tak aby wydatki, o których mowa w art. 3 ust. 1 i w art. 4, były dokonywane we właściwych warunkach administracyjnych i księgowych.

3. W przypadku akredytowania więcej niż jednej agencji płatniczej Państwo Członkowskie przekazuje Komisji szczegółowe informacje na temat służby lub organu, której powierza wykonanie następujących zadań:

a) zbieranie informacji przeznaczonych do dyspozycji Komisji i przekazywanie ich Komisji;

b) promowanie harmonijnego stosowania zasad wspólnotowych.

Służba ta lub organ, zwana dalej „jednostką koordynującą", podlega specjalnej akredytacji ze strony Państw Członkowskich w zakresie przetwarzania informacji finansowych, o których mowa w lit. a).

4. W przypadku gdy jeden lub kilka warunków przewidzianych w ust. 1 nie jest spełniony lub nie jest już spełniany przez akredytowaną agencję płatniczą, Państwo Członkowskie cofa akredytację, chyba że agencja płatnicza wykona, w terminie wyznaczonym w zależności od wagi problemu, konieczne działania dostosowujące.

Artykuł 7

Jednostki certyfikujące

Jednostką certyfikującą jest podmiot prawa publicznego lub prawa prywatnego wyznaczony przez Państwo Członkowskie, odpowiedzialny za zatwierdzanie rachunków akredytowanych agencji płatniczych w zakresie ich prawdziwości, kompletności i dokładności, biorąc pod uwagę wprowadzony system zarządzania i kontroli.

Artykuł 8

Przekazywanie informacji i dostęp do dokumentów

1. Poza przepisami przewidzianymi w rozporządzeniach sektorowych Państwa Członkowskie przekazują Komisji następujące informacje, oświadczenia i dokumenty:

a) w przypadku akredytowanych agencji płatniczych i akredytowanych jednostek koordynujących:

i) dokument ich akredytacji;

ii) ich funkcję (akredytowana agencja płatnicza lub akredytowana jednostka koordynująca);

iii) w stosownym przypadku – cofnięcie ich akredytacji.

b) w przypadku jednostek certyfikujących:

i) ich nazwy;

ii) ich dane identyfikacyjne.

c) w przypadku działań związanych z operacjami finansowanymi przez EFRG i EFRROW:

i) deklaracje wydatków, które mają także charakter wniosku o przyznanie płatności, poświadczone przez akredytowaną agencję płatniczą lub akredytowaną jednostkę koordynującą, wraz z wymaganymi informacjami;

ii) przewidywane zapotrzebowanie na środki finansowe w odniesieniu do EFRG, a w odniesieniu do EFRROW aktualizację przewidywanych deklaracji wydatków, które będą przedstawione w trakcie roku oraz przewidywane deklaracje wydatków na następny rok budżetowy;

iii) sprawozdania roczne akredytowanych agencji płatniczych, uzupełnione o poświadczenie wiarygodności rachunków podpisane przez kierującego agencją płatniczą, wraz z informacjami niezbędnymi do ich rozliczenia, jak również sprawozdanie certyfikacyjne sporządzone przez jednostkę certyfikującą, o której mowa w art. 7.

Sprawozdania roczne akredytowanych agencji płatniczych dotyczące wydatków dokonanych ze środków EFRROW przekazuje się w ramach każdego z programów.

2. Akredytowane agencje płatnicze przechowują dokumenty potwierdzające dokonane płatności oraz dokumenty związane z przeprowadzeniem kontroli administracyjnych i kontroli fizycznych wymaganych ustawodawstwem wspólnotowym oraz udostępniają Komisji powyższe dokumenty i informacje.

W przypadku gdy dokumenty te są przechowywane przez organ działający w imieniu agencji płatniczej, odpowiedzialny za zatwierdzanie wydatków, organ ten przekazuje akredytowanej agencji płatniczej sprawozdania dotyczące liczby przeprowadzonych weryfikacji, ich przedmiotu oraz działań podjętych na podstawie ich wyników.

Artykuł 9

Ochrona interesów finansowych Wspólnoty i zabezpieczenia związane z zarządzaniem funduszami wspólnotowymi

1. Państwa Członkowskie:

a) przyjmują, w ramach wspólnej polityki rolnej, wszystkie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, jak również podejmują wszelkie inne środki konieczne do zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Wspólnoty, w szczególności w celu:

i) upewnienia się co do prawdziwości i prawidłowości operacji finansowanych przez EFRG i EFRROW;

ii) zapobiegania nieprawidłowościom i ich ściganiu;

iii) odzyskiwania kwot utraconych na skutek nieprawidłowości lub zaniedbań;

b) ustanawiają skuteczny system zarządzania i kontroli, obejmujący zatwierdzanie sprawozdań oraz poświadczenie wiarygodności rachunków poparte podpisem kierującego akredytowaną agencją płatniczą.

2. Komisja czuwa, aby Państwa Członkowskie sprawdzały legalność i prawidłowość wydatków, o których mowa w art. 3 ust. 1 i art. 4, jak również przestrzegały zasad właściwego zarządzania finansowego, i z tego tytułu przeprowadza następujące działania i kontrole:

a) upewnia się co do istnienia i właściwego funkcjonowania w Państwach Członkowskich systemów zarządzania i kontroli;

b) redukuje lub zawiesza całość lub część płatności pośrednich i stosuje wymagane korekty finansowe, w szczególności w przypadku niewydolności systemów zarządzania i kontroli;

c) zapewnia zwrot finansowania wstępnego i dokonuje w razie konieczności automatycznego zwolnienia zobowiązań budżetowych.

3. Państwa Członkowskie informują Komisję o przepisach przyjętych i środkach podjętych na podstawie ust. 1 oraz, w zakresie programów rozwoju obszarów wiejskich, o środkach podjętych w celu zarządzania i kontroli zgodnie z ustawodawstwem wspólnotowym dotyczącym wsparcia rozwoju obszarów wiejskich udzielanego za pomocą EFRROW w celu ochrony interesów finansowych Wspólnoty.

Artykuł 10

Dopuszczalność płatności dokonywanych przez agencje płatnicze

Wydatki, o których mowa w art. 3 ust. 1 i w art. 4, mogą podlegać finansowaniu wspólnotowemu wyłącznie wtedy, gdy zostały dokonane przez akredytowane agencje płatnicze, wskazane przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 11

Płatność w pełnej wysokości na rzecz beneficjentów

O ile przepisy przewidziane przez ustawodawstwo wspólnotowe nie stanowią inaczej, płatności związanych z finansowaniem przewidzianym na mocy niniejszego rozporządzenia lub z kwotami odnoszącymi się do publicznego udziału finansowego w programach rozwoju obszarów wiejskich dokonuje się w pełnej wysokości na rzecz beneficjentów.

TYTUŁ II
EFRG

ROZDZIAŁ 1
FINANSOWANIE WSPÓLNOTOWE

Artykuł 12

Pułap budżetowy

1. Roczny pułap wydatków EFRG składa się z kwot maksymalnych, ustalonych dla tego funduszu przez wieloletnie ramy finansowe przewidziane w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, pomniejszonych o kwoty, o których mowa w ust. 2.

2. Komisja ustala kwoty, które zgodnie z art. 10 ust. 2, art.143d i 143e rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 378/2007 zostają przekazane do dyspozycji EFRROW.

3. Komisja ustala, na podstawie danych, o których mowa w ust. 1 i 2, saldo netto dostępne na wydatki EFRG.

Artykuł 13

Koszty administracyjne i koszty zatrudnienia

EFRG nie pokrywa wydatków związanych z kosztami administracyjnymi i kosztami zatrudnienia, poniesionych przez Państwa Członkowskie i przez beneficjentów ubiegających się o środki z EFRG.

Artykuł 14

Płatności miesięczne

1. Środki niezbędne do finansowania wydatków, o których mowa w art. 3 ust. 1, zostają przekazane przez Komisję do dyspozycji Państw Członkowskich w formie miesięcznych zwrotów, zwanych dalej „płatnościami miesięcznymi", na podstawie wydatków dokonanych przez akredytowane agencje płatnicze wdanym okresie referencyjnym.

2. Do momentu przekazania przez Komisję płatności miesięcznych, Państwa Członkowskie gromadzą środki niezbędne do dokonania wydatków w zależności od potrzeb ich akredytowanych agencji płatniczych.

Artykuł 15

Warunki wypłacania płatności miesięcznych

1. Komisja realizuje płatności miesięczne, bez uszczerbku dla decyzji, o których mowa w art. 30 i 31, z tytułu wydatków dokonywanych przez akredytowane agencje płatnicze Państw Członkowskich w miesiącu referencyjnym.

2. Komisja decyduje, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 41 ust. 3, o dokonywanych przez nią płatnościach miesięcznych, na podstawie deklaracji wydatków Państw Członkowskich oraz dostarczonych zgodnie z art. 8 ust. 1 informacji, uwzględniając zastosowane redukcje i zawieszenia zgodnie z art. 17.

3. Przekazanie płatności miesięcznych na rzecz Państwa Członkowskiego odbywa się najpóźniej trzeciego dnia roboczego drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano wydatków.

4. Wydatki Państw Członkowskich dokonane w okresie od dnia 1 do dnia15 października są przypisane do miesiąca października. Wydatki dokonane w okresie od dnia 16 do dnia 31 października są przypisane do miesiąca listopada.

5. Komisja może zadecydować o płatnościach dodatkowych lub potrąceniach. W takim przypadku Komitet ds. Funduszy Rolniczych jest o tym informowany podczas następnego posiedzenia.

Artykuł 16

Przestrzeganie terminów płatności

W przypadku gdy ustawodawstwo wspólnotowe przewiduje terminy płatności, przekroczenie tych terminów przez agencje płatnicze skutkuje tym, że płatności nie kwalifikują się do finansowania wspólnotowego, z wyjątkiem przypadków, warunków i ograniczeń określonych zgodnie z zasadą proporcjonalności.

Artykuł 17

Redukcja i zawieszenie płatności miesięcznych

1. Jeżeli zadeklarowane wydatki lub informacje, o których mowa w art. 15 ust. 2, nie pozwalają Komisji ustalić, czy środki z funduszy są użyte zgodnie z obowiązującymi zasada-

mi wspólnotowymi, Komisja żąda od danego Państwa Członkowskiego dostarczenia dodatkowych informacji w terminie, który ustala w zależności od wagi problemu, a który zasadniczo nie może być krótszy niż trzydzieści dni.

Przy braku odpowiedzi ze strony Państwa Członkowskiego na żądanie Komisji, o którym mowa w akapicie pierwszym, lub w przypadku odpowiedzi uznanej za niewystarczającą lub pozwalającą wnioskować, że zostały naruszone obowiązujące zasady wspólnotowe lub że doszło do nadużycia środków wspólnotowych, Komisja może czasowo zredukować lub zawiesić płatności miesięczne na rzecz Państwa Członkowskiego. Komisja informuje Państwo Członkowskie o dokonaniu zawieszenia lub zredukowania płatności miesięcznych.

2. Jeżeli deklaracje lub informacje opisane w art. 15 ust. 2 pozwalają Komisji stwierdzić, że doszło do przekroczenia pułapu finansowego ustalonego ustawodawstwem wspólnotowym lub do wyraźnego naruszenia obowiązujących zasad wspólnotowych, Komisja może zastosować redukcje lub zawieszenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi, po umożliwieniu Państwu Członkowskiemu przedstawienia swoich uwag.

3. Redukcje i zawieszenia stosuje się z poszanowaniem zasady proporcjonalności, w ramach decyzji dotyczącej płatności miesięcznych, o której mowa w art. 15 ust. 2, bez uszczerbku dla decyzji, o których mowa w art. 30 i 31.

Rozdział 2
DYSCYPLINA BUDŻETOWA

Artykuł 18

Przestrzeganie pułapu finansowego

1. Na żadnym z etapów procedury budżetowej i wykonywania budżetu środki przeznaczone na wydatki z EFRG nie mogą przekroczyć salda netto, o którym mowa w art. 12 ust. 3.

Wszelkie akty prawne wnioskowane przez Komisję lub przyjęte przez Radę lub Komisję, mające wpływ na budżet EFRG, przestrzegają salda netto opisanego w art. 12 ust. 3.

2. Jeżeli dla danego Państwa Członkowskiego ustawodawstwo wspólnotowe przewiduje pułap finansowy wydatków rolnych w euro, odnoszące się do niego wydatki zostają Państwu Członkowskiemu zwrócone w ramach tego pułapu ustalonego w euro, w razie konieczności dostosowane do konsekwencji ewentualnego zastosowania art. 11 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

3. Przyjmuje się, że krajowe pułapy płatności bezpośrednich ustalone przez ustawodawstwo wspólnotowe, w tym pułapy ustanowione w art. 41 ust. 1 i art. 71d rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, skorygowane o stawki procentowe oraz wyrównania przewidziane w art. 10 ust. 1 i art. 11 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia, są pułapami finansowymi w EUR.

4. Jeżeli do dnia 30 czerwca danego roku Rada nie ustaliła wyrównań, o których mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Komisja ustali te wyrównania zgodnie z procedurą określoną w art. 41 ust. 3 niniejszego rozporządzenia i niezwłocznie poinformuje o nich Radę.

5. Najpóźniej w dniu 1 grudnia, na wniosek Komisji oparty na nowych informacjach znajdujących się w jej posiadaniu, Rada może dostosować wysokość wyrównań dopłat bezpośrednich ustalonych zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Artykuł 19

Procedura dyscypliny budżetowej

1. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w tym samym czasie co wstępny projekt budżetu na rok budżetowy N, swoje prognozy na lata budżetowe N – 1, N

i N + 1. Przedstawia ona jednocześnie analizę różnic stwierdzonych między prognozami początkowymi a rzeczywistymi wydatkami w latach N – 2 i N – 3.

2. Jeżeli podczas ustanawiania wstępnego projektu budżetu na rok budżetowy N okaże się, że istnieje ryzyko przekroczenia salda netto, o którym mowa w art. 12 ust. 3 na rok budżetowy N, uwzględniając margines przewidziany w art. 11 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Komisja proponuje Radzie podjęcie niezbędnych środków, w szczególności środków wymaganych na mocy art. 11 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

3. W każdej chwili gdy Komisja uzna, że istnieje ryzyko przekroczenia salda netto, o którym mowa w art. 12 ust. 3 oraz że w ramach swoich kompetencji zarządczych nie jest w stanie podjąć wystarczających środków w celu poprawienia sytuacji, wnioskuje ona do Rady o podjęcie innych środków gwarantujących nienaruszalność wyżej wymienionego salda.

Rada stanowi o tych środkach zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 37 Traktatu, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku Komisji. Parlament Europejski wydaje opinię na ten temat w takim terminie, aby Rada mogła się z nią zaznajomić i stanowić w wyznaczonym czasie.

4. Jeżeli na koniec roku budżetowego N wnioski Państw Członkowskich o zwrot przekroczą lub prawdopodobnie przekroczą saldo netto ustalone zgodnie z art. 12 ust. 3, Komisja:

a) bierze wyżej wymienione wnioski pod uwagę proporcjonalnie do wniosków przedstawionych przez Państwa Członkowskie oraz ustala wstępnie w granicach dostępnego budżetu kwotę płatności na dany miesiąc;

b) określa, dla wszystkich Państw Członkowskich, najpóźniej w dniu 28 lutego następnego roku, ich sytuację w odniesieniu do finansowania wspólnotowego w poprzednim roku budżetowym;

c) określa, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 41 ust. 3, łączną kwotę finansowania wspólnotowego dla poszczególnych Państw Członkowskich, na podstawie jednolitej stawki finansowania wspólnotowego, w ramach wydatków budżetowych na płatności miesięczne;

d) dokonuje ewentualnego wyrównania kwot należnych Państwom Członkowskim najpóźniej podczas przekazywania płatności miesięcznych za miesiąc marzec roku budżetowego N + 1.

Artykuł 20

System wczesnego ostrzegania

Aby nie dopuścić do przekroczenia pułapu budżetowego, Komisja wdraża system wczesnego ostrzegania i monitorowania miesięcznego wydatków EFRG.

W tym celu, przed początkiem każdego roku budżetowego, Komisja definiuje profile wydatków miesięcznych, opierając się, jeżeli to konieczne, na średniej miesięcznych wydatków z trzech poprzednich lat.

Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie comiesięczne sprawozdanie, analizujące zmiany w dokonanych wydatkach w stosunku do profili oraz oceniające prognozowane wykonanie budżetu w bieżącym roku.

Artykuł 21

Referencyjny kurs wymiany walut

1. Przy przyjmowaniu wstępnego projektu budżetu lub poprawki do wstępnego projektu budżetu dotyczącego wydatków rolnych w celu ustalenia założeń budżetowych EFRG, Komisja stosuje średni kurs wymiany euro do dolara amerykańskiego zanotowany na rynku

w ostatnim kwartale zakończonym co najmniej dwadzieścia dni przed przyjęciem przez Komisję dokumentu budżetowego.

2. Przy przyjmowaniu wstępnego projektu budżetu korygującego i dodatkowego czy też poprawek do wymienionego budżetu oraz w przypadku gdy dokumenty te dotyczą środków związanych z działaniami, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a) i b), Komisja stosuje:

a) z jednej strony, rzeczywisty średni kurs wymiany euro do dolara amerykańskiego zanotowany na rynku od dnia 1 sierpnia poprzedniego roku do końca ostatniego kwartału zakończonego co najmniej dwadzieścia dni przed przyjęciem przez Komisję dokumentu budżetowego, a najpóźniej w dniu 31 lipca bieżącego roku;

b) z drugiej strony, jako prognozę na pozostałą część roku budżetowego, wyżej wymieniony rzeczywisty średni kurs wymiany walut zanotowany na rynku w czasie ostatniego kwartału zakończonego co najmniej dwadzieścia dni przed przyjęciem przez Komisję dokumentu budżetowego.

TYTUŁ III
EFRROW

ROZDZIAŁ 1
SPOSOBY FINANSOWANIA

Artykuł 22

Udział finansowy EFRROW

Udział finansowy EFRROW w wydatkach związanych z programami rozwoju obszarów wiejskich jest ustalany dla każdego programu według pułapów ustanowionych ustawodawstwem wspólnotowym dotyczącym wsparcia rozwoju obszarów wiejskich udzielanego za pomocą EFRROW, powiększonych o kwoty ustalane przez Komisję zgodnie z art. 12 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Wydatki finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia nie mogą być przedmiotem żadnego innego finansowania z budżetu Wspólnoty.

Artykuł 23

Zobowiązania budżetowe

Zobowiązania budżetowe Wspólnoty związane z programami rozwoju obszarów wiejskich (zwane dalej „zobowiązaniami budżetowymi") są realizowane w ratach rocznych, w okresie między dniem 1 stycznia 2007 r. a dniem 31 grudnia 2013 r.

Decyzja Komisji przyjmująca każdy program rozwoju obszarów wiejskich przedstawiony przez Państwo Członkowskie ma charakter decyzji w sprawie finansowania w rozumieniu art. 75 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 i stanowi w rozumieniu tego rozporządzenia, po jej przekazaniu zainteresowanemu Państwu Członkowskiemu, zobowiązanie prawne.

Dla każdego programu zobowiązanie budżetowe odnoszące się do pierwszej raty następuje po przyjęciu tego programu przez Komisję. Zobowiązania budżetowe odnoszące się do kolejnych rat są realizowane przez Komisję na podstawie decyzji wymienionej w akapicie drugim, przed dniem 1 maja każdego roku.

Rozdział 2
ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Artykuł 24

Przepisy wspólne dotyczące płatności

1. Komisja dokonuje wypłaty wkładu EFRROW zgodnie ze zobowiązaniami budżetowymi.

2. Komisja oddaje Państwom Członkowskim do dyspozycji środki niezbędne dla pokrycia wydatków wymienionych w art. 4 w postaci finansowania wstępnego, płatności pośrednich oraz płatności salda. Środki te są wypłacane na warunkach określonych w art. 25, 26, 27 i 28.

3. Płatności są przydzielane do najwcześniejszego otwartego zobowiązania budżetowego.

4. Łączna kwota finansowania wstępnego i płatności pośrednich wynosi maksymalnie 95% udziału EFRROW w każdym programie rozwoju obszarów wiejskich.

Artykuł 25

Wypłata finansowania wstępnego

1. Komisja, po przyjęciu programu rozwoju obszarów wiejskich, dokonuje przekazania Państwu Członkowskiemu pojedynczej wstępnej płatności dla danego programu. Wymienione finansowanie wstępne stanowi 7% wkładu EFRROW w dany program. Może ono być rozdzielone na dwa lata budżetowe, w zależności od środków dostępnych w budżecie.

2. W przypadku gdy w terminie 24 miesięcy od przekazania pierwszej raty finansowania wstępnego nie wpłynie żadna deklaracja wydatków w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, dokonywany jest zwrot do Komisji całości kwoty wypłaconej tytułem finansowania wstępnego.

3. Odsetki od kwoty finansowania wstępnego są przekazywane na rzecz danego programu rozwoju obszarów wiejskich i odejmowane od kwoty wydatków publicznych wymienionej w deklaracji końcowej wydatków.

4. Kwota przekazana tytułem finansowania wstępnego jest rozliczana w momencie zamykania programu rozwoju obszarów wiejskich.

Artykuł 26

Wypłata płatności pośrednich

1. Płatności pośrednie są dokonywane w ramach każdego programu rozwoju obszarów wiejskich. Ich wyliczenie następuje przez zastosowanie współczynnika współfinansowania do każdego priorytetu w ramach wydatków publicznych zatwierdzonych dla danego priorytetu.

2. Komisja dokonuje płatności pośrednich, z zastrzeżeniem dostępności środków w budżecie, w celu zwrotu wydatków poniesionych przez akredytowane agencje płatnicze na realizację działań.

3. Komisja dokonuje każdej płatności pośredniej pod warunkiem spełnienia następujących obowiązków:

a) przekazania Komisji deklaracji wydatków, podpisanej przez akredytowaną agencję płatniczą, zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. c);

b) przestrzegania całkowitej kwoty wkładu EFRROW przyznanej dla każdego z priorytetów dla całego okresu objętego danym programem;

c) przekazania Komisji ostatniego rocznego sprawozdania dotyczącego wykonania danego programu rozwoju obszarów wiejskich.

4. Komisja powiadamia niezwłocznie akredytowaną agencję płatniczą oraz jednostkę koordynującą, jeżeli taka została wyznaczona, o braku spełnienia jednego z warunków przewidzianych w ust. 3 oraz o wynikającej z tego niedopuszczalności deklaracji wydatków.

5. Komisja dokonuje płatności pośredniej w terminie nieprzekraczającym 45 dni od daty rejestracji deklaracji wydatków spełniającej warunki określone w ust. 3, bez uszczerbku dla decyzji, o których mowa w art. 30 i 31.

6. Akredytowane agencje płatnicze sporządzają i przekazują Komisji, za pośrednictwem jednostki koordynującej lub, w przypadku gdy nie została ona wyznaczona, bezpośrednio, deklaracje wydatków pośrednich odnoszących się do programów rozwoju obszarów wiejskich, w terminach określonych przez Komisję. Deklaracje te odnoszą się do wydatków dokonanych przez agencję płatniczą w każdym okresie, którego dotyczą.

Deklaracje wydatków pośrednich dotyczące wydatków dokonanych po dniu 16 października są księgowane w budżecie na rok następny.

Artykuł 27

Zawieszanie i redukcja płatności pośrednich

1. Płatności pośrednie są dokonywane na warunkach określonych w art. 81 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002, na podstawie deklaracji wydatków oraz informacji finansowych dostarczonych przez Państwa Członkowskie.

2. Jeżeli przekazane przez Państwo Członkowskie deklaracje wydatków lub informacje nie pozwalają stwierdzić, że deklaracja wydatków jest zgodna z obowiązującymi zasadami wspólnotowymi, żąda się od tego Państwa Członkowskiego przedstawienia informacji uzupełniających w terminie ustalanym w zależności od wagi problemu, który zasadniczo nie może być krótszy niż trzydzieści dni.

3. W przypadku braku odpowiedzi Państwa Członkowskiego na żądanie wymienione w ust. 2 lub w przypadku odpowiedzi uznanej za niewyczerpującą lub pozwalającą stwierdzić, że nie przestrzegano rozporządzenia lub nieprawidłowo wykorzystano fundusze wspólnotowe, Komisja może zredukować lub czasowo zawiesić płatności pośrednie na rzecz Państwa Członkowskiego. Komisja powiadamia o tym fakcie Państwo Członkowskie.

4. Zawieszenia płatności lub redukcji w odliczeniach płatności pośrednich, o których mowa w art. 26 dokonuje się z poszanowaniem zasady proporcjonalności i bez uszczerbku dla decyzji, o których mowa w art. 30 i 31.

Artykuł 28

Wypłaty salda i zamknięcie programu

1. Z zastrzeżeniem dostępności środków w budżecie, Komisja dokonuje płatności salda po otrzymaniu ostatniego rocznego sprawozdania dotyczącego wykonania programu rozwoju obszarów wiejskich, na podstawie: współczynnika współfinansowania dla każdego z priorytetów, sprawozdania finansowego z ostatniego roku budżetowego realizowania danego programu rozwoju obszarów wiejskich oraz związanej z nim decyzji w sprawie rozliczeń. Wymienione sprawozdania są przedstawiane Komisji najpóźniej w dniu 30 czerwca 2016 r. i odnoszą się do wydatków dokonanych przez akredytowaną agencję płatniczą do dnia 31 grudnia 2015 r.

2. Płatność salda następuje najpóźniej w terminie sześciu miesięcy od otrzymania informacji oraz dokumentów wymienionych w ust. 1. Pozostające po dokonaniu płatności salda przyznane kwoty są zwalniane przez Komisję najpóźniej w terminie sześciu miesięcy, bez uszczerbku dla przepisów art. 29 ust. 6.

3. Nieprzekazanie Komisji najpóźniej w dniu 30 czerwca 2016 r. ostatniego rocznego sprawozdania z wykonania budżetu wraz dokumentami niezbędnymi dla dokonania rozlicze-

nia rachunków z ostatniego roku realizacji programu pociąga za sobą automatyczne zwolnienie salda zgodnie z art. 29.

Artykuł 29

Automatyczne zwolnienie zobowiązania

1. Komisja automatycznie zwalnia część zobowiązania budżetowego dotyczącego programu rozwoju obszarów wiejskich niewykorzystaną dla płatności finansowania wstępnego lub płatności pośrednich, lub dla której najpóźniej w dniu 31 grudnia drugiego roku następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe, do Komisji nie wpłynęła żadna deklaracja wydatków spełniająca warunki określone w art. 26 ust. 3.

2. Część zobowiązań budżetowych, nadal otwartych w dniu 31 grudnia 2015 r., które nie stały się przedmiotem deklaracji wydatków najpóźniej w dniu 30 czerwca 2016 r., jest przedmiotem automatycznego zwolnienia.

3. Jeżeli zezwolenie na pomoc lub program pomocowy wymaga wydania przez Komisję decyzji późniejszej w stosunku do decyzji zatwierdzającej program rozwoju obszarów wiejskich, termin automatycznego zwolnienia biegnie od dnia wydania późniejszej decyzji. Kwoty, których dotyczy to odstępstwo, są ustalane na podstawie harmonogramu przedstawionego przez Państwo Członkowskie.

4. W przypadku postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego mającego skutek zawieszający, bieg terminu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, z upływem którego następuje automatyczne zwolnienie zostaje zawieszony dla kwoty odpowiadającej danym operacjom na czas trwania wymienionego postępowania sądowego lub odwoławczego postępowania administracyjnego, pod warunkiem że Komisja otrzyma od Państwa Członkowskiego najpóźniej w dniu 31 grudnia roku N + 2 zawierającą uzasadnienie informację na ten temat.

5. Obliczając kwoty automatycznie zwolnione, nie bierze się pod uwagę:

a) części zobowiązań budżetowych, które są przedmiotem deklaracji wydatków, ale których zwrot jest przedmiotem redukcji lub zawieszenia przez Komisję na dzień 31 grudnia roku N + 2;

b) części zobowiązań budżetowych, które nie mogły stać się przedmiotem wypłaty ze strony agencji płatniczej z powodu siły wyższej i której brak ma istotne skutki dla realizacji programu rozwoju obszarów wiejskich. Władze krajowe powołujące się na siłę wyższą są zobowiązane do udowodnienia jej bezpośrednich konsekwencji dla realizacji całości lub części programu.

6. Komisja powiadamia w odpowiednim czasie Państwo Członkowskie i zainteresowane władze o istnieniu ryzyka zastosowania automatycznego zwolnienia. Komisja powiadamia Państwo Członkowskie i zainteresowane władze o kwocie automatycznego zwolnienia wynikającej z posiadanych przez nią informacji. Państwo Członkowskie dysponuje terminem dwóch miesięcy od daty otrzymania tej informacji na wyrażenie swojej zgody na wymienioną kwotę lub na przedstawienie swych uwag. Komisja dokonuje automatycznego zwolnienia najpóźniej w terminie dziewięciu miesięcy od upływu ostatecznych terminów przewidzianych w ust. 1–4.

7. W przypadku zastosowania automatycznego zwolnienia, udział EFRROW w danym programie rozwoju obszarów wiejskich zostaje zmniejszony dla danego roku o kwotę automatycznego zwolnienia. Państwo Członkowskie przedstawia skorygowany plan finansowania w celu podzielenia kwoty zmniejszenia między priorytety programu. W przypadku jego braku Komisja dokonuje proporcjonalnego zmniejszenia kwot przyznanych dla każdego priorytetu.

8. Jeżeli niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie po dniu 1 stycznia 2007 r., termin, po którego upłynięciu może nastąpić pierwsze automatyczne zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, zostaje przedłużony dla pierwszego zobowiązania o liczbę miesięcy między

dniem 1 stycznia 2007 r. a datą przyjęcia przez Komisję danego programu rozwoju obszarów wiejskich.

TYTUŁ IV
ROZLICZENIE RACHUNKÓW I NADZÓR KOMISJI

ROZDZIAŁ 1
ROZLICZENIE

Artykuł 30

Rozliczenie rachunków

1. Przed dniem 30 kwietnia roku następującego po danym roku budżetowym, zgodnie z procedurą określoną w art. 41 ust. 3, Komisja podejmuje decyzję w sprawie rozliczenia rachunków akredytowanych agencji płatniczych, na podstawie przekazanych informacji zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. c) pkt iii).

2. Decyzja w sprawie rozliczenia rachunków dotyczy kompletności, dokładności i prawdziwości przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych. Decyzja jest podejmowana bez uszczerbku dla decyzji podjętych później na mocy art. 31.

Artykuł 31

Rozliczenie zgodności

1. Komisja decyduje o kwotach podlegających wyłączeniu z finansowania Wspólnoty, jeżeli stwierdzi, że wydatki określone w art. 3 ust. 1 i art. 4 nie zostały dokonane zgodnie z zasadami wspólnotowymi, według procedury, o której mowa w art. 41 ust. 3.

2. Komisja dokonuje oszacowania kwot podlegających wyłączeniu z uwzględnieniem w szczególności stwierdzonego stopnia niezgodności. Komisja uwzględnia naturę i wagę naruszenia oraz stratę finansową poniesioną przez Wspólnotę.

3. Przed podjęciem każdej decyzji o odmowie finansowania, wyniki kontroli Komisji oraz odpowiedzi zainteresowanego Państwa Członkowskiego są przedmiotem pisemnych zawiadomień, w następstwie których obie strony próbują osiągnąć porozumienie w sprawie środków, które mają zostać podjęte.

W przypadku gdy porozumienie nie zostało osiągnięte, Państwo Członkowskie może zwrócić się o rozpoczęcie procedury mającej na celu pogodzenie stanowisk stron w terminie czterech miesięcy; jej wyniki są przedmiotem sprawozdania przekazywanego Komisji i rozpatrywanego przez nią przed podjęciem ewentualnej decyzji o odmowie finansowania.

4. Odmowa finansowania nie może dotyczyć:

a) wydatków określonych w art. 3 ust. 1, dokonanych więcej niż dwadzieścia cztery miesiące przed pisemnym zawiadomieniem zainteresowanego Państwa Członkowskiego przez Komisję o wynikach kontroli;

b) wydatków związanych ze środkami wieloletnimi stanowiącymi część wydatków określonych w art. 3 ust. 1, lub programów określonych w art. 4, dla których ostatnie nałożone na beneficjenta zobowiązanie nastąpiło więcej niż dwadzieścia cztery miesiące przed pisemnym zawiadomieniem zainteresowanego Państwa Członkowskiego przez Komisję o wynikach kontroli;

c) wydatków związanych ze środkami przewidzianymi w programach określonych w art. 4, innych niż te, o których mowa w lit. b), dla których ostatnia płatność lub, w zależności od przypadku, płatność salda przez agencję płatniczą nastąpiła więcej

niż dwadzieścia cztery miesiące przed pisemnym zawiadomieniem zainteresowanego Państwa Członkowskiego przez Komisję o wynikach kontroli.

5. Ustępu 4 nie stosuje się do konsekwencji finansowych:

a) nieprawidłowości określonych w art. 32 i 33;

b) związanych z krajowymi programami pomocowymi lub z naruszeniami, w stosunku do których została wszczęta procedura określona w art. 88 Traktatu lub w art. 226 Traktatu.

ROZDZIAŁ 2
NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Artykuł 32

Przepisy szczególne dotyczące EFRG

1. Kwoty odzyskane w wyniku nieprawidłowości lub zaniedbań, wraz z odsetkami, są przekazywane agencjom płatniczym i księgowane przez nie jako dochody przyznane w ramach EFRG w miesiącu ich rzeczywistego wpływu.

2. W przypadku zwrotu do budżetu wspólnotowego Państwo Członkowskie może zatrzymać 20% odpowiednich kwot tytułem ryczałtowego zwrotu kosztów windykacji, z wyjątkiem kwot dotyczących nieprawidłowości lub zaniedbań, które można przypisać władzom administracyjnym lub innym organom zainteresowanego Państwa Członkowskiego.

3. Przy przekazywaniu rocznych sprawozdań finansowych, przewidzianym w art. 8 ust. 1 lit. c) pkt iii) Państwa Członkowskie przesyłają Komisji skrócone zestawienie procedur windykacji wszczętych w wyniku nieprawidłowości, dołączając zestawienie kwot jeszcze nieodzyskanych, w podziale według postępowania administracyjnego lub sądowego oraz według roku odpowiadającego pierwszemu administracyjnemu lub sądowemu ustaleniu nieprawidłowości.

Państwa Członkowskie udostępniają Komisji szczegółowe zestawienie indywidualnych procedur windykacji, jak również kwot indywidualnych jeszcze nieodzyskanych.

4. Po przeprowadzeniu procedury przewidzianej w art. 31 ust. 3, Komisja może zdecydować o obciążeniu Państwa Członkowskiego kwotami do odzyskania:

a) jeżeli Państwo Członkowskie nie wszczęło wszystkich postępowań administracyjnych lub sądowych przewidzianych ustawodawstwem krajowym i wspólnotowym w celu windykacji w roku następującym po pierwszym ustaleniu administracyjnym lub sądowym;

b) jeżeli pierwsze ustalenie administracyjne lub sądowe nie zostało dokonane lub zostało dokonane z opóźnieniem mogącym udaremnić odzyskanie lub gdy nieprawidłowość nie została ujęta w skróconym zestawieniu, określonym w ust. 3 akapit pierwszy, w roku dokonania pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego.

5. Jeżeli odzyskanie nie nastąpiło w terminie czterech lat od daty pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego lub w terminie ośmiu lat, w przypadku gdy odzyskanie jest przedmiotem postępowania przed sądami krajowymi, konsekwencje finansowe nieodzyskania ponosi w 50% zainteresowane Państwo Członkowskie oraz w 50% budżet wspólnotowy.

Zainteresowane Państwo Członkowskie wskazuje osobno w skróconym zestawieniu określonym w ust. 3 akapit pierwszy kwoty, które nie zostały odzyskane w terminach przewidzianych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Podział obciążenia finansowego wynikającego z nieodzyskania, zgodnie z akapitem pierwszym, nie narusza obowiązku zainteresowanego Państwa Członkowskiego kontynuowania procedur windykacji, przy zastosowaniu art. 9 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Kwoty odzyskane w ten sposób są w 50% przeznaczane na rzecz EFRG, po zastosowaniu potrącenia przewidzianego w ust. 2.

Gdy w ramach procedury windykacji brak nieprawidłowości zostanie stwierdzony aktem administracyjnym lub sądowym o charakterze ostatecznym, obciążenia finansowe ponoszone przez Państwo Członkowskie na mocy akapitu pierwszego deklarowane są wobec EFRG jako wydatek.

Jednakże jeżeli z przyczyn niezależnych od danego Państwa Członkowskiego, odzyskanie nie mogło nastąpić w terminach określonych w akapicie pierwszym i jeżeli kwota, która ma zostać odzyskana, przekracza 1 milion EUR, Komisja może, na wniosek Państwa Członkowskiego, przedłużyć te terminy o nie więcej niż 50 % długości terminów początkowych.

6. W uzasadnionych przypadkach Państwa Członkowskie mogą zdecydować o niekontynuowaniu windykacji. Wymieniona decyzja może zostać podjęta jedynie w następujących przypadkach:

a) gdy łączna kwota poniesionych i przewidywanych kosztów windykacji przewyższa kwotę do odzyskania;

b) gdy odzyskanie okazuje się niemożliwe w związku z niewypłacalnością dłużnika lub osób odpowiedzialnych prawnie za nieprawidłowości, stwierdzoną i uznaną zgodnie z prawem krajowym zainteresowanego Państwa Członkowskiego.

Zainteresowane Państwo Członkowskie wskazuje osobno, w skróconym zestawieniu określonym w ust. 3 akapit pierwszy, kwoty, co do których zdecydowało o niekontynuowaniu procedur windykacji, oraz przedstawia uzasadnienie swojej decyzji.

7. Konsekwencje finansowe obciążające Państwo Członkowskie, wynikające z zastosowania ust. 5, są ujmowane przez zainteresowane Państwo Członkowskie w rocznych sprawozdaniach finansowych przekazywanych Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. c) pkt iii). Komisja sprawdza prawidłowość ich zastosowania oraz, w stosownym przypadku, dokonuje niezbędnych zmian przy wydawaniu decyzji przewidzianej w art. 30 ust. 1.

8. Po przeprowadzeniu procedury przewidzianej w art. 31 ust. 3, Komisja może zdecydować o wyłączeniu z finansowania wspólnotowego kwot obciążających budżet Wspólnoty w następujących przypadkach:

a) na mocy ust. 5 i 6, jeżeli stwierdzi, że nieprawidłowości w windykacji lub jej brak wynikają z nieprawidłowości lub zaniedbań władz administracyjnych, służb lub organów Państwa Członkowskiego;

b) na mocy ust. 6, jeżeli oceni, że uzasadnienie przedstawione przez Państwo Członkowskie nie jest wystarczające, by uzasadnić decyzję o wstrzymaniu procedury windykacji.

Artykuł 33

Przepisy szczególne dotyczące EFRROW

1. Państwa Członkowskie dokonują wyrównań finansowych, wynikających z nieprawidłowości i zaniedbań stwierdzonych w działaniach lub programach rozwoju obszarów wiejskich, przez całkowite lub częściowe anulowanie danego finansowania wspólnotowego. Państwa Członkowskie biorą pod uwagę naturę i wagę stwierdzonych nieprawidłowości, jak również rozmiar straty finansowej poniesionej przez EFRROW.

2. Jeżeli środki wspólnotowe zostały już wypłacone beneficjentowi, są one odzyskiwane przez akredytowaną agencję płatniczą zgodnie z jej własnymi procedurami windykacji, i ponownie wykorzystywane zgodnie z ust. 3 lit. c).

3. Państwa Członkowskie dokonują wyrównań finansowych oraz ponownie wykorzystują fundusze z zastrzeżeniem następujących warunków:

a) w momencie stwierdzenia nieprawidłowości Państwa Członkowskie rozszerzają prowadzone przez nie dochodzenia na wszystkie działania, które mogły zostać dotknięte tymi nieprawidłowościami;

b) Państwa Członkowskie zawiadamiają Komisję o wyrównaniach;

c) anulowane kwoty finansowania wspólnotowego i kwoty odzyskane, jak również związane z nimi odsetki są ponownie przypisane do danego programu. Jednakże fundusze wspólnotowe anulowane lub odzyskane mogą być ponownie wykorzystane przez Państwo Członkowskie jedynie dla działań przewidzianych w tym samym programie rozwoju obszarów wiejskich i pod warunkiem że kwoty te nie zostaną ponownie przeznaczone na działania, które były przedmiotem wyrównania finansowego.

4. W trakcie przewidzianego w art. 8 ust. 1 lit. c) pkt iii) przedkładania rocznych sprawozdań finansowych Państwa Członkowskie przekazują Komisji skrócone zestawienie procedur windykacji wszczętych w wyniku nieprawidłowości, dołączając zestawienie kwot jeszcze nieodzyskanych w podziale według postępowania administracyjnego lub sądowego oraz według roku odpowiadającemu pierwszemu administracyjnemu lub sądowemu ustaleniu nieprawidłowości.

Państwa Członkowskie informują Komisję o sposobie, w jaki zdecydowały lub zamierzają ponownie wykorzystać wycofane fundusze oraz, w razie konieczności, dokonać modyfikacji planu finansowania danego programu rozwoju obszarów wiejskich.

5. Po przeprowadzeniu procedury określonej w art. 31 ust. 3 Komisja może zdecydować o obciążeniu Państwa Członkowskiego kwotami do odzyskania:

a) jeżeli Państwo Członkowskie nie wszczęło wszystkich postępowań administracyjnych lub sądowych przewidzianych ustawodawstwem krajowym i wspólnotowym dla odzyskiwania funduszy wypłaconych beneficjentom w roku następującym po pierwszym ustaleniu administracyjnym lub sądowym;

b) jeżeli Państwo Członkowskie nie przestrzegało ciążących na nim zobowiązań zgodnie z ust. 2 lit. a) i c).

6. Jeżeli odzyskanie określone w ust. 2 zostało dokonane po zamknięciu programu rozwoju obszarów wiejskich, Państwo Członkowskie dokonuje zwrotu odzyskanych kwot do budżetu Wspólnoty.

7. Państwo Członkowskie może zdecydować o wstrzymaniu procedury windykacji po zakończeniu programu rozwoju obszarów wiejskich, na warunkach przewidzianych w art. 32 ust. 6.

8. Jeżeli odzyskanie nie nastąpiło przed zamknięciem programu rozwoju obszarów wiejskich, konsekwencje finansowe nieodzyskania są ponoszone w 50% przez zainteresowane Państwo Członkowskie oraz w 50% przez budżet wspólnotowy i uwzględnione na koniec terminu czterech lat od daty pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego lub na koniec terminu ośmiu lat, w przypadku gdy odzyskanie jest przedmiotem postępowania przed sądami krajowymi albo w chwili zamknięcia programu, jeżeli powyższe terminy wygasają przed jego zamknięciem.

Jednakże jeżeli z przyczyn niezależnych od danego Państwa Członkowskiego odzyskanie nie mogło nastąpić w terminach określonych w akapicie pierwszym i jeżeli kwota, która ma zostać odzyskana, przekracza 1 milion EUR, Komisja może, na wniosek Państwa Członkowskiego, przedłużyć te terminy o nie więcej niż 50% długości terminów początkowych.

9. W przypadkach określonych w ust. 8 kwoty odnoszące się do 50% udziału ponoszonego przez Państwo Członkowskie dane Państwo przekazuje do budżetu Wspólnoty.

10. Jeżeli Komisja dokonuje wyrównania finansowego, wyrównanie to nie narusza obowiązku Państwa Członkowskiego windykacji kwot wypłaconych tytułem jego własnego udziału finansowego na mocy art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE.

Artykuł 34

Przeznaczenie dochodów pochodzących od Państw Członkowskich

1. Za dochody przekazane w rozumieniu art. 18 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 uznaje się:

a) kwoty, które zgodnie z art. 31, 32 i 33 niniejszego rozporządzenia powinny zostać przekazane do budżetu Wspólnoty, wraz z odsetkami;

b) kwoty otrzymane lub odzyskane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1788/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającym opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych;

c) tymczasowe składki restrukturyzacyjne pobrane na mocy rozporządzenia (WE) nr 320/2006.

2. Kwoty określone w ust. 1 lit. a), b) i c) są przekazywane do budżetu Wspólnoty oraz, w przypadku ich ponownego wykorzystania, wykorzystywane wyłącznie do finansowania odpowiednio wydatków EFRG lub EFRROW.

3. Przepisy niniejszego rozporządzenia stosuje się odpowiednio do dochodów przeznaczonych na określony cel, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 35

Definicja ustalenia administracyjnego lub sądowego

Do celów niniejszego rozdziału pierwsze ustalenie administracyjne lub sądowe stanowi pierwsza pisemna ocena dokonana przez właściwy organ administracyjny lub sądowy stwierdzająca, na podstawie konkretnych faktów, istnienie nieprawidłowości, bez uszczerbku dla możliwości poddania tego stwierdzenia sprawdzeniu lub późniejszemu wycofaniu w wyniku rozwoju przebiegu postępowania administracyjnego lub sądowego.

Rozdział 3
NADZÓR KOMISJI

Artykuł 36

Dostęp do informacji

1. Państwa Członkowskie udostępniają Komisji wszystkie informacje niezbędne dla właściwego funkcjonowania EFRG i EFRROW oraz podejmują wszelkie właściwe środki w celu ułatwienia kontroli, które Komisja może uznać za konieczne w ramach zarządzania finansowaniem wspólnotowym, łącznie z kontrolami na miejscu.

2. Państwa Członkowskie przekazują, na żądanie Komisji, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, które zostały przyjęte w celu zastosowania aktów prawnych Wspólnoty dotyczących wspólnej polityki rolnej, w takim stopniu, w jakim akty te mają konsekwencje finansowe dla EFRG lub EFRROW.

3. Państwa Członkowskie udostępniają Komisji wszelkie informacje dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości, zgodnie z art. 32 i 33, jak również informacje dotyczące działań podjętych w celu odzyskania kwot niesłusznie wypłaconych, w wyniku wymienionych nieprawidłowości.

Artykuł 37

Kontrole na miejscu

1. Bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez Państwa Członkowskie zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, a także bez

uszczerbku dla postanowień art. 248 Traktatu lub wszelkich kontroli przeprowadzanej na podstawie art. 279 Traktatu, Komisja może organizować kontrole na miejscu w celu sprawdzenia w szczególności:

a) zgodności praktyk administracyjnych z zasadami wspólnotowymi;

b) istnienia niezbędnych dokumentów dowodowych i ich zgodności z działaniami finansowanymi przez EFRG lub EFRROW;

c) warunków, w jakich są przeprowadzane i kontrolowane transakcje finansowane przez EFRG lub EFRROW.

Osoby upoważnione przez Komisję do przeprowadzania kontroli na miejscu lub przedstawiciele Komisji działający w ramach udzielonych im kompetencji mają dostęp do ksiąg i wszystkich innych dokumentów, w tym dokumentów i ich metadanych, związanych z wydatkami finansowanymi przez EFRG lub EFRROW, łącznie z informacjami sporządzonymi lub otrzymanymi i przechowywanymi w postaci elektronicznej.

Uprawnienie do przeprowadzania kontroli, o których mowa powyżej, nie ma wpływu na stosowanie przepisów krajowych, które zastrzegają dokonywanie niektórych aktów przez funkcjonariuszy wyznaczonych w szczególny sposób przez prawo krajowe. Osoby upoważnione przez Komisję nie biorą udziału w szczególności w dokonywaniu rewizji domowych lub w formalnych przesłuchaniach osób przeprowadzanych w ramach przepisów krajowych Państwa Członkowskiego. Mają one jednakże dostęp do wszystkich informacji uzyskanych w ten sposób.

2. W odpowiednim czasie przed przeprowadzeniem kontroli Komisja powiadamia zainteresowane Państwo Członkowskie lub Państwo Członkowskie, na którego terenie kontrola ma się odbyć. Przedstawiciele zainteresowanego Państwa Członkowskiego mogą brać udział w tej kontroli.

Na żądanie Komisji i za zgodą Państwa Członkowskiego kontrole dodatkowe lub dochodzenia dotyczące działalności określonych w niniejszym rozporządzeniu są dokonywane przez właściwe organy tego Państwa Członkowskiego. Przedstawiciele Komisji lub osoby upoważnione przez Komisję mogą uczestniczyć w tej kontroli.

W celu ulepszenia kontroli Komisja może, za zgodą zainteresowanych Państw Członkowskich, włączyć organy administracyjne wymienionych Państw Członkowskich do niektórych kontroli lub niektórych dochodzeń.

TYTUŁ V

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 38

Wydatki EFOGR – Sekcja Gwarancji, z wyjątkiem wydatków na rozwój obszarów wiejskich

1. EFOGR – Sekcja Gwarancji finansuje wydatki dokonywane przez Państwa Członkowskie zgodnie z art. 2 i art. 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1258/1999 do dnia 15 października 2006 r.

2. Do wydatków dokonywanych przez Państwa Członkowskie po dniu 16 października 2006 r. stosuje się zasady określone w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 39

Wydatki na rozwój obszarów wiejskich EFOGR – Sekcja Gwarancji

1. Dla Państw Członkowskich będących członkami Unii Europejskiej przed dniem 1 maja 2004 r. stosuje się następujące zasady dotyczące programów rozwoju obszarów

wiejskich realizowanych w latach 2000 – 2006, finansowanych przez EFOGR – Sekcja Gwarancji, zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1258/1999:

a) wypłaty na rzecz beneficjentów wstrzymuje się najpóźniej w dniu 15 października 2006 r., a związane z nimi wydatki Państw Członkowskich Komisja zwraca najpóźniej na podstawie deklaracji wydatków z października 2006 r. Jednakże Komisja może, w uzasadnionych wypadkach i zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 41 ust. 2, udzielić zgody na wypłaty do dnia 31 grudnia 2006 r. pod warunkiem zwrotu do EFRG identycznych kwot ze środków wypłaconych Państwom Członkowskim jako zaliczki na czas realizacji programów zgodnie z art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1258/1999;

b) zaliczki przyznane Państwom Członkowskim na czas realizacji programów zgodnie z art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1258/1999 odliczają one od wydatków finansowanych przez EFRG najpóźniej wraz z deklaracją wydatków z grudnia 2006 r.;

c) na żądanie Państw Członkowskich wydatki poniesione przez akredytowane agencje płatnicze w okresie od dnia 16 października do dnia 31 grudnia 2006 r., z wyjątkiem wydatków zatwierdzonych zgodnie z lit. a) zdanie drugie, są uwzględniane w budżecie EFRROW tytułem planowania rozwoju obszarów wiejskich w latach 2007–2013;

d) środki finansowe dostępne w Państwie Członkowskim w dniu 1 stycznia 2007 r., w następstwie redukcji lub unieważnienia kwot płatności dokonanych dobrowolnie przez to Państwo Członkowskie lub w ramach sankcji zgodnie z art. 3, 4 i 5 rozporządzenia (WE) nr 1259/1999, są wykorzystywane przez to Państwo Członkowskie na finansowanie środków rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w art. 4 niniejszego rozporządzenia;

e) jeżeli Państwa Członkowskie nie wykorzystają środków finansowych określonych w lit. d) w terminie ustalonym zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 41 ust. 2, odpowiadające im kwoty są zwracane do budżetu EFRG.

2. Dla Państw Członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r., kwoty przyznane na finansowanie działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z art. 3 ust. 1 decyzją Komisji podjętą między dniem 1 stycznia 2004 r. a dniem 31 grudnia 2006 r., dla których dokumenty niezbędne do zakończenia działań nie zostały przekazane Komisji do końca terminu przyznanego na przekazanie sprawozdania końcowego, podlegają automatycznemu zwolnieniu przez Komisję najpóźniej w dniu 31 grudnia 2010 r. i pociągają za sobą zwrot przez Państwa Członkowskie kwot niesłusznie otrzymanych.

3. Kwoty związane z działaniami lub programami będącymi przedmiotem postępowania sądowego lub postępowania administracyjnego, które zgodnie z ustawodawstwem krajowym mają skutek zawieszający, są wyłączone z obliczania kwoty automatycznego zwolnienia przewidzianego w ust. 1 i 2.

Artykuł 40

Wydatki EFOGR – Sekcja Orientacji

1. Kwoty przyznane na finansowanie działań związanych z rozwojem obszarów wiejskich przez EFOGR–Sekcja Orientacji na mocy decyzji Komisji przyjętej między dniem 1 stycznia 2000 r. a dniem 31 grudnia 2006 r., dla których dokumenty niezbędne do zakończenia działań nie zostały przekazane Komisji do końca terminu przyznanego na przekazanie sprawozdania końcowego, podlegają automatycznemu zwolnieniu przez Komisję najpóźniej w dniu 31 grudnia 2010 r. i pociągają za sobą zwrot przez Państwa Członkowskie kwot niesłusznie otrzymanych. Dokumentami niezbędnymi dla zakończenia działań są deklaracja wydatków dotycząca płatności salda, sprawozdanie końcowe z wykonania oraz deklara-

cja, o której mowa w art. 38 ust. 1 lit. f) rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych.

2. Kwoty związane z działaniami lub programami będącymi przedmiotem postępowania sądowego lub postępowania administracyjnego, które zgodnie z ustawodawstwem krajowym mają skutek zawieszający, są wyłączone z obliczania kwoty automatycznego anulowania przewidzianego w ust. 1.

Artykuł 41

Komitet ds. Funduszy

1. Komisja jest wspierana przez Komitet ds. Funduszy Rolniczych (zwany dalej „Komitetem").

2. W przypadku odwołania do niniejszego ustępu, mają zastosowanie art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE wynosi jeden miesiąc.

3. W przypadku odwołania się do niniejszego ustępu, mają zastosowanie art 3 i 7 decyzji 1999/468/WE.

4. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 42

Zasady stosowania

Komisja ustanawia zasady stosowania niniejszego rozporządzenia zgodnie z procedurą określoną w art. 41 ust. 2. Zasady te obejmują w szczególności:

1. warunki mające zastosowanie do akredytacji agencji płatniczych oraz jednostek certyfikujących, jak również do szczegółowej akredytacji jednostek koordynujących, ich odpowiednich funkcji, wymaganych informacji oraz warunków udostępniania i przekazywania tych informacji Komisji;

2. warunki, które muszą być spełnione przy delegowaniu zadań agencji płatniczych;

3. dopuszczalne standardy procedur certyfikacyjnych, rodzaj i zasięg tych procedur oraz terminy, w jakich mają się odbywać;

4. warunki przeprowadzania procedur automatycznego zwolnienia, sprawdzania zgodności rozliczeń oraz rozliczania rachunków;

5. warunki otrzymywania i przyznawania dochodów pochodzących z Państw Członkowskich;

6. ogólne zasady przeprowadzania kontroli na miejscu;

7. formę, treść, częstotliwość, terminy i warunki przekazywania Komisji lub oddawania do dyspozycji Komisji:

- deklaracji wydatków oraz wykazów przewidywanych wydatków jak również ich aktualizacji,
- poświadczenia wiarygodności oraz rocznych rachunków agencji płatniczych,
- sprawozdań certyfikacyjnych rachunków,
- danych identyfikacyjnych akredytowanych agencji płatniczych, jednostek koordynujących i jednostek certyfikujących,
- warunków przyjmowania i dokonywania płatności wydatków finansowanych z tytułu EFRG i EFRROW,
- zawiadomień o wyrównaniach finansowych dokonywanych przez Państwa Członkowskie w ramach działań lub programów rozwoju obszarów wiejskich oraz skróco-

nych sprawozdań na temat procedur windykacji wszczętych przez Państwa Członkowskie na skutek nieprawidłowości,

- informacji dotyczących środków podjętych przy zastosowaniu art. 9;

8. zasad dotyczących przechowywania dokumentów i informacji;

9. środków przejściowych koniecznych do wprowadzenia w życie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 43

Roczne sprawozdanie finansowe

Przed dniem 1 września każdego roku następującego po roku budżetowym Komisja sporządza sprawozdanie finansowe z zarządzania EFRG i EFRROW w poprzednim roku budżetowym i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 44

Poufność

Państwa Członkowskie i Komisja podejmują wszelkie środki niezbędne w celu zapewnienia poufności informacji przekazywanych lub otrzymywanych w ramach działań kontrolnych i rozliczania rachunków, prowadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Zasady określone w art. 8 rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami stosuje się do wyżej wymienionych informacji.

Artykuł 45

Stosowanie euro

1. Kwoty wymienione w decyzjach Komisji przyjmujących programy rozwoju obszarów wiejskich, kwoty zobowiązań oraz płatności Komisji, jak również kwoty poświadczonych lub zatwierdzonych wydatków oraz deklaracje wydatków Państw Członkowskich są wyrażane i wypłacane w euro.

2. Jeżeli bezpośrednia płatność przewidziana rozporządzeniem (WE) nr 1782/2003 zostaje dokonana na rzecz beneficjenta w walucie innej niż euro, Państwa Członkowskie dokonują przeliczenia na walutę krajową kwoty pomocy wyrażoną w euro na podstawie ostatniego kursu wymiany walut ustalonego przez Europejski Bank Centralny przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana.

3. W przypadku gdy ust. 2 ma zastosowanie, Komisja dokonuje zwrotu Państwom Członkowskim kwot wypłaconych beneficjentom na podstawie deklaracji wydatków sporządzanej przez Państwa Członkowskie. W celu sporządzenia deklaracji wydatków Państwa Członkowskie stosują ten sam kurs wymiany walut, który został zastosowany przy wypłacie beneficjentowi.

Artykuł 46

Zmiany w rozporządzeniu (EWG) nr 595/91

W rozporządzeniu (EWG) nr 595/91 wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 5 skreśla się ust. 2;

2. w art. 7 skreśla się ust. 1.

Artykuł 47

Uchylenia

1. Rozporządzenie nr 25, rozporządzenie (WE) nr 723/97 i rozporządzenie (WE) nr 1258/1999 tracą moc.

Jednakże rozporządzenie (WE) nr 1258/1999 ma nadal zastosowanie do dnia 15 października 2006 r. w odniesieniu do wydatków dokonywanych przez Państwa Członkowskie oraz do dnia 31 grudnia 2006 r. w odniesieniu do wydatków dokonywanych przez Komisję.

2. Odniesienia do uchylonych rozporządzeń uznaje się za odniesienia do niniejszego rozporządzenia i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji zamieszczoną w Załączniku.

Artykuł 48

Środki przejściowe

W celu wprowadzenia w życie niniejszego rozporządzenia Komisja przyjmuje środki jednocześnie niezbędne i należycie uzasadnione, służące rozwiązaniu, w nagłych przypadkach, problemów praktycznych i konkretnych, w szczególności problemów związanych z przejściem od przepisów rozporządzeń nr 25, (WE) nr 723/97 i (WE) nr 1258/1999 do niniejszego rozporządzenia. Środki te mogą stanowić odstępstwo od niektórych części niniejszego rozporządzenia, ale jedynie w ściśle koniecznym zakresie i okresie.

Artykuł 49

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r., z wyjątkiem art. 18 ust. 4 i 5, które stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia bez uszczerbku dla art. 47.

Jednakże następujące przepisy stosuje się od dnia 16 października 2006 r.:

- art. 30 i 31 dla wydatków dokonanych od dnia 16 października 2006 r.,
- art. 32 dla przypadków określonych w ramach art. 3 rozporządzenia (EWG) nr 595/91, dla których w dniu 16 października 2006 r. nie nastąpiło jeszcze pełne odzyskanie środków,
- art. 38, 39, 41, 44 i 45 dla wydatków zgłoszonych w roku 2006 w ramach roku budżetowego 2007.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

(...)

Zob. też:

- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 1258/1999** z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. WE, L 160, 26/06/1999, s. 103- 112)
- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 25/1962** o finansowaniu Wspólnej Polityki Rolnej (Dz. Urz. WE L 30, 20/04/1962 s. 991-993)
- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 17/1964** z dnia 5 lutego 1964 r. w sprawie warunków udzielania pomocy z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. Urz. WE L 36, 27/02/1964 s. 584-594)

III
Mechanizmy wspólnej polityki rolnej

1. POLITYKA STRUKTURALNA

1.1. Legislacja UE

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r.
w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)
(Dz. Urz. UE, L 277, 21/10/2005, s. 1–40 z późn. zm.)
(...)

TYTUŁ I
CELE I OGÓLNE ZASADY POMOCY

ROZDZIAŁ 1
ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres

Niniejsze rozporządzenie:

1. ustanawia ogólne zasady wspólnotowego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich, finansowane z EFFROW ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 1290/2005;

2. określa cele, do których ma się przyczyniać polityka rozwoju obszarów wiejskich;

3. określa strategiczny kontekst dla polityki rozwoju obszarów wiejskich, w tym metodę określania strategicznych wytycznych Wspólnoty dla polityki rozwoju obszarów wiejskich (zwanych dalej „strategicznymi wytycznymi Wspólnoty") oraz krajowych planów strategicznych;

4. określa priorytety i środki dla rozwoju obszarów wiejskich;

5. ustanawia zasady dotyczące partnerstwa, programowania, oceny, zarządzania finansowego, monitorowania i kontroli na podstawie obowiązków dzielonych przez Państwa Członkowskie i Komisję.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

a) „programowanie": podzielony na etapy proces organizacji, podejmowania decyzji i finansowania, mający na celu realizację, w perspektywie wieloletniej, wspólnego działania przez Wspólnotę i Państwa Członkowskie, zmierzającego do osiągnięcia celów priorytetowych EFFROW;

b) „region": jednostka terytorialna odpowiadająca poziomowi 1 lub 2 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (poziom NUTS 1 i 2) w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS);

c) „osie": spójna grupa środków, których wdrożenie prowadzi bezpośrednio do osiągnięcia szczegółowych celów i przyczynia się do realizacji jednego lub więcej celów określonych w art. 4;

d) „środek": zespół operacji przyczyniających się do wykonania osi, o których mowa w art. 4 ust. 2;

e) „operacja": projekt, umowa lub porozumienie, lub inne działanie wybrane zgodnie z kryteriami ustanowionymi dla danego programu rozwoju obszarów wiejskich i wykonywane przez jednego lub wielu beneficjentów, w sposób pozwalający na osiągnięcie celów określonych w art. 4;

f) „wspólne ramy monitorowania i oceny": ogólne podejście wypracowane przez Komisję i Państwa Członkowskie, określające ograniczoną liczbę wspólnych wskaźników odnoszących się do stanu wyjściowego oraz realizacji finansowej, produktów, rezultatów i oddziaływań programów;

g) „lokalna strategia rozwoju": spójna grupa operacji nakierowanych na osiągnięcie lokalnych celów i zaspokojenie lokalnych potrzeb, wdrażana na zasadzie partnerstwa na właściwym poziomie;

h) „beneficjent": podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za realizację operacji lub otrzymujące wsparcie;

i) „wydatki publiczne": publiczny wkład w finansowanie operacji, pochodzący z budżetu państwa, władz regionalnych lub lokalnych, Wspólnot Europejskich, lub inne wydatki o podobnym charakterze. Za wkład publiczny uważany jest każdy wkład w finansowanie operacji, pochodzący z budżetu podmiotu prawa publicznego, lub stowarzyszeń lub związków jednej lub więcej władz regionalnych lub lokalnych, lub podmiotu prawa publicznego w rozumieniu dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi;

j) „cel konwergencji": cel działania dla najmniej rozwiniętych Państw Członkowskich i regionów zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym dotyczącym Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej „EFRR"), Europejskiego Funduszu Społecznego (zwanego dalej „EFS") oraz FS na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

Rozdział 2
MISJE I CELE

Artykuł 3

Misje

EFFROW przyczynia się do wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich na terytorium całej Wspólnoty, uzupełniając polityki wsparcia rynku i wsparcia dochodów w ramach wspólnej polityki rolnej, politykę spójności oraz wspólną politykę rybołówstwa.

Artykuł 4

Cele

1. Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich przyczynia się do osiągnięcia następujących celów:

a) poprawy konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa poprzez wspieranie restrukturyzacji, rozwoju i innowacji;

b) poprawy środowiska naturalnego i terenów wiejskich poprzez wspieranie gospodarowania gruntami;

c) poprawy jakości życia na obszarach wiejskich oraz popierania różnicowania działalności gospodarczej.

2. Cele określone w ust. 1 są wykonywane w ramach czterech osi określonych w tytule IV.

Rozdział 3
ZASADY POMOCY

Artykuł 5

Komplementarność, spójność i zgodność

1. EFFROW uzupełnia działania krajowe, regionalne i lokalne, wspierające priorytety Wspólnoty.

2. Komisja i Państwa Członkowskie zapewniają spójność pomocy z EFFROW i Państw Członkowskich z działalnością, politykami i priorytetami Wspólnoty. Pomoc z EFFROW jest spójna z celami spójności gospodarczej i społecznej, w szczególności z celami instrumentu wsparcia wspólnotowego dla rybołówstwa.

3. Spójność ta jest zapewniana przez strategiczne wytyczne Wspólnoty, o których mowa w art. 9, krajowy plan strategiczny, o którym mowa w art. 11, programy rozwoju obszarów wiejskich, o których mowa w art. 15, oraz sprawozdanie Komisji, o którym mowa w art. 14.

4. Zgodnie z ich właściwymi obowiązkami Komisja i Państwa Członkowskie zapewniają koordynację pomiędzy pomocą pochodzącą z różnych Funduszy, EFRR, EFS, FS, instrumentem wsparcia wspólnotowego dla rybołówstwa oraz interwencjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego (zwanego dalej „EBI") i innymi wspólnotowymi instrumentami finansowymi.

5. Spójność dotyczy również środków finansowanych przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji.

6. Niniejsze rozporządzenie nie stanowi podstawy do udzielania jakiegokolwiek wsparcia systemom kwalifikującym się do wsparcia w ramach wspólnych organizacji rynków, z zastrzeżeniem wszelkich wyjątków, które zostaną określone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

7. Państwa Członkowskie zapewniają zgodność operacji finansowanych przez EFFROW z Traktatem i wszelkimi aktami przyjętymi na jego mocy.

Artykuł 6

Partnerstwo

1. Pomoc z EFFROW jest wdrażana w drodze ścisłych konsultacji (zwanych dalej „partnerstwem") pomiędzy Komisją i Państwem Członkowskim oraz władzami i podmiotami wyznaczonymi przez Państwo Członkowskie na mocy przepisów i praktyk krajowych, w tym z:

a) właściwymi władzami regionalnymi, lokalnymi i innymi władzami publicznymi;

b) partnerami gospodarczymi i społecznymi;

c) innymi odpowiednimi podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, organizacjami pozarządowymi, w tym organizacjami zajmującymi się zagadnienia-

mi z zakresu środowiska naturalnego, oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości mężczyzn i kobiet.

Państwo Członkowskie wyznacza najbardziej reprezentatywnych partnerów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz w sferze gospodarczej, społecznej, środowiska naturalnego lub innej (zwanych dalej „partnerami"). Państwo Członkowskie stwarza warunki dla szerokiego i skutecznego zaangażowania wszystkich odpowiednich podmiotów, zgodnie z przepisami i praktykami krajowymi, biorąc pod uwagę potrzebę promowania równości mężczyzn i kobiet, oraz zrównoważonego rozwoju poprzez integrację wymogów w zakresie ochrony i poprawy środowiska naturalnego.

2. Partnerstwo jest prowadzone z należytym poszanowaniem odpowiednich obowiązków instytucjonalnych, prawnych i finansowych poszczególnych kategorii partnerów, o których mowa w ust. 1.

3. Partnerstwo obejmuje przygotowywanie i monitorowanie krajowego planu strategicznego oraz przygotowywanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę programów rozwoju obszarów wiejskich. Państwa Członkowskie zapewniają udział wszystkich odpowiednich partnerów na różnych etapach programowania, z należytym poszanowaniem terminów wyznaczonych dla każdego etapu.

Artykuł 7

Pomocniczość

Państwa Członkowskie odpowiadają za realizację programów rozwoju obszarów wiejskich na odpowiednim poziomie terytorialnym, zgodnie z ich wewnętrznymi rozwiązaniami instytucjonalnymi, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 8

Równość mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacja

Państwa Członkowskie i Komisja wspierają równość mężczyzn i kobiet i zapewniają zapobieganie wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną na różnych etapach realizacji programu.

Obejmuje to etapy projektowania, wdrażania, monitorowania i oceny.

TYTUŁ II
STRATEGICZNE PODEJŚCIE DO ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

ROZDZIAŁ 1

STRATEGICZNE WYTYCZNE WSPÓLNOTY

Artykuł 9

Treść i przyjęcie

1. Rada przyjmuje strategiczne wytyczne Wspólnoty dotyczące polityki rozwoju obszarów wiejskich dla okresu programowania od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., uwzględniając priorytety polityki wyznaczone na poziomie wspólnotowym.

Te strategiczne wytyczne wyznaczają na poziomie wspólnotowym strategiczne priorytety rozwoju obszarów wiejskich dla okresu programowania w celu wykonania każdej z osi ustanowionej niniejszym rozporządzeniem.

2. Nie później niż dnia 20 lutego 2006 r. podejmowana jest decyzja w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 37 Traktatu. Decyzja ta zostaje opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł 10

Przegląd

W celu uwzględnienia w szczególności głównych zmian priorytetów wspólnotowych strategiczne wytyczne Wspólnoty mogą podlegać przeglądowi.

Rozdział 2

KRAJOWE PLANY STRATEGICZNE

Artykuł 11

Treść

1. Każde Państwo Członkowskie przedkłada krajowy plan strategiczny, wskazując priorytety działania EFFROW oraz danego Państwa Członkowskiego, uwzględniając strategiczne wytyczne Wspólnoty, ich szczegółowe cele, wkład EFFROW i inne środki finansowe.

2. Krajowy plan strategiczny zapewnia, że pomoc wspólnotowa dla rozwoju obszarów wiejskich jest spójna ze strategicznymi wytycznymi Wspólnoty oraz że wszystkie priorytety wspólnotowe, krajowe i regionalne podlegają koordynacji. Krajowy plan strategiczny jest narzędziem odniesienia dla przygotowywania programowania EFFROW. Jest on wdrażany poprzez programy rozwoju obszarów wiejskich.

3. Każdy krajowy plan strategiczny obejmuje:

a) ocenę sytuacji gospodarczej, społecznej i środowiska naturalnego oraz potencjału rozwoju;

b) strategię wybraną dla wspólnego działania Wspólnoty i danego Państwa Członkowskiego, wykazującą spójność dokonanych wyborów ze strategicznymi wytycznymi Wspólnoty;

c) priorytety tematyczne i terytorialne dla rozwoju obszarów wiejskich w ramach każdej osi, w tym wyrażone ilościowo główne cele oraz odpowiednie wskaźniki monitorowania i oceny;

d) wykaz programów rozwoju obszarów wiejskich, za pomocą których wdrażany jest krajowy plan strategiczny oraz orientacyjny przydział środków z EFFROW dla każdego programu, w tym kwoty, o których mowa w art. 12 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005;

e) środki mające na celu zapewnienie koordynacji z innymi instrumentami wspólnej polityki rolnej, EFRR, EFS, FS, instrumentami wsparcia wspólnotowego dla rybołówstwa i EBI;

f) w odpowiednich przypadkach budżet dla osiągnięcia celu konwergencji;

g) opis rozwiązań oraz wskazanie kwoty przeznaczonej na utworzenie krajowej sieci obszarów wiejskich, o której mowa w art. 66 ust. 3 i art. 68.

Artykuł 12

Przygotowanie

1. Po przyjęciu strategicznych wytycznych Wspólnoty każde Państwo Członkowskie przygotowuje krajowy plan strategiczny.

Plan ten jest przygotowywany zgodnie z rozwiązaniami instytucjonalnymi Państw Członkowskich, w bliskiej współpracy z partnerami, o których mowa w art. 6 ust. 1. Jest on sporządzany w bliskiej współpracy z Komisją i obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

2. Każde Państwo Członkowskie wysyła Komisji swój krajowy plan strategiczny przed przedłożeniem swoich programów rozwoju obszarów wiejskich.

Rozdział 3
MONITOROWANIE STRATEGICZNE

Artykuł 13

Sprawozdania zbiorcze Państw Członkowskich

1. Po raz pierwszy w 2010 r. i nie później niż w dniu 1 października każdego drugiego roku każde Państwo Członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie zbiorcze, które przedstawia postępy dokonane w realizacji jego krajowego planu strategicznego i celów oraz jego wkład w osiągnięcie strategicznych wytycznych Wspólnoty. Ostatnie sprawozdanie zbiorcze jest przedstawiane nie później niż w dniu 1 października 2014 r.

2. Sprawozdanie podsumowuje roczne sprawozdania z postępu prac z poprzednich lat, o których mowa w art. 82, i opisuje w szczególności:

a) osiągnięcia i rezultaty programów rozwoju obszarów wiejskich pod względem wskaźników określonych w krajowym planie strategicznym;

b) wyniki bieżącej oceny działalności dla każdego programu.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, dla jednolitych programów, o których mowa w art. 15 ust. 2, Państwa Członkowskie mogą zawrzeć w rocznych sprawozdaniach z postępu prac, o których mowa w art. 82, elementy określone w ust. 2 niniejszego artykułu w terminach określonych w art. 82.

Artykuł 14

Sprawozdanie Komisji

1. Po raz pierwszy w 2011 r. i na początku każdego drugiego roku Komisja przedstawia sprawozdanie podsumowujące główne postępy, trendy i wyzwania związane z wdrażaniem krajowych planów strategicznych oraz strategicznych wytycznych Wspólnoty. Ostatnie sprawozdanie Komisji jest przedstawiane na początku 2015 r.

Sprawozdanie to opiera się na dokonanej przez Komisję analizie i ocenie sprawozdań zbiorczych Państw Członkowskich, o których mowa w art. 13, oraz wszelkich innych dostępnych informacjach. Wskazuje ono środki, które zostały lub mają być podjęte przez Państwa Członkowskie i Komisję w celu zapewnienia odpowiednich działań w odpowiedzi na wnioski zawarte w sprawozdaniu.

2. Sprawozdanie Komisji jest przesyłane Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

TYTUŁ III
PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ 1
TREŚĆ PROGRAMOWANIA

Artykuł 15

Programy rozwoju obszarów wiejskich

1. EFFROW działa w Państwach Członkowskich poprzez programy rozwoju obszarów wiejskich. Programy te wdrażają strategię rozwoju obszarów wiejskich poprzez szereg środków zgrupowanych zgodnie z osiami określonymi w tytule IV, do osiągnięcia których potrzebna będzie pomoc z EFFROW.

Każdy program rozwoju obszarów wiejskich obejmuje okres pomiędzy dniem 1 stycznia 2007 r. a dniem 31 grudnia 2013 r.

2. Państwo Członkowskie może przedłożyć jednolity program dla całego swojego terytorium albo zespół programów regionalnych.

3. Państwa Członkowskie, które przyjęły programy regionalne, mogą również przedłożyć do zatwierdzenia krajowe ramy zawierające wspólne elementy dla tych programów regionalnych.

Artykuł 16

Treść programów

Każdy program rozwoju obszarów wiejskich obejmuje:

a) analizę sytuacji pod względem mocnych i słabych stron, strategię wybraną w celu zajęcia się nimi oraz ocenę ex-ante, o której mowa w art. 85;

b) uzasadnienie dla wybranych priorytetów z uwzględnieniem strategicznych wytycznych Wspólnoty oraz krajowego planu strategicznego, jak również spodziewane oddziaływanie zgodnie z oceną ex-ante;

c) informacje na temat osi i środków proponowanych dla każdej osi oraz ich opis, obejmujące szczegółowe weryfikowalne cele i wskaźniki, o których mowa w art. 81, które umożliwiają pomiar postępów, skuteczności i efektywności programu;

d) plan finansowania, składający się z dwóch tabel:

- tabeli wyszczególniającej, zgodnie z art. 69 ust. 4 i 5, całkowity wkład EFFROW planowany na każdy rok. W odpowiednich przypadkach plan finansowania wskazuje oddzielnie w ramach całkowitego wkładu EFFROW środki przyznane regionom kwalifikującym się w ramach celu konwergencji. Planowany roczny wkład EFFROW jest zgodny z perspektywami finansowymi,
- tabeli wyszczególniającej całkowity planowany wkład Wspólnoty i odpowiadające mu krajowe finansowanie publiczne na każdą oś dla całego okresu programowania, stopę wkładu EFFROW na każdą oś oraz kwotę przeznaczoną na pomoc techniczną. W odpowiednich przypadkach tabela ta ponadto wskazuje oddzielnie planowany wkład EFFROW dla regionów kwalifikujących się w ramach celu konwergencji oraz odpowiadające mu krajowe finansowanie publiczne;

e) do celów informacyjnych indykatywny podział wstępnych kwot według środków pod względem wydatków publicznych i prywatnych;

f) w odpowiednich przypadkach tabelę dotyczącą dodatkowego krajowego finansowania przypadającego na oś zgodnie z art. 89;

g) elementy potrzebne do dokonania oceny zgodnie z regułami konkurencji oraz, w odpowiednich przypadkach, wykaz systemów pomocy dopuszczonych na mocy art. 87–89 Traktatu, które mają zostać wykorzystane do realizacji programów;

h) informacje dotyczące komplementarności ze środkami finansowanymi przez inne instrumenty wspólnej polityki rolnej, w ramach polityki spójności, jak również poprzez instrumenty wsparcia wspólnotowego dla rybołówstwa;

i) rozwiązania dotyczące wdrażania programu, w tym:

i) wyznaczenie przez Państwo Członkowskie wszystkich organów określonych w art. 74 ust. 2 oraz, w celach informacyjnych, skrócony opis struktury zarządzania i kontroli;

ii) opis systemów monitorowania i oceny, jak również skład komitetu monitorującego;

iii) przepisy zapewniające rozpowszechnienie informacji na temat programu;

j) wyznaczenie partnerów, o których mowa w art. 6, oraz wyniki konsultacji przeprowadzonych z partnerami.

Artykuł 17

Równowaga pomiędzy celami

1. Wkład finansowy Wspólnoty w każdy z trzech celów, o których mowa w art. 4, obejmuje przynajmniej 10% całkowitego wkładu EFFROW w program dla osi 1 i 3, o których mowa odpowiednio w tytule IV rozdział I sekcje 1 i 3, oraz przynajmniej 25% całkowitego wkładu EFFROW w program dla osi 2, o której mowa w tytule IV rozdział I sekcja 2. Dla programów francuskich departamentów zamorskich minimalny wkład finansowy Wspólnoty dla osi 2 wynosi 10%.

2. Kwota równa przynajmniej 5% całkowitego wkładu EFFROW w program jest rezerwowana dla osi 4, o której mowa w tytule IV rozdział I sekcja 4. Kwota ta jest częścią odsetka, o którym mowa w ust. 1. Dla Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji minimalny wkład finansowy Wspólnoty dla osi 4 wynoszący 5% może być stopniowo wprowadzany podczas okresu programowania w taki sposób, że średnio co najmniej 2,5% całkowitego wkładu EFFROW jest zarezerwowane dla osi 4.

Dla Bułgarii i Rumunii w latach 2010–2013 przestrzega się średnio co najmniej 2,5% całkowitego wkładu EFFROW dla osi 4. Każdy wkład EFFROW dla tej osi w latach 2007–2009 jest uwzględniany przy obliczaniu tego odsetka.

Rozdział 2

PRZYGOTOWANIE, ZATWIERDZENIE I PRZEGLĄD

Artykuł 18

Przygotowanie i zatwierdzenie

1. Programy rozwoju obszarów wiejskich ustanawia Państwo Członkowskie w bliskiej współpracy z partnerami, o których mowa w art. 6.

2. Państwa Członkowskie przedkładają Komisji projekt każdego programu rozwoju obszarów wiejskich, zawierający informacje, o których mowa w art. 16.

3. Komisja ocenia wnioskowane programy na podstawie ich spójności ze strategicznymi wytycznymi Wspólnoty, krajowym planem strategicznym oraz niniejszym rozporządzeniem.

W przypadku gdy Komisja uzna, że program rozwoju obszarów wiejskich nie jest spójny ze strategicznymi wytycznymi Wspólnoty, krajowym planem strategicznym lub niniejszym rozporządzeniem, żąda, aby Państwo Członkowskie dokonało odpowiedniego przeglądu wnioskowanego programu.

4. Każdy program rozwoju obszarów wiejskich jest zatwierdzany zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

Artykuł 19

Przegląd

1. Programy rozwoju obszarów wiejskich są poddawane ponownemu badaniu i, w razie potrzeby, są dostosowywane do pozostałej części okresu przez Państwo Członkowskie po zatwierdzeniu przez komitet monitorujący. Zmiany te uwzględniają wynik ocen i sprawozdań Komisji, w szczególności w celu wzmocnienia lub dostosowania sposobu, w jaki uwzględnia się priorytety wspólnotowe.

2. Komisja podejmuje decyzję w sprawie wniosków o przegląd programów rozwoju obszarów wiejskich po przedłożeniu takiego wniosku przez Państwo Członkowskie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2. Zmiany wymagające zatwierdzenia decyzją Komisji są określane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

TYTUŁ IV
WSPARCIE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

ROZDZIAŁ 1
OSIE

SEKCJA 1
Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

Artykuł 20

Środki

Wsparcie ukierunkowane na konkurencyjność sektora rolnego i leśnego dotyczy:

a) środków, których celem jest upowszechnianie wiedzy i poprawa potencjału ludzkiego poprzez:

i) kształcenie zawodowe i działania informacyjne, w tym rozpowszechnianie wiedzy naukowej i praktyk innowacyjnych, skierowane do osób działających w sektorze rolnym, żywnościowym i leśnym;

ii) podejmowanie działalności przez młodych rolników;

iii) wcześniejsze emerytury rolników i robotników rolnych;

iv) korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów;

v) tworzenie usług z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym, zastępstwa i usług doradczych, jak również usług doradczych w zakresie leśnictwa;

b) środków mających na celu restrukturyzację i rozwój kapitału rzeczowego i wspieranie innowacji poprzez:

i) modernizację gospodarstw rolnych;

ii) podwyższanie wartości gospodarczej lasów;

iii) zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych i leśnych;

iv) współpracę na rzecz rozwoju nowych produktów, procesów i technologii w sektorze rolnym i żywnościowym oraz w sektorze leśnym;

v) ulepszanie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa;

vi) przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych oraz wprowadzanie odpowiednich działań zapobiegawczych;

c) środków, których celem jest poprawa jakości produkcji i produktów rolnych poprzez:

i) pomoc rolnikom w dostosowaniu się do wymagających norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym;

ii) wspieranie rolników biorących udział w systemach jakości żywności;

iii) wspieranie grup producentów w działalności informacyjnej i promocyjnej na rzecz produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności;

d) środków przejściowych dla Bułgarii, Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Rumunii, Słowenii i Słowacji, dotyczących:

i) wspierania gospodarstw rolnych niskotowarowych w fazie restrukturyzacji;

ii) wspierania tworzenia grup producentów.

Podsekcja 1

Warunki dotyczące środków, których celem jest upowszechnianie wiedzy i poprawa potencjału ludzkiego

Artykuł 21

Kształcenie zawodowe i działania informacyjne

Wsparcie, o którym mowa w art. 20 lit. a) ppkt i), nie obejmuje kursów instruktażowych lub szkoleniowych, które stanowią część zwykłych programów lub systemów edukacji rolnej i leśnej na poziomie szkoły średniej lub wyższym.

Artykuł 22

Podejmowanie działalności przez młodych rolników

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. a) ppkt ii), udziela się osobom, które:

a) mają mniej niż 40 lat oraz po raz pierwszy podejmują działalność w gospodarstwie rolnym jako kierujący gospodarstwem;

b) posiadają odpowiednie umiejętności i kwalifikacje zawodowe;

c) przedkładają plan biznesowy dotyczący rozwoju ich działalności rolniczej.

2. Wsparcia udziela się do wysokości maksymalnej kwoty określonej w załączniku.

Artykuł 23

Wcześniejsze emerytury

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. a) ppkt iii), udziela się:

a) rolnikom, którzy decydują się na zaprzestanie działalności rolniczej w celu przekazania gospodarstwa innym rolnikom;

b) robotnikom rolnym, którzy decydują się na ostateczne zaprzestanie wszelkiej pracy na roli w momencie przekazania gospodarstwa.

2. Przekazujący gospodarstwo:

a) ma nie mniej niż 55 lat, ale nie jest jeszcze w normalnym wieku emerytalnym w momencie przekazania lub ma nie więcej niż 10 lat mniej niż wymagane dla normalnego wieku emerytalnego w danym Państwie Członkowskim w momencie przekazania;

b) zaprzestaje ostatecznie wszelkiej komercyjnej działalności rolniczej;

c) prowadził działalność rolniczą przez 10 lat poprzedzających przekazanie.

3. Przejmujący gospodarstwo:

a) zastąpił przekazującego gospodarstwo poprzez podjęcie działalności, określonej w art. 22; lub

b) jest rolnikiem poniżej 50. roku życia lub podmiotem prawa prywatnego i przejmuje gospodarstwo rolne odstąpione przez przekazującego w celu zwiększenia wielkości gospodarstwa rolnego.

4. Robotnik rolny:

a) ma nie mniej niż 55 lat, ale nie jest jeszcze w normalnym wieku emerytalnym lub ma nie więcej niż 10 lat mniej niż wymagane dla normalnego wieku emerytalnego w danym Państwie Członkowskim;

b) poświęcił przynajmniej połowę swojego czasu pracy w poprzedzającym okresie pięciu lat na pomoc rodzinie w prowadzeniu gospodarstwa lub pracę w charakterze robotnika rolnego;

c) pracował w gospodarstwie rolnym przekazującego gospodarstwo przynajmniej przez okres równy dwóm latom pracy w pełnym wymiarze czasu pracy podczas czterech lat poprzedzających przejście przekazującego gospodarstwo na wcześniejszą emeryturę;

d) jest objęty systemem zabezpieczenia społecznego.

5. Całkowity czas trwania wsparcia z tytułu wcześniejszej emerytury nie przekracza 15 lat dla przekazującego gospodarstwo oraz dla robotnika rolnego. Nie przekracza on momentu ukończenia przez przekazującego gospodarstwo 70. roku życia oraz normalnego wieku emerytalnego robotnika rolnego.

Jeżeli, w przypadku przekazującego, emerytura wypłacana jest przez Państwo Członkowskie, wsparcie z tytułu wcześniejszej emerytury jest udzielane jako dodatek przy uwzględnieniu kwoty emerytury krajowej.

6. Maksymalna dopuszczalna kwota wsparcia określona jest w załączniku.

Artykuł 24

Korzystanie z usług doradczych

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. a) ppkt iv), udziela się w celu pomocy rolnikom i posiadaczom lasów w poniesieniu kosztów wynikających z korzystania z usług doradczych do celów poprawy ogólnych wyników ich gospodarstwa.

Usługi doradcze dla rolników obejmują przynajmniej:

a) obowiązkowe wymogi gospodarowania oraz zasady dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska naturalnego określone w art. 4 i 5 oraz w załącznikach III i IV do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

b) normy dotyczące bezpieczeństwa pracy oparte na prawodawstwie wspólnotowym.

2. Wsparcie na rzecz korzystania z usług doradczych ogranicza się do maksymalnych wysokości określonych w załączniku.

Artykuł 25

Tworzenie systemu usług z zakresu zarządzania, pomocy i usług doradczych

Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. a) ppkt v), udziela się w celu pokrycia kosztów wynikających z tworzenia systemu usług z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym, zastępstwa, usług doradczych oraz usług doradczych w zakresie leśnictwa, i ma ono charakter degresywny przez okres maksymalnie 5 lat od momentu utworzenia.

PODSEKCJA 2

Warunki dotyczące środków mających na celu restrukturyzację i rozwój kapitału rzeczowego i wspieranie innowacji

Artykuł 26

Modernizacja gospodarstw rolnych

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. b) ppkt i), udziela się rolnikom z tytułu materialnych lub niematerialnych inwestycji, które:

a) poprawiają ogólne wyniki gospodarstwa rolnego; oraz

b) spełniają normy wspólnotowe mające zastosowanie do danej inwestycji.

W przypadku inwestycji dokonywanych w celu dostosowania do norm wspólnotowych wsparcie może zostać udzielone jedynie tym inwestycjom, które są dokonywane w celu dostosowania do nowo wprowadzonych norm wspólnotowych. W takim wypadku w celu spełnienia tej normy można przyznać okres karencji, nieprzekraczający 36 miesięcy od daty, w której dana norma staje się obowiązująca dla gospodarstwa rolnego.

W przypadku młodych rolników otrzymujących wsparcie, o którym mowa w art. 20 lit. a) ppkt ii), może zostać udzielone wsparcie na inwestycje mające na celu spełnienie obowiązujących norm wspólnotowych, gdy inwestycje te zostały określone w planie biznesowym, o którym mowa w art. 22 ust. 1 lit. c). Okres karencji, w ciągu którego konieczne jest spełnienie norm, nie może przekroczyć 36 miesięcy od daty podjęcia działalności.

2. Wsparcie ogranicza się do maksymalnej stawki określonej w załączniku.

Artykuł 27

Podwyższanie wartości gospodarczej lasów

1. Wsparcia inwestycji, o którym mowa w art. 20 lit. b) ppkt ii), udziela się w przypadku lasów będących własnością właścicieli prywatnych lub ich stowarzyszeń, lub gmin lub ich stowarzyszeń. Ograniczenia tego nie stosuje się do lasów tropikalnych i subtropikalnych oraz obszarów zalesionych terytoriów Azorów, Madery, Wysp Kanaryjskich, mniejszych wysp Morza Egejskiego w rozumieniu rozporządzenia (EWG) nr 2019/93 oraz francuskich departamentów zamorskich.

2. Inwestycje są oparte na planach zarządzania lasami dla gospodarstw leśnych powyżej określonego rozmiaru, który zostanie określony przez Państwa Członkowskie w ich programach.

3. Wsparcie ogranicza się do maksymalnej stawki określonej w załączniku.

Artykuł 28

Zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych i leśnych

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. b) ppkt iii), udziela się z tytułu materialnych lub niematerialnych inwestycji, które:

a) poprawiają ogólne wyniki przedsiębiorstwa;

b) dotyczą:

- przetwarzania lub obrotu produktami objętymi załącznikiem I do Traktatu, z wyjątkiem produktów rybołówstwa oraz przetwarzania lub obrotu produktami leśnymi, i/lub
- rozwoju nowych produktów, procesów i technologii związanych z produktami objętymi załącznikiem I do Traktatu, z wyjątkiem produktów rybołówstwa oraz rozwoju nowych produktów, procesów i technologii związanych z produktami leśnymi, oraz

c) spełniają normy wspólnotowe mające zastosowanie do danej inwestycji.

W przypadku inwestycji dokonywanych w celu dostosowania do norm wspólnotowych, wsparcia można udzielać jedynie tym inwestycjom, które są dokonywane przez mikroprzedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 2, w celu dostosowania do nowo wprowadzonej normy wspólnotowej. W takim wypadku w celu spełnienia tej normy można przyznać okres karencji nieprzekraczający 36 miesięcy od daty, w której dana norma staje się obowiązująca dla przedsiębiorstwa.

2. Wsparcie ogranicza się do maksymalnej stawki określonej w załączniku.

3. Wsparcie udzielane na mocy ust. 1 w maksymalnej stawce ogranicza się do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE. Dla terytoriów Azorów, Madery i Wysp Kanaryjskich, mniejszych wysp Morza Egejskiego w rozumieniu rozporządzenia (EWG) nr 2019/93 i francuskich departamentów zamorskich nie mają zastosowania żadne ograniczenia maksymalnej stawki. Dla przedsiębiorstw, które nie są objęte art. 2 ust. 1 tego zalecenia, zatrudniających mniej niż 750 pracowników lub posiadających obrót nieprzekraczający 200 milionów EUR, maksymalna intensywność pomocy jest zmniejszona o połowę. W przypadku leśnictwa wsparcie ogranicza się do mikroprzedsiębiorstw.

Wsparcia nie udziela się przedsiębiorstwom zagrożonym w rozumieniu wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw.

Artykuł 29

Współpraca na rzecz rozwoju nowych produktów, procesów i technologii w sektorze rolnym i żywnościowym oraz w sektorze leśnym

1. Wsparcia określonego w art. 20 lit. b) ppkt iv) udziela się w celu promowania współpracy pomiędzy producentami surowców w rolnictwie i leśnictwie, przemysłem przetwórczym lub stronami trzecimi.

2. Wsparcie przyczynia się do pokrycia kosztów poniesionych na współpracę.

Artykuł 30

Infrastruktura związana z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa

Wsparcie, o którym mowa w art. 20 lit. b) ppkt v), może obejmować w szczególności operacje związane z dostępem do gruntów rolnych i leśnych, scalaniem i poprawą gruntów, dostawami energii i gospodarką wodną.

PODSEKCJA 3

Warunki dotyczące środków mających na celu poprawę jakości produkcji i produktów rolnych

Artykuł 31

Spełnianie norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym

1. Wsparcie, o którym mowa w art. 20 lit. c) ppkt i), częściowo pokrywa koszty poniesione i dochody utracone przez rolników, którzy mają obowiązek stosowania norm w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin, dobrostanu zwierząt oraz bezpieczeństwa pracy.

Muszą to być normy nowo wprowadzone do ustawodawstwa krajowego wdrażającego prawo wspólnotowe i muszą one nakładać nowe obowiązki lub ograniczenia na praktykę rolniczą, które mają znaczny wpływ na typowe koszty działalności gospodarstwa rolnego i dotyczą znacznej liczby rolników.

2. Wsparcia udziela się w postaci zryczałtowanej, tymczasowej i degresywnej pomocy na bazie rocznej na maksymalny okres 5 lat od daty, w której norma staje się obowiązująca, zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym. Wsparcie ogranicza się do wysokości maksymalnej kwoty określonej w załączniku.

Artykuł 32

Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności

1. Wsparcie, o którym mowa w art. 20 lit. c) ppkt ii):

a) obejmuje produkty rolne przeznaczone jedynie do spożycia przez ludzi;

b) przeznaczone jest na wspólnotowe systemy jakości żywności lub systemy uznawane przez Państwa Członkowskie, spełniające dokładne kryteria, które zostaną określone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2; systemy, których jedynym celem jest zapewnienie większego poziomu kontroli poszanowania obowiązkowych norm na mocy prawa wspólnotowego lub krajowego, nie kwalifikują się do udzielenia wsparcia;

c) udzielane jest jako roczna płatność motywująca, której wysokość ustala się według poziomu kosztów stałych wynikających z udziału we wspieranych systemach przez maksymalny okres 5 lat.

2. Wsparcie ogranicza się do wysokości maksymalnej kwoty określonej w załączniku.

Artykuł 33

Działania informacyjne i promocyjne

Wsparcie, o którym mowa w art. 20 lit. c) ppkt iii), dotyczy produktów objętych wsparciem systemów jakości, o których mowa w art. 32. Wsparcie ogranicza się do wysokości maksymalnej stawki określonej w załączniku.

PODSEKCJA 4

Warunki dotyczące środków przejściowych

Artykuł 34

Gospodarstwa rolne niskotowarowe

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. d) ppkt i), dla gospodarstw rolnych, które produkują przede wszystkim na cele własnej konsumpcji, jak również kierują część swo-

jej produkcji na rynek („gospodarstwa rolne niskotowarowe"), udziela się rolnikom, którzy przedstawią plan biznesowy.

2. Postępy w odniesieniu do planu biznesowego, o którym mowa w ust. 1, podlegają ocenie po trzech latach.

3. Wsparcie wypłaca się w postaci zryczałtowanej pomocy do maksymalnej kwoty określonej w załączniku i maksymalnie przez okres 5 lat.

4. Wsparcia udziela się w odniesieniu do wniosków zatwierdzonych do dnia 31 grudnia 2013 r.

Artykuł 35

Grupy producentów

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 20 lit. d) ppkt ii), udziela się w celu ułatwienia tworzenia i działalności administracyjnej grup producentów do celów:

a) dostosowania do wymogów rynkowych procesu produkcyjnego i produkcji producentów, którzy są członkami takich grup;

b) wspólnego wprowadzania towarów do obrotu, w tym przygotowania do sprzedaży, centralizacji sprzedaży i dostawy do odbiorców hurtowych;

c) ustanowienia wspólnych zasad dotyczących informacji o produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów i dostępności.

2. Wsparcia udziela się w postaci zryczałtowanej pomocy w formie rocznych rat przez okres pierwszych 5 lat przypadających po dacie, w której grupa producentów została uznana. Oblicza się je na podstawie rocznej produkcji grupy skierowanej na rynek do pułapu określonego w załączniku.

3. Wsparcia udziela się grupom producentów, które zostały oficjalnie uznane przez właściwy organ Państwa Członkowskiego najpóźniej w dniu 31 grudnia 2013 r.

SEKCJA 2

Oś 2 Poprawa środowiska naturalnego i terenów wiejskich

Artykuł 36

Środki

Wsparcie, o którym mowa w niniejszej sekcji, dotyczy:

a) środków ukierunkowanych na zrównoważone użytkowanie gruntów rolnych poprzez:

i) płatności z tytułu naturalnych utrudnień dla rolników na obszarach górskich;

ii) płatności z tytułu naturalnych utrudnień dla rolników na obszarach innych niż obszary górskie;

iii) płatności dla obszarów Natura 2000 i płatności związane z dyrektywą 2000/60/WE;

iv) płatności rolnośrodowiskowe;

v) płatności z tytułu dobrostanu zwierząt;

vi) wsparcie na rzecz inwestycji nieproduktywnych;

b) środków ukierunkowanych na zrównoważone użytkowanie gruntów leśnych poprzez:

i) pierwsze zalesianie gruntów rolnych;

ii) pierwsze zakładanie systemów rolnoleśnych na gruntach rolnych;

iii) pierwsze zalesianie gruntów nierolniczych;

iv) płatności dla obszarów Natura 2000;

v) płatności leśnośrodowiskowe;

vi) przywracanie potencjału leśnego oraz wprowadzanie działań zapobiegawczych;

vii) wsparcie na rzecz inwestycji nieprodukcyjnych.

PODSEKCJA 1

Warunki dotyczące środków ukierunkowanych na zrównoważone użytkowanie gruntów rolnych

Artykuł 37

Płatności z tytułu naturalnych utrudnień na obszarach górskich oraz płatności na innych obszarach z utrudnieniami

1. Płatności przewidzianych w art. 36 lit. a) ppkt i) oraz ii) udziela się rocznie na hektar wykorzystywanych użytków rolnych (zwanych dalej „WUR") w rozumieniu decyzji Komisji 2000/115/WE z dnia 24 listopada 1999 r. odnoszącej się do definicji cech charakterystycznych, listy produktów rolnych, wyjątków od definicji oraz regionów i okręgów, odnoszących się do badań statystycznych w zakresie struktury gospodarstw rolnych.

Płatności powinny rekompensować dodatkowe koszty rolników oraz utracone dochody związane z utrudnieniami dla produkcji rolnej na danym obszarze.

2. Płatności udziela się rolnikom, którzy zobowiązują się do kontynuowania działalności rolniczej na obszarach wyznaczonych zgodnie z art. 50 ust. 2 i 3 przynajmniej przez pięć lat od pierwszej płatności.

3. Płatności ustala się pomiędzy wysokościami kwot minimalnych i maksymalnych określonymi w załączniku.

Płatności wyższe od kwoty maksymalnej mogą zostać udzielone w należycie uzasadnionych przypadkach, pod warunkiem że średnia kwota wszystkich tych płatności, udzielonych na poziomie danego Państwa Członkowskiego, nie przekracza tej maksymalnej kwoty.

4. Płatności mają charakter degresywny powyżej progu określonej powierzchni na gospodarstwo, który zostanie określony w programie.

Artykuł 38

Płatności dla obszarów Natura 2000 i płatności związane z dyrektywą 2000/60 WE

1. Wsparcie, o którym mowa w art. 36 lit. a) ppkt iii), udzielane jest rolnikom rocznie na hektar WUR w celu rekompensowania poniesionych kosztów i utraconych dochodów wynikających z niedogodności na danych obszarach związanych z wdrażaniem dyrektyw 79/409/EWG, 92/43/EWG i 2000/60/WE.

2. Wsparcie jest ograniczone do wysokości maksymalnej kwoty określonej w załączniku. W odniesieniu do płatności związanych z dyrektywą 2000/60/WE zostają ustalone szczegółowe zasady, w tym maksymalna kwota wsparcia, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

Artykuł 39

Płatności rolnośrodowiskowe

1. Państwa Członkowskie udostępnią wsparcie przewidziane w art. 36 lit. a) ppkt iv) na obszarze całego swojego terytorium zgodnie ze swoimi szczególnymi potrzebami.

2. Płatności rolnośrodowiskowych udziela się rolnikom, którzy dobrowolnie podejmą zobowiązania rolnośrodowiskowe. W przypadkach należycie uzasadnionych do osiągnięcia celów związanych ze środowiskiem naturalnym, płatności rolnośrodowiskowe mogą być udzielane innym osobom gospodarującym gruntami.

3. Płatności rolnośrodowiskowe obejmują jedynie te zobowiązania, które wykraczają poza odpowiednie normy obowiązkowe ustanowione zgodnie z art. 4 i 5 oraz załącznikami III i IV rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003, jak również minimalne wymogi dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz inne odpowiednie wymogi obowiązkowe ustanowione ustawodawstwem krajowym i określone w programie.

Zobowiązania te podejmowane są z reguły na okres od pięciu do siedmiu lat. W przypadkach koniecznych i uzasadnionych ustala się dłuższy okres dla poszczególnych rodzajów zobowiązań zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

4. Płatności udziela się corocznie i obejmują one dodatkowe koszty i utracone dochody wynikające z podjętego zobowiązania. Tam gdzie to niezbędne, mogą one również obejmować koszty transakcji.

W odpowiednich przypadkach beneficjenci mogą być wybierani na podstawie procedury przetargowej z zastosowaniem kryteriów wydajności gospodarczej i środowiskowej.

Wsparcie ogranicza się do wysokości maksymalnej kwoty określonej w załączniku.

5. Wsparcie może zostać udzielone dla zachowania zasobów genetycznych w rolnictwie w przypadku operacji nieobjętych przepisami ust. 1–4.

Artykuł 40

Płatności z tytułu dobrostanu zwierząt

1. Płatności z tytułu dobrostanu zwierząt określone w art. 36 lit. a) ppkt v) udziela się rolnikom, którzy dobrowolnie podejmą zobowiązania dotyczące dobrostanu zwierząt.

2. Płatności z tytułu dobrostanu zwierząt obejmują jedynie te zobowiązania, które wykraczają poza odpowiednie normy obowiązkowe ustanowione zgodnie z art. 4 oraz załącznikiem III rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz inne odpowiednie wymogi obowiązkowe ustanowione na mocy ustawodawstwa krajowego i określone w programie.

Zobowiązania te podejmowane są z reguły na okres od pięciu do siedmiu lat. W przypadkach koniecznych i uzasadnionych ustala się dłuższy okres zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2, dotyczącą poszczególnych rodzajów zobowiązań.

3. Płatności udzielane są corocznie i obejmują dodatkowe koszty i utracone dochody wynikające z podjętego zobowiązania. Tam gdzie to niezbędne, mogą one również obejmować koszty transakcji.

Wsparcie ogranicza się do wysokości maksymalnej kwoty określonej w załączniku.

Artykuł 41

Inwestycje nieprodukcyjne

Wsparcia przewidzianego w art. 36 lit. a) ppkt vi) udziela się na rzecz:

a) inwestycji powiązanych z realizacją zobowiązań podjętych zgodnie ze środkiem określonym w art. 36 lit. a) ppkt iv) lub innych celów rolnośrodowiskowych;

b) inwestycji na terenie gospodarstwa rolnego, które podwyższają użyteczność publiczną obszaru Natura 2000 lub innych obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej, które zostaną określone w programie.

PODSEKCJA 2

Warunki dotyczące środków ukierunkowanych na zrównoważone użytkowanie gruntów leśnych

Artykuł 42

Warunki ogólne

1. Wsparcia, o którym mowa w niniejszej podsekcji, udziela się jedynie na rzecz lasów i obszarów leśnych będących własnością prywatnych właścicieli lub ich stowarzyszeń, lub własnością gmin lub ich stowarzyszeń. Ograniczenie to nie ma zastosowania do lasów tropikalnych i subtropikalnych oraz obszarów zalesionych terytoriów Azorów, Madery, Wysp Kanaryjskich, mniejszych wysp Morza Egejskiego w rozumieniu rozporządzenia (EWG) nr 2019/93 oraz francuskich departamentów zamorskich.

Niniejsze ograniczenie nie stosuje się do wsparcia przewidzianego w art. 36 lit. b) ppkt i), iii), vi) oraz vii).

2. Proponowane w niniejszej podsekcji środki na obszarach klasyfikowanych jako obszary wysokiego lub średniego ryzyka występowania pożarów lasów w ramach działania wspólnotowego na rzecz ochrony lasów przed pożarami są zgodne z planami ochrony lasów ustanowionymi przez Państwa Członkowskie dla tych obszarów.

Artykuł 43

Pierwsze zalesienie gruntów rolnych

1. Wsparcie przewidziane w art. 36 lit. b) ppkt i) obejmuje tylko jeden lub więcej z następujących elementów:

a) koszty założenia;

b) roczną premię na zalesiony hektar w celu przyczynienia się do pokrycia kosztów utrzymania przez maksymalny okres 5 lat;

c) roczną premię na hektar w celu przyczynienia się do pokrycia straty dochodu wynikającej z zalesiania przez maksymalny okres 15 lat dla rolników lub ich stowarzyszeń, uprawiających dane grunty przed ich zalesieniem, lub dla jakiejkolwiek innej osoby fizycznej lub podmiotu prawa prywatnego.

2. Wsparcie na rzecz zalesiania gruntów rolnych będących własnością władz publicznych obejmuje jedynie koszty założenia. Jeżeli grunty rolne przeznaczone do zalesienia są dzierżawione przez osobę fizyczną lub przez podmiot prawa prywatnego, można udzielić rocznych premii, o których mowa w ust. 1.

3. Wsparcia na rzecz zalesiania gruntów rolnych nie udziela się:

a) rolnikom korzystającym ze wsparcia z tytułu wcześniejszej emerytury;

b) dla sadzenia drzew z przeznaczeniem na choinki świąteczne.

W przypadku szybko rosnących gatunków do uprawy krótkoterminowej wsparcia zalesiania udziela się jedynie z tytułu kosztów założenia.

4. Wsparcie rolników lub innych osób fizycznych i podmiotów prawa prywatnego ogranicza się do maksymalnych wysokości i stawek określonych w załączniku.

Artykuł 44

Pierwsze zakładanie systemów rolnoleśnych na gruntach rolnych

1. Wsparcia przewidzianego w art. 36 lit. b) ppkt ii) udziela się rolnikom w celu stworzenia systemów rolnoleśnych łączących w sobie systemy ekstensywnego rolnictwa i leśnictwa. Wsparcie obejmuje koszty założenia.

2. Systemy rolnoleśne odnoszą się do systemów użytkowania gruntów, w których drzewa uprawia się w połączeniu z rolnictwem na tym samym gruncie.

3. Drzewa z przeznaczeniem na choinki świąteczne oraz szybko rosnące gatunki do uprawy krótkoterminowej wyłącza się ze wsparcia.

4. Wsparcie ogranicza się do maksymalnej stawki określonej w załączniku.

Artykuł 45

Pierwsze zalesienie gruntów nierolniczych

1. Wsparcie przewidziane w art. 36 lit. b) ppkt iii) na zalesienie gruntów, które nie kwalifikują się zgodnie z art. 36 lit. b) ppkt i), obejmuje koszty założenia. W przypadku gruntów rolnych, na których zaprzestano działalności rolniczej, wsparcie obejmuje również roczne premie, o których mowa w art. 43 ust. 1 lit. b).

2. Wsparcia nie udziela się na sadzenie drzew z przeznaczeniem na choinki świąteczne.

3. W przypadku gdy wsparcie pokrywające koszty założenia udzielane jest osobom fizycznym lub podmiotom prawa prywatnego, ogranicza się je do maksymalnej stawki określonej w załączniku.

Artykuł 46

Płatności dla obszarów Natura 2000

Wsparcia przewidzianego w art. 36 lit. b) ppkt iv) udziela się rocznie na hektar lasu prywatnym właścicielom lasów lub ich stowarzyszeniom w celu zrekompensowania poniesionych kosztów i utraconych dochodów wynikających z ograniczeń nałożonych na użytkowanie lasów i innych gruntów zalesionych w związku z wdrożeniem dyrektyw 79/409/EWG i 92/43/EWG na danym obszarze. Wysokość wsparcia ustala się pomiędzy kwotami minimalnymi i maksymalnymi określonymi w załączniku.

Artykuł 47

Płatności leśnośrodowiskowe

1. Płatności leśnośrodowiskowe przewidzianych w art. 36 lit. b) ppkt v) udziela się na hektar lasu beneficjentom, którzy dobrowolnie podejmują zobowiązania dotyczące środowiska leśnego. Płatności te obejmują jedynie te zobowiązania, które wykraczają poza odpowiednie wymogi obowiązkowe.

Zobowiązania te podejmowane są z reguły na okres od pięciu do siedmiu lat. W przypadkach koniecznych i uzasadnionych ustala się dłuższy okres, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2, dotyczącą poszczególnych rodzajów zobowiązań.

2. Płatności obejmują dodatkowe koszty i utratę dochodów wynikające z podjętego zobowiązania. Wysokość wsparcia ustala się pomiędzy kwotami minimalnymi i maksymalnymi określonymi w załączniku.

Artykuł 48

Przywrócenie potencjału leśnego oraz wprowadzenie działań zapobiegawczych

1. Wsparcia przewidzianego w art. 36 lit. b) ppkt vi) udziela się na rzecz przywrócenia potencjału leśnego w lasach zniszczonych w wyniku klęsk żywiołowych i pożarów oraz wprowadzenia odpowiednich działań zapobiegawczych.

2. Działania zapobiegawcze przeciwko pożarom dotyczą lasów sklasyfikowanych przez Państwa Członkowskie jako obszary wysokiego lub średniego ryzyka występowania pożarów lasów zgodnie z ich planami ochrony lasów.

Artykuł 49

Inwestycje nieprodukcyjne

Wsparcia przewidzianego w art. 36 lit. b) ppkt vii) udziela się na rzecz inwestycji leśnych:

a) powiązanych z realizacją zobowiązań podjętych zgodnie ze środkiem przewidzianym w art. 36 lit. b) ppkt v) lub innych celów w zakresie środowiska naturalnego;

b) podwyższających użyteczność publiczną lasu i gruntów zalesionych na danym obszarze.

PODSEKCJA 3

Wyznaczenie obszarów

Artykuł 50

Obszary kwalifikujące się

1. Państwa Członkowskie wyznaczają obszary kwalifikujące się do płatności przewidzianych w art. 36 lit. a) ppkt i), ii) oraz iii), jak również lit. b) ppkt i), iii), iv) oraz vi) tego artykułu, z uwzględnieniem ust. 2–5 niniejszego artykułu.

2. W celu kwalifikowania się do płatności przewidzianych w art. 36 lit. a) ppkt i) obszary górskie charakteryzują się znacznymi ograniczeniami możliwości użytkowania gruntów i znacznym wzrostem kosztów prac w związku z:

a) występowaniem, ze względu na wysokość, bardzo trudnych warunków klimatycznych, w wyniku których ulega znacznemu skróceniu sezon wegetacyjny;

b) na niższych wysokościach, występowaniem na większej części danego obszaru zboczy zbyt stromych do użycia sprzętu mechanicznego lub wymagających użycia bardzo drogiego sprzętu specjalistycznego, lub z powodu połączenia tych dwóch czynników, w przypadku gdy utrudnienie wynikające z każdego z czynników z osobna jest mniej dotkliwe, ale połączenie ich obu powoduje utrudnienie równorzędne.

Obszary położone na północ od 62. równoleżnika oraz niektóre obszary przyległe uznaje się za obszary górskie.

3. W celu kwalifikowania się do płatności przewidzianych w art. 36 lit. a) ppkt ii), obszary inne niż obszary górskie, o których mowa w ust. 2, muszą być obszarami:

a) charakteryzującymi się znacznymi utrudnieniami naturalnymi, głównie niską produktywnością gleby lub słabymi warunkami klimatycznymi oraz na których utrzymanie ekstensywnej działalności rolniczej jest istotne dla gospodarowania tymi gruntami; lub

b) charakteryzującymi się szczególnymi utrudnieniami oraz na których gospodarowanie gruntami powinno być kontynuowane w celu zachowania lub poprawy środowiska naturalnego, utrzymania terenów wiejskich i zachowania potencjału turystycznego obszaru lub w celu ochrony linii brzegowej.

W odniesieniu do obszarów charakteryzujących się szczególnymi utrudnieniami, o których mowa w lit. b), obejmują one obszary rolne, które są jednolite z punktu widzenia naturalnych warunków produkcji, a ich całkowita powierzchnia nie przekracza 10% powierzchni danego Państwa Członkowskiego.

4. Zgodnie ze szczególnymi przepisami, które zostaną określone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2, Państwa Członkowskie w programach:

- potwierdzają istniejące wytyczenie zgodnie z ust. 2 i ust. 3 lit. b) lub zmieniają je, lub
- wytyczają obszary, o których mowa w ust. 3 lit. a).

5. Obszary rolne Natura 2000 wyznaczone zgodnie z dyrektywami 79/409 EWG i 92/43/EWG oraz obszary rolne włączone do planów gospodarowania wodami w dorzeczach zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE kwalifikują się do płatności przewidzianych w art. 36 lit. a) ppkt iii).

6. Obszary nadające się do zalesiania z przyczyn związanych ze środowiskiem naturalnym, takich jak ochrona przed erozją lub powiększanie zasobów leśnych przyczyniających się do łagodzenia zmian klimatu kwalifikują się do płatności przewidzianych w art. 36 lit. b) ppkt i) oraz iii).

7. Obszary leśne Natura 2000 wyznaczone zgodnie z dyrektywami 79/409 EWG i 92/43/EWG kwalifikują się do płatności przewidzianych w art. 36 lit. b) ppkt iv).

8. Obszary leśne średniego do wysokiego ryzyka występowania pożarów lasów kwalifikują się do płatności przewidzianych w art. 36 lit. b) ppkt vi) związanych z działaniami zapobiegawczymi przeciwko pożarom.

Podsekcja 4
Przestrzeganie norm

Artykuł 51

Redukcja lub wykluczenie z płatności

1. W przypadkach gdy beneficjenci otrzymujący płatności na mocy art. 36 lit. a) ppkt i)–v) oraz lit. b) ppkt i), iv) i v) nie przestrzegają na terenie całego gospodarstwa obowiązkowych wymogów przewidzianych w art. 4 i 5 oraz załącznikach III i IV do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w wyniku działania lub zaniechania, które jest im bezpośrednio przypisane, całkowita kwota płatności, które mają być im przyznane w roku kalendarzowym, w którym wystąpi niezgodność, podlega redukcji lub anulowaniu.

Redukcję lub anulowanie, o których mowa w akapicie pierwszym, stosuje się również w przypadkach gdy beneficjenci otrzymujący płatności zgodnie z art. 36 lit a) ppkt iv) nie przestrzegają na terenie całego gospodarstwa, w wyniku działania bądź zaniechania, które jest im bezpośrednio przypisane, minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin, o których mowa w art. 39 ust. 3.

2. Redukcji lub anulowania płatności, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się w czasie trwania okresu karencji do norm, dla których udzielono okresu karencji zgodnie z art. 26 ust. 1 lit. b).

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, dla beneficjentów w Państwach Członkowskich stosujących system jednolitej płatności obszarowej, o którym mowa w art. 143b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wymogi obowiązkowe, które mają być przestrzegane to te wymogi, które są przewidziane w art. 5 i załączniku IV tego rozporządzenia.

Odstępstwo przewidziane w akapicie pierwszym stosuje sie do dnia 31 grudnia 2008 r. W odniesieniu do Bułgarii i Rumunii stosuje się je do dnia 31 grudnia 2011 r.

4. Szczegółowe zasady dotyczące redukcji lub wykluczeń są ustanawiane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2. W tym kontekście uwzględnia się dotkliwość, zasięg, trwałość i powtarzalność niezgodności.

5. Ustępów 1–4 nie stosuje się do art. 39 ust. 5.

SEKCJA 3

Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

Artykuł 52

Środki

Wsparcie, o którym mowa w niniejszej sekcji, dotyczy:

a) środków w celu różnicowania gospodarki wiejskiej, obejmujących:

i) różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;

ii) wsparcie na rzecz tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw w celu wspierania przedsiębiorczości i rozwijania struktury gospodarczej;

iii) zachęcanie do prowadzenia działalności związanej z turystyką;

b) środków na rzecz poprawy jakości życia na obszarach wiejskich, obejmujących:

i) podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej;

ii) odnowa i rozwój wsi;

iii) zachowanie i poprawę stanu dziedzictwa wsi;

c) środka na rzecz szkolenia i informowania dla podmiotów gospodarczych działających w dziedzinach objętych osią 3;

d) środka na rzecz nabywania umiejętności i aktywizacji w celu przygotowania i wdrożenia lokalnej strategii rozwoju.

PODSEKCJA 1

Warunki regulujące środki na rzecz różnicowania gospodarki wiejskiej

Artykuł 53

Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

Beneficjentem pomocy, o której mowa w art. 52 lit. a) ppkt i) jest członek gospodarstwa domowego w danym gospodarstwie rolnym.

Artykuł 54

Wsparcie dla tworzenia i rozwoju działalności gospodarczej

Wsparcie przewidziane w art. 52 lit. a) ppkt ii) odnosi się jedynie do mikroprzedsiębiorstw określonych w zaleceniu Komisji 2003/361/WE.

Artykuł 55

Zachęcanie do prowadzenia działalności związanej z turystyką

Wsparcie, o którym mowa w art. 52 lit. a) ppkt iii), obejmuje:

a) małą infrastrukturę, taką jak centra informacyjne oraz oznakowanie miejsc turystycznych;

b) infrastrukturę rekreacyjną, taką jak infrastruktura oferująca dostęp do obszarów przyrodniczych oraz zakwaterowanie o małej liczbie miejsc;

c) rozwój lub marketing usług turystycznych związanych z turystyką wiejską

PODSEKCJA 2

Warunki regulujące środki na rzecz poprawy jakości życia na obszarach wiejskich

Artykuł 56

Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

Wsparcie, o którym mowa w art. 52 lit. b) ppkt i), obejmuje tworzenie podstawowych usług, w tym w zakresie działalności kulturalnej i wypoczynku, dotyczących jednej wsi lub grupy wsi oraz związanej z nimi małej infrastruktury.

Artykuł 57

Zachowanie i poprawa stanu dziedzictwa wsi

Wsparcie, o którym mowa w art. 52 lit. b) ppkt iii), obejmuje:

a) sporządzenie planów ochrony i zarządzania terenami Natura 2000 i innymi miejscami o dużej wartości przyrodniczej, działania na rzecz świadomości związanej ze środowiskiem naturalnym oraz inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa przyrodniczego oraz z rozwojem obszarów o dużej wartości przyrodniczej;

b) badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego, takiego jak elementy charakterystyczne dla kultury i krajobrazu wiejskiego.

PODSEKCJA 3

Szkolenie, nabywanie umiejętności i aktywizacja

Artykuł 58

Szkolenie i informowanie

Wsparcie na mocy art. 52 lit. c) nie obejmuje kursów instruktażowych lub szkoleniowych, które stanowią część zwykłych programów lub systemów edukacyjnych na poziomie szkoły średniej lub wyższym.

Artykuł 59

Nabywanie umiejętności, aktywizacja i wdrażanie

Wsparcie, o którym mowa w art. 52 lit. d), obejmuje:

a) badania nad danymi obszarami;

b) środki w celu zapewnienia informacji na temat obszaru i lokalnej strategii rozwoju;

c) szkolenie kadr biorących udział w przygotowywaniu i wdrażaniu lokalnej strategii rozwoju;

d) wydarzenia o charakterze promocyjnym oraz szkolenie liderów;

e) realizowanie przez partnerstwa prywatno-publiczne, inne niż określone w art. 62 ust. 1 lit b), lokalnej strategii rozwoju obejmującej jeden lub więcej środków, o których mowa w art. 52 lit. a), b) i c).

PODSEKCJA 4

Wykonanie osi

Artykuł 60

Wytyczenie granic

W przypadku gdy środek podlegający niniejszej sekcji ukierunkowany jest na operacje kwalifikujące się również do innego instrumentu wsparcia wspólnotowego, w tym funduszy strukturalnych oraz instrumentu wsparcia wspólnotowego dla rybołówstwa, Państwo Członkowskie wyznacza w każdym programie kryteria wytyczania granic dla operacji wspieranych przez EFFROW oraz operacji wspieranych przez inny instrument wsparcia wspólnotowego.

SEKCJA 4

Oś 4 Leader

Artykuł 61

Definicja podejścia Leader

Podejście Leader obejmuje przynajmniej następujące elementy:

a) lokalne strategie rozwoju dotyczące prawidłowo zidentyfikowanych obszarów wiejskich o zasięgu mniejszym niż regionalny;

b) lokalne partnerstwa publiczno-prywatne (zwane dalej „lokalnymi grupami działania");

c) oddolne podejście z kompetencjami decyzyjnymi po stronie lokalnych grup działania w sprawie opracowywania i wdrażania lokalnych strategii rozwoju;

d) wielosektorowe projektowanie i wdrażanie strategii oparte na interakcji pomiędzy uczestnikami i projektami z różnych sektorów gospodarki lokalnej;

e) wdrażanie podejść innowacyjnych;

f) wdrażanie projektów współpracy;

g) tworzenie sieci partnerstw lokalnych.

Artykuł 62

Lokalne grupy działania

1. Partnerskie podejście rozwoju lokalnego jest realizowane przez lokalne grupy działania spełniające następujące warunki:

a) muszą one oferować zintegrowaną lokalną strategię rozwoju opartą przynajmniej na elementach określonych w art. 61 li. a)-d) i g) oraz być odpowiedzialne za jej realizację;

b) muszą składać się z grupy już zakwalifikowanej do inicjatyw Leader II lub Leader+, lub zgodnie z podejściem Leader, albo być nową grupą reprezentującą partnerów z różnych lokalnych sektorów społeczno-ekonomicznych na danym terytorium. Na poziomie podejmowania decyzji partnerzy ekonomiczni i społeczni, jak również inni przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, tacy jak rolnicy, kobiety wiejskie, młodzi ludzie oraz ich stowarzyszenia, muszą stanowić przynajmniej 50% składu partnerstwa lokalnego;

c) muszą wykazywać się zdolnością do określenia i wdrażania strategii rozwoju dla obszaru.

2. Instytucja zarządzająca zapewnia, aby lokalne grupy działania wybrały podmiot prowadzący sprawy administracyjne i finansowe, zdolny do administrowania środkami pub-

licznymi i zapewnienia zadowalającego funkcjonowania partnerstwa, albo zrzeszyły się w prawnie ukonstytuowanej wspólnej strukturze, której skład gwarantuje zadowalające funkcjonowanie partnerstwa oraz zdolność do administrowania środkami publicznymi.

3. Obszar objęty strategią jest spójny i oferuje wystarczającą masę krytyczną pod względem zasobów ludzkich, środków finansowych i ekonomicznych do wsparcia wykonalnej strategii rozwoju.

4. Lokalne grupy działania wybierają projekty, które mają być finansowane w ramach strategii. Mogą również wybierać projekty współpracy.

Artykuł 63

Środki

Wsparcie udzielane w ramach osi Leader przeznaczone jest na:

a) wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. a), dla osiągnięcia celów przynajmniej jednej z trzech innych osi określonych w sekcjach 1–3;

b) wdrażanie projektów współpracy obejmujących cele wybrane zgodnie z lit. a) powyżej;

c) funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i prowadzoną na terytorium aktywizację, o której mowa w art. 59.

Artykuł 64

Wdrażanie strategii lokalnych

Jeżeli operacje w ramach strategii lokalnej odpowiadają środkom określonym w niniejszym rozporządzeniu dla innych osi, stosuje się odpowiednie warunki zgodnie z sekcjami 1– 3.

Artykuł 65

Współpraca

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 63 lit. b), udziela się na rzecz projektów współpracy międzyterytorialnej lub transnarodowej.

„Współpraca międzyterytorialna" oznacza współpracę w ramach Państwa Członkowskiego. „Współpraca transnarodowa" oznacza współpracę pomiędzy terytoriami w kilku Państwach Członkowskich oraz z terytoriami w krajach trzecich.

2. Do wsparcia kwalifikują się jedynie wydatki związane z obszarami w ramach Wspólnoty.

3. Artykuł 64 ma zastosowanie również do projektów współpracy.

Rozdział 2
POMOC TECHNICZNA

Artykuł 66

Finansowanie pomocy technicznej

1. Zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 1290/2005, EFFROW może wykorzystać do 0,25% swojego przydziału rocznego na finansowanie wsparcia przygotowawczego, monitorującego i administracyjnego oraz środków oceny i kontroli, z inicjatywy Komisji lub w jej imieniu. Działania te prowadzone są zgodnie z art. 53 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego

mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich oraz wszystkimi innymi przepisami tego rozporządzenia, oraz jego przepisów wykonawczych mających zastosowanie do tej formy wykonania budżetu.

2. Z inicjatywy Państw Członkowskich dla każdego programu rozwoju obszarów wiejskich EFFROW może finansować działalność dotyczącą przygotowania, zarządzania, monitorowania, oceny, informowania i kontroli w ramach pomocy dla programu.

Na działalność tą można przeznaczyć do 4% całkowitej kwoty dla każdego programu.

3. W ramach limitu wyznaczonego w ust. 2 rezerwowana jest kwota na utworzenie i funkcjonowanie krajowej sieci obszarów wiejskich, o której mowa w art. 68.

Państwa Członkowskie, które przyjęły programy regionalne, mogą przedłożyć do zatwierdzenia szczególny program utworzenia i działania ich krajowej sieci obszarów wiejskich.

Szczegóły dotyczące utworzenia i działania krajowej sieci obszarów wiejskich są ustalane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

Artykuł 67

Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Zgodnie z art. 66 ust. 1 zostaje stworzona Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w celu objęcia jedną siecią sieci krajowych, organizacji i struktur administracyjnych działających w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich na poziomie wspólnotowym.

Sieć ma na celu:

a) zbieranie, analizę i rozpowszechnianie informacji na temat wspólnotowych środków rozwoju obszarów wiejskich;

b) zbieranie, rozpowszechnianie i konsolidację na poziomie wspólnotowym dobrych praktyk rozwoju obszarów wiejskich;

c) dostarczanie informacji na temat rozwoju obszarach wiejskich w ramach Wspólnoty oraz w krajach trzecich;

d) organizowanie spotkań i seminariów na poziomie wspólnotowym dla podmiotów aktywnie zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich;

e) zakładanie i prowadzenie sieci eksperckich w celu ułatwienia wymiany wiedzy fachowej oraz wsparcia realizacji i oceny polityki rozwoju obszarów wiejskich;

f) wspieranie sieci krajowych i inicjatyw współpracy transnarodowej.

Artykuł 68

Krajowa sieć obszarów wiejskich

1. Każde Państwo Członkowskie tworzy krajową sieć obszarów wiejskich, która skupia wszystkie organizacje i struktury administracyjne zaangażowane w rozwój obszarów wiejskich.

2. Kwota, o której mowa w art. 66 ust. 3 akapit pierwszy, jest wykorzystywana:

a) na struktury potrzebne do prowadzenia sieci;

b) na plan działania zawierający przynajmniej identyfikację i analizę możliwych do przeniesienia dobrych praktyk oraz przekazanie informacji na ich temat, zarządzanie siecią, organizację wymiany doświadczeń i „know-how", przygotowanie programów szkoleniowych dla lokalnych grup działania w procesie tworzenia i pomocy technicznej dla współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej.

TYTUŁ V
WKŁAD FUNDUSZU

Artykuł 69

Środki finansowe i ich podział

1. Kwota wsparcia wspólnotowego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., jej podział na poszczególne lata oraz minimalna kwota, która zostanie skoncentrowana w regionach kwalifikujących się w ramach celu konwergencji jest ustalana przez Radę stanowiącą większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, zgodnie z perspektywą finansową na lata 2007–2013 oraz porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie dyscypliny budżetowej i poprawy procedury budżetowej dla tego samego okresu.

2. 0,25% środków finansowych, o których mowa w ust. 1, przeznacza się dla Komisji na pomoc techniczną, o której mowa w art. 66 ust. 1.

3. W celu ich programowania, a następnie uwzględnienia w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich, kwoty, o których mowa w ust. 1, podlegają indeksacji w wysokości 2% w skali roku.

4. Komisja dokona podziału kwot, o których mowa w ust. 1, na poszczególne lata, według Państw Członkowskich, po odliczeniu kwoty, o której mowa w ust. 2, i z uwzględnieniem:

a) kwot zarezerwowanych dla regionów kwalifikujących się w ramach celu konwergencji;

b) wyników w przeszłości; oraz

c) szczególnych sytuacji i potrzeb opartych na obiektywnych kryteriach.

5. Poza kwotami, o których mowa w ust. 4, Państwa Członkowskie uwzględniają do celów programowania kwoty wynikające z modulacji, określone w art. 12 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005.

(...)

Artykuł 70

Wkład Funduszu

1. Decyzja przyjmująca program rozwoju obszarów wiejskich ustanawia maksymalny wkład z EFFROW dla każdej osi w ramach progu elastyczności, który zostanie określony zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2. Decyzja określa w sposób wyraźny, w przypadkach koniecznych, środki przydzielone regionom kwalifikującym się w ramach celu konwergencji.

2. Wkład EFFROW oblicza się na podstawie kwoty kwalifikujących się wydatków publicznych.

3. Stawkę wkładu EFFROW ustala się dla każdej osi:

a) w przypadku osi 1 (konkurencyjność) i osi 3 (różnicowanie i jakość życia), a także dla pomocy technicznej zgodnie z art. 66 ust. 2, mają odpowiednio zastosowanie następujące pułapy:

i) 75% kwalifikujących się wydatków publicznych w regionach kwalifikujących się w ramach celu konwergencji;

ii) 50% kwalifikujących się wydatków publicznych w pozostałych regionach;

b) w przypadku osi 2 (poprawa środowiska naturalnego i terenów wiejskich) oraz osi 4 (Leader) mają odpowiednio zastosowanie następujące pułapy:

i) 80% kwalifikujących się wydatków publicznych w regionach kwalifikujących się w ramach celu konwergencji;

ii) 55% kwalifikujących się wydatków publicznych w pozostałych regionach.

Minimalna wysokość wkładu EFFROW na poziomie osi wynosi 20%.

4. Nie naruszając pułapów określonych w ust. 3, wkład EFFROW może zostać zwiększony do 85% dla programów najbardziej peryferyjnych regionów oraz mniejszych wysp Morza Egejskiego w rozumieniu rozporządzenia (EWG) nr 2019/93.

(...)

5. Pułap wkładu EFFROW dla Państw Członkowskich decydujących się na szczególny program zgodnie z art. 66 ust. 3 akapit drugi wynosi 50% kwalifikujących się wydatków publicznych.

6. Środki pomocy technicznej podjęte z inicjatywy Komisji lub w jej imieniu mogą być finansowane w 100%.

7. Wydatki współfinansowane przez EFFROW nie są współfinansowane w drodze wkładu z funduszy strukturalnych, FS lub jakiegokolwiek innego wspólnotowego instrumentu finansowego.

Mogą one być współfinansowane w ramach tylko jednej osi programu rozwoju obszarów wiejskich. W przypadku gdy operacja wchodzi w zakres środków z więcej niż jednej osi, wydatki przypisywane są osi wiodącej.

8. Wydatki publiczne na pomoc przedsiębiorstwom są zgodne z limitami pomocy ustanowionymi w odniesieniu do pomocy państwa, o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej.

Artykuł 71

Kwalifikowalność wydatków

1. Bez uszczerbku dla art. 39 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, wydatki kwalifikują się do wkładu z EFFROW, jeżeli odpowiednia pomoc jest rzeczywiście wypłacana przez agencję płatniczą pomiędzy dniem 1 stycznia 2007 r. a dniem 31 grudnia 2015 r. Operacje podlegające współfinansowaniu nie powinny być zakończone przed datą rozpoczęcia kwalifikowalności.

Nowe wydatki dodane w chwili modyfikacji programu, o której mowa w art. 19, kwalifikują się od daty otrzymania przez Komisję wniosku o modyfikację programu.

2. Wydatki kwalifikują się do wkładu z EFFROW tylko w przypadkach gdy są ponoszone na operacje podjęte przez instytucję zarządzającą danego programu lub na jej odpowiedzialność, zgodnie z kryteriami selekcji ustalonymi przez właściwy organ.

3. Zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków ustala się na poziomie krajowym, z zastrzeżeniem szczególnych warunków ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu dla niektórych środków rozwoju obszarów wiejskich.

Do wkładu z EFFROW nie kwalifikują się następujące koszty:

a) VAT, z wyjątkiem podatku VAT niepodlegającego zwrotowi, jeżeli jest rzeczywiście i ostatecznie ponoszony przez beneficjentów innych niż osoby niepodlegające opodatkowaniu, o których mowa w art. 4 ust. 5 akapit pierwszy szóstej dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku;

b) odsetki od zadłużenia, bez uszczerbku dla ust. 5;

c) zakup ziemi kosztującej więcej niż 10% wszystkich kwalifikujących się wydatków na daną operację. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach może zo-

stać ustalony wyższy odsetek dla operacji dotyczących zachowania środowiska naturalnego.

4. Ustępów 1–3 nie stosuje się do art. 66 ust. 1.

5. Nie naruszając ust. 3 lit. b), wkład z EFFROW może zostać dokonany w formie innej niż bezzwrotna bezpośrednia pomoc. Szczegółowe zasady są ustalane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

Artykuł 72

Czas trwania operacji związanych z inwestycjami

1. Bez uszczerbku dla zasad dotyczących swobody przedsiębiorczości oraz swobodnego świadczenia usług w rozumieniu art. 43 i 49 Traktatu, Państwo Członkowskie zapewnia, że dana operacja inwestycyjna zachowuje wkład z EFFROW, jeżeli operacja ta, w ciągu pięciu lat od podjęcia decyzji o finansowaniu przez instytucję zarządzającą, nie ulegnie istotnej modyfikacji, która:

a) wpływa na jej charakter lub warunki realizacji, lub przyznaje nienależne korzyści przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu;

b) wynika ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo zaprzestania lub przeniesienia działalności produkcyjnej.

2. Kwoty nienależycie wypłacone są odzyskiwane zgodnie z art. 33 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005.

TYTUŁ VI
ZARZĄDZANIE, KONTROLA I INFORMOWANIE

ROZDZIAŁ 1
ZARZĄDZANIE I KONTROLA

Artykuł 73

Obowiązki Komisji

W celu zapewnienia poprzez podział zarządzania należytego zarządzania finansami, zgodnie z art. 274 Traktatu, Komisja wykonuje środki i kontrole ustanowione w art. 9 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005.

Artykuł 74

Obowiązki Państw Członkowskich

1. W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Wspólnoty Państwa Członkowskie przyjmują wszystkie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 1290/2005.

2. Państwa Członkowskie wyznaczają dla każdego programu rozwoju obszarów wiejskich następujące organy:

a) instytucję zarządzającą odpowiedzialną za zarządzanie danym programem, którą może być publiczny lub prywatny podmiot działający na poziomie krajowym lub regionalnym, albo samo Państwo Członkowskie, jeżeli wykonuje to zadanie;

b) akredytowaną agencję płatniczą w rozumieniu art. 6 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005;

c) jednostkę certyfikującą w rozumieniu art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005.

3. Państwa Członkowskie zapewniają dla każdego programu rozwoju obszarów wiejskich ustanowienie odpowiedniego systemu zarządzania i kontroli zapewniającego przejrzysty przydział i rozdział funkcji pomiędzy instytucją zarządzającą i innymi organami. Państwa Członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemów przez cały okres programu.

4. Państwa Członkowskie przeprowadzają kontrole zgodnie ze szczegółowymi przepisami wykonawczymi ustanowionymi zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2, dotyczącą w szczególności rodzaju i intensywności kontroli, dostosowanych do charakteru różnych środków rozwoju obszarów wiejskich.

Artykuł 75

Instytucja zarządzająca

1. Instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programem i za wdrażanie go w efektywny, skuteczny i prawidłowy sposób, w szczególności za:

a) zapewnienie, że operacje są wybierane do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu rozwoju obszarów wiejskich;

b) zapewnienie istnienia systemu zapisu i utrzymania informacji statystycznych dotyczących wdrażania w formie skomputeryzowanej, odpowiedniej do celów monitorowania i oceny;

c) zapewnienie, że beneficjenci oraz inne podmioty zaangażowane w realizację operacji:

i) są poinformowani o swoich obowiązkach wynikających z udzielonej pomocy oraz prowadzą oddzielny system rachunkowości albo korzystają z odpowiedniego kodu rachunkowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją;

ii) są świadomi wymogów dotyczących dostarczania danych instytucji zarządzającej oraz zapisywania danych wyjściowych i dotyczących rezultatów;

d) zapewnienie, że oceny programu są przeprowadzane w terminach ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu oraz mieszczą się we wspólnych ramach monitorowania i oceny, jak również za przedkładanie wykonanych ocen odpowiednim organom krajowym i Komisji;

e) prowadzenie komitetu monitorującego oraz wysyłanie mu dokumentów potrzebnych do monitorowania realizacji programu w świetle jego szczegółowych celów;

f) zapewnienie zgodności z obowiązkami dotyczącymi rozpowszechniania informacji, o których mowa w art. 76;

g) sporządzenie rocznego sprawozdania z postępu prac oraz, po zatwierdzeniu przez komitet monitorujący, przedłożenie go Komisji;

h) zapewnienie, że agencja płatnicza otrzymuje wszystkie niezbędne informacje, w szczególności dotyczące stosowanych procedur oraz wszelkich przeprowadzanych kontroli w odniesieniu do operacji wybranych do finansowania, przed zezwoleniem na płatność.

2. W przypadku gdy część jej zadań zostanie delegowana innemu podmiotowi, instytucja zarządzająca zachowuje pełną odpowiedzialność za skuteczność i prawidłowość zarządzania i wykonywania tych zadań.

Rozdział 2
INFORMOWANIE I ROZPOWSZECHNIANIE INFORMACJI

Artykuł 76

Informowanie i rozpowszechnianie informacji

1. Państwa Członkowskie zapewniają i rozpowszechniają informacje na temat krajowych planów strategicznych, programów rozwoju obszarów wiejskich i wkładu Wspólnoty.

Informacje te skierowane są do ogółu społeczeństwa. Zwracają one uwagę na rolę Wspólnoty oraz zapewniają przejrzystość pomocy EFFROW.

2. Instytucja zarządzająca programem odpowiada za jego upowszechnianie w następujący sposób:

a) informuje potencjalnych beneficjentów, organizacje zawodowe, partnerów ekonomicznych i społecznych, podmioty zaangażowane we wspieranie równości mężczyzn i kobiet oraz dane organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się kwestiami środowiska naturalnego, o możliwościach oferowanych przez program i zasadach uzyskania dostępu do finansowania programu;

b) informuje beneficjentów o wkładzie Wspólnoty;

c) informuje ogół społeczeństwa o roli odgrywanej przez Wspólnotę w programach oraz o rezultatach tych programów.

TYTUŁ VII
MONITOROWANIE I OCENA

Rozdział 1
MONITOROWANIE

Artykuł 77

Komitet monitorujący

1. Dla każdego programu rozwoju obszarów wiejskich ustanawia się komitet monitorujący w terminie maksymalnie trzech miesięcy od podjęcia decyzji zatwierdzającej program.

Każdy komitet monitorujący sporządza swój regulamin wewnętrzny w instytucjonalnych, prawnych i finansowych ramach danego Państwa Członkowskiego oraz przyjmuje go w porozumieniu z instytucją zarządzającą w celu wykonywania swoich obowiązków zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Każdemu komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel Państwa Członkowskiego lub instytucji zarządzającej.

Państwo Członkowskie decyduje o składzie komitetu monitorującego, który obejmuje partnerów, o których mowa w art. 6 ust. 1.

Przedstawiciele Komisji mogą, z własnej inicjatywy, brać udział w pracach komitetu monitorującego w charakterze doradców.

3. Państwa Członkowskie z programami regionalnymi mogą ustanowić krajowy komitet monitorujący w celu koordynacji realizacji tych programów w odniesieniu do strategii krajowej oraz absorpcji środków finansowych.

Artykuł 78

Obowiązki komitetu monitorującego

Komitet monitorujący jest przekonany o skuteczności realizacji programu rozwoju obszarów wiejskich. W tym celu komitet monitorujący:

a) jest konsultowany, w terminie czterech miesięcy od wydania decyzji zatwierdzającej program, na temat kryteriów selekcji dla finansowanych operacji. Kryteria selekcji podlegają przeglądowi zgodnie z potrzebami programowania;

b) okresowo dokonuje przeglądu postępów dokonanych w kierunku osiągnięcia szczegółowych celów programu, na podstawie dokumentów przedłożonych przez instytucję zarządzającą;

c) bada rezultaty realizacji, w szczególności osiągnięcie celów wytyczonych dla każdej osi oraz bieżące oceny;

d) rozważa i zatwierdza roczne sprawozdanie z postępu prac oraz ostatnie sprawozdanie z postępu prac przed wysłaniem ich do Komisji;

e) może wnioskować do instytucji zarządzającej o dokonanie korekty lub przeglądu programu, który zmierza do osiągnięcia celów EFFROW określonych w art. 4 lub ulepszenia jego zarządzania, w tym jego zarządzania finansowego;

f) rozważa i zatwierdza wszelkie wnioski o zmianę treści decyzji Komisji w sprawie wkładu z EFFROW.

Artykuł 79

Procedury monitorowania

1. Instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący monitorują jakość realizacji programu.

2. Instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący prowadzą monitorowanie każdego programu rozwoju obszarów wiejskich poprzez wskaźniki finansowe oraz wskaźniki dotyczące produktów i rezultatów.

Artykuł 80

Wspólne ramy monitorowania i oceny

Wspólne ramy monitorowania i oceny sporządza się we współpracy pomiędzy Komisją a Państwami Członkowskimi i przyjmuje zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2. Ramy te określają ograniczoną liczbę wspólnych wskaźników mających zastosowanie do każdego programu.

Artykuł 81

Wskaźniki

1. Postępy, efektywność i skuteczność programów rozwoju obszarów wiejskich w odniesieniu do ich celów mierzy się za pomocą wskaźników odnoszących się do stanu wyjściowego, jak również do realizacji finansowej, produktów, rezultatów i oddziaływań programów.

2. Każdy program rozwoju obszarów wiejskich określa ograniczoną liczbę dodatkowych wskaźników charakterystycznych dla tego programu.

3. W przypadkach, w których pozwala na to charakter pomocy, dane odnoszące się do wskaźników dzieli się według płci i wieku beneficjentów.

Artykuł 82

Roczne sprawozdanie z postępu prac

1. Po raz pierwszy w 2008 r. oraz do dnia 30 czerwca każdego roku, instytucja zarządzająca wysyła Komisji roczne sprawozdanie z postępu prac dotyczące wdrażania programu. Instytucja zarządzająca wysyła Komisji ostatnie sprawozdanie z postępu prac dotyczące wdrażania programu w dniu 30 czerwca 2016 r.

2. Każde roczne sprawozdanie z postępu prac zawiera następujące elementy:

a) wszelkie zmiany warunków ogólnych mające bezpośredni wpływ na warunki realizacji programu, jak również wszelkie zmiany polityk wspólnotowych i krajowych mające wpływ na spójność pomiędzy EFFROW i innymi instrumentami finansowymi;

b) postępy programu w odniesieniu do wytyczonych celów, na podstawie wskaźników produktów i rezultatów;

c) finansowe wykonanie programu zawierające, dla każdego środka, oświadczenie o wydatkach wypłaconych beneficjentom; jeżeli program obejmuje regiony kwalifikujące się w ramach celu konwergencji, wydatki określa się osobno;

d) podsumowanie bieżącej działalności w zakresie oceny zgodnie z art. 86 ust. 3;

e) kroki podjęte przez instytucję zarządzającą oraz komitet monitorujący w celu zapewnienia jakości i skuteczności realizacji programu, w szczególności:

i) środki monitorowania i oceny;

ii) podsumowanie głównych problemów napotkanych podczas zarządzania programem oraz wszelkich podjętych środków, również tych podjętych w odpowiedzi na uwagi poczynione w ramach art. 83;

iii) wykorzystanie pomocy technicznej;

iv) kroki podjęte w celu zapewnienia upowszechniania programu zgodnie z art. 76;

f) deklarację dotyczącą zgodności ze wspólnotowymi politykami w kontekście wsparcia, w tym określenie napotkanych problemów oraz środków podjętych w celu ich rozwiązania;

g) w odpowiednich przypadkach, ponowne wykorzystanie pomocy odzyskanej na mocy art. 33 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005.

3. Sprawozdanie ocenia się jako dopuszczalne w celu zastosowania art. 26 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, jeżeli zawiera wszystkie elementy wymienione w ust. 2 oraz umożliwia ocenę realizacji programu.

Komisja ma dwa miesiące na wniesienie uwag dotyczących rocznego sprawozdania z postępu prac po przesłaniu go przez instytucję zarządzającą. Termin ten zwiększa się do pięciu miesięcy w wypadku ostatniego sprawozdania na temat programu. W braku odpowiedzi Komisji w wyznaczonym terminie sprawozdanie uznaje się za przyjęte.

4. Szczegóły dotyczące rocznego sprawozdania z postępu prac dla poszczególnych programów zgodnie z art. 66 ust. 3 są ustalane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

Artykuł 83

Roczne badanie programów

1. Każdego roku po przedstawieniu rocznego sprawozdania z postępu prac Komisja oraz instytucja zarządzająca badają główne wyniki poprzedniego roku zgodnie z procedurami, które zostaną określone w porozumieniu z Państwem Członkowskim oraz właściwą instytucją zarządzającą.

2. Po dokonaniu takiego badania Komisja może wnieść uwagi pod adresem Państwa Członkowskiego oraz instytucji zarządzającej, która o tym fakcie poinformuje komitet mo-

nitorujący. Państwo Członkowskie powiadamia Komisję o działaniu podjętym w odpowiedzi na te uwagi.

Rozdział 2
OCENA

Artykuł 84

Przepisy ogólne

1. Programy rozwoju obszarów wiejskich podlegają ocenie ex-ante, średniookresowej oraz ex-post zgodnie z art. 85, 86 i 87.

2. Oceny mają na celu poprawę jakości, efektywności i skuteczności realizacji programów rozwoju obszarów wiejskich. Oceniają one oddziaływanie programów pod kątem strategicznych wytycznych Wspólnoty przewidzianych w art. 9 oraz problemy rozwoju obszarów wiejskich charakterystyczne dla danych Państw Członkowskich i regionów, uwzględniając wymogi zrównoważonego rozwoju oraz skutki dla środowiska naturalnego, spełniając wymogi odpowiedniego prawodawstwa wspólnotowego.

3. Państwa Członkowskie albo Komisja, odpowiednio, są odpowiedzialne za organizację oceny.

4. Oceny, o których mowa w ust. 1, przeprowadzane są przez niezależnych oceniających. Wyniki udostępnia się z zastrzeżeniem rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

5. Państwa Członkowskie zapewniają zasoby ludzkie i środki finansowe niezbędne do przeprowadzenia ocen, organizują wytwarzanie i zbieranie koniecznych danych oraz korzystają z różnych informacji dostarczanych przez system monitorowania.

6. Państwa Członkowskie oraz Komisja uzgadniają metody i normy oceny, które mają być zastosowane z inicjatywy Komisji w ramach przewidzianych w art. 80.

Artykuł 85

Ocena ex-ante

1. Ocena ex-ante stanowi część przygotowania każdego programu rozwoju obszarów wiejskich i zmierza do optymalizacji przydziału środków budżetowych oraz poprawy jakości programowania. Określa i ocenia potrzeby średnio- i długookresowe, cele do osiągnięcia, oczekiwane wyniki, cele wyrażone ilościowo, w szczególności pod względem wpływu w porównaniu ze stanem wyjściowym, wspólnotową wartość dodaną, zakres, w jakim zostały uwzględnione priorytety Wspólnoty, wnioski wyciągnięte z poprzedniego programowania oraz jakość procedur realizacji, monitorowania, oceny oraz zarządzania finansowego.

2. Za przeprowadzenie oceny ex-ante odpowiada Państwo Członkowskie.

Artykuł 86

Ocena średniookresowa i ex-post

1. Państwa Członkowskie ustanawiają system bieżącej oceny dla każdego programu rozwoju obszarów wiejskich.

2. Instytucja zarządzająca programem oraz komitet monitorujący korzystają z bieżącej oceny do:

a) badania postępów programu w odniesieniu do jego celów poprzez wskaźniki rezultatów oraz, w odpowiednich przypadkach, oddziaływań;

b) poprawy jakości programów oraz ich wdrażania;

c) badania wniosków o dokonanie zasadniczych zmian w programach;

d) przygotowania się do oceny śródokresowej i ex-post.

3. Począwszy od 2008 r., instytucja zarządzająca składa co roku komitetowi monitorującemu sprawozdanie dotyczące działalności w zakresie bieżącej oceny. Podsumowanie działalności załącza się do rocznego sprawozdania z postępu prac, o którym mowa w art. 82.

4. W 2010 r. ocena bieżąca przyjmuje formę oddzielnego sprawozdania dotyczącego oceny śródokresowej. Ocena śródokresowa zawiera propozycje dotyczące środków na rzecz poprawy jakości programów i ich wdrażania.

Podsumowanie sprawozdań dotyczących oceny śródokresowej zostaje podjęte z inicjatywy Komisji.

5. W 2015 r. bieżąca ocena przyjmuje formę oddzielnego sprawozdania dotyczącego oceny ex-post.

6. Oceny śródokresowa oraz ex-post badają stopień wykorzystania środków finansowych, skuteczność i efektywność programowania EFFROW, jego wpływ społeczno-ekonomiczny oraz jego wpływ na priorytety wspólnotowe. Obejmują cele programu i zmierzają do wyciągnięcia wniosków dotyczących polityki rozwoju obszarów wiejskich. Określają czynniki, które przyczyniły się do sukcesu albo porażki realizacji programów, również pod względem trwałości, a także określają najlepsze praktyki.

7. Ocenę bieżącą organizuje się z inicjatywy instytucji zarządzających we współpracy z Komisją. Organizuje się ją na bazie wieloletniej i obejmuje ona okres 2007-2015.

8. Komisja organizuje środki z własnej inicjatywy w celu zapewnienia szkolenia, wymiany najlepszych praktyk oraz informacji dla osób dokonujących oceny bieżącej, ekspertów w Państwach Członkowskich oraz członków komitetu monitorującego, jak również w celu zapewnienia ocen tematycznych i zbiorczych.

Artykuł 87

Podsumowanie ocen ex-post

1. Sporządza się podsumowanie ocen ex-post, w ramach odpowiedzialności Komisji, we współpracy z Państwem Członkowskim i instytucją zarządzającą, które zbierają dane wymagane do jego ukończenia.

2. Podsumowanie ocen ex-post kończy się najpóźniej w dniu 31 grudnia 2016 r.

TYTUŁ VIII
POMOC PAŃSTWA

Artykuł 88

Zastosowanie zasad dotyczących pomocy państwa

1. Z zastrzeżeniem innych przepisów niniejszego tytułu, art. 87-89 Traktatu mają zastosowanie do wsparcia udzielonego przez Państwa Członkowskie na rozwój obszarów wiejskich.

Jednakże art. 87-89 Traktatu nie mają zastosowania do wkładów finansowych dostarczanych przez Państwa Członkowskie jako odpowiednika wspólnotowego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w ramach art. 36 Traktatu, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Pomoc na modernizację gospodarstw rolnych, która przekracza wartości procentowe określone w załączniku, w odniesieniu do art. 26 ust. 2, jest zakazana. Zakaz ten nie ma zastosowania do pomocy na inwestycje związane z:

a) inwestycjami podjętymi w głównej mierze w interesie publicznym oraz związanymi z ochroną tradycyjnych krajobrazów kształtowanych przez działalność rolniczą i leśną lub z przenoszeniem budynków gospodarstw rolnych;

b) ochroną i poprawą środowiska naturalnego;

c) poprawą warunków higienicznych żywego inwentarza i dobrostanu zwierząt oraz warunków bezpieczeństwa w miejscu pracy.

3. Pomoc państwa udzielana rolnikom w celu zrekompensowania naturalnych utrudnień na obszarach górskich oraz na innych obszarach z utrudnieniami jest zakazana, jeżeli nie spełnia warunków określonych w art. 37. Jednakże w należycie uzasadnionych przypadkach można udzielać dodatkowej pomocy przekraczającej kwoty określone zgodnie z art. 37 ust. 3.

4. Pomoc państwa w celu wsparcia rolników, którzy podejmują zobowiązania rolnośrodowiskowe lub dotyczące dobrostanu zwierząt, które nie spełniają warunków określonych odpowiednio w art. 39 i 40, jest zakazana. Jednakże w należycie uzasadnionych przypadkach można udzielać dodatkowej pomocy przekraczającej maksymalne kwoty określone w załączniku, w odniesieniu do art. 39 ust. 4 i art. 40 ust. 3. W wyjątkowych przypadkach dopuszczalne jest należycie uzasadnione odstępstwo w odniesieniu do minimalnego czasu trwania tych zobowiązań, określone w art. 39 ust. 3 i art. 40 ust. 2.

5. Pomoc państwa w celu wsparcia rolników, którzy dostosowują się do wymagających norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska naturalnego, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin, dobrostanu zwierząt oraz bezpieczeństwa pracy, jest zakazana, jeżeli nie spełnia warunków ustanowionych w art. 31. Jednakże można udzielać dodatkowej pomocy przekraczającej maksymalne kwoty określone zgodnie z tym artykułem, aby pomóc rolnikom w przestrzeganiu prawodawstwa krajowego, które wykracza poza normy wspólnotowe.

6. W przypadku braku prawodawstwa wspólnotowego, pomoc państwa w celu wsparcia rolników, którzy dostosowują się do wymagających norm opartych na ustawodawstwie krajowym w zakresie środowiska naturalnego, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin, dobrostanu zwierząt oraz bezpieczeństwa pracy, jest zakazana, jeżeli nie spełnia warunków ustanowionych w art. 31. Można udzielać dodatkowej pomocy przekraczającej maksymalne kwoty określone w załączniku, w odniesieniu do art. 31 ust. 2, jeżeli jest ona uzasadniona na mocy art. 31.

Artykuł 89

Dodatkowe finansowanie krajowe

Pomoc państwa, której celem jest zapewnienie dodatkowego finansowania rozwoju obszarów wiejskich, na które udzielane jest wsparcie wspólnotowe, podlega zgłoszeniu przez Państwa Członkowskie i zatwierdzeniu przez Komisję zgodnie z niniejszym rozporządzeniem jako część programowania, o którym mowa w art. 16. Pierwsze zdanie art. 88 ust. 3 Traktatu nie ma zastosowania do tak zgłoszonej pomocy.

TYTUŁ IX
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 90

Komitet

1. Komisję wspiera Komitet ds. Rozwoju Obszarów Wiejskich (zwany dalej: „Komitetem").

2. W przypadku odniesienia do niniejszego ustępu mają zastosowanie art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE zostaje ustalony na jeden miesiąc.

3. Komitet uchwala swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 91

Przepisy wykonawcze

Oprócz środków określonych w poszczególnych przepisach niniejszego rozporządzenia, przyjmuje się szczegółowe przepisy dotyczące wdrażania niniejszego rozporządzenia zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2. Przepisy te obejmują w szczególności:

a) przedstawienie proponowanych programów rozwoju obszarów wiejskich;

b) warunki regulujące środki rozwoju obszarów wiejskich.

Artykuł 92

Przepisy przejściowe

1. W razie konieczności zastosowania szczególnych środków dla ułatwienia przejścia z obowiązującego systemu do systemu ustanowionego na mocy niniejszego rozporządzenia, środki takie przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 2.

2. Środki takie przyjmuje się w szczególności w celu integracji obowiązującego wsparcia wspólnotowego zatwierdzonego przez Komisję z EFOGR – Sekcja Orientacji albo z EFOGR – Sekcja Gwarancji na okres kończący się po dniu 1 stycznia 2007 r. ze wsparciem rozwoju obszarów wiejskich określonym w niniejszym rozporządzeniu oraz w celu objęcia ocen ex-post programów z okresu 2000–2006.

Artykuł 93

Uchylenie

1. Rozporządzenie (WE) nr 1257/1999 uchyla się ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2007 r., z wyjątkiem art. 13(a), 14 ust. 1, art. 14 ust. 2 tiret pierwsze i drugie, art. 15, 17–20, 51 ust. 3 i 55 ust. 4, oraz części załącznika I określającej kwoty, o których mowa w art. 15 ust. 3. Przepisy te są uchylone ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2010 r., z zastrzeżeniem aktu Rady przyjętego zgodnie z procedurą określoną w art. 37 Traktatu.

Odniesienia do uchylonego rozporządzenia są interpretowane jako dotyczące niniejszego rozporządzenia.

Rozporządzenie (WE) nr 1257/1999 stosuje się nadal do działań zatwierdzonych przez Komisję na mocy tego rozporządzenia przed dniem 1 stycznia 2007 r.

2. Niniejszym uchyla się dyrektywy i decyzje Rady ustanawiające i zmieniające wykazy obszarów o mniej korzystnych warunkach gospodarowania przyjęte zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 950/97, ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2010 r., z zastrzeżeniem aktu Rady przyjętego zgodnie z procedurą określoną w art. 37 Traktatu.

Artykuł 94

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do wsparcia wspólnotowego dotyczącego okresu programowania rozpoczynającego się w dniu 1 stycznia 2007 r. Jednakże niniejsze rozporządzenie nie stosuje się przed wejściem w życie prawodawstwa wspólnotowego ustanawiającego ogólne zasady regulujące EFRR, EFS i FS dla okresu od dnia 1 stycznia 2007 r.

do dnia 31 grudnia 2013 r., z wyjątkiem art. 9, 90, 91 i 92, które stosują się z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Nie naruszając akapitu drugiego, art. 37, 50 ust. 2–4 i art. 88 ust. 3 stosują się od dnia 1 stycznia 2010 r., z zastrzeżeniem aktu Rady przyjętego zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 37 Traktatu.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

(...)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1320/2006 z dnia 5 września 2006 r.
ustanawiające zasady przejścia do systemu wsparcia rozwoju obszarów wiejskich określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005
(Dz. Urz. L 243, 06/09/2006 s. 6–19)
(...)

TYTUŁ I
ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Niniejsze rozporządzenie ustanawia szczegółowe zasady ułatwiające przejście z okresu programowania rozwoju obszarów wiejskich na mocy rozporządzeń (WE) nr 1257/1999 i (WE) nr 1268/1999, do okresu programowania określonego rozporządzeniem (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 2

Dla celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

a) „środki współfinansowane z Sekcji Gwarancji EFOGR" to środki rozwoju obszarów wiejskich, o których stanowi rozporządzenie (WE) nr 1257/1999, współfinansowane z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) i stosowane w państwach członkowskich UE zgodnie ze stanem na dzień 30 kwietnia 2004 r.;

b) „środki współfinansowane z Sekcji Orientacji lub Sekcji Gwarancji EFOGR" to:

   i) środki rozwoju obszarów wiejskich, o których stanowi rozporządzenie (WE) nr 1257/1999, współfinansowane z Sekcji Orientacji EFOGR, stosowane we wszystkich państwach członkowskich, oraz do których stosuje się rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;

   ii) środki w ramach inicjatywy wspólnotowej Leader, o której stanowi art. 20 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1260/1999;

   iii) środki rozwoju obszarów wiejskich, o których stanowi rozporządzenie (WE) nr 1257/1999, współfinansowane z Sekcji Gwarancji EFOGR, stosowane w nowych państwach członkowskich, oraz do których stosują się art. 29–32 rozporządzenia (WE) nr 1260/1999;

c) „nowe państwa członkowskie" to Republika Czeska, Estonia, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Słowenia i Słowacja;

d) „obecny okres programowania" to okres programowania określony w rozporządzeniu (WE) nr 1257/1999, kończący się w dniu 31 grudnia 2006 r.;

e) „nowy okres programowania" to okres programowania określony w rozporządzeniu (WE) nr 1698/2005, rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2007 r.;

f) „zobowiązania" to zobowiązania prawne podjęte na rzecz beneficjentów środków rozwoju obszarów wiejskich przez państwa członkowskie;

g) „płatności" to płatności dokonywane przez państwa członkowskie na rzecz beneficjentów środków rozwoju obszarów wiejskich;

h) „wieloletnie zobowiązania" to zobowiązania odnoszące się do:

i) następujących środków: wcześniejszej emerytury dla rolników i robotników rolnych, środków rolno-środowiskowych i dotyczących poprawy dobrostanu zwierząt, pomocy rolnikom w spełnianiu norm, wsparcia dla rolników w zakresie jakości żywności, zalesiania gruntów rolnych, wsparcia dla gospodarstw niskotowarowych oraz wspierania tworzenia grup producentów;

ii) wsparcia za pomocą dotacji na spłatę odsetek oraz wsparcia za pomocą dzierżaw, a także wsparcia podejmowania działalności przez młodych rolników, gdy jednorazowa premia, o której mowa w art. 8 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1257/1999, jest rozłożona na kilka rat wypłacanych w okresie przekraczającym 12 miesięcy od daty wypłacenia pierwszej raty.

TYTUŁ II
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE DOTYCZĄCE ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 1257/1999

ROZDZIAŁ 1
ŚRODKI WSPÓŁFINANSOWANE Z SEKCJI GWARANCJI EFOGR

Artykuł 3

1. Płatności dokonywane w okresie od dnia 16 października do dnia 31 grudnia 2006 r. w obecnym okresie programowania będą kwalifikowalne w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) zgodnie z art. 39 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 jedynie wówczas, jeśli zostały dokonane po sfinalizowaniu płatności zatwierdzonych zgodnie z art. 39 ust. 1 lit. a) zdanie drugie tego rozporządzenia.

Kwalifikujące się płatności, o których mowa w akapicie pierwszym, zostaną zadeklarowane do Komisji do dnia 31 stycznia 2007 r., niezależnie od decyzji Komisji w sprawie zatwierdzenia danego programu rozwoju obszarów wiejskich. Jednak Komisja dokonuje płatności jedynie pod warunkiem zatwierdzenia przez nią programu.

2. Wydatki związane ze zobowiązaniami podjętymi w obecnym okresie programowania, dla których płatności mają być dokonane po dniu 31 grudnia 2006 r., będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania.

Jednak płatności dotyczące zobowiązań innych niż wieloletnie, podjętych nie później niż 31 grudnia 2006 r., muszą spełniać warunki kwalifikowalności dla nowego okresu programowania, o ile wykraczają poza datę 31 grudnia 2008 r.

Programy rozwoju obszarów wiejskich dla nowego okresu programowania muszą przewidywać wydatki, o których mowa w akapicie pierwszym.

ROZDZIAŁ 2
ŚRODKI WSPÓŁFINANSOWANE Z SEKCJI ORIENTACJI LUB SEKCJI GWARANCJI EFOGR

SEKCJA 1
Zasady ogólne

Artykuł 4

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 5 i 6, państwa członkowskie mogą nadal, w ramach obecnego okresu programowania, podejmować zobowiązania i dokonywać płatności

od dnia 1 stycznia 2007 r. do końcowego terminu kwalifikowalności wydatków, określonego w decyzjach zatwierdzających wsparcie Wspólnoty dla programów operacyjnych lub w dokumentach programowych w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

Jednak w przypadku danego typu środków lub środków towarzyszących, wymienionych w załączniku I, państwa członkowskie rozpoczną podejmowanie zobowiązań na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 od daty zaprzestania podejmowania zobowiązań w ramach obecnego okresu programowania na poziomie programu zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu.

Przepisów akapitu drugiego niniejszego ustępu można nie stosować w odniesieniu do przejścia z inicjatywy wspólnotowej Leader do osi Leader w nowym okresie programowania, jeśli zintegrowane strategie rozwoju lokalnego wdrażane przez lokalne grupy działania, o których mowa w art. 62 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, wybrane dla nowego okresu programowania, są nowe lub ten sam obszar wiejski nie korzystał z inicjatywy wspólnotowej Leader.

2. Wydatki związane ze zobowiązaniami podjętymi w ramach obecnego okresu programowania, dla których płatności mają być dokonane po końcowym terminie kwalifikowalności wydatków dla tego okresu programowania, będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania z zastrzeżeniem art. 7 i 8.

Artykuł 5

1. W przypadku środków rolno-środowiskowych i dotyczących poprawy dobrostanu zwierząt w nowych państwach członkowskich jedynie wydatki związane ze zobowiązaniami podjętymi do dnia 31 grudnia 2006 r. w obecnym okresie programowania, dla których płatności mają być dokonane po tej dacie, będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1, będą mogły być finansowane przez EFRROW w nowym okresie programowania od:

a) terminu końcowego kwalifikowalności wydatków dla obecnego okresu programowania, jeżeli płatności mają być dokonywane po upływie tego terminu; lub

b) daty wcześniejszej niż data określona w lit. a), jednak po dniu 1 stycznia 2007 r. w przypadku gdy kwota przeznaczona na program lub środek zostanie już wykorzystana.

Programy rozwoju obszarów wiejskich dla nowego okresu programowania muszą przewidywać wydatki, o których mowa w akapicie pierwszym.

Artykuł 6

1. Wydatki wynikające ze zobowiązań dotyczących dopłat wyrównawczych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania w nowych państwach członkowskich, odnoszących się do wniosków składanych najpóźniej w 2006 r., mogą być zadeklarowane do końcowego terminu kwalifikowalności wydatków dla obecnego okresu programowania.

Jednak w przypadku wykorzystania kwot przeznaczonych na realizację programu lub środka przed terminem końcowym, o którym mowa w akapicie pierwszym, ale po dniu 1 stycznia 2007 r., pozostałe wydatki wynikające ze zobowiązań odnoszących się do najpóźniej 2006 r. będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania, pod warunkiem że program rozwoju obszarów wiejskich dla nowego okresu programowania przewiduje takie wydatki.

2. Wydatki wynikające ze zobowiązań dotyczących dopłat wyrównawczych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania w nowych państwach członkowskich w odniesieniu do lat 2007-2008 będą pokrywane z EFRROW i muszą spełniać wymogi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 7

1. Wydatki związane z wieloletnimi zobowiązaniami innymi niż środki rolno-środowiskowe i dotyczące poprawy dobrostanu zwierząt, dla których płatności mają być dokonane po terminie końcowym kwalifikowalności wydatków dla obecnego okresu programowania, będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1, będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania od:

a) terminu końcowego kwalifikowalności wydatków dla obecnego okresu programowania, jeżeli płatności mają być dokonywane po tym terminie; lub

b) daty wcześniejszej niż data określona w lit. a), jednak po dniu 1 stycznia 2007 r. w przypadku gdy kwota przeznaczona na ten program lub środek zostanie już wykorzystana.

Programy rozwoju obszarów wiejskich dla nowego okresu programowania muszą przewidywać wydatki, o których mowa w akapicie pierwszym.

Artykuł 8

1. W przypadku operacji związanych ze zobowiązaniami innymi niż wieloletnie, dla których zobowiązania względem beneficjentów podjęto przed terminem końcowym kwalifikowalności wydatków dla obecnego okresu programowania, wszelkie wydatki odnoszące się do płatności pozostających do wypłaty po tej dacie będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania, począwszy od tej daty, pod warunkiem że:

a) właściwy organ państwa członkowskiego dokona podziału operacji na dwa odrębne, możliwe do identyfikacji pod względem finansowym, rzeczowym lub realizacyjnym etapy, odpowiadające dwóm okresom programowania;

b) spełnione są warunki współfinansowania i kwalifikowalności określone dla operacji w nowym okresie programowania.

2. Jeśli fundusze na obecny okres programowania zostaną wykorzystane przed terminem końcowym, o którym mowa w ust. 1, wydatki odnoszące się do płatności pozostających do wypłaty po takiej wcześniejszej dacie będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w ust. 1.

3. Państwa członkowskie muszą określić w swoich programach rozwoju obszarów wiejskich w nowym okresie programowania, czy w odniesieniu do danych środków korzystają z możliwości, o których mowa w ust. 1 i 2.

Sekcja 2

Zasady szczególne dla nowych państw członkowskich

Artykuł 9

W odniesieniu do zgodności z normami wspólnotowymi zgodnie z art. 33l ust. 2a oraz 2b rozporządzenia (WE) nr 1257/1999 wydatki związane z pozostającymi do wypłaty płatnościami, wynikającymi ze zobowiązań względem beneficjentów, podjętych do terminu końcowego kwalifikowalności wydatków dla obecnego okresu programowania, będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania, pod warunkiem że program rozwoju obszarów wiejskich na nowy okres programowania przewiduje takie wydatki.

Artykuł 10

Płatności w ramach następujących środków nie będą kwalifikowalne w ramach EFROW w nowym okresie programowania:

a) doradztwo rolnicze i upowszechnianie wiedzy rolniczej, o którym mowa w art. 33g rozporządzenia (WE) nr 1257/1999;

b) uzupełnienia do płatności bezpośrednich, o których mowa w art. 33h rozporządzenia (WE) nr 1257/1999;

c) uzupełnienie pomocy państwa na Malcie, o którym mowa w art. 33i rozporządzenia (WE) nr 1257/1999;

d) pomoc dla rolników pracujących w pełnym wymiarze czasu na Malcie, o której mowa w art. 33j rozporządzenia (WE) nr 1257/1999.

Rozdział 3

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE ŚRODKÓW ROLNO-ŚRODOWISKOWYCH I POPRAWY DOBROSTANU ZWIERZĄT

Artykuł 11

Przed zakończeniem okresu wykonywania zobowiązania podjętego na mocy rozdziału VI rozporządzenia (WE) nr 1257/1999 państwa członkowskie mogą zezwolić na przekształcenie tego zobowiązania w nowe zobowiązanie podejmowane zasadniczo na okres od pięciu do siedmiu lat na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, pod warunkiem że:

a) przekształcenie jest związane z niekwestionowaną korzyścią dla środowiska naturalnego lub dla dobrostanu zwierząt; oraz

b) istniejące zobowiązanie jest znacząco wzmocnione.

Rozdział 4

WYDATKI PRZEZNACZONE NA POMOC TECHNICZNĄ

Sekcja 1

Wydatki związane ze środkami współfinansowanymi z Sekcji Gwarancji EFOGR

Artykuł 12

1. Wydatki związane z oceną ex ante nowego okresu programowania, o której mowa w art. 85 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, mogą być pokrywane z Sekcji Gwarancji EFOGR w ramach obecnego okresu programowania do daty określonej w art. 39 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, pod warunkiem zachowania 1% pułapu, o którym mowa w art. 59 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 817/2004.

2. Wydatki związane z oceną ex post obecnego okresu programowania, o której mowa w art. 64 rozporządzenia (WE) nr 817/2004, będą kwalifikowalne w ramach pomocy technicznej programu rozwoju obszarów wiejskich w nowym okresie programowania, jeśli są one zgodne z art. 66 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 oraz jeśli program to przewiduje.

SEKCJA 2

Wydatki związane ze środkami współfinansowanymi z Sekcji Orientacji lub Sekcji Gwarancji EFOGR

Artykuł 13

1. Wydatki w obecnym okresie programowania, poniesione po terminie końcowym kwalifikowalności wydatków dla tego okresu programowania i związane z operacjami objętymi pkt 2 i 3 zasady nr 11 Załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1685/2000, z wyjątkiem ocen ex post, audytów i przygotowywania końcowych sprawozdań, nie będą kwalifikowalne w ramach EFRROW w nowym okresie programowania.

2. Wydatki w ramach obecnego okresu programowania, poniesione do terminu końcowego kwalifikowalności wydatków dla tego okresu programowania i związane z operacjami objętymi pkt 2.1 tiret pierwsze i pkt 3 zasady nr 11 Załącznika do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1685/2000, obejmujące oceny ex ante, o których mowa w art. 85 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, przeznaczone na przygotowanie programów rozwoju obszarów wiejskich na nowy okres programowania, będą, z zastrzeżeniem warunków określonych w pkt 2.2–2.7 i pkt 3 tej zasady, kwalifikowalne w ramach pomocy technicznej obecnych programów operacyjnych lub dokumentów programowych w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

3. Wydatki związane z oceną ex post obecnego okresu programowania, o której mowa w art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1260/1999, mogą być kwalifikowalne w ramach EFRROW, w ramach pomocy technicznej programów dla nowego okresu programowania, jeśli są one zgodne z art. 66 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 oraz jeśli program to przewiduje.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r.
ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia
Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju
obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)
(Dz. Urz. UE L 368, 23/12/2006 s. 15–73).

(...)

Rozdział 1
ZAKRES

Artykuł 1

Niniejsze rozporządzenie ustanawia szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 w odniesieniu do zasad i ogólnych przepisów dotyczących wsparcia rozwoju obszarów wiejskich, szczegółowych i wspólnych przepisów dotyczących środków rozwoju obszarów wiejskich oraz przepisy dotyczące kwalifikowalności i przepisy administracyjne, z wyłączeniem przepisów dotyczących kontroli.

Rozdział 2
ZASADY OGÓLNE

Sekcja 1
Komplementarność, spójność i zgodność

Artykuł 2

1. Zapewnia się spójność, o której mowa w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005:

a) między środkami wspierającymi rozwój obszarów wiejskich, z jednej strony, a środkami wdrażanymi w ramach innych wspólnotowych instrumentów wsparcia, w szczególności środkami realizowanymi w ramach bezpośrednich i innych systemów wsparcia wspólnej polityki rolnej i środków zdrowia zwierząt i roślin, z drugiej strony;

b) między różnymi środkami wspierającymi rozwój obszarów wiejskich.

2. Jeżeli wsparcie na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 może być w drodze wyjątku przyznane zgodnie z art. 5 ust. 6 tego rozporządzenia, dla środków wchodzących w zakres systemów wsparcia, o których mowa w załączniku I do niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie gwarantują, że beneficjent może otrzymać wsparcie na daną operację jedynie w ramach jednego systemu.

W tym celu, państwa członkowskie, jeżeli włączą środki obejmujące takie wyjątki do swoich programów rozwoju obszarów wiejskich, opisują w tych programach kryteria i zasady administracyjne, które będą stosować w odniesieniu do systemów wsparcia, których to dotyczy.

3. Jeśli wspólna organizacja rynków, łącznie z systemami wsparcia bezpośredniego finansowanymi przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFOGR), wprowadza ograniczenia produkcji lub limity wsparcia wspólnotowego na poziomie indywidualnych rolników, gospodarstw lub zakładów przetwórstwa, wówczas żadna inwestycja, która zwiększałaby produkcję ponad te ograniczenia i limity nie uzyska wsparcia na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

SEKCJA 2

Strategia i programowanie

Artykuł 3

1. Krajowe plany strategiczne mogą być aktualizowane podczas okresu programowania. Przy takich aktualizacjach uwzględnia się jeden lub oba następujące elementy:

a) aktualizacja dotyczy jednego lub wielu elementów wymienionych w art. 11 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 i/lub jednej lub wielu strategicznych wytycznych Wspólnoty, o których mowa w art. 9 tego rozporządzenia;

b) aktualizacja wprowadza zmiany w jednym lub wielu programach rozwoju obszarów wiejskich, o których mowa w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

2. Artykuł 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 stosuje się mutatis mutandis do aktualizacji krajowych planów strategicznych.

3. Aby zapewnić odpowiednie ramy czasowe na dostosowanie programu rozwoju obszarów wiejskich, ostatnią aktualizację krajowego planu strategicznego, przedkłada się Komisji najpóźniej do dnia 30 czerwca 2013 r.

4. Krajowe plany strategiczne zostają potwierdzone lub zaktualizowane po zatwierdzeniu programów rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności w świetle kwantyfikacji celów wynikającej z oceny ex ante tych programów.

Artykuł 4

1. Komisja zatwierdza programy rozwoju obszarów wiejskich przedłożone przez państwa członkowskie w terminie nie przekraczającym sześciu miesięcy licząc od dnia otrzymania programów przez Komisję. W przypadku programów rozwoju obszarów wiejskich przedłożonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, sześciomiesięczny termin jest liczony od tego dnia.

W przypadku zastosowania art. 18 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, okres sześciu miesięcy, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, rozpoczyna się od dnia, w którym zmieniony projekt programu jest zgodny z art. 18 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

2. Daty rozpoczynające okresy, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, ustala się, w odpowiednich przypadkach, zgodnie z art. 63 ust. 6 i 8.

Artykuł 5

1. Treść programów rozwoju obszarów wiejskich, o której mowa w art. 16 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, określa się zgodnie z załącznikiem II do niniejszego rozporządzenia.

Ocenę ex ante, o której mowa w art. 85 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, załącza się do każdego programu rozwoju obszarów wiejskich.

2. Krajowe ramy, o których mowa w art. 15 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, zawierają informacje wspólne dla wielu środków. W odniesieniu do tych środków, regionalne programy rozwoju obszarów wiejskich mogą zawierać dodatkowe informacje jedynie wtedy, gdy wspólne informacje zawarte w krajowych ramach i programach regionalnych spełniają wymogi zawarte w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

3. Państwa członkowskie udostępniają Komisji, w odpowiednich przypadkach, elektroniczną wersję swoich programów rozwoju obszarów wiejskich i ram krajowych, zaktualizowaną po wprowadzeniu każdej zmiany, w tym standardowe tabele określone w załączniku II do niniejszego rozporządzenia odpowiadające informacjom wymaganym zgodnie z art. 16 lit. d), e) i f) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005. W odpowiednich przypadkach państwa członkowskie przedkładają Komisji drogą elektroniczną wniosek o zmiany programu i zmiany krajowych ram, zgodnie z art. 63 niniejszego rozporządzenia.

SEKCJA 3

Zmiany w programach rozwoju obszarów wiejskich

Artykuł 6

1. Zmiany w programach rozwoju obszarów wiejskich obejmują następujące kategorie:

a) zmiany, o których mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005;

b) zmiany wynikające z procedur koordynacji dotyczących absorpcji środków finansowych, o której mowa w art. 77 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005;

c) inne zmiany nieobjęte lit. a) i b) niniejszego ustępu.

2. Zmiany w programach, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), mogą być jedynie zaproponowane od drugiego roku wdrażania programu.

3. Wnioski dotyczące zmian w programach rozwoju obszarów wiejskich są należycie uzasadnione, w szczególności zawierają następujące informacje:

a) przyczyny i trudności we wdrażaniu uzasadniające zmianę;

b) oczekiwane wyniki zmiany;

c) związek między zmianą a krajowym planem strategicznym.

Artykuł 7

1. W przypadku zmian programów, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) niniejszego rozporządzenia, przyjmuje się decyzje na mocy art. 19 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, na podstawie wniosku państwa członkowskiego, jeżeli:

a) zmiana przekracza pułap elastyczności między osiami, o którym mowa w art. 9 ust. 2 niniejszego rozporządzenia;

b) zmiana zmienia stawki współfinansowania wspólnotowego, o których mowa w art. 70 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, przewidziane w zatwierdzonym programie rozwoju obszarów wiejskich;

c) zmiana zmienia całkowity wkład Wspólnoty na cały okres programowania i/lub jego roczny podział, nie zmieniając wkładu na lata poprzednie;

d) zmiana wprowadza zmiany związane z wyjątkami, o których mowa w art. 5 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Decyzja zostaje podjęta w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania przez Komisję wniosku państwa członkowskiego.

2. Z wyjątkiem przypadków środków nadzwyczajnych wynikających z klęsk żywiołowych wnioski dotyczące zmian programu, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a), składa się tylko raz na rok kalendarzowy i na program.

Wnioski o wprowadzenie modyfikacji, o których mowa w ust. 1 lit. c), państwa członkowskie przesyłają najpóźniej do dnia 30 września każdego roku.

W przypadku modyfikacji, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie przedkładają Komisji ostatnie wnioski najpóźniej do dnia 30 czerwca 2013 r.

Artykuł 8

1. Państwa członkowskie, które przyjęły programy regionalne, mogą składać wnioski o modyfikacje programu, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b), w celu przesunięcia wkładu Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) między programami regionalnymi na poszczególne lata, jeżeli:

a) całkowity wkład EFRROW na program na cały okres programowania nie ulega zmianie;

b) całkowita alokacja EFRROW dla danego państwa członkowskiego nie ulega zmianie;

c) podział wkładu na poszczególne lata programu na lata poprzedzające rok zmiany nie ulega zmianie;

d) roczna alokacja EFRROW dla danego państwa członkowskiego jest zachowana;

e) w stosownych przypadkach, budżet przewidziany do osiągnięcia celu konwergencji wspomnianego w krajowym planie strategicznym zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 nie jest zmniejszony.

2. Tabele finansowe właściwych programów dostosowuje się tak, aby odzwierciedlały przesunięcia środków, o którym mowa w ust. 1.

Zmienione tabele finansowe przedkładane są Komisji najpóźniej do dnia 30 września roku kalendarzowego, w którym dokonano przesunięć. Rok 2012 jest ostatnim rokiem, w którym takie zmiany mogą być przedkładane.

Komisja przyjmuje decyzję zatwierdzającą nowe tabele finansowe w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania wniosku państwa członkowskiego. Nie stosuje się procedury, o której mowa w art. 90 ust. 2 rozporządzenia 1698/2005/WE.

3. Wnioski dotyczące zmian programu, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b) składa się nie częściej niż jeden raz w ciągu roku kalendarzowego.

Artykuł 9

1. Zmiany w programach wprowadzane przez państwa członkowskie, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. c), mogą obejmować zmiany finansowe dotyczące podziału wkładu między środkami w ramach jednej osi, jak również zmiany inne niż finansowe dotyczące wprowadzenia nowych środków, zaprzestania realizacji istniejących środków lub informacji na temat istniejących w programie środków oraz ich opisu w programie.

2. Państwom członkowskim zezwala się również na przeprowadzanie zmian, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. c), w drodze transferu w roku kalendarzowym z jakiejkolwiek osi na jakąkolwiek inną oś kwoty do wysokości 1% całkowitego wkładu EFRROW na rzecz danego programu na cały okres programowania.

3. Zmiany w programach, o których mowa w ust. 1 i 2, można przeprowadzać najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r., pod warunkiem, że państwa członkowskie powiadomią o tych zmianach najpóźniej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

4. Z wyjątkiem przypadków środków nadzwyczajnych wynikających z klęsk żywiołowych, zmiany, o których mowa w ust. 1 i 2, zgłasza się nie częściej niż trzy razy w roku kalendarzowym i na program, pod warunkiem że w roku kalendarzowym, w którym dokonuje się trzech zgłoszeń, nie jest przekroczony pułap 1%, o którym mowa w ust. 2.

5. Zmiany, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, są zgodne z udziałami określonymi w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

6. Zmiany, o których mowa w ust. 1 i 2, są zgłaszane Komisji. Komisja ocenia:

a) ich zgodność z rozporządzeniem (WE) nr 1698/2005;

b) ich spójność z właściwym krajowym planem strategicznym;

c) ich zgodność z niniejszym rozporządzeniem.

Komisja informuje państwo członkowskie o wynikach oceny w terminie czterech miesięcy od dnia otrzymania wniosku o zmianę programu. Jeżeli zmiany nie spełniają jednego lub wielu kryteriów oceny, o których mowa w ust. 1, zawiesza się czteromiesięczny okres do czasu otrzymania przez Komisję zgodnych zmian programu.

Jeżeli Komisja nie poinformuje państwa członkowskiego w okresie czterech miesięcy, o którym mowa w ust. 2, zmiany uznaje się za przyjęte i wchodzą one w życie po upływie czteromiesięcznego okresu.

Artykuł 10

1. Do celów art. 71 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie ponoszą odpowiedzialność za wydatki od dnia otrzymania przez Komisję ich wniosku dotyczącego przeglądu lub zmian programu, o których mowa w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, do dnia podjęcia przez Komisję decyzji zgodnie z art. 7 i 8 niniejszego rozporządzenia lub daty zakończenia oceny zgodności zmian zgodnie z art. 9 niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku środków nadzwyczajnych wynikających z klęsk żywiołowych, kwalifikowalność wydatków związanych ze zmianami programu, o których mowa w art. 6 ust. 1, może rozpocząć się od daty wcześniejszej niż data określona w art. 71 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 11

Zmiany krajowych ram, o których mowa w art. 15 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 wchodzą w zakres art. 6 ust. 1 lit. c) niniejszego rozporządzenia. Artykuł 9 ust. 3 i 6 niniejszego rozporządzenia stosuje się mutatis mutandis do tych zmian.

Artykuł 12

W przypadku przyjęcia prawodawstwa wspólnotowego lub wprowadzenia zmian w prawodawstwie wspólnotowym, dokonuje się odpowiednich dostosowań programów rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z nowym lub zmienionym prawodawstwem, i zgodnie z art. 6 ust. 1. Takich zmian nie uwzględnia się pośród rocznych zmian, o których mowa w art. 7 ust. 2, art. 8 ust. 3 i art. 9 ust. 4. Art. 6 ust. 2 nie stosuje się do takich zmian.

Rozdział 3

ŚRODKI NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Sekcja 1

Środki na rzecz rozwoju obszarów wiejskich według osi

Podsekcja 1

Oś 1

Artykuł 13

1. Warunki otrzymania wsparcia na podjęcie działalności przez młodych rolników, o których mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, muszą być spełnione w chwili złożenia wniosku o wsparcie.

Jednakże od daty podjęcia indywidualnej decyzji o przyznaniu wsparcia może być przyznany okres nieprzekraczający 36 miesięcy na spełnienie wymogów odnoszących się do umiejętności i kompetencji zawodowych, o których mowa w art. 22 ust. 1) lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, jeżeli młody rolnik potrzebuje okresu dostosowawczego, w którym założy lub zrestrukturyzuje gospodarstwo, pod warunkiem że biznesplan, o którym mowa w lit. c) tego ustępu przewiduje taką konieczność.

2. Biznesplan, o którym mowa w art. 22 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, zawiera przynajmniej:

a) opis sytuacji wyjściowej gospodarstwa rolnego oraz określone etapy i cele dotyczące rozwoju działalności nowego gospodarstwa;

b) informacje szczegółowe dotyczące inwestycji, szkolenia, doradztwa i wszelkich innych działań koniecznych do rozwoju działalności gospodarstwa rolnego.

3. Właściwe organy dokonują oceny zgodności z biznesplanem w przeciągu pięciu lat od daty podjęcia indywidualnej decyzji o przyznaniu wsparcia. Państwa członkowskie, biorąc pod uwagę okoliczności, w których biznesplan jest realizowany, określają warunki dotyczące odzyskania wsparcia już otrzymanego w przypadku, gdy w chwili oceny młody rolnik nie spełnia założeń zawartych w biznesplanie.

4. Indywidualną decyzję o przyznaniu wsparcia na podjęcie działalności przez młodych rolników podejmuje się nie później niż 18 miesięcy po podjęciu działalności, zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach członkowskich. W przypadku wsparcia udzielanego w formie pojedynczej premii określonej w Załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 oraz do celów ust. 3 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą podzielić tę płatność na maksymalnie pięć rat.

5. W przypadku gdy biznesplan odnosi się do skorzystania innych środków rozwoju obszarów wiejskich określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję, że zatwierdzenie wniosku młodego rolnika przez właściwy organ uprawnia również do tych innych środków. W takim przypadku, informacje dostarczone przez wnioskodawcę muszą być wystarczająco szczegółowe, aby poprzeć wniosek o wsparcie w ramach tych innych środków.

6. W sytuacji, w której młody rolnik nie jest wyłącznym kierownikiem gospodarstwa rolnego, można zastosować szczególne warunki. Warunki te muszą być jednak równoważne z tymi, które musi spełnić młody rolnik, który zaczyna prowadzić gospodarstwo jako jego wyłączny kierownik.

Artykuł 14

1. W przypadku gdy gospodarstwo jest przekazywane przez kilku przekazujących, całkowita wysokość wsparcia na rzecz wcześniejszego przechodzenia na emeryturę zgodnie z art. 23 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 ograniczona jest do wysokości przewidzianej dla jednego przekazującego.

2. Dalsza nietowarowa działalność rolnicza kontynuowana przez przekazującego nie kwalifikuje się do uzyskania wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej.

3. Dzierżawca rolny może przekazać zwolnione grunty właścicielowi, pod warunkiem że upłynął okres dzierżawy i że spełnione są warunki dotyczące przejmującego ustanowione w art. 23 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

4. Państwa członkowskie mogą postanowić, że zwolnione grunty są przejmowane przez organ, który zobowiązuje się do ich przekazania w późniejszym terminie przejmującemu, który spełnia warunki ustanowione w art. 23 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 15

1. Usługi doradcze dla rolników, które mogą być objęte wsparciem w ramach art. 24 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, muszą być zgodne z rozdziałem 3 tytuł II rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 i odpowiednimi przepisami wykonawczymi.

2. Instytucje i podmioty wybrane do świadczenia usług doradczych dla rolników posiadają odpowiednie zasoby w formie wykwalifikowanego personelu, zaplecza administracyjnego i specjalistycznego, doświadczenie w zakresie doradztwa oraz wiarygodność zgodnie z wymogami, warunkami i normami określonymi w art. 24 ust. 1 akapit drugi lit. a) i b) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 16

W programach rozwoju obszarów wiejskich ustanawia się degresywną stawkę wsparcia na rzecz tworzenia usług z zakresu zarządzania, pomocy i doradztwa, o których mowa w art. 25 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, przewidując redukcję wsparcia w równych kwotach od pierwszego roku wsparcia w taki sposób, aby wsparcie zostało całkowicie wycofane najpóźniej w szóstym roku od stworzenia tych usług.

Artykuł 17

1. W przypadku wsparcia na rzecz inwestycji na modernizację gospodarstw rolnych w celu dostosowania do nowo wprowadzonych norm wspólnotowych, o którym mowa w art. 26 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, odpowiednie normy zostają spełnione przed zakończeniem okresu karencji, o którym mowa w tym akapicie.

2. Jeżeli inwestycje są podejmowane przez młodych rolników otrzymujących wsparcie określone w art. 22 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 w celu dostosowania do istniejących norm wspólnotowych, odpowiednie normy zostają spełnione przed zakończeniem okresu karencji, o którym mowa w art. 26 ust. 1 akapit trzeci tego rozporządzenia.

Artykuł 18

1. Do celów art. 27 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 plany zarządzania lasami, odpowiadające rozmiarowi i wykorzystaniu obszarów leśnych, oparte są na właściwym ustawodawstwie krajowym oraz na istniejących planach użytkowania gruntów i odpowiednio obejmują zasoby leśne.

2. Operacje dotyczące podwyższenia wartości gospodarczej lasów, o której mowa w art. 27 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, dotyczą inwestycji na płaszczyźnie gospodarstw leśnych oraz mogą obejmować inwestycje w sprzęt do ścinania drzew.

Działania związane z regeneracją po ostatecznym wyrębie drewna są wyłączone ze wsparcia.

3. Lasy, o których mowa w art. 30 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, są wykluczone z zakresu art. 27 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 19

1. W przypadku wsparcia na rzecz zwiększenia wartości dodanej produktów rolnych i leśnych w celu dostosowania do nowo wprowadzonych norm wspólnotowych, o którym mowa w art. 28 ust. 1 lit. c) akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, odpowiednie normy zostają spełnione przed zakończeniem okresu karencji, o którym mowa w tym akapicie.

2. W przypadku wsparcia na rzecz zwiększenia wartości dodanej produktów leśnych, inwestycje związane z użyciem drewna jako surowca są ograniczone do wszystkich prac poprzedzających przetwórstwo przemysłowe.

Artykuł 20

Koszty poniesione na współpracę na rzecz rozwoju nowych produktów, procesów i technologii w sektorze rolnym i żywnościowym oraz w sektorze leśnym, o których mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, dotyczą operacji przygotowawczych, takich jak: projekt, produkt, opracowanie procesu lub technologii oraz testy i materialne i/lub niematerialne inwestycje związane ze współpracą, przed użyciem nowo opracowanych produktów, procesów i technologii do celów handlowych.

Artykuł 21

1. Poziom wsparcia z tytułu spełnienia norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym określony w art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 jest regulowany przez państwa członkowskie dla każdej normy przy uwzględnieniu poziomu zobowiązań wynikających z zastosowania normy. Płatność jest stopniowo wycofywana przez maksymalny okres pięciu lat, o którym mowa w art. 2 tego artykułu.

2. Koszty związane z inwestycjami nie są uwzględniane do celów określenia poziomu rocznego wsparcia z tytułu spełnienia norm opartych na prawodawstwie wspólnotowym, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 22

1. Wspólnotowe systemy jakości, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, są ustanowione na mocy następujących rozporządzeń i przepisów:

a) rozporządzenie Rady (EWG) nr 2092/91;

b) rozporządzenie Rady (WE) nr 509/2006;

c) rozporządzenie Rady (WE) nr 510/2006;

d) tytuł VI rozporządzenia Rady (WE) nr 1493/1999.

2. Aby kwalifikować się do wsparcia, systemy jakości żywności uznane przez państwa członkowskie, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, spełniają następujące kryteria:

a) specyfika produktu końcowego wytworzonego w ramach takich systemów wynika ze szczegółowych obowiązków dotyczących metod hodowlanych i uprawowych, które gwarantują:

- cechy charakterystyczne, łącznie z procesem produkcyjnym, lub
- jakość produktu końcowego, która w sposób znaczący przewyższa handlową jakość produktów w zakresie zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin, dobrostanu zwierząt i ochrony środowiska naturalnego;

b) systemy obejmują obowiązujące opisy produktów, a zgodność z tymi opisami jest weryfikowana przez niezależny organ kontroli;

c) systemy są otwarte dla wszystkich producentów;

d) systemy są przejrzyste i zapewniają pełną możliwość odtworzenia historii produktów;

e) systemy odpowiadają bieżącej lub przewidywanej koniunkturze na rynku.

3. Wsparcie może zostać udzielone rolnikom biorącym udział w systemie jakości żywności, tylko jeżeli jakość produktu lub środków spożywczych została oficjalnie uznana na mocy rozporządzeń i przepisów wymienionych w ust. 1 lub w systemie jakości żywności uznanym przez państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 2.

W odniesieniu do systemów jakości żywności, o których mowa w ust. 1 lit. b) i c), wsparcie może być przyznane jedynie w odniesieniu do produktów zarejestrowanych w rejestrze wspólnotowym.

4. Jeżeli program rozwoju obszarów wiejskich obejmuje wsparcie na rzecz udziału określonego produktu w systemie jakości żywności na mocy rozporządzenia (EWG) nr 2092/91, kosztów stałych wynikających z udziału w takim systemie jakości nie uwzględnia się przy obliczaniu wysokości wsparcia w ramach środka rolnośrodowiskowego na rzecz wsparcia rolnictwa ekologicznego dotyczącego tego samego produktu.

5. Do celów art. 32 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 „koszty stałe" oznaczają koszty poniesione na wprowadzenie wspieranego systemu jakości żywności i roczną składkę za udział w tym systemie, łącznie z, o ile to potrzebne, wydatkami na wymagane kontrole sprawdzenia zgodności z wymaganiami systemu.

Artykuł 23

1. Do celów art. 20 lit. c) pkkt iii) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 „grupa producentów" oznacza organizację, mającą dowolną formę prawną, która łączy podmioty gospodarcze aktywnie biorące udział w systemie jakości żywności, o którym mowa w art. 32 tego rozporządzenia dla określonych produktów lub środków spożywczych. Organizacje zawodowe i międzybranżowe reprezentujące jeden lub więcej sektorów nie mogą być zaliczone do „grup producentów".

2. Działania informacyjne i promocyjne kwalifikujące się do wsparcia na mocy art. 33 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 są przeznaczone do zachęcania konsumentów do zaku-

pu produktów rolnych i środków spożywczych objętych systemami jakości żywności włączonymi do programu rozwoju obszarów wiejskich na mocy art. 32 tego rozporządzenia.

Takie działania zwracają uwagę na specyficzne cechy danych produktów lub ich przewagę nad innymi, w szczególności na jakość, specyficzne metody produkcji, wysokie wymogi w zakresie dobrostanu zwierząt i poszanowanie środowiska związane z danym systemem jakości żywności, oraz mogą obejmować rozpowszechnianie wiedzy naukowej i technicznej na temat tych produktów. Takie działania obejmują w szczególności organizację targów lub wystaw i/lub udział w nich, podobne przedsięwzięcia o charakterze public relations oraz reklamę poprzez różne sposoby komunikowania się lub w punktach sprzedaży.

3. Jedynie działania informacyjne, promocyjne i w zakresie rozpowszechniania informacji na rynku wewnętrznym kwalifikują się do wsparcia zgodnie z art. 20 ust. 1 lit. c) ppkt iii) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Takie działania nie zachęcają konsumentów do zakupu produktu w związku z jego szczególnym pochodzeniem, z wyłączeniem produktów objętych systemem jakości wprowadzonym rozporządzeniem (WE) nr 510/2006 i produktów, które wchodzą w zakres rozporządzenia (WE) nr 1493/1999. Jednakże zezwala się na wskazanie pochodzenia produktu, pod warunkiem że oznaczenie pochodzenia ma drugorzędne znaczenie w stosunku do głównego przesłania.

Działania związane z promocją marek handlowych nie kwalifikują się do wsparcia.

4. Jeżeli działania, o których mowa w ust. 2, dotyczą produktu objętego systemem jakości żywności, o którym mowa w art. 22 ust. 1 lit. a), b) lub c), logo wspólnotowe przewidziane w ramach tych systemów znajduje się na materiałach informacyjnych, promocyjnych i/lub reklamowych.

5. Działania informacyjne i promocyjne wspierane w ramach rozporządzenia (WE) nr 2826/2000 nie kwalifikują się do wsparcia zgodnie z art. 20 lit. c) ppkt iii) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

6. Państwa członkowskie zapewniają zgodność wszystkich projektów materiałów informacyjnych, promocyjnych i reklamowych opracowanych w kontekście wspieranych działań z prawodawstwem wspólnotowym. W tym celu beneficjenci przekazują odpowiednim organom państwa członkowskiego projekty takich materiałów.

Artykuł 24

1. Biznesplany, o których mowa w art. 34 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, spełniają następujące kryteria:

a) zawierają dowód, że gospodarstwo może stać się rentowne, biorąc pod uwagę, w stosownych przypadkach, komplementarność innych źródeł dochodów gospodarstwa rolnego;

b) zawiera szczegółowy opis wymaganych inwestycji;

c) określa szczególne cele pośrednie i końcowe.

2. Jeżeli biznesplan, o którym mowa w art. 34 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, odwołuje się do skorzystania z innych środków rozwoju obszarów wiejskich, musi on być wystarczająco dokładny, aby poprzeć wniosek o pomoc w ramach tych innych środków.

3. Do celów art. 34 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 państwa członkowskie, biorąc pod uwagę okoliczności realizacji biznesplanu, nie dokonują dalszych wypłat wsparcia, jeżeli rolnik prowadzący gospodarstwo niskotowarowe nie spełnia podczas oceny postanowień biznesplanu.

Artykuł 25

1. W przypadku Malty, w celu określenia minimalnego wsparcia w sektorze produkcji, w którym całkowita produkcja jest wyjątkowo niska, zgodnie z Załącznikiem do rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, jedynie grupy producentów obejmujące minimalny udział

procentowy producentów w danym sektorze i reprezentujące minimalny udział procentowy produkcji w tym sektorze kwalifikują się do minimalnego wsparcia.

Minimalne udziały procentowe producentów i produkcji, jak również sektory produkcji, których to dotyczy, muszą być określone w programach rozwoju obszarów wiejskich na Malcie.

2. Minimalna kwota wsparcia dla grup producentów na Malcie, obliczona na podstawie kosztów koniecznych do utworzenia małej grupy producentów, jest wyznaczona w załączniku III.

Podsekcja 2

Oś 2

Artykuł 26

Beneficjenci wsparcia zgodnie z art. 38 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 nie kwalifikują się do wsparcia zgodnie z art. 31 tego rozporządzenia, w odniesieniu do wdrażania dyrektyw Rady 79/409/EWG i 92/43/EWG.

Artykuł 27

1. Do celów art. 39 ust. 1 do 4 i art. 40 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 stosuje się odpowiednio ust. 2 i 13 niniejszego artykułu.

2. Zobowiązania dotyczące ekstensyfikacji chowu zwierząt gospodarskich lub zróżnicowanego gospodarowania chowem zwierząt gospodarskich spełniają przynajmniej następujące warunki:

a) gospodarowanie na użytkach zielonych jest kontynuowane;

b) stosunek powierzchni spasanej do liczby dużych jednostek przeliczeniowych (DJP) jest utrzymany tak, aby uniknąć zarówno nadmiernego wypasu jak i zbyt ekstensywnego użytkowania;

c) obsadę zwierząt określa się, uwzględniając wszystkie wypasane zwierzęta gospodarskie utrzymywane w gospodarstwie lub, w przypadku zobowiązania do ograniczenia wymywania biogenów, wszystkich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie istotnych z punktu widzenia danego zobowiązania.

3. Zobowiązania do ograniczenia użycia nawozów, środków ochrony roślin lub innych środków przyjmuje się, jedynie, jeśli ograniczenia te mogą podlegać ocenie w sposób dający wystarczającą pewność, co do zgodności ze zobowiązaniem.

4. Wsparcie może dotyczyć następujących zobowiązań:

a) hodowli zwierząt gospodarskich ras lokalnych, pochodzących z danego obszaru, która jest zagrożona;

b) zachowania genetycznych zasobów roślinnych naturalnie dostosowanych do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną.

Kwalifikujące się do wsparcia gatunki zwierząt gospodarskich oraz kryteria do określenia progu zagrożenia ras lokalnych są określone w załączniku IV.

5. Wsparcie rolnośrodowiskowe i/lub na rzecz dobrostanu zwierząt wdrożone w ramach wspólnej organizacji rynków lub systemów wsparcia bezpośredniego wymienionych w załączniku I, środki dotyczące zdrowia zwierząt i roślin lub środki rozwoju obszarów wiejskich inne niż środki rolnośrodowiskowe i wparcie na rzecz dobrostanu zwierząt nie wykluczają wsparcia rolnośrodowiskowego i/lub wsparcia na rzecz dobrostanu zwierząt w odniesieniu do tej samej produkcji pod warunkiem, że wsparcie to stanowi uzupełnienie tych środków i jest z nimi zgodne.

Różne zobowiązania rolnośrodowiskowe i dotyczące dobrostanu zwierząt mogą być łączone pod warunkiem, że się uzupełniają i są zgodne.

W przypadku połączenia środków lub zobowiązań, o których mowa w akapicie pierwszym i drugim, poziom wsparcia uwzględnia utratę dochodu i dodatkowe koszty wynikające z połączenia.

6. Środki rolnośrodowiskowe na gruntach odłogowanych na mocy art. 54 lub art. 107 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 kwalifikują się do uzyskania wsparcia, jedynie jeśli zobowiązania rolnośrodowiskowe wykraczają poza główne wymogi określone w art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia.

W przypadku wsparcia na rzecz obszarów górskich, obszarów z innymi utrudnieniami, obszarów rolnych Natura 2000 i obszarów rolnych włączonych do planów gospodarowania wodami w dorzeczach zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, zobowiązania rolnośrodowiskowe, w odpowiednich przypadkach, uwzględniają warunki ustanowione dla wsparcia na danych obszarach.

7. Wszelkie zobowiązania dotyczące dobrostanu zwierząt, o których mowa w art. 40 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, przewidują bardziej rygorystyczne normy w przynajmniej jednej z następujących dziedzin:

a) dostarczanie wody i pożywienia w sposób lepiej zaspokajający naturalne potrzeby zwierząt;

b) warunki w pomieszczeniach inwentarskich takie jak wielkość przestrzeni, legowiska i światło dzienne;

c) dostęp do wybiegu;

d) brak systematycznych okaleczeń, izolacji lub stałego trzymania na uwięzi;

e) zapobieganie patologiom związanym głównie z praktykami hodowlanymi i/lub warunkami hodowli.

8. Poziomem referencyjnym do obliczenia utraconego dochodu i dodatkowych kosztów wynikających z podjętych zobowiązań są właściwe normy i wymogi, o których mowa w art. 39 ust. 3 i art. 40 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

9. W przypadku, gdy zobowiązania wyrażane są zwykle w jednostkach innych niż jednostki używane w Załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie mogą obliczać płatności na podstawie innych jednostek. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają przestrzeganie maksymalnych rocznych kwot kwalifikujących się do uzyskania wsparcia Wspólnoty określonych w tym Załączniku. W tym celu państwa członkowskie mogą:

a) ustalić limit w stosunku do liczby jednostek na hektar gospodarstwa, do którego ma zastosowanie zobowiązanie rolnośrodowiskowe; lub

b) określić ogólną maksymalną kwotę w stosunku do każdego uczestniczącego gospodarstwa i zapewnić zgodność płatności dla każdego gospodarstwa z tym limitem.

10. Konieczność przyznania rekompensaty kosztów transakcyjnych, o której mowa art. 39 ust. 4 i art. 40 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie określają na podstawie obiektywnych kryteriów.

Do celów art. 39 ust. 4 i art. 40 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 „koszt transakcyjny" oznacza koszt związany z realizacją transakcji, który nie jest bezpośrednio związany z kosztami wypełnienia zobowiązania, do którego się odnosi.

Koszt transakcyjny oblicza się w odniesieniu do całego okresu obowiązywania zobowiązania; nie przekracza on 20% utraconych dochodów i dodatkowych kosztów wynikających z podjętego zobowiązania.

11. Państwa członkowskie mogą zezwolić na przekształcenie jednego zobowiązania w inne zobowiązanie podczas okresu jego obowiązywania pod warunkiem, że zostaną spełnione następujące warunki:

a) jakakolwiek tego rodzaju zmiana stanowi istotną korzyść dla środowiska lub dobrostanu zwierząt, lub obu;

b) istniejące zobowiązanie jest znacząco wzmocnione;

c) zatwierdzony pogram rozwoju obszarów wiejskich obejmuje zobowiązania, których to przekształcenie dotyczy.

Zobowiązanie rolnośrodowiskowe może zostać przekształcone w zobowiązanie obejmujące pierwsze zalesianie gruntów rolnych na mocy art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 zgodnie z warunkami wymienionymi w lit. a) i b) akapit pierwszy niniejszego ustępu. Zobowiązanie rolnośrodowiskowe wygasa, przy czym zwrot płatności nie jest wymagany.

12. Państwa członkowskie mogą pozwolić na dostosowanie zobowiązań rolnośrodowiskowych i zobowiązań dotyczących dobrostanu zwierząt podczas okresu ich obowiązywania pod warunkiem, że zatwierdzony program rozwoju obszarów wiejskich przewiduje zakres takich dostosowań i że dostosowanie jest należycie uzasadnione z uwzględnieniem celów zobowiązania.

Takie zobowiązania mogą także przyjąć formę wydłużenia czasu trwania zobowiązania.

13. Współczynniki przeliczeniowe zwierząt na dużą jednostkę przeliczeniową (DJP) są określone w załączniku V. Państwa członkowskie mogą zróżnicować te współczynniki w ramach limitów ustalonych w tym załączniku dla odpowiednich kategorii, zgodnie z obiektywnymi kryteriami.

Artykuł 28

1. Wsparcie na mocy art. 39 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 może obejmować operacje przeprowadzane przez innych beneficjentów niż beneficjenci, o których mowa w art. 39 ust. 2 tego rozporządzenia.

2. Działania podejmowane w ramach zobowiązań rolnośrodowiskowych, o których mowa w art. 27 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, nie kwalifikują się do wsparcia na mocy art. 39 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Nie udziela się wsparcia na mocy art. 39 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 na rzecz działań kwalifikujących się w ramach programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji.

3. Operacje dotyczące zachowania zasobów genetycznych w rolnictwie kwalifikujące się do wsparcia na mocy art. 39 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 obejmują:

a) działania celowe: działania wspierające ochronę exsitu i insitu, opis, gromadzenie i wykorzystanie zasobów genetycznych w rolnictwie, łącznie z wykazami zasobów genetycznych obecnie zachowanych insitu na stronie internetowej wraz z ochroną in situ/w gospodarstwie, i wykazów zbiorów exsitu (banków genów) i baz danych;

b) działania wspólne: działania wspierające wymianę informacji między właściwymi organizacjami w państwach członkowskich mającą na celu ochronę, opis, gromadzenie i wykorzystanie zasobów genetycznych w rolnictwie Wspólnoty;

c) działania towarzyszące: działania informacyjne, działania w zakresie rozpowszechniania wiedzy oraz działania doradcze obejmujące organizacje pozarządowe i inne odpowiednie zainteresowane strony, szkolenia i przygotowywanie sprawozdań technicznych.

4. Do celów niniejszego artykułu, stosuje się następujące definicje:

a) „ochrona insitu" oznacza ochronę materiału genetycznego w ekosystemach i w siedliskach przyrodniczych, a także zachowanie oraz odtworzenie żyjących populacji gatunków lub ras zdziczałych w ich naturalnym otoczeniu oraz, w przypadku ras udomowionych lub gatunków roślin uprawnych, w środowisku gospodarstwa rolnego, w którym wykształciły one swoje cechy wyróżniające;

b) „ochrona insitu/w gospodarstwie" oznacza ochronę i udoskonalenie in situ na poziomie gospodarstwa;

c) „ochrona exsitu" oznacza ochronę materiału genetycznego na potrzeby rolnictwa poza jego siedliskiem naturalnym;

d) „gromadzenie exsitu" oznacza gromadzenie materiału genetycznego na potrzeby rolnictwa poza jego siedliskiem naturalnym.

Artykuł 29

Do celów art. 41 i 49 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 „inwestycje nieprodukcyjne" oznaczają inwestycje nieprowadzące do żadnego znaczącego podniesienia wartości lub rentowności gospodarstwa rolnego lub leśnego.

Artykuł 30

1. Do celów art. 42 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 zastosowanie mają definicje zawarte w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu z zastrzeżeniem wyjątków należycie uzasadnionych w programach rozwoju obszarów wiejskich.

2. „Las" oznacza obszar obejmujący więcej niż 0,5 hektara z drzewami o wysokości powyżej 5 metrów i z pokryciem powierzchni przez korony drzew powyżej 10%, lub drzewami, które będą mogły osiągnąć te progi in situ. Z definicji tej wyklucza się grunty przeznaczone głównie do użytku rolnego lub miejskiego.

Definicja ta obejmuje obszary zalesiane, które nie osiągnęły jeszcze pokrycia powierzchni przez korony drzew na poziomie 10% i wysokości drzew na poziomie 5 metrów, ale oczekuje się, że osiągną te poziomy, a także obszary czasowo pozbawione roślinności w wyniku interwencji człowieka lub z przyczyn naturalnych, które się zregenerują.

Lasy obejmują obszary, na których rosną bambusy oraz palmy pod warunkiem, że spełnione są kryteria dotyczące wysokości i pokrycia powierzchni przez korony drzew.

Lasy obejmują drogi leśne, pasy przeciwpożarowe i inne małe obszary nieleśne położone w granicach kompleksów leśnych; lasy w parkach narodowych, rezerwaty przyrody i inne obszary chronione, takie jak obszary mające szczególne znaczenie naukowe, historyczne, kulturowe i duchowe.

Lasy obejmują wiatrołomy, pasy ochronne i korytarze złożone z drzew na obszarze większym niż 0,5 hektara i o szerokości większej niż 20 metrów.

Lasy obejmują plantacje służące przede wszystkim do celów ochrony lasów, takie jak plantacje drzew kauczukowych i zgrupowania dębów korkowych. Definicja „lasów" nie obejmuje zgrupowań roślin krzewiastych w rolnych systemach produkcji, takich jak plantacje owoców, i systemy rolnoleśne. Drzewa w parkach miejskich i ogrodach są także wyłączone z tej definicji.

3. „Obszary zalesione" oznaczają obszary niesklasyfikowane jako „lasy", obejmujące więcej niż 0,5 hektara, z drzewami o wysokości powyżej 5 metrów i pokryciem powierzchni przez korony drzew na poziomie 5–10%, lub drzewami, które będą mogły osiągnąć te progi in situ; lub z mieszaną pokrywą składającą się z krzewów, krzaków i drzew powyżej 10%. Definicja nie obejmuje gruntów przeznaczonych głównie do użytku rolnego lub miejskiego.

4. Zostają wykluczone z zakresu art. 42 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 następujące obszary leśne i zalesione:

a) lasy lub inne grunty zalesione należące do władz centralnych lub regionalnych, lub do przedsiębiorstw państwowych;

b) lasy i inne grunty zalesione będące własnością państwa;

c) lasy będące własnością osób prawnych, których co najmniej 50% kapitału należy do jednej z instytucji, o których mowa w lit. a) i b).

Artykuł 31

1. Grunty rolne kwalifikujące się do uzyskania wsparcia na pierwsze zalesienie na mocy art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 są wyznaczane przez państwo członkowskie i obejmują obszary wykorzystywane w sposób stały do użytku rolnego.

Pierwsze zalesianie obszarów Natura 2000 wyznaczonych zgodnie z dyrektywami 79/409/EWG i 92/43/EWG musi być spójne z celami zarządzania danego terenu.

2. Do celów art. 43 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 „koszty założenia" obejmują koszty związane z materiałem potrzebnym do plantacji, koszty plantacji i koszty bezpośrednio związane z plantacją i do niej niezbędne.

3. Do celów art. 43 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 „rolnik" oznacza osobę, która poświęca zasadniczą część swojego czasu pracy na działalność rolniczą i uzyskuje z niej znaczną część swoich dochodów według szczegółowych kryteriów określonych przez państwo członkowskie.

4. Do celów art. 43 ust. 3 i art. 44 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 „gatunki szybkorosnące uprawiane w krótkim okresie" oznaczają gatunki, dla których czas uprawy, a mianowicie okres między dwoma zbiorami plonów na tej samej działce jest krótszy niż 15 lat.

Artykuł 32

Do celów art. 44 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 państwa członkowskie, uwzględniając warunki lokalne, gatunki leśne i konieczność zapewnienia ciągłości rolniczego użytkowania gruntów, określają maksymalną liczbę zasadzonych drzew na hektar.

Artykuł 33

1. W przypadku, gdy wsparcie na mocy art. 48 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 obejmuje utworzenie pasów przeciwpożarowych w lasach, kwalifikujące się koszty mogą zawierać, poza kosztem założenia, dalsze koszty utrzymania na danym obszarze.

Wsparcia na rzecz utrzymania pasów przeciwpożarowych w ramach działań rolnych nie przyznaje się obszarom korzystającym ze wsparcia w ramach środków rolnośrodowiskowych.

2. Działania zapobiegawcze przeciwko pożarom, o których mowa w art. 48 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, mogą obejmować:

a) utworzenie infrastruktury ochronnej takiej jak ścieżki leśne drogi leśne, punkty poboru wody, pasy przeciwpożarowe, obszary objęte cięciami i wyrębem drzew oraz rozpoczęcie działań związanych z utrzymaniem pasów przeciwpożarowych oraz obszarów objętych cięciami i wyrębem;

b) praktyki ochrony lasów, takie jak kontrola wegetacji, trzebież, zróżnicowanie struktury wegetacyjnej;

c) instalowanie lub modernizacja stałych urządzeń do monitorowania pożarów lasów i sprzętu do komunikacji.

Artykuł 34

1. Obszary rolne, o których mowa w art. 50 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, włączone do planów gospodarowania wodami w dorzeczach zgodnie z dyrektywą 2000/60 WE kwalifikują się do płatności zgodnie z art. 38 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, jeżeli odpowiedni plan gospodarowania wodami w dorzeczach zostanie opracowany i wdrożony na tych obszarach.

2. Przyczyny związane ze środowiskiem naturalnym, które kwalifikują dany obszar jako nadający się do zalesiania zgodnie z art. 50 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, mogą obejmować ochronę przed erozją i/lub pustynnieniem, zwiększenie różnorodności biologicznej, ochronę zasobów wodnych, ochronę przed powodziami i łagodzenie skutków

zmian klimatycznych pod warunkiem, że nie zaszkodzi ono różnorodności biologicznej lub nie spowoduje szkód środowiskowych.

PODSEKCJA 3

Oś 3

Artykuł 35

Do celów art. 53 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, „członek gospodarstwa rolnego" oznacza osobę fizyczną lub prawną, bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, z wyjątkiem robotników rolnych. W przypadku, gdy członek gospodarstwa rolnego jest osobą prawną lub grupą osób prawnych, członek ten musi prowadzić działalność rolniczą w gospodarstwie w chwili złożenia wniosku o wsparcie.

Artykuł 36

Partnerstwa publiczno-prywatne, o których mowa w art. 59 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, które otrzymują wsparcie na rzecz wdrażania lokalnych strategii rozwoju, muszą spełniać następujące warunki:

a) opracowują lokalne strategie rozwoju dla obszaru wiejskiego o zasięgu mniejszym niż regionalny;

b) reprezentują podmioty publiczne i prywatne zidentyfikowane na poziomie, o którym mowa w lit. a) niniejszego artykułu;

c) koszty bieżące nie mogą przekroczyć 15% wydatków publicznych związanych z lokalną strategią rozwoju każdego partnerstwa publiczno-prywatnego.

PODSEKCJA 4

Oś 4

Artykuł 37

1. W celu wdrożenia osi 4, o której mowa w tytule IV rozdział I sekcja 4 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie lub regiony mogą objąć całe terytorium lub jego część dostosowując odpowiednio kryteria wyboru lokalnych grup działania i obszarów przez nie reprezentowanych.

Procedury dotyczące wyboru lokalnych grup działania muszą być otwarte dla danych obszarów wiejskich i zapewniać konkurencję między lokalnymi grupami działania przedstawiającymi lokalne strategie rozwoju.

2. Procedurę naboru wniosków dla potrzeb wyboru obszarów wiejskich, na których będą wdrażane lokalne strategie rozwoju, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit a) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, organizuje się nie później niż dwa lata po zatwierdzeniu programów. Jednakże państwa członkowskie lub regiony mogą organizować dodatkowe nabory w szczególności w przypadku, gdy Leader otwarty jest dla nowych obszarów i w takim przypadku może być wymagany dłuższy okres czasu.

3. Liczba mieszkańców każdego obszaru, o której mowa w art. 61 lit. a) i art. 62 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, musi być zasadniczo większa niż 5000 mieszkańców i nie może przekraczać 150000. Jednakże w należycie uzasadnionych przypadkach możliwe jest odpowiednio zmniejszenie lub zwiększenie limitów 5000 i 150000 mieszkańców.

4. Państwa członkowskie należące do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r. starają się zapewnić, że przy wyborze lokalnych grup działania pierwszeństwo udzielane jest tym grupom, które włączyły współpracę do swoich lokalnych strategii rozwoju zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 38

Koszty bieżące lokalnych grup działania, o których mowa w art. 63 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, kwalifikują się do wsparcia Wspólnoty w granicach 20% całkowitych wydatków publicznych lokalnych strategii rozwoju.

Artykuł 39

1. Współpraca, o której mowa w art. 65 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, dotyczy przynajmniej jednej lokalnej grupy działania wybranej w ramach osi Leader. Za jej wdrożenie odpowiedzialność ponosi koordynująca lokalna grupa działania.

2. Współpraca jest otwarta dla partnerstw publiczno-prywatnych, o których mowa w art. 59 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, i dla innych obszarów wiejskich zorganizowanych zgodnie z następującymi warunkami:

a) obecność lokalnej grupy na obszarze geograficznym aktywnie działającej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i zdolnej do opracowania strategii rozwoju dla danego obszaru;

b) organizacja takiej lokalnej grupy oparta jest na partnerstwie podmiotów lokalnych.

3. Współpraca obejmuje wdrożenie wspólnego przedsięwzięcia.

Jedynie wydatki na rzecz wspólnego przedsięwzięcia, wydatki bieżące na funkcjonowanie wspólnych struktur i wydatki na przygotowawcze prace techniczne kwalifikują się do wsparcia w ramach art. 65 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Wydatki dotyczące aktywizacji mogą kwalifikować się na wszystkich obszarach, których dotyczy współpraca.

4. W przypadku, gdy projekty współpracy składane przez lokalne grupy działania nie zostały włączone do ich lokalnej strategii rozwoju zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, wybierane są one przez właściwe władze państwa członkowskiego. W tym przypadku, projekty współpracy mogą być złożone przez lokalne grupy działania odpowiednim władzom najpóźniej do dnia 31 grudnia 2013 r.

5. Państwa członkowskie informują Komisję o zatwierdzonych projektach współpracy międzynarodowej.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r.
ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia
Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli,
jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia
rozwoju obszarów wiejskich
(Dz. Urz. L 368, 23/12/2006 s. 74–84).
(...)

CZĘŚĆ I
Zakres i przepisy ogólne

Artykuł 1

Zakres

Niniejsze rozporządzenie ustanawia szczegółowe zasady wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do współfinansowanych środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 2

Zastosowanie rozporządzenia (WE) nr 796/2004

Bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych niniejszego rozporządzenia, art. 5, 22, 23, 69 i 73 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 stosuje się mutatis mutandis.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

a) „wniosek o wsparcie" oznacza wniosek o przyznanie wsparcia lub o objęcie systemem;

b) „wniosek o płatność" oznacza przedstawiony przez beneficjenta wniosek o dokonanie płatności przez władze krajowe.

Artykuł 4

Wnioski o wsparcie i wnioski o płatność

1. Bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie ustanawiają odpowiednie procedury dotyczące składania wniosków o wsparcie.

2. W odniesieniu do środków ze zobowiązaniami wieloletnimi beneficjent składa roczny wniosek o płatność.

Jednakże państwa członkowskie mogą zrezygnować ze składania rocznych wniosków o płatność, jeżeli wprowadzą skuteczne alternatywne procedury przeprowadzania kontroli administracyjnych przewidzianych odpowiednio w art. 11 lub 26.

3. Wnioski o wsparcie i wnioski o płatność mogą być skorygowane w każdym momencie po ich złożeniu w przypadku stwierdzenia przez właściwe władze oczywistych błędów.

Artykuł 5

Ogólne zasady kontroli

1. Bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie zapewniają, że wszystkie kryteria kwalifikowalności ustanowione we wspólnotowych lub krajowych przepisach prawa lub w programach rozwoju obszarów wiejskich mogą być kontrolowane według grupy weryfikowalnych wskaźników, ustanowionych przez państwa członkowskie.

2. W miarę możliwości kontrole na miejscu przewidziane w art. 12, 20 i 27 oraz inne kontrole przewidziane w przepisach Wspólnoty dotyczących dotacji do rolnictwa przeprowadza się jednocześnie.

3. Bez uszczerbku dla przepisów szczegółowych, nie dokonuje się żadnych płatności na rzecz beneficjentów, w odniesieniu do których stwierdzono, że sztucznie stworzyli warunki wymagane do otrzymania takich płatności, aby uzyskać korzyści sprzeczne z celami systemu wsparcia.

CZĘŚĆ II
Zasady zarządzania i kontroli

TYTUŁ I
WSPARCIE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH W ODNIESIENIU DO NIEKTÓRYCH ŚRODKÓW W RAMACH OSI 2 I 4

ROZDZIAŁ 1
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 6

Zakres i definicje

1. O ile przepisy niniejszego rozporządzenia nie stanowią inaczej, niniejszy tytuł ma zastosowanie do:

a) wsparcia przyznanego zgodnie z art. 36 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005;

b) wsparcia przyznanego zgodnie z art. 63 lit. a) wspomnianego rozporządzenia w odniesieniu do operacji odpowiadających środkom określonym w ramach osi 2.

Jednakże niniejszy tytuł nie ma zastosowania do środków, o których mowa w art. 36 lit. a) ppkt vi) i lit. b) ppkt vi) i vii) oraz w art. 39 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, jak również do środków przewidzianych w art. 36 lit. b) ppkt i) i iii) wspomnianego rozporządzenia w zakresie kosztów założenia.

2. Do celów niniejszego tytułu zastosowanie mają następujące definicje:

a) „środek związany z obszarem" oznacza środki lub podśrodki, dla których wsparcie przyznaje się na podstawie zadeklarowanej wielkości obszaru;

b) „środek związany ze zwierzętami" oznacza środki lub podśrodki, dla których wsparcie przyznaje się na podstawie zadeklarowanej liczby zwierząt.

Artykuł 7

Zastosowanie rozporządzenia (WE) nr 796/2004

Do celów niniejszego tytułu art. 2 ust. 10, 22 i 23 oraz art. 9, 18, 21 i 25 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 stosuje się mutatis mutandis.

Artykuł 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 ma również zastosowanie mutatis mutandis. Jednakże w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 36 lit. b) ppkt iii), iv) i v) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie mogą ustanowić odpowiednie alternatywne systemy, aby jednoznacznie identyfikować grunty objęte wsparciem.

Artykuł 8

Wnioski o płatność

1. W przypadku zobowiązań podjętych po dniu 1 stycznia 2007 r. wnioski o płatność w ramach środków związanych z obszarem składa się zgodnie z terminem określonym art. 11 rozporządzenia (WE) nr 796/2004. Niemniej jednak państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o zastosowaniu niniejszego przepisu dla wniosków składanych od 2008 roku.

2. Jeżeli państwo członkowskie stosuje przepisy art. 4 ust. 2 akapit drugi, wniosek o płatność uważa się za złożony w rozumieniu art. 11 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

3. Artykuły 11 ust. 3, 12 i 15 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 stosuje się mutatis mutandis do wniosków o płatność w ramach niniejszego tytułu. Oprócz informacji, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. d) wspomnianego rozporządzenia, wniosek o płatność zawiera także informacje przewidziane w tym przepisie w odniesieniu do gruntów nierolniczych, dla których występuje się o wsparcie.

Artykuł 9

Płatności

1. Płatności w odniesieniu do środków lub grupy operacji wchodzących w zakres niniejszego tytułu nie dokonuje się przed zakończeniem kontroli tego środka lub grupy operacji pod kątem kryteriów kwalifikowalności zgodnie z rozdziałem II sekcja I.

Jednakże państwa członkowskie mogą zdecydować, biorąc pod uwagę ryzyko nadpłaty, o wypłaceniu do 70% kwoty pomocy po zakończeniu kontroli administracyjnych przewidzianych w art. 11. Poziom płatności jest taki sam dla wszystkich beneficjentów w ramach danego środka lub grupy operacji.

2. Jeżeli chodzi o kontrole wzajemnej zgodności przewidziane w rozdziale II sekcja II w przypadku, gdy takie kontrole nie mogą być zakończone przed płatnością, wszelkie nienależne płatności są odzyskiwane zgodnie z art. 73 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

Rozdział 2

KONTROLE, REDUKCJE I WYKLUCZENIA

Artykuł 10

Zasady ogólne

1. Wnioski o wsparcie i kolejne wnioski o płatność są sprawdzane w sposób zapewniający skuteczną weryfikację przestrzegania warunków przyznawania wsparcia.

2. Państwa członkowskie określają odpowiednie metody i sposoby kontroli warunków przyznawania wsparcia w ramach każdego środka.

3. Państwa członkowskie korzystają ze zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli przewidzianego w rozporządzeniu (WE) nr 1782/2003 tytuł II rozdział 4 (zwanego dalej „ZSZiK").

4. Kontrole kryteriów kwalifikowalności obejmują kontrole administracyjne i kontrole na miejscu.

5. Przestrzeganie wzajemnej zgodności sprawdza się poprzez kontrole na miejscu i, w stosownych przypadkach, poprzez kontrole administracyjne.

6. W okresie trwania zobowiązania, działki, na które przyznaje się wsparcie, nie mogą być przedmiotem wymiany, z wyjątkiem przypadków określonych szczegółowo w programie rozwoju obszarów wiejskich.

SEKCJA 1
Przestrzeganie kryteriów kwalifikowalności

PODSEKCJA 1
Kontrole

Artykuł 11

Kontrole administracyjne

1. Przeprowadza się kontrole administracyjne wszystkich wniosków o wsparcie i wniosków o płatność; kontrole te obejmują wszystkie elementy, których kontrola za pomocą środków administracyjnych jest możliwa i stosowna. Procedury zapewniają rejestrację podjętych działań kontrolnych, wyników weryfikacji i środków podjętych w odniesieniu do rozbieżności.

2. Kontrole administracyjne obejmują kontrole krzyżowe tam, gdzie jest to możliwe i stosowne, m.in. względem danych z ZSZiK. Kontrole krzyżowe odnoszą się przynajmniej do działek i zwierząt gospodarskich objętych danym środkiem wsparcia w celu zapobieżenia wszelkim nienależnym wypłatom pomocy finansowej.

3. Przedmiotem kontroli jest zgodność ze zobowiązaniami długoterminowymi.

4. Wykazanie nieprawidłowości w trakcie kontroli krzyżowych powoduje wszczęcie odpowiedniej procedury administracyjnej i, w odpowiednim przypadku, przeprowadzenie kontroli na miejscu.

5. W odpowiednim przypadku kontrole administracyjne dotyczące kwalifikowalności uwzględniają wyniki weryfikacji przeprowadzanych przez inne służby, organy lub organizacje zaangażowane w kontrolę dotacji do rolnictwa.

Artykuł 12

Kontrole na miejscu

1. Całkowita liczba kontroli na miejscu przeprowadzanych każdego roku obejmuje co najmniej 5% wszystkich beneficjentów, którzy podjęli zobowiązanie w ramach co najmniej jednego środka objętego zakresem niniejszego tytułu.

Jednakże wnioskodawców, którzy po przeprowadzeniu kontroli administracyjnych zostali uznani za niekwalifikujących się do wsparcia, nie wlicza się do ogólnej liczby beneficjentów, o których mowa w akapicie pierwszym.

2. Artykuł 26 ust. 3 i 4 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 ma zastosowanie do kontroli na miejscu przewidzianych w niniejszym artykule.

3. Próbę, która podlega kontroli, określoną w ust. 1 akapit pierwszy, wybiera się zgodnie z kryteriami określonymi w art. 27 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

4. W odniesieniu do środków wieloletnich związanych z płatnościami przekraczającymi okres pięciu lat państwa członkowskie mogą zdecydować o zmniejszeniu o połowę liczby kontroli przewidzianej w ust. 1 po piątym roku dokonywania wypłaty na rzecz beneficjenta.

Beneficjenci, w stosunku do których państwo członkowskie korzysta z możliwości określonej w pierwszym akapicie niniejszego ustępu, nie są wliczani do ogólnej liczby beneficjentów, o których mowa w pierwszym akapicie ust. 1.

Artykuł 13

Sprawozdanie z kontroli

Kontrole na miejscu w ramach niniejszej podsekcji są przedmiotem sprawozdania z kontroli, który należy sporządzić zgodnie z art. 28 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

Artykuł 14

Zasady ogólne dotyczące kontroli na miejscu

1. Kontrole na miejscu są rozłożone w roku zgodnie z analizą ryzyka związanego z różnymi zobowiązaniami w ramach każdego środka rozwoju obszarów wiejskich.

2. Kontrole na miejscu obejmują wszystkie zobowiązania i obowiązki beneficjenta, które mogą być sprawdzone podczas wizytacji.

Artykuł 15

Elementy kontroli na miejscu i określenie obszarów

1. Państwa członkowskie określają kryteria i metody kontroli umożliwiające kontrole różnych zobowiązań i obowiązków beneficjentów w celu spełnienia wymogów art. 48 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006.

2. W odniesieniu do kontroli środków związanych z obszarem, kontrole na miejscu przeprowadza się zgodnie z art. 29, 30 i 32 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

Jednakże w odniesieniu do środków przewidzianych w art. 36 lit. b) ppkt iii), iv) i v) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 państwa członkowskie mogą określić odpowiednie tolerancje, które w żadnym przypadku nie mogą być większe niż podwójne tolerancje określone w art. 30 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

3. W odniesieniu do środków związanych ze zwierzętami kontrole na miejscu przeprowadza się zgodnie z art. 35 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

PODSEKCJA 2

Redukcje i wykluczenia

Artykuł 16

Środki związane z obszarem

1. Podstawę obliczania pomocy w odniesieniu do środków związanych z obszarem określa się zgodnie z art. 50 ust. 1, 3 i 7 rozporządzenia (WE) nr 796/2004. Do celów niniejszego artykułu, obszary zadeklarowane przez beneficjenta, które otrzymują tę samą stawkę pomocy, uznaje się za tworzące jedną grupę upraw.

2. Jeżeli obszar zadeklarowany do płatności w ramach środka związanego z obszarem przekracza obszar zatwierdzony zgodnie z art. 50 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 796/2004, pomoc oblicza się w oparciu o zatwierdzony obszar pomniejszony o dwukrotną różnicę, jeżeli stwierdzona różnica wynosi więcej niż 3% lub dwa hektary, ale nie więcej niż 20% zatwierdzonego obszaru.

Jeżeli różnica wynosi więcej niż 20% zatwierdzonego obszaru, dla danego środka związanego z obszarem nie przyznaje się pomocy.

3. Jeżeli zadeklarowany obszar przekracza obszar zatwierdzony zgodnie z art. 50 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 o więcej niż 30%, beneficjenta wyklucza się z otrzyma-

nia pomocy, do której beneficjent byłby uprawniony na mocy tego artykułu, na dany rok kalendarzowy w zakresie danych środków.

Jeżeli różnica wynosi więcej niż 50%, beneficjenta dodatkowo wyklucza się z otrzymania pomocy do wysokości kwoty odpowiadającej różnicy między zadeklarowanym obszarem i obszarem zatwierdzonym zgodnie z art. 50 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

4. W drodze odstępstwa od ust. 2 i ust. 3 akapit pierwszy, w odniesieniu do beneficjentów w państwach członkowskich stosujących system jednolitej płatności obszarowej przewidziany w art. 143b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 stosowane redukcje i wykluczenia oblicza się zgodnie z art. 138 ust. 1 akapit pierwszy i drugi rozporządzenia Komisji (WE) nr 1973/2004.

5. Jeżeli różnica między zadeklarowanym obszarem a obszarem zatwierdzonym zgodnie z art. 50 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 wynika z nieprawidłowości popełnionych umyślnie, wówczas beneficjenta wyklucza się z pomocy, do której byłby on uprawniony na mocy tego artykułu, na dany rok EFRROW w zakresie danego środka związanego z obszarem.

6. Kwota wynikająca z wykluczeń przewidzianych w ust. 3 akapit drugi i ust. 5 podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach wszystkich środków wsparcia ustanowionych na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 lub rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do których dany beneficjent jest uprawniony na podstawie wniosków składanych przez niego w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym stwierdzono rozbieżność. Jeżeli ta kwota nie może zostać w pełni odliczona od tych płatności pomocowych, pozostające saldo zostaje anulowane.

Artykuł 17

Środki związane ze zwierzętami

1. Podstawę obliczania pomocy w odniesieniu do środków związanych ze zwierzętami określa się zgodnie z art. 57 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

2. Wszelkie redukcje lub wykluczenia, które należy zastosować w przypadku zgłoszenia większej niż rzeczywista liczby bydła lub odpowiednio owiec lub kóz, oblicza się zgodnie z art. 59 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

Środki wsparcia dotyczące bydła i środki dotyczące owiec lub kóz należy rozpatrywać osobno.

3. W drodze odstępstwa od art. 59 ust. 2 akapit drugi i art. 59 ust. 4 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 796/2004, kwota wynikająca z wykluczenia podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach wszystkich środków wsparcia ustanowionych na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, do których dany beneficjent jest uprawniony na podstawie wniosków składanych przez niego w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym stwierdzono rozbieżność. Jeżeli ta kwota nie może zostać w pełni odliczona od tych płatności pomocowych, pozostające saldo zostaje anulowane.

4. W odniesieniu do zgłoszenia większej niż rzeczywista liczby zwierząt innych niż zwierzęta określone w ust. 2 państwa członkowskie wyznaczają odpowiedni system redukcji i wykluczeń.

Artykuł 18

Redukcje i wykluczenia w przypadku nieprzestrzegania kryteriów kwalifikowalności

1. W przypadku nieprzestrzegania jakichkolwiek zobowiązań związanych z przyznawaniem pomocy, innych niż zobowiązania dotyczące wielkości obszaru lub liczby zadeklarowanych zwierząt, wnioskowana pomoc nie jest udzielana bądź jej wysokość ulega zmniejszeniu.

2. Państwo członkowskie określa kwotę redukcji pomocy, biorąc pod uwagę w szczególności dotkliwość, zakres i trwałość stwierdzonego nieprzestrzegania zobowiązań.

Dotkliwość nieprzestrzegania zobowiązań zależy w szczególności od wagi skutków tego nieprzestrzegania, z uwzględnieniem celu, w jakim ustala się kryteria, które winny być przestrzegane.

Zakres nieprzestrzegania zależy w szczególności od skutków, jakie to nieprzestrzeganie wywiera na całość operacji.

Fakt, czy nieprzestrzeganie jest trwałe zależy w szczególności od długości okresu, w którym występują skutki tego nieprzestrzegania, lub od możliwości wyeliminowania tych skutków za pomocą racjonalnych środków.

3. W przypadku gdy nieprzestrzeganie wynika z nieprawidłowości popełnionych umyślnie, beneficjenta wyklucza się z danego środka na dany rok EFRROW, jak również na następny rok EFRROW.

4. Redukcje i wykluczenia przewidziane w niniejszym artykule stosuje się bez uszczerbku dla jakichkolwiek dodatkowych kar przewidzianych w przepisach krajowych.

SEKCJA 2
Przestrzeganie wzajemnej zgodności

PODSEKCJA 1
Kontrole

Artykuł 19

Zasady ogólne

1. Bez uszczerbku dla art. 51 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, „wzajemna zgodność" oznacza obowiązkowe wymogi, o których mowa w art. 51 ust. 1 akapit pierwszy tego rozporządzenia, oraz minimalne wymogi dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin, o których mowa w art. 51 ust. 1 akapit drugi tego rozporządzenia.

2. Artykuł 3 ust. 2 i art. 25 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i art. 2 ust. 2, ust. 2a oraz ust. 31–36, jak również art. 9, 41, 42, 43, 46, 47 i 48 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 stosuje się w odniesieniu do kontroli dotyczących przestrzegania wzajemnej zgodności.

Artykuł 20

Kontrole na miejscu

1. Właściwy organ kontroli przeprowadza kontrole na miejscu w zakresie wymogów lub norm, za które odpowiada, obejmujące przynajmniej 1% wszystkich beneficjentów składających wnioski o płatność na mocy art. 36 lit. a) ppkt i) do v) i lit. b) ppkt i), iv) oraz v) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

2. Stosuje się art. 44 ust. 1 akapit drugi oraz art. 44 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

Artykuł 21

Wybór próby kontrolnej

1. Artykuł 45 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 stosuje się do wyboru próby kontrolnej, o której mowa w art. 20 niniejszego rozporządzenia.

2. Właściwy organ kontroli wybiera beneficjentów do kontroli przestrzegania wymogów lub norm, za które organ ten odpowiada, na mocy art. 20, wybierając próbę spośród gru-

py beneficjentów już wybranych uprzednio zgodnie z art. 12, i których dotyczą dane wymogi lub normy.

3. W drodze odstępstwa od ust. 2, właściwy organ kontroli może w odniesieniu do wymogów lub norm, za które odpowiada, wybrać próbę kontrolną wynoszącą 1% wszystkich beneficjentów, którzy złożyli wnioski o płatność na mocy art. 36 lit. a) ppkt i) do v) i lit. b) ppkt i), iv) i v) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 i którzy mają obowiązek przestrzegać przynajmniej jednego wymogu lub jednej normy.

PODSEKCJA 2

Redukcje i wykluczenia

Artykuł 22

Przepisy ogólne

1. Artykuł 25 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i art. 2 ust. 2, ust. 2a oraz ust. 31 do 36, art. 41 i art. 65 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 796/2004 stosuje się w odniesieniu do redukcji i wykluczeń, które należy zastosować w przypadku stwierdzenia niezgodności.

2. W przypadku gdy więcej niż jedna agencja płatnicza jest odpowiedzialna w zakresie zarządzania różnymi środkami wsparcia na mocy art. 36 lit. a) ppkt i) do v) i lit. b) ppkt i), iv) i v) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, by zapewnić właściwe stosowanie przepisów niniejszej podsekcji, w szczególności by w odniesieniu do wszystkich płatności, o które ubiega się beneficjent, stosowana była jedna stopa redukcji.

Artykuł 23

Obliczenia redukcji i wykluczeń

Bez uszczerbku dla art. 51 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, w przypadku stwierdzenia niezgodności, redukcję stosuje się w odniesieniu do ogólnej kwoty pomocy na mocy art. 36 lit. a) ppkt i) do v) i lit. b) ppkt iv) i v) tego rozporządzenia, która została lub zostanie przyznana danemu beneficjentowi w wyniku rozpatrzenia wniosków o płatność, które dany beneficjent złożył lub złoży w roku kalendarzowym, w którym wykryto niezgodność.

W przypadku, gdy niezgodność wynika z zaniedbania ze strony beneficjenta, redukcję oblicza się zgodnie z przepisami przewidzianymi w art. 66 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

W przypadku umyślnej niezgodności, redukcję oblicza się zgodnie z art. 67 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

Artykuł 24

Akumulacja redukcji

W przypadku akumulacji redukcji redukcje stosuje się w pierwszej kolejności ze względu na złożenie wniosku po wyznaczonym terminie zgodnie z art. 21 rozporządzenia (WE) nr 796/2004, następnie zgodnie z art. 16 lub 17 niniejszego rozporządzenia, a następnie zgodnie z art. 18 i wreszcie zgodnie z art. 22 i 23 niniejszego rozporządzenia.

TYTUŁ II
WSPARCIE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH W RAMACH OSI 1 I OSI 3 I NIEKTÓRYCH ŚRODKÓW W RAMACH OSI 2 I OSI 4

ROZDZIAŁ 1
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 25

Zakres

Niniejszy tytuł ma zastosowanie do:

a) środków wsparcia przewidzianych w art. 20 i 52 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005;

b) środków wsparcia przewidzianych w art. 36 lit. a) ppkt vi), lit. b) ppkt vi), lit. b) ppkt vii) i art. 39 ust. 5 wspomnianego rozporządzenia oraz w art. 36 lit. b) ppkt i) i iii) tego rozporządzenia w zakresie kosztów założenia;

c) wsparcia przyznanego zgodnie z art. 63 lit. a) i b) wspomnianego rozporządzenia w odniesieniu do operacji odpowiadających środkom przewidzianym w lit. a) i b) niniejszego artykułu.

SEKCJA 1
Kontrole

Artykuł 26

Kontrole administracyjne

1. Przeprowadza się kontrole administracyjne wszystkich wniosków o wsparcie i wniosków o płatność; kontrole te obejmują wszystkie elementy, których kontrola za pomocą środków administracyjnych jest możliwa i stosowna. Procedury wymagają rejestracji podjętych czynności kontrolnych, wyników weryfikacji i środków podjętych w odniesieniu do rozbieżności.

2. Kontrole administracyjne wniosków o wsparcie obejmują w szczególności weryfikację:

a) kwalifikowalności operacji, dla których wnioskuje się o wsparcie;

b) przestrzegania kryteriów selekcji określonych w programie rozwoju obszarów wiejskich;

c) zgodności operacji, dla której wnioskuje się o wsparcie, ze stosowanymi krajowymi i wspólnotowymi przepisami dotyczącymi w szczególności, tam gdzie jest to stosowne, zamówień publicznych, pomocy państwa oraz innych odpowiednich obowiązkowych norm ustanowionych w ustawodawstwie krajowym lub w programie rozwoju obszarów wiejskich;

d) racjonalności zaproponowanych kosztów, którą ocenia się za pomocą odpowiedniego systemu oceny, takiego jak np. koszty referencyjne, porównanie różnych ofert lub komitet oceniający;

e) rzetelności wnioskodawcy, w odniesieniu do wszelkich wcześniejszych współfinansowanych operacji podjętych od 2000 r.

3. Kontrole administracyjne wniosków o płatność obejmują w szczególności, w zakresie, w jakim jest to stosowne w przypadku danego wniosku, weryfikację:

a) dostarczenia współfinansowanych towarów i usług;

b) prawdziwości wnioskowanych wydatków;

c) zakończonych operacji w porównaniu z operacjami, dla których złożono wniosek o wsparcie i którym zostało ono przyznane.

4. Kontrole administracyjne odnoszące się do operacji inwestycyjnych obejmują przynajmniej jedną wizytację operacji będącej przedmiotem wsparcia lub miejsca inwestycji w celu kontroli jej realizacji.

Jednakże państwa członkowskie mogą zdecydować o nieprzeprowadzaniu takich wizytacji w odniesieniu do mniejszych inwestycji lub jeżeli uznają, że istnieje małe ryzyko, że warunki dotyczące otrzymania pomocy nie są spełnione lub że inwestycja nie jest w rzeczywistości realizowana. Decyzja ta i jej uzasadnienie są rejestrowane.

5. Płatności beneficjentów udokumentowane są fakturami i dokumentami potwierdzającymi zapłatę. Jeżeli nie jest to możliwe, płatności należy poprzeć dokumentami o równoważnej wartości dowodowej.

6. Kontrole administracyjne obejmują procedury zapobiegające nieprawidłowemu podwójnemu finansowaniu z innych instrumentów wspólnotowych lub krajowych i w ramach innych okresów programowania. Jeżeli ma miejsce finansowanie z innych źródeł, kontrole te zapewniają, że łączna otrzymana pomoc nie przekracza maksymalnych dopuszczalnych pułapów pomocy.

7. W przypadku wsparcia związanego z uznanymi przez państwa członkowskie systemami jakości żywności, o którym mowa w art. 32 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, agencje płatnicze mogą w odpowiednich przypadkach wykorzystywać dowody przekazywane przez inne służby, organy lub organizacje w celu sprawdzenia zgodności z kryteriami kwalifikowalności. Jednakże muszą one być pewne, że dane służby, dany organ lub dana organizacja zapewniają odpowiedni standard, aby kontrolować zgodność z kryteriami kwalifikowalności.

Artykuł 27

Kontrole na miejscu

1. Państwa członkowskie organizują kontrole na miejscu zatwierdzonych operacji na podstawie odpowiedniej próby. Kontrole te przeprowadza się w miarę możliwości przed dokonaniem ostatecznej płatności na projekt.

2. Kontrolowane wydatki stanowią przynajmniej 4% wydatków publicznych, które zostały zadeklarowane Komisji każdego roku, i przynajmniej 5% wydatków publicznych zadeklarowanych Komisji podczas całego okresu programowania.

3. Wybierając próbę zatwierdzonych operacji, które mają zostać poddane kontroli zgodnie z ust. 1, uwzględnia się w szczególności:

a) potrzebę skontrolowania odpowiedniego zestawu operacji różnego rodzaju i wielkości;

b) wszelkie czynniki ryzyka, które zostały zidentyfikowane w wyniku kontroli na szczeblu krajowym lub wspólnotowym;

c) konieczność utrzymania równowagi między osiami i środkami.

4. Wyniki kontroli na miejscu są poddawane ocenie w celu ustalenia, czy napotykane problemy mają charakter systemowy, pociągający za sobą ryzyko dla innych podobnych operacji, beneficjentów lub innych podmiotów. Ocena określa również przyczyny takich sytuacji, wszelkie dalsze działania, które mogą być wymagane, a także niezbędne działania naprawcze i zapobiegawcze.

5. Dopuszcza się wcześniejsze powiadomienie o planowanej kontroli na miejscu, pod warunkiem że cel kontroli nie jest zagrożony. Jeżeli wcześniejsze powiadomienie następuje na więcej niż 48 godzin przed kontrolą, powinno ono mieć miejsce z wyprzedzeniem ogra-

niczonym do niezbędnego minimum, w zależności od charakteru środka i współfinansowanej operacji.

Artykuł 28

Przedmiot kontroli na miejscu

1. Poprzez kontrole na miejscu państwa członkowskie starają się sprawdzić:

a) czy płatności dokonane na rzecz beneficjenta mogą być poparte dokumentami księgowymi lub innymi dokumentami;

b) w odniesieniu do odpowiedniej liczby pozycji wydatków – czy charakter i data poniesienia odpowiednich wydatków są zgodne z przepisami wspólnotowymi i odpowiadają zatwierdzonej specyfikacji danej operacji i faktycznie wykonanym pracom lub dostarczonym usługom;

c) czy wykorzystanie lub zamierzone wykorzystanie operacji jest zgodne z wykorzystaniem opisanym we wniosku o wsparcie Wspólnoty;

d) czy operacje będące przedmiotem finansowania publicznego zostały przeprowadzone zgodnie z prawodawstwem i politykami wspólnotowymi, w szczególności z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i odpowiednimi obowiązkowymi normami ustanowionymi przez prawo krajowe lub program rozwoju obszarów wiejskich.

2. Kontrola na miejscu obejmuje wszystkie zobowiązania i obowiązki beneficjenta, które mogą być sprawdzone podczas wizytacji.

3. Z wyjątkiem szczególnych okoliczności, właściwie zarejestrowanych i wyjaśnionych przez władze krajowe, kontrole na miejscu obejmują wizytację operacji, lub, jeżeli operacja jest niematerialna, wizytację u podmiotu realizującego operację.

4. Jedynie kontrole spełniające wszystkie wymogi niniejszego artykułu mogą być uwzględnione do obliczenia poziomu kontroli określonego w art. 27 ust. 2.

Artykuł 29

Kontrola środków związanych z przejściem na wcześniejszą emeryturę i rolnictwem niskotowarowym

1. W odniesieniu do wniosków o wsparcie na mocy art. 23 i 34 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, kontrole administracyjne dodatkowo obejmują kontrole, o których mowa w art. 11 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

2. W odniesieniu do środków określonych w art. 23 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, państwa członkowskie mogą zrezygnować z kontroli na miejscu po dokonaniu pierwszej płatności pomocy, pod warunkiem że kontrole administracyjne, obejmujące m.in. odpowiednie kontrole krzyżowe, w szczególności z informacjami zawartymi w elektronicznej bazie danych, o której mowa w art. 19 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w wystarczającym stopniu zapewniają zgodność z prawem i prawidłowość płatności.

Artykuł 30

Kontrole ex post

1. Kontrole ex post przeprowadza się w odniesieniu do operacji inwestycyjnych, które w dalszym ciągu podlegają zobowiązaniom zgodnie z art. 72 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 lub zobowiązaniom określonym w programie rozwoju obszarów wiejskich.

2. Celem kontroli ex post jest:

a) sprawdzenie przestrzegania art. 72 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1698/2005;

b) sprawdzenie prawdziwości i ostateczności płatności dokonanych przez beneficjenta z wyjątkiem wkładów niepieniężnych lub kosztów standardowych;

c) zapewnienie, że ta sama inwestycja nie została w nieprawidłowy sposób sfinansowana z różnych źródeł krajowych lub wspólnotowych.

3. Kontrole ex post obejmują każdego roku przynajmniej 1% kwalifikujących się wydatków na operacje, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do których dokonano ostatecznej płatności. Przeprowadza się je w ciągu 12 miesięcy od zakończenia odpowiedniego roku EFRROW.

4. Kontrole ex post oparte są na analizie ryzyka i wpływie finansowym różnych operacji, grup operacji lub środków.

Kontrole ex post nie mogą być przeprowadzane przez kontrolerów, którzy uczestniczyli w kontrolach tej samej operacji inwestycyjnej przeprowadzonych przed dokonaniem płatności.

Sekcja 2

Redukcje i wykluczenia

Artykuł 31

Redukcje i wykluczenia

1. Płatności oblicza się na podstawie tego, co uznano za kwalifikowalne.

Państwo członkowskie sprawdza wniosek o płatność otrzymany od beneficjenta i określa kwoty, które kwalifikują się do wsparcia. Państwo członkowskie określa:

a) kwotę, którą należy wypłacić beneficjentowi wyłącznie w oparciu o wniosek o płatność;

b) kwotę, którą należy wypłacić beneficjentowi po sprawdzeniu kwalifikowalności wniosku o płatność.

Jeżeli kwota określona zgodnie z lit. a) przekracza kwotę określoną zgodnie z lit. b) o więcej niż 3%, do kwoty określonej zgodnie z lit. b), należy zastosować redukcję. Kwota redukcji stanowi różnicę między tymi dwoma kwotami.

Redukcja nie ma jednak zastosowania, jeżeli beneficjent może udowodnić, że nie ponosi winy za włączenie niekwalifikującej się kwoty. Redukcje stosuje się mutatis mutandis do niekwalifikujących się wydatków stwierdzonych podczas kontroli na mocy art. 28 i 30.

2. W przypadku stwierdzenia, że beneficjent umyślnie złożył fałszywe oświadczenie, daną operację wyklucza się ze wsparcia EFRROW i odzyskuje się wszystkie kwoty, które już zostały wypłacone na tę operację. Ponadto beneficjent jest wykluczony z otrzymywania wsparcia w ramach tego samego środka w danym roku EFRROW oraz w następnym roku EFRROW.

3. Kary przewidziane w ust. 2 i 3 stosuje się bez uszczerbku do dodatkowych kar przewidzianych w przepisach krajowych.

Rozdział 2

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE OSI 4 (LEADER)

Artykuł 32

Kontrole

W przypadku wydatków poniesionych na mocy art. 63 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 państwa członkowskie organizują kontrole zgodnie z niniejszym tytułem. Kontrole te przeprowadzają osoby niezależne od danej lokalnej grupy działania.

Artykuł 33

Odpowiedzialność za kontrole

1. W przypadku wydatków poniesionych na mocy art. 63 lit. a) i b) rozporządzenia (WE) nr 1698/2005, kontrole administracyjne, o których mowa w art. 26 niniejszego rozporządzenia, mogą być przeprowadzane przez lokalne grupy działania w ramach formalnego delegowania. Jednakże państwo członkowskie pozostaje odpowiedzialne za sprawdzenie, czy lokalne grupy działania posiadają administracyjne i kontrolne zdolności do podjęcia tych zadań.

2. Państwo członkowskie wdraża odpowiedni system nadzoru lokalnych grup działania. Obejmuje on regularne kontrole operacji lokalnych grup działania, łącznie z kontrolą rachunkowości i wyrywkowym powtarzaniem kontroli administracyjnych.

CZĘŚĆ III
Przepisy końcowe

Artykuł 34

Powiadamianie

Państwa członkowskie przesyłają Komisji do dnia 15 lipca każdego roku, a po raz pierwszy do dnia 15 lipca 2008 r., raport obejmujący poprzedni rok budżetowy EFRROW, zawierający w szczególności następujące informacje:

a) liczbę wniosków o płatność w odniesieniu do każdego środka rozwoju obszarów wiejskich, całkowitą skontrolowaną kwotę, jak również, w stosownym przypadku, całkowity obszar i całkowitą liczbę zwierząt, które były objęte kontrolami na miejscu na mocy art. 12, 20 i 27;

b) w odniesieniu do pomocy związanej z obszarem – całkowity obszar z podziałem na poszczególne systemy pomocy;

c) w odniesieniu do środków związanych ze zwierzętami – całkowitą liczbę zwierząt z podziałem na poszczególne systemy pomocy;

d) wyniki przeprowadzonych kontroli, wskazujące redukcje i wykluczenia zastosowane zgodnie z art. 16, 17, 18, 22 i 23;

e) liczbę kontroli ex post przeprowadzonych na mocy art. 30, kwotę skontrolowanych wydatków i wyniki kontroli, wskazujące redukcje i wykluczenia zastosowane zgodnie z art. 31.

Artykuł 35

Kontrole przeprowadzane przez Komisję

Artykuł 27 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 stosuje się do wsparcia wypłaconego na mocy rozporządzenia (WE) nr 1698/2005.

Artykuł 36

Składanie agencjom płatniczym sprawozdań z kontroli

1. W przypadku gdy kontroli nie przeprowadza agencja płatnicza, państwo członkowskie upewnia się, że agencja płatnicza otrzymała wyczerpujące informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli. Do agencji płatniczej należy określenie potrzebnych informacji.

Należy zachować wystarczającą ścieżkę audytu. Indykatywny opis wymogów dotyczących odpowiedniej ścieżki audytu podany jest w załączniku.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy, mogą być dostarczane w formie sprawozdania na temat każdej przeprowadzonej kontroli lub, o ile jest to stosowne, w formie sprawozdania podsumowującego.

3. Agencja płatnicza ma prawo do weryfikacji jakości kontroli przeprowadzanych przez inne organy oraz do otrzymywania wszystkich innych informacji koniecznych do sprawowania swoich funkcji.

Artykuł 37

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do wsparcia wspólnotowego dotyczącego okresu programowania rozpoczynającego się w dniu 1 stycznia 2007 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Decyzja Rady 2006/144/WE z dnia 20 lutego 2006 r.

w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla rozwoju obszarów wiejskich (okres programowania 2007–2013)

(Dz. Urz. UE L 055, 25/02/2006, s. 20–29)

(...)

Artykuł 1

Niniejszym przyjmuje się strategiczne wytyczne Wspólnoty dla rozwoju obszarów wiejskich (okres programowania 2007–2013) zawarte w Załączniku.

ZAŁĄCZNIK

Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla rozwoju obszarów wiejskich (okres programowania 2007–2013)

1. WSTĘP

Rozporządzenie (WE) nr 1698/2005 określa cel i zakres pomocy z EFFROW. Strategiczne wytyczne Wspólnoty identyfikują w tych ramach obszary ważne z punktu widzenia realizacji priorytetów Wspólnoty, w szczególności w odniesieniu do celów zrównoważonego rozwoju z Göteborga oraz odnowionej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla rozwoju obszarów wiejskich pomogą:

- w identyfikowaniu i uzgodnieniu obszarów, w których wykorzystanie wsparcia UE na rzecz rozwoju obszarów wiejskich tworzy największą wartość dodaną na poziomie UE,
- w tworzeniu powiązania z głównymi priorytetami UE (Lizbona, Göteborg) i przełożeniu ich na politykę rozwoju obszarów wiejskich,
- w zapewnieniu spójności z innymi politykami UE, w szczególności w dziedzinach spójności i środowiska naturalnego,

- w uzupełnieniu wdrożenia nowej prorynkowej wspólnej polityki rolnej (WPR) i związanej z nią niezbędnej restrukturyzacji w starych i nowych państwach członkowskich.

2. ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH I OGÓLNE CELE WSPÓLNOTY

2.1. WPR i rozwój obszarów wiejskich

Rolnictwo jest nadal największym użytkownikiem gruntów wiejskich, jak również kluczowym czynnikiem decydującym o jakości terenów wiejskich i środowiska naturalnego. Wraz z ostatnim rozszerzeniem Unii Europejskiej wzrosła waga i znaczenie WPR oraz rozwoju obszarów wiejskich.

Bez obu filarów WPR, polityki rynkowej i rozwoju obszarów wiejskich, wiele obszarów wiejskich stanęłoby w obliczu narastających problemów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych. Europejski model rolnictwa odzwierciedla wielofunkcyjną rolę, jaką odgrywa działalność rolnicza w tworzeniu bogactwa i różnorodności krajobrazów, produktów żywnościowych oraz dziedzictwa kultury i przyrody.

Rada Europejska w Göteborgu (w dniach 15 i 16 czerwca 2001 r.) ustaliła zasady przewodnie WPR, polityki rynkowej i rozwoju obszarów wiejskich. Zgodnie z jej konkluzjami dobre wyniki gospodarcze muszą iść w parze ze zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych i zrównoważonymi poziomami odpadów, utrzymaniem różnorodności biologicznej, ochroną ekosystemów i zapobieganiem pustynnieniu. Aby sprostać tym wyzwaniom, WPR i jej przyszły rozwój powinny obrać jako jeden ze swych celów przyczynienie się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, zwiększając nacisk na wsparcie zdrowych produktów wysokiej jakości, metod produkcji zachowujących równowagę środowiska naturalnego, obejmujących produkcję prowadzoną metodami ekologicznymi, surowce odnawialne i ochronę różnorodności biologicznej.

Te zasady przewodnie zostały potwierdzone w konkluzjach strategii lizbońskiej Rady Europejskiej w Salonikach (w dniach 20 i 21 czerwca 2003 r.). Zreformowana WPR i rozwój obszarów wiejskich mogą w nadchodzących latach wnieść kluczowy wkład w konkurencyjność i zrównoważony rozwój.

2.2. W kierunku zrównoważonego rolnictwa: reformy WPR z 2003 i 2004 r.

Reformy WPR z 2003 i 2004 r. stanowią zasadniczy krok naprzód w kierunku poprawy konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju działalności rolniczej w UE i stanowią jednocześnie ramy dla przyszłych reform. Kolejne reformy przyczyniały się do wzrostu konkurencyjności rolnictwa europejskiego poprzez redukcję instrumentów podtrzymywania cen oraz wspieranie dostosowania strukturalnego. Wprowadzenie płatności bezpośrednich niezwiązanych z poziomem produkcji zachęca rolników do reagowania na sygnały rynkowe dostarczane przez popyt konsumentów, a nie na zachęty związane z wielkością produkcji wynikające z prowadzonej polityki. Włączenie norm dotyczących ochrony środowiska, bezpieczeństwa żywności, zdrowia i dobrostanu zwierząt do wzajemnej zgodności wzmacnia zaufanie konsumentów i przyczynia się do zrównoważonego środowiskowego rozwoju rolnictwa.

2.3. Rozwój obszarów wiejskich w latach 2007–2013

Przyszła polityka rozwoju obszarów wiejskich skupia się na trzech kluczowych obszarach: gospodarce rolno-spożywczej, ochronie środowiska oraz szerzej rozumianej gospodarce i ludności wiejskiej. Nowa generacja strategii i programów rozwoju obszarów wiejskich zostanie skonstruowana wokół czterech osi, mianowicie: osi 1 – poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego, osi 2 – poprawa środowiska naturalnego i terenów wiejskich, osi 3 – jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej i osi 4 – Leader.

Wachlarz środków w ramach osi 1 będzie skierowany na kapitał ludzki i fizyczny w sektorach rolno-spożywczym i leśnym (promując transfer wiedzy i innowacji) oraz produkcję wysokiej jakości. Oś 2 zapewnia środki na ochronę i wzmocnienie zasobów naturalnych, jak również zachowanie systemów rolnictwa i leśnictwa o wysokich wartościach przyrodniczych

oraz tradycyjnych krajobrazów na europejskich obszarach wiejskich. Oś 3 wspomaga rozwój lokalnej infrastruktury i kapitału ludzkiego na obszarach wiejskich w celu poprawy warunków wzrostu gospodarczego i zatrudnienia we wszystkich sektorach oraz różnicowanie działalności gospodarczej. Oś 4 oparta na doświadczeniach programu Leader wprowadza możliwości innowacyjnego zarządzania poprzez oddolne, lokalne podejście do rozwoju obszarów wiejskich.

2.4. Sprostanie wyzwaniom

Obszary wiejskie charakteryzują się różnorodnością sytuacji: od wyludniających się i podupadających oddalonych obszarów wiejskich, aż po podmiejskie obszary wiejskie znajdujące się pod rosnącą presją centrów miejskich.

Według definicji OECD opartej na gęstości zaludnienia, regiony wiejskie stanowią 92% terytorium UE. Ponadto 19% ludności mieszka w regionach z przewagą obszarów wiejskich, a 37% w regionach w znacznym stopniu wiejskich. Regiony te wytwarzają 45% wartości dodanej brutto w UE i zapewniają 53% zatrudnienia, lecz zwykle są zacofane w stosunku do obszarów niewiejskich pod względem szeregu wskaźników społeczno-ekonomicznych, w tym wskaźników strukturalnych. Na obszarach wiejskich dochód na mieszkańca jest o około jedną trzecią mniejszy, wskaźniki aktywności zawodowej kobiet są niższe, sektor usług jest mniej rozwinięty, poziom wykształcenia jest zwykle niższy i mniejszy odsetek gospodarstw domowych ma dostęp szerokopasmowy do Internetu. W niektórych regionach wiejskich głównymi problemami są oddalenie i peryferyjność. Te niekorzystne tendencje nasilają się w regionach z przewagą obszarów wiejskich, chociaż ogólny obraz na poziomie UE może wykazywać zasadnicze różnice pomiędzy państwami członkowskimi. Brak szans zawodowych, kontaktów i infrastruktury szkoleniowej dotyka szczególnie kobiety i młodych ludzi w oddalonych obszarach wiejskich.

Rozszerzenie zmieniło mapę rolnictwa. Rolnictwo wytwarza 2% PKB w starych państwach członkowskich, 3% w nowych państwach członkowskich i powyżej 10% w Rumunii i Bułgarii. W nowych państwach członkowskich odsetek osób zatrudnionych w rolnictwie jest trzy razy większy (12%) niż w starych państwach członkowskich (4%). W Bułgarii i Rumunii poziom zatrudnienia w rolnictwie jest znacząco wyższy.

Sektor rolno-spożywczy stanowi ważną część gospodarki UE, dając około 15 mln miejsc pracy (8,3% całkowitego zatrudnienia) i 4,4% PKB. UE jest największym w świecie producentem żywności i napojów, z łączną produkcją szacowaną na 675 mld EUR. Sektor ten pozostaje jednak silnie spolaryzowany i rozdrobniony pod względem wielkości wraz ze znaczącymi możliwościami i zagrożeniami dla firm. Leśnictwo i związane z nim gałęzie przemysłu zatrudniają 3,4 mln osób, przy obrotach w wysokości 350 mld EUR, lecz obecnie wykorzystuje się jedynie 60% rocznego przyrostu lasu.

Rolnictwo i leśnictwo wykorzystują 77% gruntów w UE. W ostatnich latach wydajność środowiskowa rolnictwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych i ich zwiększania była zróżnicowana. Jeśli chodzi o jakość wody, w większości starych państw członkowskich całkowity nadmiar azotu zmniejszył się nieznacznie od 1990 r., chociaż niektóre kraje i regiony wciąż doświadczają wycieku składników pokarmowych z gleby. Na wielu obszarach wciąż występują problemy emisji amoniaku, eutrofizacja, degradacja gleby i spadek różnorodności biologicznej. Coraz większą część obszarów rolniczych przeznacza się jednak na produkcję prowadzoną metodami ekologicznymi (5,4 mln hektarów w UE) i zasoby odnawialne (szacuje się, że 1,4 mln hektarów zostało wykorzystanych pod produkcję bioenergii w 2004 r., z czego 0,3 mln hektarów w ramach premii na uprawy energetyczne i 0,6 mln hektarów na ziemiach odłogowanych). Model gospodarki rolnej i leśnej będzie w coraz większym stopniu kształtowany przez długoterminowe zmiany klimatyczne. Wraz z realizacją programu Natura 2000 nastąpił postęp w dziedzinie ochrony różnorodności biologicznej – zostało nią objętych około 12–13% obszarów rolniczych i leśnych. Systemy rolnictwa o wysokich wartościach przyrodniczych odgrywają ważną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej i naturalnych siedlisk, jak również w ochronie krajobrazów i jakości gleby. W większości państw członkowskich takie systemy rolnictwa stanowią między 10% a 30%

obszarów rolniczych. Na niektórych obszarach zaniechanie działalności rolniczej może pociągać za sobą poważne zagrożenia dla środowiska naturalnego.

Z tego względu w nadchodzących latach obszary wiejskie staną w obliczu szczególnych wyzwań dotyczących wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i zrównoważonego rozwoju. Mają one jednak rzeczywiste możliwości rozwoju w nowych sektorach jako miejsce do rozwoju rekreacji i turystyki, atrakcyjne miejsce zamieszkania i pracy lub jako skarbiec zasobów naturalnych i cennych krajobrazów.

By sprostać zmieniającemu się popytowi rynkowemu w Europie i na świecie, sektor rolno-spożywczy musi wykorzystać możliwości, jakie oferują nowe rozwiązania, technologie i innowacje. Przede wszystkim inwestycje w kluczowe zasoby kapitału ludzkiego pozwolą obszarom wiejskim i sektorowi rolno-spożywczemu z ufnością patrzeć w przyszłość.

W związku z odnowieniem strategii lizbońskiej Rada Europejska potwierdza, że strategia lizbońska powinna być postrzegana w szerszym kontekście wymogu zrównoważonego rozwoju, zgodnie z którym zaspokajanie bieżących potrzeb nie powinno ograniczać możliwości zaspokajania własnych potrzeb przez przyszłe pokolenia. Nowy okres programowania daje wyjątkowe możliwości skierowania wsparcia z nowego EFFROW na wzrost gospodarczy, zatrudnienie i zrównoważony rozwój. Pod tym względem jest on całkowicie zgodny z Deklaracją w sprawie zasad przewodnich w zakresie zrównoważonego rozwoju i odnowionym lizbońskim programem działań, który ma na celu skierowanie środków na uczynienie Europy atrakcyjniejszym miejscem do inwestowania i pracy, promowanie wiedzy i innowacji na rzecz rozwoju gospodarczego oraz tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy.

Polityka rozwoju obszarów wiejskich musi pomóc tym obszarom wypełnić te cele w okresie 2007-2013. Wymaga to bardziej strategicznego podejścia do konkurencyjności, tworzenia miejsc pracy i innowacji w obszarach wiejskich oraz lepszego zarządzania realizacją programów. Należy zwiększyć nacisk na przyszłościowe inwestycje w kapitał ludzki, know-how i kapitał w sektorach rolnym i leśnym, na nowe, korzystne dla wszystkich sposoby świadczenia usług środowiskowych oraz na tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy poprzez różnicowanie, ze szczególnym naciskiem na udział kobiet i ludzi młodych. Pomagając obszarom wiejskim UE zrealizować ich potencjał rozwoju jako atrakcyjnych miejsc do inwestowania, pracy i zamieszkania, polityka rozwoju obszarów wiejskich może odegrać istotną rolę w zrównoważonym rozwoju terytorium Europy.

3. USTANOWIENIE PRIORYTETÓW WSPÓLNOTY DLA ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH W OKRESIE PROGRAMOWANIA 2007-2013

W ramach celów ustanowionych w rozporządzeniu (WE) nr 1698/2005 strategiczne wytyczne zawarte poniżej określają priorytety Wspólnoty, zgodnie z art. 9 tego rozporządzenia. Wytyczne zmierzają do zintegrowania głównych priorytetów polityki zawartej w konkluzjach Rady Europejskiej w Lizbonie i Göteborgu. Dla każdego zestawu priorytetów przedstawiono ilustracyjne kluczowe działania. Na podstawie niniejszych strategicznych wytycznych każde państwo członkowskie przygotuje swój krajowy plan strategiczny stanowiący ramy odniesienia dla opracowania programów rozwoju obszarów wiejskich.

Zasoby przeznaczane na priorytety rozwoju obszarów wiejskich Wspólnoty (w ramach przepisowych minimalnych limitów finansowania dla każdej osi) będą zależeć od konkretnej sytuacji, mocnych i słabych stron oraz możliwości każdego obszaru programu. Każdy z priorytetów Wspólnoty i ich udział w realizacji celów określonych w Lizbonie i Göteborgu należy odzwierciedlić na poziomie państwa członkowskiego w krajowym planie strategicznym i programach rozwoju obszarów wiejskich. W wielu przypadkach będą istniały krajowe i regionalne priorytety dotyczące konkretnych problemów związanych z siecią rolno-spożywczą lub sytuacją środowiskową, klimatyczną i geograficzną rolnictwa i leśnictwa. Obszary wiejskie będą być może musiały zająć się innymi konkretnymi problemami, takimi jak napięcia w obszarach podmiejskich, bezrobocie, oddalenie lub niska gęstość zaludnienia.

3.1. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego Strategiczna wytyczna Wspólnoty

Sektory rolnictwa, leśnictwa i przetwórstwa spożywczego w Europie mają ogromny potencjał do dalszego rozwoju produktów o wysokiej jakości i wartości dodanej, zaspokajających zróżnicowany i rosnący popyt konsumentów w Europie i na rynkach światowych.

Środki przeznaczone na oś 1 powinny przyczynić się do rozwoju silnego i dynamicznego sektora rolno-spożywczego w Europie, koncentrując się na transferze wiedzy, modernizacji, innowacji i jakości w produkcyjnym łańcuchu spożywczym i na sektorach priorytetowych dla inwestycji kapitału fizycznego i ludzkiego.

W celu realizacji tych priorytetów zachęca się państwa członkowskie do skoncentrowania wsparcia na kluczowych działaniach. Takie działania kluczowe mogłyby obejmować:

i) restrukturyzację i modernizację sektora rolniczego, który nadal odgrywa ważną rolę w rozwoju wielu obszarów wiejskich, szczególnie w nowych państwach członkowskich. Skuteczne dostosowanie rolnictwa może być kluczem do poprawy konkurencyjności i równowagi środowiskowej sektora rolniczego oraz do pobudzenia tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju powiązanych dziedzin gospodarki. Obejmuje to promowanie oczekiwanych zmian w sektorze rolniczym w kontekście restrukturyzacji i modernizacji oraz rozwój aktywnego podejścia do szkolenia i przekwalifikowania rolników, szczególnie w odniesieniu do umiejętności, które można wykorzystać w innej dziedzinie;

ii) poprawę integracji produkcyjnego łańcucha rolno-spożywczego. Europejski przemysł spożywczy jest jednym z najbardziej konkurencyjnych i innowacyjnych w świecie, lecz musi sprostać rosnącej konkurencji światowej. Gospodarka obszarów wiejskich posiada znaczne możliwości tworzenia i wprowadzania na rynek nowych produktów w celu zachowania większej wartości dodanej w obszarach wiejskich poprzez programy nastawione na jakość i zwiększenie obecności produktów europejskich za granicą. Wykorzystanie usług doradczych i wsparcia w celu osiągnięcia norm wspólnotowych przyczyni się do tego procesu integracji. Zorientowany rynkowo sektor rolniczy pomoże skonsolidować pozycję europejskiego sektora spożywczego jako głównego pracodawcy i źródła wzrostu gospodarczego;

iii) ułatwienie innowacji i dostępu do badań i rozwoju. Innowacja staje się coraz ważniejsza dla sektora rolniczego, rolno-spożywczego i leśnego w Europie. Wprawdzie największe europejskie przedsiębiorstwa rolno-spożywcze tworzą często nowe trendy, to jednak wprowadzenie nowych produktów i procesów mogłoby znacznie poprawić wydajność małych przedsiębiorstw przetwórczych i rolnych. W szczególności nowe formy współpracy mogłyby ułatwić dostęp do badań i rozwoju, innowacji i działań podjętych w ramach siódmego programu ramowego;

iv) zachęcanie do wdrażania i rozprzestrzeniania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). Cały sektor rolno-spożywczy określono jako opóźniony pod względem wdrażania ICT. Dotyczy to szczególnie mniejszych przedsiębiorstw. Stosowanie oprogramowania użytkowego dla e-biznesu stoi wciąż na niskim poziomie poza wielkimi przedsiębiorstwami międzynarodowymi i ich większymi dostawcami. Fundusze rozwoju obszarów wiejskich powinny uzupełniać przyszłe inicjatywy Komisji, takie jak i 2010 w zakresie e-biznesu (szczególnie w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw), e-umiejętności i e-nauczania;

v) wspieranie dynamicznej przedsiębiorczości. Ostatnie reformy stworzyły środowisko prorynkowe dla działalności rolniczej w Europie. Daje to nowe możliwości przedsiębiorstwom rolnym. Realizacja potencjału gospodarczego będzie jednak zależeć od rozwinięcia umiejętności strategicznych i organizacyjnych. Ważną rolę może w związku z tym odegrać zachęcanie do rozpoczęcia pracy przez młodych ludzi jako rolników;

vi) rozwój nowych rynków zbytu produktów rolnych i leśnych. Nowe rynki zbytu mogą zapewnić wyższą wartość dodaną, w szczególności w przypadku produktów wysokiej jakości. Wsparcie inwestycji i szkoleń w dziedzinie produkcji nieżywnościowej w ramach rozwoju obszarów wiejskich może uzupełniać środki stosowane w ramach pierwszego filaru poprzez tworzenie innowacyjnych nowych rynków zbytu produkcji lub pomaganie w tworzeniu surowców energii odnawialnej, biopaliw i zdolności przetwórczych;

vii) poprawę wyników gospodarstw rolnych i leśnych w dziedzinie ochrony środowiska. Równowaga długoterminowa zależeć będzie od zdolności wytwarzania produktów, które konsumenci chcą kupować, przy zachowaniu wysokich norm ochrony środowiska. Inwestowanie w poprawę wyników w dziedzinie ochrony środowiska może również prowadzić do wzrostu wydajności produkcji, tworząc sytuację, z której wszyscy uczestnicy czerpią korzyści.

Można rozważyć przyspieszenie wymiany pokoleń w rolnictwie poprzez łączenie środków dostępnych w ramach osi 1 dostosowanych do potrzeb młodych rolników.

3.2. Poprawa środowiska naturalnego i terenów wiejskich Strategiczna wytyczna Wspólnoty

W celu ochrony i wzmacniania zasobów naturalnych i krajobrazowych obszarów wiejskich UE środki przeznaczone na oś 2 powinny wspierać trzy priorytetowe obszary na poziomie UE: różnorodność biologiczną, ochronę i rozwój systemów rolnictwa i leśnictwa oraz tradycyjnych krajobrazów wiejskich o wysokich wartościach przyrodniczych, wodę i zmiany klimatyczne.

Środki dostępne w ramach osi 2 powinny zostać wykorzystane w celu zintegrowania wymienionych celów środowiskowych i wspierania realizacji sieci Natura 2000 w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa, zobowiązań podjętych w Göteborgu dotyczących odwrócenia tendencji spadkowej różnorodności biologicznej do 2010 r., celów określonych w dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz celów zawartych w protokole z Kioto dotyczących łagodzenia skutków zmian klimatycznych.

W celu realizacji tych priorytetów zachęca się państwa członkowskie do skoncentrowania wsparcia na kluczowych działaniach. Takie działania kluczowe mogłyby obejmować:

i) wspieranie usług środowiskowych i sposobu gospodarowania w rolnictwie przyjaznego dla zwierząt. Obywatele Europy oczekują od rolników przestrzegania obowiązkowych norm. Wiele osób zgadza się jednak również z tym, że rolnicy powinni być wynagradzani za podjęcie dalej idących zobowiązań, dostarczając usług, których nie zapewnia sam rynek, w szczególności skupionych na konkretnych zasobach o szczególnym znaczeniu w kontekście rolnictwa i leśnictwa, takich jak woda czy gleba;

ii) ochronę krajobrazu rolniczego i lasów. W Europie znaczna część cenionego środowiska wiejskiego została stworzona przez rolnictwo. Zrównoważone zarządzanie ziemią może pomóc w zmniejszeniu zagrożeń związanych z opuszczeniem, pustynnieniem i pożarami lasów, szczególnie w obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Właściwe systemy rolnictwa pomagają zachować krajobrazy i siedliska, takie jak mokradła, suche łąki i pastwiska górskie. W wielu obszarach jest to ważna część dziedzictwa kultury i przyrody oraz ogólnej atrakcyjności obszarów wiejskich jako miejsca zamieszkania i pracy;

iii) walkę ze zmianami klimatycznymi. Rolnictwo i leśnictwo znajdują się w czołówce rozwijania energii odnawialnej i dostarczają surowców do instalacji bioenergetycznych. Odpowiednie działania w rolnictwie i leśnictwie mogą przyczynić się do obniżenia emisji gazów cieplarnianych oraz zachowania efektu pochłaniania dwutlenku węgla i wiązanie materii organicznej w składzie gleby, mogą również pomóc w przystosowaniu się do skutków zmian klimatycznych;

iv) utrwalenie korzystnego wpływu rolnictwa ekologicznego. Rolnictwo ekologiczne jest przykładem podejścia holistycznego do zrównoważonego rolnictwa. W tym względzie jego udział w osiąganiu celów związanych z ochroną środowiska i dobrostanem zwierząt można jeszcze zwiększyć;

v) popieranie inicjatyw korzystnych zarówno ze względów ekonomicznych, jak i ze względu na ochronę środowiska. Dostarczanie dóbr ekologicznych, szczególnie poprzez działania rolno-środowiskowe, może pomóc stworzyć wizerunek obszarów wiejskich i ich produktów żywnościowych. Mogą one stanowić podstawę rozwoju gospodarczego i zatrudnienia poprzez rozwój turystyki i zapewnienie udogodnień wiejskich, szczególnie w połączeniu z różnicowaniem skierowanym na turystykę, rzemiosło, szkolenia lub sektor nieżywnościowy;

vi) promowanie równowagi terytorialnej. Programy rozwoju obszarów wiejskich mogą znacząco przyczyniać się do atrakcyjności obszarów wiejskich. Mogą także przyczyniać się do zachowania trwałej równowagi pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi w konkurencyjnej gospodarce opartej na wiedzy. W połączeniu z innymi osiami programu działania związane z zarządzaniem gruntami mogą pozytywnie przyczyniać się do przestrzennego rozkładu działalności gospodarczej i spójności terytorialnej.

3.3. Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich i promowanie różnicowania gospodarki wiejskiej Strategiczna wytyczna Wspólnoty

Środki przeznaczone na różnicowanie gospodarki wiejskiej i poprawę jakości życia na obszarach wiejskich w ramach osi 3 powinny wspierać nadrzędny priorytet tworzenia możliwości zatrudnienia i warunków rozwoju. Środki dostępne w ramach osi 3 powinny być stosowane do wspierania tworzenia możliwości, nabywania kwalifikacji i organizowania rozwoju strategii lokalnej, a także przyczyniać się do zapewnienia atrakcyjności obszarów wiejskich dla przyszłych pokoleń. W promowaniu szkoleń, informacji i przedsiębiorczości należy wziąć pod uwagę szczególne potrzeby kobiet, ludzi młodych i starszych pracowników.

W celu realizacji tych priorytetów zachęca się państwa członkowskie do skoncentrowania wsparcia na kluczowych działaniach. Takie działania kluczowe mogłyby obejmować:

i) mobilizację działalności gospodarczej i podniesienie wskaźnika zatrudnienia w szerzej rozumianej gospodarce wiejskiej. Różnicowanie jest niezbędne dla wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i tym samym przyczynia się do lepszej równowagi terytorialnej zarówno w sensie ekonomicznym, jak i społecznym. Turystyka, rzemiosło i zapewnienie udogodnień wiejskich są sektorami rozwijającymi się w wielu regionach, oferując możliwości zarówno dla różnicowania w gospodarstwie rolnym poza rolnictwem, jak i tworzenie mikroprzedsiębiorstw w szerzej rozumianej gospodarce wiejskiej;

ii) promowanie wchodzenia kobiet na rynek pracy. W wielu obszarach wiejskich konkretne przeszkody tworzy brak możliwości zapewnienia właściwej opieki nad dziećmi. Lokalne inicjatywy tworzenia ośrodków opieki nad dziećmi mogą ułatwić dostęp do rynku pracy. Mogą one obejmować tworzenie infrastruktury opieki nad dziećmi, potencjalnie w połączeniu z inicjatywami zachęcającymi do tworzenia małych przedsiębiorstw związanych z działalnością wiejską i lokalnymi usługami;

iii) ożywienie wsi. Zintegrowane inicjatywy łączące różnicowanie, przedsiębiorczość, inwestowanie w dziedzictwo kultury, infrastrukturę lokalnych usług i odnowę może przyczynić się do poprawy zarówno perspektyw gospodarczych, jak i jakości życia;

iv) rozwój mikroprzedsiębiorczości i rzemiosła, co może opierać się na tradycyjnych umiejętnościach lub wprowadzać nowe umiejętności, szczególnie gdy jest to związane z zakupem nowego sprzętu, szkoleniem, wspieraniem przedsiębiorczości i rozwojem struktury gospodarczej;

v) szkolenie młodych ludzi w umiejętnościach potrzebnych do różnicowania lokalnej gospodarki, co może dopasować się do popytu na turystykę, rekreację, usługi środowiskowe, tradycyjną działalność na wsi i produkty wysokiej jakości;

vi) zachęcanie do wdrażania i rozprzestrzeniania ICT. Wdrażanie i rozprzestrzenianie ICT ma na obszarach wiejskich zasadnicze znaczenie dla różnicowania, jak również rozwoju lokalnego, zapewnienia miejscowych usług i promowania e-integracji. Efekt skali można osiągnąć poprzez inicjatywy z dziedziny ICT w danej miejscowości łączące zastosowanie sprzętu ICT, tworzenie sieci i e-umiejętności poprzez struktury wspólnotowe. Takie inicjatywy mogą w dużej mierze ułatwić wdrażanie informatyki w miejscowych gospodarstwach rolnych i przedsiębiorstwach wiejskich i przyjmowanie e-biznesu i e-handlu. Trzeba w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez Internet i łączność szerokopasmową, wspierane, przykładowo, ze strony programów regionalnych w ramach funduszy strukturalnych, aby przezwyciężyć niekorzyści lokalizacji;

vii) stworzenie i innowacyjne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, co może przyczynić się do stworzenia nowych rynków zbytu na produkty rolne i leśne, zapewnienia usług lokalnych oraz różnicowania gospodarki wiejskiej;

viii) promowanie rozwoju turystyki. Turystyka jest głównym rozwijającym się sektorem w wielu obszarach wiejskich i może opierać się na dziedzictwie kultury i przyrody. Zwiększone wykorzystanie ICT w turystyce do rezerwacji, promocji, marketingu, tworzenia usług i działalności rekreacyjnej może przyczynić się do wzrostu liczby turystów i długości pobytu, szczególnie tam, gdzie zapewnia to dostęp do małych ośrodków i zachęca do agroturystyki;

ix) modernizację miejscowej infrastruktury, szczególnie w nowych państwach członkowskich. W nadchodzących latach zostaną poczynione znaczne inwestycje w podstawową infrastrukturę telekomunikacyjną, transportową, energetyczną i wodną. Znaczne wsparcie dostępne będzie z funduszy strukturalnych, począwszy od sieci transeuropejskich poprzez zapewnienie połączenia z biznesem lub z parkami naukowymi. Aby w pełni wykorzystać efekt mnożnikowy w sensie zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, lokalna infrastruktura na małą skalę wspierana programami rozwoju obszarów wiejskich może odgrywać zasadniczą rolę w łączeniu tych znacznych inwestycji z lokalnymi strategiami różnicowania i rozwoju potencjału rolnictwa i sektora spożywczego.

3.4. Budowanie lokalnych zdolności zatrudnienia i różnicowania Strategiczna wytyczna Wspólnoty

Środki przeznaczone na oś 4 (Leader) powinny wspierać priorytety osi 1 i 2, a w szczególności osi 3, ale również odgrywać ważną rolę w horyzontalnym priorytecie poprawy zarządzania i mobilizacji wewnętrznego potencjału rozwojowego obszarów wiejskich.

W kontekście tworzenia kierowanej przez Wspólnotę lokalnej strategii rozwoju na podstawie lokalnych potrzeb i możliwości wsparcie w ramach osi 4 oferuje możliwość łączenia wszystkich trzech celów – konkurencyjności, środowiska naturalnego i jakości życia/różnicowania. Zintegrowane podejście obejmujące rolników, leśników i inne podmioty wiejskie może zachować i wzmocnić miejscowe dziedzictwo kultury i przyrody, zwiększyć świadomość potrzeby ochrony środowiska, promować produkty regionalne, turystykę, podobnie jak zasoby odnawialne i energię.

W celu realizacji tych priorytetów zachęca się państwa członkowskie do skoncentrowania wsparcia na kluczowych działaniach. Takie kluczowe działania mogłyby obejmować:

i) tworzenie miejscowych zasobów partnerstwa, pobudzanie i promowanie nabywania umiejętności, co może pomóc zmobilizować miejscowy potencjał;

ii) propagowanie partnerstwa prywatno-publicznego. Szczególnie Leader w dalszym ciągu będzie odgrywał ważną rolę w propagowaniu innowacyjnego podejścia do rozwoju obszarów wiejskich i zbliżaniu sektora prywatnego i publicznego;

iii) promowanie współpracy i innowacyjności. Lokalne inicjatywy, takie jak Leader, i wsparcie różnicowania mogą odgrywać zasadniczą rolę w zapoznawaniu ludzi z nowymi pomysłami i rozwiązaniami wspierającymi innowacje i przedsiębiorczość oraz mogą wspierać aktywizację i zapewnienie usług lokalnych. Społeczności lokalne mogą w Internecie wspierać szerzenie wiedzy oraz wymianę dobrych praktyk i innowacji w produktach i usługach wiejskich;

iv) poprawę lokalnego zarządzania. Leader może wspomagać innowacyjne podejście do łączenia rolnictwa, leśnictwa i lokalnej gospodarki, pomagając w ten sposób różnicować bazę ekonomiczną i wzmacniać strukturę społeczno-ekonomiczną obszarów wiejskich.

3.5. Zapewnienie spójności w programowaniu Strategiczna wytyczna Wspólnoty

Opracowując strategie krajowe, państwa członkowskie powinny zapewnić maksymalizację synergii między osiami i w ramach poszczególnych osi w celu uniknięcia potencjalnych sprzeczności. W stosownych przypadkach mogą stworzyć zintegrowane podejścia. Powinny one również uwzględniać inne strategie na poziomie UE, takie jak plan działania na rzecz żywności ekologicznej i rolnictwa ekologicznego, zaangażowanie w zwiększone wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, potrzebę rozwinięcia średnio- i długoterminowej strategii UE walki ze zmianami klimatycznymi i potrzebę przewidywania prawdopodobnych skutków w odniesieniu do rolnictwa i leśnictwa, strategii leśnej UE i planu działania (co może pomóc osiągnąć zarówno cele wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, jak i cele zrównoważonego rozwoju) oraz priorytety zawarte w szóstym wspólnotowym programie działań w zakresie środowiska naturalnego ustanowionym decyzją nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, w szczególności te z priorytetów określone jako wymagające strategii tematycznych z zakresu ochrony środowiska (ochrona gleby, ochrona i zachowanie środowiska morskiego, zrównoważone stosowanie pestycydów, zanieczyszczenie powietrza, środowisko miejskie, zrównoważone wykorzystanie zasobów i recykling odpadów).

Na poziomie UE i państw członkowskich dostępnych jest kilka środków poprawy zarządzania i realizacji celów polityki. Można korzystać z pomocy technicznej do budowania europejskich i krajowych sieci rozwoju obszarów wiejskich jako platformy wymiany najlepszych praktyk i wiedzy specjalistycznej na temat wszystkich aspektów tworzenia, zarządzania i realizacji polityki między zainteresowanymi stronami. Podczas przygotowywania strategii krajowych należy wziąć pod uwagę rozpowszechnianie informacji zapewniające szybkie zaangażowanie się różnych uczestników i wypracowane do celów późniejszych etapów wdrażania.

3.6. Komplementarność instrumentów wspólnotowych Strategiczna wytyczna Wspólnoty

Należy zachęcać do tworzenia synergii pomiędzy polityką strukturalną, polityką zatrudnienia i polityką rozwoju obszarów wiejskich. W tym kontekście państwa członkowskie powinny zapewnić wzajemne uzupełnianie się i spójność działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rybołówstwa oraz EFFROW na danym terytorium i w danym obszarze działania. Przewodnie zasady rozdziału i mechanizmów koordynacji pomiędzy działaniami wspieranymi z poszczególnych funduszy powinny być zdefiniowane na poziomie krajowych strategicznych ram odniesienia oraz krajowych planów strategicznych.

Dla inwestycji w infrastrukturę zasadą przewodnią powinna być skala interwencji. Na przykład w przypadku inwestycji w transport i inną infrastrukturę na poziomie państwa członkowskiego, regionu lub subregionu, zastosowane byłyby instrumenty polityki spójności, a na poziomie lokalnym można by zastosować środki usług podstawowych w ramach osi 3, zapewniając powiązanie pomiędzy poziomami lokalnymi i regionalnymi.

Wsparcie w ramach rozwoju obszarów wiejskich dotyczące rozwoju kapitału ludzkiego skierowane byłoby do rolników i podmiotów gospodarczych włączonych w różnicowanie gospodarki wiejskiej. Ludność obszarów wiejskich mogłaby otrzymywać wsparcie jako część zintegrowanego podejścia oddolnego. Działania w tych dziedzinach powinny być wdrażane w pełnej zgodności z celami europejskiej strategii zatrudnienia, zawartej w zintegrowanych

wytycznych dla wzrostu i zatrudnienia, i spójne z działaniami krajowych programów reform w ramach procesu lizbońskiego. Program prac Edukacja i Szkolenia 2010 zmierza do osiągnięcia celów strategii lizbońskiej z zakresu edukacji i szkolenia. Sednem tego programu jest uczenie się przez całe życie zastosowane do wszystkich poziomów i typów edukacji i szkolenia, obejmujących sektory rolnictwa, leśnictwa i produkcji żywności.

4. SYSTEM SPRAWOZDAWCZY

Rozporządzenie (WE) nr 1698/2005 przewiduje strategiczne monitorowanie strategii Wspólnoty i strategii krajowych. Podstawą sprawozdań na temat postępów będą wspólne ramy monitorowania i oceny, które zostaną ustanowione we współpracy z państwami członkowskimi.

Ramy te zapewnią ograniczoną liczbę wspólnych wskaźników i wspólną metodologię. Zostaną one uzupełnione wskaźnikami właściwymi dla danego programu odzwierciedlającymi charakter każdego obszaru programu.

Wspólny zestaw wskaźników umożliwi wspólne opracowanie wyników, rezultatów i wpływu na poziomie UE i pomoże ocenić postępy w osiąganiu priorytetów Wspólnoty. Wskaźniki wyjściowe zdefiniowane na początku programu umożliwią ocenę sytuacji wyjściowej i stworzą podstawę budowania strategii programu.

Działania w ramach oceny prowadzone będą na bieżąco, obejmując na szczeblu programu ocenę ex-ante, średniookresową oraz ocenę ex-post, jak również inne działania oceniające, pomocne w usprawnieniu zarządzania programem i jego oddziaływania. Towarzyszyć im będą badania tematyczne i oceny syntetyczne na poziomie Wspólnoty, jak również działania europejskiej sieci rozwoju obszarów wiejskich jako platformy wymiany i tworzenia zdolności oceny w państwach członkowskich. Wymiana dobrych praktyk i dzielenie się wynikami oceny może w znacznym stopniu przyczynić się do skuteczności rozwoju obszarów wiejskich. W tym względzie sieć europejska powinna odgrywać kluczową rolę w ułatwianiu kontaktów (...).

Zob. też:

- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 1463/2006** z dnia 19 czerwca 2006 r. dostosowujące rozporządzenie (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w związku z przystąpieniem do Unii Europejskiej Bułgarii i Rumunii (Dz. Urz. L 277, 09/10/2006 s. 1.)
- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/1999** z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju wsi przez Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. Urz. WE L 160, 29/06/1999, s. 80-102)
- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 141/2004** z 28 stycznia 2004 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w odniesieniu do przejściowych środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich mających zastosowanie do Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji. (Dz. Urz. UE L 24, 29/1/2004, s. 25-31)
- **Decyzja Komisji (WE) nr 2004/21** z dnia 29 grudnia 2003 r. ustalająca orientacyjne przydziały dla Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji w ramach Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, Sekcja Gwarancji, na środki na rzecz rozwoju obszarów wiejskich na okres 2004-2006 r. (Dz. Urz. UE L 005, 09/01/2004, s. 87-88)
- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 445/2002** z dnia 26 lutego 2002 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Fun-

duszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) (Dz. Urz. UE L 074, 15/03/2002, s. 1–34)

- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2603/1999** z dnia 9 grudnia 1999 r. ustanawiające zasady przekazywania wsparcia na rzecz rozwoju obszarów wiejskich przewidzianego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/1999 (Dz. Urz. L 316, 10/12/1999 s. 26–30)
- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 2079/1992** z 30 czerwca 1992 wprowadzające wspólnotowy system pomocy odnośnie wcześniejszych emerytur rolniczych (Dz. Urz. L 215, 30/7/1992, s. 91–95)
- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006** z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie 1260/99 (Dz. Urz. UE L 210, 31/07/2006, s. 25–78).

1.2. Legislacja krajowa

1.2.1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013

- **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013**, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa, lipiec 2007 r. (http://www.minrol.gov.pl)
- **Krajowy Plan Strategiczny Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013**, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa, lipiec 2007 r. (http:/ www minrol.gov.pl)
- Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. **o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich** z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. 2007, Nr 64, poz. 472)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne"** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007– 2013 (Dz. U 2007, Nr 114, poz. 786)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Renty strukturalne"** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007– 2013 (Dz. U. 2007, Nr 109, poz. 750 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 maja 2007 r. **w sprawie warunków, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne, którym można powierzyć wykonywanie czynności kontrolnych** w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. 2007, Nr 101, poz. 685)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)"** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. 2007 Nr 68, poz. 448)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Grupy producentów rolnych"** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007– 2013 (Dz. U. 2007, Nr 81, poz. 550)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu **przeprowadzania kontroli na miejscu i wizytacji w miejscu** w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w latach 2007–2013 (Dz.U. 2007, nr 168, poz. 1181)

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawiania pomocy w ramach działania **„Modernizacja gospodarstw rolnych"**, objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013 (Dz.U. 193, poz. 1396 i 1397)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 sierpnia 2007 r. **w sprawie szczegółowego sposobu sprawowania nadzoru nad podmiotami, które wykonują jako delegowane zadania instytucji zarządzającej** w ramach Probramu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz.U. 163, poz. 1160)
- Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Ułatwianie startu młodym rolnikom"** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007– 2013.
- Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej"** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007– 2013.
- Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej"** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007– 2013.
- Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„Odnowa i rozwój wsi"** objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007– 2013.
- Projekt rozporządzenia ministra rolnictwa i rozwoju wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych"** objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013.
- Projekt rozporządzenia ministra rolnictwa i rozwoju wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **„tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw"** objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013.

(Projekty rozporządzeń wykonawczych dostępne są na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: http://www.minrol.gov.pl).

2. SYSTEM DOPŁAT BEZPOŚREDNICH

2.1. Legislacja UE

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r.
ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniające rozporządzenia (EWG) Nr 2019/93, (WE) Nr 1452/2001, (WE) Nr 1453/2001, (WE) Nr 1454/2001, (WE) Nr 1868/94, (WE) Nr 1251/1999, (WE) Nr 1254/1999, (WE) Nr 1673/2000, (EWG) Nr 2358/71 i (WE) Nr 2529/2001
(Dz. Urz. UE L 270, 21/10/2003, s. 1-69)
(...)

TYTUŁ I
ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres

Niniejsze rozporządzenie określa:

- wspólne zasady dotyczące płatności bezpośrednich w ramach systemów wsparcia dochodowego wspólnej polityki rolnej, które są finansowane ze środków Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), wymienione w załączniku I, za wyjątkiem tych przewidzianych na mocy rozporządzenia (WE) nr 1257/1999;
- wsparcie dochodowe dla rolników (zwane następnie „systemem płatności jednolitych");
- a transitional simplified income support for farmers in the new Member States (hereinafter referred to as the "single area payment scheme");
- systemy wsparcia zarówno dla rolników produkujących pszenicę durum, rośliny wysokobiałkowe, ryż, orzechy, rośliny energetyczne, ziemniaki na skrobię, mleko, nasiona, rośliny uprawne, mięso baranie i kozie, wołowinę i cielęcinę, rośliny strączkowe, bawełnę, tytoń, chmiel, jak i rolników utrzymujących gaje oliwne w dobrym stanie wegetacyjnym.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie następujące definicje:

a) „rolnik" oznacza osobę fizyczną lub prawną, bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, których gospodarstwo znajduje się na terytorium Wspólnoty, określonym w art. 299 Traktatu, oraz które prowadzą działalność rolniczą;

b) „gospodarstwo" oznacza wszystkie jednostki produkcyjne zarządzane przez rolnika, które znajdują się na terytorium tego samego Państwa Członkowskiego;

c) „działalność rolnicza" oznacza produkcję, hodowlę lub uprawę produktów rolnych, włączając w to zbiory, dojenie, chów zwierząt oraz utrzymywanie zwierząt dla ce-

lów gospodarczych, lub utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, zgodnie z art. 5;

d) „płatność bezpośrednia" oznacza płatność przyznawaną bezpośrednio rolnikom w ramach systemu wsparcia dochodowego wyszczególnionego w załączniku I;

e) „płatności w danym roku kalendarzowym" lub „płatności w okresie referencyjnym" oznaczają płatności przyznane lub które zostaną przyznane w odniesieniu do danego roku/lat, włączając w to wszystkie płatności w odniesieniu do innych okresów rozpoczynających się w takim roku/latach kalendarzowych;

f) „produkty rolne" oznaczają produkty wyszczególnione w załączniku I Traktatu, włączając w to bawełnę, ale z wyłączeniem produktów rybołówstwa;

g) "nowe państwa członkowskie" oznaczają Bułgarię, Republikę Czeską, Estonię, Cypr, Łotwę, Litwę, Węgry, Maltę, Polskę, Rumunię, Słowenię i Słowację.

TYTUŁ II
PRZEPISY OGÓLNE

ROZDZIAŁ 1
WZAJEMNA ZGODNOŚĆ

Artykuł 3

Wymogi główne

1. Rolnik otrzymujący płatności bezpośrednie przestrzega wymogów podstawowych w zakresie zarządzania, o których mowa w załączniku III, zgodnie z harmonogramem określonym w tym załączniku, oraz zasad dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, ustanowionych na mocy art. 5.

2. Właściwy organ krajowy dostarcza rolnikowi wykaz wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz zasady dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, których należy przestrzegać.

Artykuł 4

Wymogi podstawowe w zakresie zarządzania

1. Wymogi podstawowe w zakresie zarządzania, o których mowa w załączniku III, ustanawia się na mocy prawodawstwa wspólnotowego w następujących obszarach:

- zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt oraz zdrowotność roślin,
- środowisko,
- dobrostan zwierząt.

2. Akty prawne, o których mowa w załączniku III, mają zastosowanie w ramach niniejszego rozporządzenia, w wersji zawierającej późniejsze zmiany okresowe oraz, w przypadku dyrektyw, w postaci wykonanej przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 5

Zasady dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że wszystkie grunty rolne, a w szczególności grunty, które nie są już wykorzystywane do celów produkcyjnych, są utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Państwa Członkowskie definiują, na poziomie krajowym lub regionalnym, wymogi minimalne w zakresie dobrej kultury rolnej zgod-

nej z ochroną środowiska na podstawie ram ustanowionych w załączniku IV, uwzględniając szczególne cechy charakterystyczne odnośnych obszarów, włączając w to warunki glebowe i klimatyczne, istniejące systemy gospodarowania, wykorzystanie gruntów, zmianowanie upraw, metody uprawy roli oraz struktury gospodarstw.

Wymogi takie nie mogą naruszać standardów regulujących dobre praktyki rolnicze stosowane w kontekście rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 oraz środków rolno-środowiskowych, które wykraczają poza wzorzec odnoszący się do dobrych praktyk rolniczych.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, aby grunty, które były trwałymi pastwiskami w dniu przewidzianym na złożenie wniosków o pomoc obszarową na rok 2003, pozostały trwałymi pastwiskami.

Nowe Państwa Członkowskie zapewnią, że grunty będące trwałymi pastwiskami w dniu 1 maja 2004 r. nie zmienią swojego przeznaczenia. Jednakże Bułgaria i Rumunia zapewniają, że grunty, które były trwałymi pastwiskami w dniu 1 stycznia 2007 pozostają trwałymi pastwiskami.

Jednakże Państwo Członkowskie może, w należycie uzasadnionych okolicznościach, ustanowić odstępstwo od przepisów pierwszego akapitu, pod warunkiem podjęcia działań mających na celu przeciwdziałanie znaczącemu zmniejszeniu całkowitej powierzchni trwałych pastwisk na swoim terytorium.

Pierwszy akapit nie ma zastosowania do gruntów będących trwałymi pastwiskami przeznaczonymi do zalesiania, jeżeli takie zalesianie jest zgodne z zasadami ochrony środowiska, oraz z wyłączeniem plantacji choinek i gatunków szybko rosnących uprawianych przez krótki okres czasu.

Artykuł 6

Zmniejszenie płatności oraz wykluczenie z płatności

1. W przypadku niestosowania się do wymogów podstawowych w zakresie zarządzania lub zasad dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, w wyniku działania lub jego zaniechania, które można bezpośrednio przypisać indywidualnemu rolnikowi, zmniejsza się lub anuluje, zgodnie z przepisami szczegółowymi ustanowionymi na mocy art. 7, całkowitą kwotę płatności bezpośrednich, które mają zostać przyznane w danym roku kalendarzowym, w którym doszło do wystąpienia niezgodności, po zastosowaniu art. 10 i 11.

2. Zmniejszenia lub wykluczenia, o których mowa w ust. 1, mają zastosowanie wyłącznie, jeżeli niezgodność dotyczy:

a) działalności rolniczej; lub

b) gruntów rolnych należących do gospodarstwa, włączając w to działki odłogowane.

Artykuł 7

Szczegółowe zasady dokonywania zmniejszeń oraz wykluczeń

1. Szczegółowe zasady dokonywania zmniejszeń oraz wykluczeń, o których mowa w art. 6, ustanawia się zgodnie z procedurą określoną w art. 144 ust. 2. W tym kontekście uwzględnia się dotkliwość, zasięg, trwałość i powtarzalność stwierdzonej niezgodności, jak również kryteria określone w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu.

2. W przypadku zaniedbania zmniejszenie nie przekracza 5%, a w przypadku powtarzających się niezgodności 15%.

3. W przypadku umyślnej niezgodności, procent zmniejszenia wynosi zasadniczo nie mniej niż 20%, a nawet może prowadzić do całkowitego wykluczenia z jednego lub kilku systemów pomocowych i obowiązywać przez jeden rok lub kilka lat kalendarzowych.

4. W każdym przypadku całkowita kwota zmniejszeń i wykluczeń dla jednego roku kalendarzowego nie jest wyższa niż całkowita kwota określona w art. 6 ust. 1.

Artykuł 8

Przegląd

Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2007 r. Komisja przedkłada sprawozdanie dotyczące stosowania systemu wzajemnej zgodności wraz z odpowiednimi wnioskami, jeżeli okaże się to konieczne, w szczególności mając na względzie zmianę wykazu wymogów podstawowych w zakresie zarządzania wyszczególnionych w załączniku III.

Artykuł 9

Kwoty wynikające ze wzajemnej zgodności

Kwota wynikająca ze stosowania niniejszego rozdziału zasila Sekcję Gwarancji EFOGR. Państwo Członkowskie może zatrzymać 25% takich kwot.

Rozdział 2
MODULACJA I DYSCYPLINA FINANSOWA

Artykuł 10

Modulacja

1. Wszystkie kwoty płatności bezpośrednich przyznawanych w danym roku kalendarzowym rolnikowi w danym Państwie Członkowskim są zmniejszane w każdym roku do 2012 r. o następujące wielkości procentowe:

- 2005: 3%,
- 2006: 4%,
- 2007: 5%,
- 2008: 5%,
- 2009: 5%,
- 2010: 5%,
- 2011: 5%,
- 2012: 5%.

2. Kwoty wynikające z zastosowania zmniejszeń przewidzianych w ust. 1, po odliczeniu całkowitych kwot określonych w załączniku II, są dostępne jako dodatkowe wsparcie wspólnotowe dla środków w ramach programowania rozwoju obszarów wiejskich finansowanego w ramach Sekcji Gwarancji EFOGR zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1257/1999.

3. Kwota odpowiadająca jednemu punktowi procentowemu jest przydzielana Państwu Członkowskiemu, w którym uzyskano odpowiednie kwoty. Pozostałe kwoty są przydzielane zainteresowanym Państwom Członkowskim zgodnie z procedurą określoną w art. 144 ust. 2, na podstawie następujących kryteriów:

- powierzchni gruntów rolnych,
- zatrudnienia w rolnictwie,
- produktu krajowego brutto (PKB) na głowę mieszkańca wyrażonego w parytecie siły nabywczej.

Jednakże dane Państwo Członkowskie otrzymuje co najmniej 80% całkowitych kwot, które zostały uzyskane w wyniku modulacji w tym Państwie Członkowskim.

4. W drodze odstępstwa od ust. 3 akapitu drugiego, jeżeli w danym Państwie Członkowskim stosunek żyta jako części całkowitej produkcji zbóż przekroczył 5%, licząc średnio w okresie 2000–2002, a stosunek całkowitej wspólnotowej produkcji żyta przekroczył 50% w tym samym okresie, co najmniej 90% kwot uzyskanych w wyniku modulacji w da-

nym Państwie Członkowskim jest przekazywane do takiego Państwa Członkowskiego, do roku 2013 włącznie.

W takim przypadku bez uszczerbku dla możliwości przewidzianej na mocy art. 69, co najmniej 10% kwoty przydzielanej danemu Państwu Członkowskiemu jest dostępne na środki określone w ust. 2 niniejszego artykułu, w regionach produkcji żyta.

Do celów niniejszego ustępu, „zboża" oznaczają zboża określone w załączniku IX.

5. Ustęp 1 nie ma zastosowania do płatności bezpośrednich przyznawanych rolnikom we francuskich departamentach zamorskich, na Azorach i Maderze, na Wyspach Kanaryjskich oraz na wyspach Morza Egejskiego.

Artykuł 11

Dyscyplina finansowa

1. Począwszy od budżetu na rok 2007, mając na celu zapewnienie, aby kwoty przeznaczone na finansowanie wspólnej polityki rolnej, ujęte obecnie pod poddziałem 1a (środki rynkowe i pomoc bezpośrednia), zawierały się w pułapach rocznych, określonych w decyzji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich, podjętej na spotkaniu Rady w dniu 18 listopada 2002 r., dotyczącej wniosków ze spotkania Rady Europejskiej, które odbyło się w Brukseli w dniach 24 i 25 października 2002 r., dostosowanie płatności bezpośrednich dokonywane jest, kiedy prognozy dotyczące finansowania środków ujętych pod poddziałem 1a na dany rok budżetowy, zwiększone o kwoty określone w art. 143d i 143e i przed zastosowaniem korekty przewidzianej w art. 10 ust. 2, wskazują, że przekroczony zostanie przedmiotowy pułap roczny, z uwzględnieniem marginesu wynoszącego 300 mln EUR poniżej tego pułapu.

Przepis ten stosuje się bez uszczerbku dla perspektywy finansowej na lata 2007–2013.

2. Rada, działając na wniosek Komisji przedstawiony najpóźniej do dnia 31 marca roku kalendarzowego, w odniesieniu do którego mają zastosowanie dostosowania, o których mowa w ust. 1, ustanawia takie dostosowania najpóźniej do dnia 30 czerwca roku kalendarzowego, w odniesieniu do którego mają zastosowanie takie dostosowania.

Artykuł 12

Dodatkowa kwota pomocy

1. Dodatkowa kwota pomocy jest przyznawana rolnikom otrzymującym płatności bezpośrednie na mocy niniejszego rozporządzenia.

Dodatkowa kwota pomocy jest równa kwocie wynikającej z zastosowania wielkości procentowych zmniejszenia dla odnośnego roku kalendarzowego na mocy przepisów art. 10 do pierwszych 5000 EUR płatności bezpośrednich lub do kwoty niższej.

2. Całkowite dodatkowe kwoty pomocy, które mogą zostać przyznane w danym Państwie Członkowskim w danym roku kalendarzowym, nie są wyższe niż pułapy określone w załączniku II. Gdy zajdzie taka potrzeba, Państwa Członkowskie przeprowadzają liniowe procentowe dostosowanie dodatkowych kwot pomocy w celu przestrzegania pułapów określonych w załączniku II.

3. Dodatkowa kwota pomocy nie podlega zmniejszeniom, o których mowa w art. 10.

4. Począwszy od budżetu na rok 2007, Komisja, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, dokonuje przeglądu pułapów określonych w załączniku II w celu uwzględnienia zmian strukturalnych gospodarstw.

5. W odniesieniu do nowych Państw Członkowskich pułapy określone w ust. 2 są ustalane przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 144 ust. 2.

Artykuł 12a

Zastosowanie w odniesieniu do nowych Państw Członkowskich

1. Artykuły 10 i 12 mają zastosowanie do nowych Państw Członkowskich od momentu rozpoczęcia nowego roku kalendarzowego, kiedy to poziom płatności bezpośrednich stosowany w nowych Państwach Członkowskich będzie co najmniej równy poziomowi we Wspólnocie z 30 kwietnia 2004 r.

2. W ramach stosowania pułapów wyznaczonych w tabeli w art. 143a w odniesieniu do wszystkich płatności bezpośrednich przyznawanych w nowych Państwach Członkowskich art. 11 nie ma zastosowania do nowych Państw Członkowskich do momentu rozpoczęcia nowego roku kalendarzowego, kiedy to poziom płatności bezpośrednich stosowanych w tych państwach nie osiągnie poziomu stosowanego we Wspólnocie od 30 kwietnia 2004 r.

Rozdział 3
SYSTEM DORADZTWA ROLNICZEGO

Artykuł 13

System doradztwa rolniczego

1. Do dnia 1 stycznia 2007 r. Państwa Członkowskie ustanawiają system doradztwa dla rolników w zakresie zarządzania gruntami i gospodarstwem (zwany następnie „systemem doradztwa rolniczego") prowadzony przez jedną lub kilka wyznaczonych instytucji lub przez organizacje prywatne.

2. Działalność doradcza obejmuje co najmniej wymogi podstawowe w zakresie zarządzania oraz zasady dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, o których mowa w rozdziale 1.

Artykuł 14

Warunki

1. Rolnicy mogą uczestniczyć w systemie doradztwa rolniczego na zasadzie dobrowolności.

2. Państwa Członkowskie traktują na zasadzie pierwszeństwa rolników, którzy otrzymują powyżej 15 000 EUR płatności bezpośrednich w ujęciu rocznym.

Artykuł 15

Obowiązki zatwierdzonych organizacji prywatnych i wyznaczonych instytucji

Bez uszczerbku dla krajowego ustawodawstwa dotyczącego publicznego dostępu do dokumentów, Państwa Członkowskie zapewniają aby organizacje prywatne i wyznaczone instytucje, o których mowa w art. 13, nie ujawniały informacji osobowych czy prywatnych oraz danych, które uzyskują w trakcie prowadzenia działalności doradczej, osobom innym niż rolnik zarządzający odnośnym gospodarstwem, za wyjątkiem wszelkich nieprawidłowości lub naruszeń prawa stwierdzonych w trakcie wykonywania działalności, które podlegają obowiązkowi zgłoszenia władzom publicznym, na mocy prawodawstwa wspólnotowego lub krajowego, w szczególności w przypadku przestępstw kryminalnych.

Artykuł 16

Przegląd najpóźniej do dnia 31 grudnia 2010 r.

Komisja przedkłada sprawozdanie dotyczące stosowania systemu doradztwa rolniczego wraz z odpowiednimi wnioskami, jeżeli okaże się to konieczne, mając na względzie wprowadzenie obligatoryjności takiego systemu.

Rozdział 4
ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA I KONTROLI

Artykuł 17

Zakres zastosowania

Każde Państwo Członkowskie ustanawia zintegrowany system zarządzania i kontroli, zwany następnie „zintegrowanym systemem".

Zintegrowany system ma zastosowanie do systemów wsparcia ustanowionych na mocy przepisów tytułu III i IV niniejszego rozporządzenia oraz na mocy przepisów art. 2a rozporządzenia (WE) nr 1259/1999.

W zakresie, w jakim będzie to niezbędne, zintegrowany system ma również zastosowanie do administrowania i kontroli przepisów ustanowionych w rozdziałach 1, 2 i 3.

Artykuł 18

Elementy zintegrowanego systemu

1. Zintegrowany system obejmuje następujące elementy:

a) skomputeryzowaną bazę danych;

b) system identyfikacji działek rolnych;

c) system identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności, o którym mowa w art. 21;

d) wnioski o pomoc;

e) zintegrowany system kontroli;

f) jednolity system rejestrowania tożsamości każdego rolnika, który składa wniosek o pomoc.

2. W przypadku stosowania przepisów art. 67, 68, 69, 70 i 71, zintegrowany system obejmie system identyfikacji i rejestracji zwierząt ustanowiony zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r., ustanawiającym system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczącym etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny, z jednej strony, i z rozporządzeniem Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r., ustanawiającym system identyfikacji i rejestracji zwierząt z gatunku owiec lub kóz, z drugiej strony.

Artykuł 19

Skomputeryzowana baza danych

1. Skomputeryzowana baza danych rejestruje, dla każdego gospodarstwa rolnego, dane uzyskane z wniosków o pomoc.

Taka baza danych pozwala, w szczególności na bezpośrednie i natychmiastowe zasięgnięcie, za pośrednictwem właściwego organu Państwa Członkowskiego, informacji odnoszących się do lat kalendarzowych i/ lub gospodarczych począwszy od 2000 roku, a dotyczących pomocy przyznanej od dnia 1 maja 1998 r. na mocy przepisów tytułu IV rozdz. 10b.

2. Państwa Członkowskie mogą utworzyć zdecentralizowane bazy danych, pod warunkiem że zarówno one, jak i procedury administracyjne rejestrowania danych i dostępu do nich są zaprojektowane w jednolity sposób na obszarze całego terytorium danego Państwa Członkowskiego oraz są kompatybilne między sobą w celu umożliwienia kontroli krzyżowych.

Artykuł 20

System identyfikacji działek rolnych

1. System identyfikacji działek rolnych ustanawiany jest na podstawie map lub dokumentów ewidencji gruntów lub też innych danych kartograficznych. Korzysta się z technik skomputeryzowanego systemu informacji geograficznej, w tym najlepiej ortoobrazów lotni-

czych lub satelitarnych, przy zastosowaniu jednolitego standardu gwarantującego dokładność, co najmniej równą dokładności kartografii w skali 1:10 000.

2. Wodniesieniu do państw członkowskich ubiegających się o pomoc dla gajów oliwnych przewidzianą w tytule IV rozdział 10b, system identyfikacji obejmuje system informacji geograficznej dla uprawy oliwek składający się ze skomputeryzowanej bazy danych alfanumerycznych oraz skomputeryzowanej graficznej bazy danych referencyjnych

3. Państwa członkowskie niestosujące pomocy w odniesieniu do gajów oliwnych przewidzianej w tytule IV rozdziału 10b mogą zdecydować o włączeniu systemu informacji geograficznej uprawy oliwek, o którym mowa w ust. 2, do systemu identyfikacji działek rolnych.

Artykuł 21

System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności

1. Ustanawia się system identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności pozwalający na weryfikację uprawnień oraz kontrole krzyżowe z wnioskami o pomoc i systemem identyfikacji działek rolnych.

2. System taki pozwala na bezpośrednie i natychmiastowe zaznajomienie się, poprzez właściwe władze Państwa Członkowskiego, z danymi dotyczącymi co najmniej poprzednich trzech kolejnych lat kalendarzowych i/lub gospodarczych.

Artykuł 22

Wnioski o pomoc

1. Każdego roku rolnik składa wniosek o płatności bezpośrednie podlegające zintegrowanemu systemowi, wyszczególniając, stosownie do sytuacji:

- wszystkie działki rolne gospodarstwa,
- w przypadku zastosowania pomocy w odniesieniu do gajów oliwnych przewidzianej w tytule IV rozdział 10b lub w przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z możliwości, określonej w art. 20 ust. 3, liczbę drzewek oliwnych i ich umiejscowienie na działce,
- liczbę i kwotę uprawnień do płatności,
- wszelkie inne informacje przewidziane na mocy niniejszego rozporządzenia lub przez odnośne Państwo Członkowskie.

2. Państwo Członkowskie może zdecydować, że wnioski o pomoc mają zawierać jedynie zmiany w odniesieniu do wniosku o pomoc, złożonego w poprzednim roku. Państwo Członkowskie rozprowadza wydrukowane uprzednio formularze, w oparciu o powierzchnie określone w poprzednim roku oraz dostarcza materiały graficzne wskazujące położenie takich powierzchni, a w razie potrzeby, umiejscowienie odnośnych drzewek oliwnych.

3. Państwo Członkowskie może zadecydować o tym, że jeden wniosek o pomoc obejmuje kilka lub wszystkie systemy wsparcia wyszczególnione w załączniku I lub inne systemy wsparcia.

Artykuł 23

Weryfikacja warunków kwalifikujących

1. Państwa Członkowskie przeprowadzają kontrole administracyjne wniosków o pomoc, obejmujące weryfikację kwalifikujących się powierzchni oraz odpowiadających im uprawnień do płatności.

2. Kontrole administracyjne są uzupełniane systemem kontroli na miejscu w celu zweryfikowania kwalifikowania się do pomocy. W tym celu Państwa Członkowskie sporządzają plan kontroli wyrywkowej gospodarstw rolnych.

Państwa Członkowskie mogą korzystać z technik teledetekcji jako sposobu przeprowadzania kontroli na miejscu działek rolnych.

3. Każde Państwo Członkowskie wyznacza instytucję odpowiedzialną za koordynowanie kontroli przewidzianych w niniejszym rozdziale.

W przypadku gdy Państwo Członkowskie przewiduje delegowanie niektórych aspektów prac, które należy przeprowadzić na mocy niniejszego rozdziału, wyspecjalizowanym agencjom lub firmom, wyznaczona instytucja zachowuje kontrolę oraz odpowiedzialność za takie prace.

Artykuł 24

Zmniejszenia i wykluczenia

1. Bez uszczerbku dla zmniejszeń i wykluczeń przewidzianych w art. 6 niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy stwierdzone zostanie, że rolnik nie stosuje się do warunków kwalifikujących istotnych dla przyznawania pomocy przewidzianych na mocy niniejszego rozporządzenia lub art. 2a rozporządzenia (WE) nr 1259/1999, wówczas płatność lub część płatności przyznanej lub która ma zostać przyznana, w odniesieniu do której warunki kwalifikujące zostały spełnione, podlega zmniejszeniom i wykluczeniom, które zostaną ustanowione zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

2. Wielkość procentowa zmniejszenia jest stopniowana w zależności od dotkliwości, zasięgu, trwałości i powtarzalności stwierdzonej niezgodności, a nawet może prowadzić do całkowitego wykluczenia z jednego lub kilku systemów pomocowych, które może obowiązywać przez jeden rok lub kilka lat kalendarzowych.

Artykuł 25

Kontrole w zakresie wzajemnej zgodności

1. Państwa Członkowskie przeprowadzają kontrole na miejscu w celu zweryfikowania, czy rolnik wywiązuje się z obowiązków, o których mowa w rozdziale 1.

2. Państwa Członkowskie mogą wykorzystywać istniejące systemy zarządzania i kontroli w celu zapewnienia zgodności z wymogami podstawowymi w zakresie zarządzania oraz zasadami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, o których mowa w rozdziale 1.

Systemy te, a zwłaszcza system identyfikacji i rejestracji zwierząt ustanowiony zgodnie z dyrektywą 92/102/EWG, rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 i rozporządzeniem Rady (WE) nr 21/2004 ustanawiającym system identyfikacji i rejestracji owiec i kóz oraz zmieniającym rozporządzenie (EWG) nr 1782/2003, są kompatybilne, w rozumieniu art. 26 niniejszego rozporządzenia, z systemem zintegrowanym.

Artykuł 26

Kompatybilność

Do celów stosowania systemów wsparcia wyszczególnionych w załączniku V, Państwa Członkowskie zapewniają, że procedury zarządzania i kontroli mające zastosowanie do takich mechanizmów są kompatybilne ze zintegrowanym systemem w następujących aspektach:

a) skomputeryzowana baza danych;

b) systemy identyfikacji działek rolnych;

c) kontrole administracyjne.

W tym celu systemy takie należy utworzyć w taki sposób, aby pozwalały one, bez problemów i sprzeczności, na wspólne funkcjonowanie i wymianę danych pomiędzy nimi.

Państwa Członkowskie mogą, na potrzeby stosowania systemów wsparcia wspólnotowego lub krajowego, innych niż te wyszczególnione w załączniku V, włączyć do swoich procedur zarządzania i kontroli jeden lub kilka elementów zintegrowanego systemu.

Artykuł 27

Informacja i kontrole

1. Komisja jest regularnie informowana o stosowaniu zintegrowanego systemu.

Organizuje ona wymianę poglądów na ten temat z Państwami Członkowskimi.

2. Po poinformowaniu odnośnych właściwych organów w odpowiednim czasie, upoważnieni przedstawiciele wskazani przez Komisję mogą przeprowadzić:

- badanie lub kontrolę dotyczącą środków podjętych w celu ustanowienia i wdrożenia zintegrowanego systemu,
- kontrole w wyspecjalizowanych agencjach i firmach, o których mowa w art. 23 ust. 3.

Urzędnicy odnośnych Państw Członkowskich mogą uczestniczyć w takich kontrolach. Powyżej wymienione uprawnienia do przeprowadzania kontroli nie naruszają stosowania przepisów prawa krajowego, które zastrzegają dostęp do niektórych aktów prawnych dla urzędników specjalnie wyznaczonych na mocy prawa krajowego. Upoważnieni przedstawiciele wskazani przez Komisję w szczególności nie uczestniczą w wizytacjach w miejscu siedziby oraz w oficjalnych przesłuchaniach osób podejrzanych przeprowadzanych na mocy prawa krajowego Państwa Członkowskiego. Jednakże mają oni dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

3. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności Państw Członkowskich za wdrożenie i stosowanie zintegrowanego systemu, Komisja może zwracać się o pomoc do wyspecjalizowanych instytucji lub osób w celu ułatwienia ustanowienia, nadzorowania i korzystania ze zintegrowanego systemu, w szczególności mając na względzie udzielenie właściwym organom Państw Członkowskich specjalistycznej porady, gdy się o nią zwrócą.

Rozdział 5
INNE PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 28

Płatność

1. O ile nie zostało to inaczej uregulowane w niniejszym rozporządzeniu, płatności dokonywane w ramach systemów wsparcia wyszczególnionych w załączniku I, są przekazywane w całości na rzecz beneficjentów.

2. Płatności są przekazywane raz w roku w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 czerwca kolejnego roku kalendarzowego.

Jednakże dodatkowa kwota pomocy przewidziana w art. 12 jest wypłacana najpóźniej do dnia 30 września roku kalendarzowego następującego po odnośnym roku kalendarzowym.

3. W drodze odstępstwa od przepisów ust. 2 niniejszego artykułu oraz zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, Komisja może:

a) przedłużyć termin przekazania płatności dla płatności przewidzianych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady 136/66/EWG z dnia 22 września 1966 r. w sprawie ustanowienia wspólnej organizacji rynku olejów i tłuszczów;

b) przewidzieć płatności zaliczkowe;

c) upoważnić Państwa Członkowskie, w zależności od sytuacji budżetowej, do przekazania, przed dniem 1 grudnia, płatności zaliczkowych w regionach, w których ze względu na nadzwyczajne okoliczności, rolnicy stoją w obliczu dotkliwych trudności finansowych:

- w wysokości do 50% należnych płatności, lub
- w wysokości do 80% należnych płatności w przypadku gdy zaliczki zostały już przewidziane.

Artykuł 29

Ograniczenie płatności

Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych odnoszących się do poszczególnych systemów wsparcia, nie dokonuje się żadnych płatności na rzecz beneficjentów, odnośnie których stwierdzono, że sztucznie stworzyli warunki wymagane do otrzymania takich płatności, aby uzyskać korzyści sprzeczne z celami danego systemu wsparcia.

Artykuł 30

Przegląd

Systemy wsparcia wyszczególnione w załączniku I stosuje się bez uszczerbku dla ewentualnego przeglądu, który może zostać przeprowadzony w każdym momencie w świetle rozwoju sytuacji na rynku oraz sytuacji budżetowej.

Artykuł 31

Ewaluacja

W celu dokonania oceny skuteczności, płatności w ramach systemów wsparcia wyszczególnionych w załączniku I podlegają ewaluacji ukierunkowanej na ocenę ich wpływu w odniesieniu do ich celów oraz na analizę ich skutków dla odnośnych rynków.

Artykuł 32

Interwencje na mocy rozporządzenia (WE) nr 1258/1999

Systemy wsparcia wyszczególnione w załączniku I rozumie się jako „interwencję", o której mowa w art. 1 ust. 2 lit. b) oraz art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1258/1999.

TYTUŁ III
SYSTEM PŁATNOŚCI JEDNOLITYCH

ROZDZIAŁ 1
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 33

Wymogi

1. Rolnicy mają dostęp do systemu płatności jednolitych, jeżeli:

a) przyznano im płatność w okresie referencyjnym, o którym mowa w art. 38, w ramach co najmniej jednego z systemów wsparcia, o których mowa w załączniku VI, lub w przypadku oliwy z oliwek w latach gospodarczych, o których mowa w art. 37 ust. 1 akapit drugi, lub w przypadku buraków cukrowych, trzciny cukrowej oraz cy-

korii, jeżeli skorzystały ze wsparcia rynkowego w okresie reprezentatywnym, o którym mowa w pkt K załącznika VII lub w przypadku bananów, jeżeli skorzystały z rekompensaty za utratę dochodów w okresie reprezentatywnym, o którym mowa w pkt L załącznika VII

b) otrzymali gospodarstwo lub część gospodarstwa, w drodze faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia od rolnika, który spełniał warunki, o których mowa w lit. a); lub

c) otrzymali uprawnienie do płatności z rezerwy krajowej lub w drodze cesji.

2. W przypadku gdy rolnik, któremu przyznano płatność bezpośrednią w okresie referencyjnym, zmienia swój status prawny lub nazwę w takim okresie, ale nie później niż do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok stosowania systemu płatności jednolitych, ma on dostęp do systemu płatności jednolitych na tych samych warunkach co rolnik pierwotnie zarządzający gospodarstwem.

3. W przypadku łączeń, które miały miejsce w trakcie okresu referencyjnego, ale nie później niż do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok stosowania systemu płatności jednolitych, rolnik zarządzający nowym gospodarstwem ma dostęp do systemu płatności jednolitych na tych samych warunkach co rolnicy zarządzający gospodarstwami pierwotnymi.

W przypadku podziałów, które miały miejsce w trakcie okresu referencyjnego, ale nie później niż do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok stosowania systemu płatności jednolitych, rolnicy zarządzający gospodarstwami mają dostęp, w proporcjonalnej części, do systemu płatności jednolitych na tych samych warunkach co rolnik zarządzający pierwotnym gospodarstwem.

Artykuł 34

Wniosek

1. W pierwszym roku stosowania systemu płatności jednolitych właściwe władze Państwa Członkowskiego przesyłają formularz wniosku rolnikom, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. a), wyszczególniając:

a) kwotę, o której mowa w rozdziale 2 (zwaną następnie „kwotą referencyjną");

b) liczbę hektarów, o których mowa w art. 43;

c) liczbę i wartość uprawnień do płatności zdefiniowanych w rozdziale 3.

2. Rolnicy składają wniosek z tytułu systemu płatności jednolitych do dnia, który zostanie ustalony przez Państwa Członkowskie, ale nie później niż do dnia 15 maja.

Jednakże Komisja, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, może pozwolić na przesunięcie terminu 15 maja w niektórych strefach w przypadku gdy nadzwyczajne warunki klimatyczne czynią normalne terminy niemożliwymi do zastosowania.

3. Za wyjątkiem przypadku działania siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności, w rozumieniu art. 40 ust. 4, uprawnienia nie są przyznawane rolnikom, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. a) i b) oraz rolnikom, którzy otrzymują uprawnienia do płatności z rezerwy krajowej, jeżeli nie złożą oni wniosku z tytułu systemu płatności jednolitych przed dniem 15 maja pierwszego roku stosowania systemu płatności jednolitych.

Kwoty odpowiadające takim nieprzyznanym uprawnieniom powracają do rezerwy krajowej, o której mowa w art. 42 i są dostępne do ponownego przydziału dokonywanego do dnia, który zostanie ustalony przez dane Państwo Członkowskie, ale nie później niż do dnia 15 sierpnia pierwszego roku stosowania systemu płatności jednolitych.

Artykuł 35

Podwójne wnioski

1. Powierzchnia odpowiadająca liczbie kwalifikujących się hektarów, określonych w art. 44 ust. 2, w odniesieniu do której składany jest wniosek o płatność jednolitą, może sta-

nowić podstawę do złożenia wniosku o inną płatność bezpośrednią, jak również wniosku o każdą inną pomoc nieobjętą przepisami niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem sytuacji, gdy odrębne przepisy stanowią inaczej.

2. Rolnicy, którzy uczestniczyli w systemie wykupu kwot tytoniowych zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2075/92 mają prawo do płatności jednolitej lub ceny wykupu swojej kwoty. Jednakże w przypadku, w którym cena wykupu kwoty jest wyższa niż kwota obliczona dla tytoniu, którą należy uwzględnić w kwocie referencyjnej, rolnik nadal ma prawo do, oprócz płatności jednolitej, części ceny wykupu, odpowiadającej różnicy między ceną a kwotą obliczoną zgodnie z pkt I załącznika VII do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 36

Płatność

1. Pomoc przyznawana w ramach systemu płatności jednolitych jest wypłacana w odniesieniu do uprawnień do płatności zdefiniowanych w rozdziale 3, uzupełnionych o równą liczbę kwalifikujących się hektarów zdefiniowanych w art. 44 ust. 2.

2. Państwa Członkowskie mogą zdecydować o połączeniu płatności przyznawanych w ramach systemu płatności jednolitych z płatnościami w ramach innego systemu wsparcia.

Rozdział 2
OKREŚLENIE KWOTY

Artykuł 37

Obliczenie kwoty referencyjnej

1. Kwota referencyjna jest średnią z trzech lat całkowitych kwot płatności, które rolnik otrzymywał w ramach systemów wsparcia, o których mowa w załączniku VI, i jest obliczana i dostosowywana zgodnie z przepisami załącznika VII, w każdym roku kalendarzowym okresu referencyjnego, o którym mowa w art. 38.

Jednakże co się tyczy oliwy z oliwek, kwotą referencyjną jest średnia z czterech lat, łącznej kwoty płatności przyznanych rolnikowi w ramach systemu wsparcia w odniesieniu do oliwy z oliwek, o którym mowa w załączniku VI, obliczona i skorygowana zgodnie z załącznikiem VII, w latach gospodarczych 1999/2000, 2000/01, 2001/02 i 2002/03.

W przypadku buraków cukrowych, trzciny cukrowej i cykorii wykorzystywanych do produkcji cukru lub syropu inulinowego, kwota referencyjna jest obliczana i dostosowywana zgodnie z punktem K załącznika VII.

Kwota referencyjna dotycząca bananów jest obliczana i dostosowywana zgodnie z pkt L załącznika VII.

2. W drodze odstępstwa od przepisów ust. 1, gdy rolnik rozpoczyna działalność rolniczą w trakcie okresu referencyjnego, średnia jest odnoszona do płatności, które zostały mu przyznane w roku lub latach kalendarzowych, podczas których wykonywał działalność rolniczą.

Artykuł 38

Okres referencyjny

Okres referencyjny obejmuje lata kalendarzowe 2000, 2001 i 2002.

Artykuł 39

Stosowanie modulacji i wzajemnej zgodności ustanowionych na mocy rozporządzenia (WE) nr 1259/1999

W przypadku stosowania przepisów art. 3 i 4 rozporządzenia (WE) nr 1259/1999 podczas okresu referencyjnego, kwoty, o których mowa w załączniku VII, są kwotami, które zostałyby przyznane przed zastosowaniem przepisów wspomnianych artykułów.

Artykuł 40

Okoliczności nadzwyczajne

1. W drodze odstępstwa od przepisów art. 37, rolnik, którego produkcja ucierpiała w trakcie okresu referencyjnego na skutek działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, które wystąpiły przed lub w trakcie tego okresu referencyjnego, jest uprawniony do wnioskowania o obliczenie kwoty referencyjnej na podstawie roku lub lat kalendarzowych zawierających się w okresie referencyjnym, które nie zostały dotknięte działaniem siły wyższej ani nadzwyczajnych okoliczności.

2. Jeżeli cały okres referencyjny został dotknięty działaniem siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, państwo członkowskie oblicza kwotę referencyjną na podstawie okresu 1997–1999 lub w przypadku buraków cukrowych, trzciny cukrowej oraz cykorii, na podstawie najbliższego roku gospodarczego przed rozpoczęciem okresu reprezentatywnego, wybranego zgodnie z pkt K załącznika VII, lub w przypadku bananów na podstawie najbliższego roku gospodarczego przed rozpoczęciem okresu reprezentatywnego, wybranego zgodnie z pkt L załącznika VII. W takim przypadku przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Przypadek działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, wraz z odpowiednią dokumentacją wymaganą przez właściwy organ, jest mu zgłaszany przez danego rolnika na piśmie w terminie, który zostanie określony przez każde Państwo Członkowskie.

4. Działanie siły wyższej lub nadzwyczajne okoliczności są uznawane przez właściwy organ w przypadkach takich, jak na przykład:

a) śmierć rolnika;

b) długookresowa niezdolność rolnika do pracy;

c) poważna klęska żywiołowa w znacznym stopniu dotykająca grunty rolne gospodarstwa;

d) zniszczenie budynków inwentarskich gospodarstwa w drodze wypadku;

e) epidemia dotykająca część lub cały żywy inwentarz gospodarza.

5. ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu mają zastosowanie, mutatis mutandis, do rolników, którzy w okresie referencyjnym podlegali zobowiązaniom rolno-środowiskowym zgodnie z rozporządzeniami (EWG) nr 2078/92 i (WE) nr 1257/1999, do rolników produkujących chmiel, którzy, w tym samym okresie podlegali zobowiązaniu wykarczowania zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1098/98, i do rolników produkujących tytoń, którzy uczestniczyli w programie wykupu kwot zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2075/92.

W przypadku gdy środki, o których mowa w akapicie pierwszym obejmowały zarówno okres referencyjny i okres, o którym mowa w ust. 2, Państwa Członkowskie określają, zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształceń konkurencji, kwotę referencyjną zgodnie ze szczegółowymi zasadami, które zostaną ustanowione przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

Artykuł 41

Pułap

1. Dla każdego Państwa Członkowskiego suma kwot referencyjnych nie może być wyższa niż krajowy pułap, o którym mowa w załączniku VIII.

W przypadku cykorii, uwzględniając najnowsze dane przekazane przez Państwa Członkowskie do dnia 31 marca 2006 r., Komisja może, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, przenieść przydział kwot krajowych wyznaczonych w punkcie K podpunkt 2 załącznika VII i odpowiednio dostosować pułapy krajowe określone w załączniku VIII nie zmieniając odpowiednio kwot ogólnych lub pułapów.

1a. W przypadku, gdy niektóre ilości kwoty cukru lub kwoty syropu inulinowego zostały wyprodukowane w Państwie Członkowskim z buraków cukrowych, trzciny cukrowej lub cykorii uprawianej w innym Państwie Członkowskim w którymkolwiek z lat gospodarczych 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 lub 2005/2006, pułapy określone w punkcie k załącznika VII oraz pułapy krajowe danych Państw Członkowskich określone w załączniku VIII i VIIIa zostają odpowiednio dostosowane poprzez przeniesienie kwot odpowiadających określonym ilościom z pułapu krajowego Państwa Członkowskiego, w którym wyprodukowano cukier lub syrop inulinowy do pułapu Państwa Członkowskiego, w którym uprawiano określone ilości buraków cukrowych, trzciny cukrowej lub cykorii.

Zainteresowane Państwa Członkowskie informują Komisję o danych ilościach do dnia 31 marca 2006 r.

Komisja podejmuje decyzję o przeniesieniu zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

2. W przypadkach, w których będzie to konieczne, Państwo Członkowskie stosuje liniowe procentowe zmniejszenie kwot referencyjnych w celu zapewnienia przestrzegania swojego pułapu.

Artykuł 42

Rezerwa krajowa

1. Państwa Członkowskie, po ewentualnym dokonaniu zmniejszenia na mocy art. 41 ust. 2, stosują liniowe procentowe zmniejszenie kwot referencyjnych w celu utworzenia rezerwy krajowej. Zmniejszenie takie nie może być wyższe niż 3%.

2. Rezerwa krajowa obejmuje ponadto różnicę pomiędzy pułapem, o którym mowa w załączniku VIII, a sumą kwot referencyjnych, które zostaną przyznane rolnikom w ramach systemu płatności jednolitych, przed zmniejszeniem, o którym mowa w ust. 1, zdanie drugie.

3. Państwa Członkowskie mogą wykorzystać rezerwę krajową do przyznawania, w pierwszej kolejności, kwot referencyjnych rolnikom, którzy rozpoczynają swoją działalność rolniczą po dniu 31 grudnia 2002 r., lub w roku 2002, lecz nie uzyskali żadnych płatności bezpośrednich w tym roku, zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji.

4. Państwa Członkowskie wykorzystują rezerwę krajową w celu ustanowienia, zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji, kwot referencyjnych dla rolników znajdujących się w specyficznej sytuacji, która zostanie zdefiniowana przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

5. Państwa Członkowskie mogą wykorzystać rezerwę krajową w celu ustanowienia, zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji, kwot referencyjnych dla rolników z obszarów podlegających programom restrukturyzacji i/lub rozwoju odnoszącym się do jednej z dwóch form interwencji publicznej w celu przeciwdziałania porzucaniu gruntów i/lub w celu zrekompensowania specyficznych niekorzystnych warunków dotykających rolników na takich obszarach.

6. Stosując przepisy ust. 3–5, Państwa Członkowskie mogą zwiększyć wartość jednostkową, w ramach limitu regionalnej średniej wartości uprawnień, oraz/lub liczbę uprawnień przyznanych rolnikom.

7. Państwa Członkowskie stosują liniowe zmniejszenie uprawnień w przypadku gdy ich rezerwa krajowa nie wystarcza do uwzględnienia przypadków, o których mowa w ust. 3 i 4.

8. Z wyjątkiem przypadku przekazania w drodze faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia i w przypadku połączeń lub podziałów oraz w drodze odstępstwa od art. 46, uprawnienia ustanowione przy wykorzystaniu rezerwy krajowej nie mogą zostać przeniesione przez okres pięciu lat, począwszy od ich przyznania. W przypadku połączeń lub podziałów rolnik lub rolnicy zarządzający nowym gospodarstwem lub nowymi gospodarstwami zatrzymują uprawnienia przyznane pierwotnie przy wykorzystaniu rezerwy krajowej przez okres pozostały z pierwotnego okresu pięcioletniego.

W drodze odstępstwa od przepisów art. 45 ust. 1, uprawnienie, które nie zostało wykorzystane podczas każdego roku składającego się na okres pięciu lat, bezzwłocznie powraca do rezerwy krajowej.

9. W drodze odstępstwa od przepisów art. 33 i 43, w przypadku sprzedaży lub wydzierżawienia na okres sześciu lub więcej lat, gospodarstwa lub jego części lub praw do premii w okresie referencyjny lub nie później niż do dnia 15 maja 2004 r., część uprawnień przypadających zbywającemu lub oddającemu w dzierżawę może powrócić do rezerwy krajowej na warunkach, które zostaną zdefiniowane przez Komisję, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

ROZDZIAŁ 3
UPRAWNIENIA DO PŁATNOŚCI

SEKCJA 1
Uprawnienia do płatności oparte na powierzchni

Artykuł 43

Określenie uprawnień do płatności

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 48, rolnik otrzymuje uprawnienie do płatności na hektar, które jest obliczane poprzez podzielenie kwoty referencyjnej przez średnią liczbę wszystkich hektarów z trzech lat, które w okresie referencyjnym stanowiły podstawę do prawa do płatności bezpośrednich wyszczególnionych w załączniku VI.

Całkowita liczba uprawnień do płatności jest równa powyżej wspomnianej średniej liczbie hektarów.

Jednakże w przypadku, o którym mowa w art. 37 ust. 2, łączna liczba uprawnień do płatności jest równa średniej liczbie hektarów z tego samego okresu wykorzystanych do określenia kwot referencyjnych; przepisy art. 42 ust. 8 mają zastosowanie do takich uprawnień do płatności.

2. Liczba hektarów, o której mowa w ust. 1, obejmuje ponadto:

a) w przypadku pomocy z tytułu skrobi ziemniaczanej, suszu paszowego, gajów oliwnych oraz tytoniu wyszczególnionej w załączniku VII, liczbę hektarów, z których produkcja była objęta pomocą w okresie referencyjnym, obliczoną w pkt B, D, F, H, I załącznika VII, w przypadku buraków cukrowych, trzciny cukrowej oraz cykorii, liczbę hektarów obliczoną zgodnie z ppkt 4 pkt K tego załącznika oraz w przypadku bananów liczbę hektarów obliczoną zgodnie z pkt L tego załącznika.

b) wszystkie powierzchnie pastwiskowe w okresie referencyjnym.

3. Do celów ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, „powierzchnia pastwiskowa" oznacza powierzchnię gospodarstwa, która była dostępna przez cały rok kalendarzowy, zgodnie z art. 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2419/2001, na potrzeby hodowli zwierząt, włączając w to powierzchnie użytkowane wspólnie oraz powierzchnie z mieszanymi uprawami. Do powierzchni pastwiskowych nie zalicza się:

- gruntów pod budynkami, lasami, stawami, ścieżkami,
- powierzchni wykorzystywanych do innych upraw kwalifikujących się do pomocy wspólnotowej lub do upraw trwałych oraz upraw ogrodniczych,
- powierzchni kwalifikujących się do systemów wsparcia ustanowionych dla producentów niektórych roślin uprawnych, wykorzystywanych na potrzeby systemu pomocowego dla suszu paszowego, oraz podlegających krajowemu lub wspólnotowemu systemowi odłogowania.

4. Uprawnienia do płatności na hektar nie są modyfikowane, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Artykuł 44

Wykorzystanie uprawnień do płatności

1. Każde uprawnienie do płatności na kwalifikujący się hektar daje prawo do otrzymania płatności w kwocie określonej przez uprawnienie do płatności.

2. „Kwalifikujący się hektar" oznacza grunty rolne gospodarstwa obejmujące grunty orne i trwałe pastwiska, za wyjątkiem powierzchni pod uprawami trwałymi, lasami oraz powierzchni wykorzystywanych do celów nierolniczych.

„Kwalifikujący się hektar" oznacza również powierzchnie obsadzone chmielem lub podlegające zobowiązaniu odłogowania tymczasowego lub powierzchnie upraw bananowców,lub też powierzchnie obsadzone drzewkami oliwnymi.

3. Rolnik zgłasza działki odpowiadające kwalifikującemu się hektarowi powiązanemu z uprawnieniem do płatności. Za wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych, działki takie powinny pozostawać w dyspozycji rolnika przez okres co najmniej 10 miesięcy, począwszy od daty, która zostanie określona przez dane Państwo Członkowskie, przy czym data ta nie może być wcześniejsza niż dzień 1 września roku kalendarzowego poprzedzającego rok złożenia wniosku dotyczącego uczestnictwa w systemie płatności jednolitych.

4. Państwa Członkowskie mogą, w należycie uzasadnionych okolicznościach, zezwolić rolnikowi na zmianę jego zgłoszenia, pod warunkiem że przestrzega on liczby hektarów odpowiadającej jego uprawnieniom do płatności oraz warunków przyznawania płatności jednolitych dla odnośnej powierzchni.

Artykuł 45

Niewykorzystane uprawnienia do płatności

1. Każde uprawnienie do płatności, które nie zostało wykorzystane przez okres trzech lat, jest przekazywane do rezerwy krajowej.

2. Jednakże niewykorzystane uprawnienia do płatności nie powracają do rezerwy krajowej w przypadku działania siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności w rozumieniu art. 40 ust. 4.

Artykuł 46

Przeniesienie uprawnień do płatności

1. Uprawnienia do płatności mogą zostać przeniesione wyłącznie na innego rolnika mającego siedzibę na obszarze tego samego Państwa Członkowskiego, za wyjątkiem przypadku przeniesienia w drodze faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia.

Jednakże nawet w przypadku faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia, uprawnienia do płatności mogą być wykorzystywane wyłącznie w Państwie Członkowskim, w którym dane uprawnienia do płatności zostały ustanowione.

Państwo Członkowskie może zdecydować, że uprawnienia do płatności mogą zostać wyłącznie przeniesione lub wykorzystane na obszarze jednego i tego samego regionu.

2. Uprawnienia do płatności mogą zostać przeniesione w drodze sprzedaży lub innego przeniesienia o charakterze ostatecznym, z gruntami lub bez. Natomiast dzierżawa lub podobne typy transakcji są dozwolone wyłącznie, jeżeli przenoszone uprawnienia do płatności są powiązane z przeniesieniem odpowiadającej liczby kwalifikujących się hektarów.

Za wyjątkiem przypadku działania siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności, o których mowa w art. 40 ust. 4, rolnik może przenieść swoje uprawnienia do płatności bez gruntów wyłącznie wtedy, gdy wykorzysta, w rozumieniu art. 44, co najmniej 80% swoich uprawnień do płatności podczas co najmniej jednego roku kalendarzowego bądź po dobrowolnym przekazaniu do rezerwy krajowej wszystkich uprawnień do płatności, których nie wykorzystał w pierwszym roku stosowania systemu płatności jednolitych.

3. W przypadku sprzedaży uprawnień do płatności, z gruntami lub bez, Państwa Członkowskie mogą, działając zgodnie z ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego, zadecydować, że część sprzedanych uprawnień do płatności powraca do rezerwy krajowej lub że ich wartość jednostkowa zostaje zmniejszona na korzyść rezerwy krajowej, zgodne z kryteriami, które zostaną ustalone przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

SEKCJA 2

Uprawnienia do płatności podlegające specjalnym warunkom

Artykuł 47

Płatności dające prawo do uprawnień do płatności podlegających specjalnym warunkom

1. W drodze odstępstwa od przepisów art. 43 i 44, następujące kwoty wynikające z płatności przyznawanych w okresie referencyjnym są uwzględniane w kwocie referencyjnej na warunkach przewidzianych w art. 48 i punkcie C załącznika VII:

a) premia z tytułu przeciwdziałania sezonowości produkcji przewidziana w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1254/1999;

b) premia ubojowa przewidziana w art. 11 rozporządzenia (WE) nr 1254/1999;

c) specjalna premia z tytułu byków oraz premia z tytułu krów mamek, w przypadku gdy rolnik jest zwolniony z przestrzegania wymogów dotyczących obsady zwierząt stosownie do art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1254/1999, pod warunkiem że rolnik nie ubiegał się o płatność z tytułu ekstensyfikacji przewidzianą w art. 13 tego rozporządzenia;

d) dodatkowe płatności przewidziane w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 1254/1999 w przypadku gdy były wypłacane dodatkowo oprócz pomocy przewidzianej na mocy przepisów lit. a), b) i c) niniejszego ustępu;

e) pomoc przewidziana w ramach systemu pomocowego z tytułu owiec i kóz:

- w latach kalendarzowych 2000 i 2001, w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 2467/98 i w art. 1 rozporządzenia (EWG) nr 1323/90,
- w roku kalendarzowym 2002, w art. 4, 5 i art. 11 ust. 1 oraz w pierwszym, drugim i czwartym tiret art. 11 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2529/2001.

2. Począwszy od roku 2007 oraz w drodze odstępstwa od przepisów art. 33, 43 i 44, kwoty wynikające z premii mlecznej oraz płatności dodatkowych, przewidzianych w art. 95 i 96, które mają zostać przyznane w roku 2007 zostaną włączone do systemu płatności jednolitych na warunkach przewidzianych w art. 48–50.

Artykuł 48

Określenie uprawnień do płatności podlegających specjalnym warunkom

Gdy rolnikowi przyznano płatności, o których mowa w art. 47, ale gdy rolnik ten nie posiadał hektarów, o których mowa w art. 43 w okresie referencyjnym, lub z uprawnienia na hektar wynika kwota wyższa niż 5000 EUR, rolnik ma, odpowiednio, tytuł do uprawnienia do płatności:

a) równego kwocie referencyjnej odpowiadającej płatnościom bezpośrednim, które zostały mu przyznane średnio w okresie trzech lat;

b) dla każdych 5000 EUR lub ułamka kwoty referencyjnej odpowiadającej płatnościom bezpośrednim przyznanym rolnikowi średnio w okresie trzech lat.

Artykuł 49

Warunki

1. O ile przepisy niniejszej sekcji nie stanowią inaczej, inne przepisy niniejszego tytułu mają zastosowanie do uprawnień do płatności podlegających specjalnym warunkom.

2. W drodze odstępstwa od przepisów art. 36 ust. 1 i art. 44 ust. 1, Państwo Członkowskie może zwolnić rolnika, który posiada uprawnienia do płatności, dla których nie posiadał hektarów w okresie referencyjnym, z obowiązku zapewnienia liczby kwalifikujących się hektarów odpowiadających liczbie uprawnień, pod warunkiem że rolnik prowadzi co najmniej 50% działalności rolniczej wykonywanej w okresie referencyjnym, wyrażonej w jednostkach przeliczeniowych dużych (LU).

W przypadku przeniesienia uprawnień do płatności, cesjonariusz może korzystać ze wspomnianego odstępstwa wyłącznie, jeżeli przedmiotem przeniesienia są wszystkie uprawnienia do płatności podlegające temu odstępstwu.

3. Uprawnienia do płatności określone zgodnie z art. 48 nie są modyfikowane.

Artykuł 50

Premie mleczne oraz dodatkowe płatności

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 48 oraz w drodze odstępstwa od przepisów art. 37 i 43, rolnik otrzymuje dodatkową kwotę na uprawnienie powstałą poprzez podzielenie kwot przyznawanych na mocy art. 95 i 96 przez liczbę uprawnień posiadanych przez rolnika w 2007 r., za wyjątkiem uprawnień z tytułu odłogowania.

Wartość jednostkowa każdego uprawnienia do płatności, które rolnik posiada w roku 2007, jest zwiększana o taką dodatkową kwotę.

2. W przypadkach gdy rolnik nie posiada żadnego uprawnienia, art. 48 i 49 mają zastosowanie mutatis mutandis. W tym przypadku, na potrzeby stosowania art. 48, pojęcie „hektary" oznacza kwalifikujące się hektary posiadane przez rolnika w roku 2007.

ROZDZIAŁ 4
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W RAMACH SYSTEMU PŁATNOŚCI JEDNOLITYCH

SEKCJA 1
Użytkowanie gruntów

Artykuł 51

Rolnicze użytkowanie gruntów

Rolnicy mogą wykorzystywać działki zgłoszone zgodnie z art. 44 ust. 3 do celów dowolnej działalności rolniczej, z wyjątkiem:

a) upraw trwałych z wyjątkiem drzewek oliwnych lub chmielu lub bananowcami;

b) produkcji produktów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2200/96 i w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2201/96; Jednakże Państwa Członkowskie mogą zdecydować o zezwoleniu na uprawę, na kwalifikujących się hektarach roślin wtórnych, przez okres maksimum trzech miesięcy począwszy, w każdym roku, od 15 sierpnia; jednakże na wniosek Państwa Członkowskiego, termin, o którym tutaj mowa, może zostać zmieniony zgodnie z procedurą określoną w art. 144 ust. 2 dla regionów, w których ze względu na warunki klimatyczne, zbiór zbóż dokonywany jest wcześniej;

c) ziemniaków innych niż ziemniaki przeznaczone do produkcji skrobi ziemniaczanej, w odniesieniu do których pomoc przyznawana jest na mocy art. 93.

Artykuł 52

Produkcja konopi

1. W przypadku produkcji konopi, w wykorzystywanych odmianach zawartość tetrahydrokanabinolu nie może przekraczać 0,2%. Państwa członkowskie ustanawiają system pozwalający sprawdzić zawartość tetrahydrokanabinolu w roślinach uprawianych na co najmniej 30% powierzchni upraw konopi. Jednakże jeżeli państwo członkowskie wprowadzi system wcześniejszego zatwierdzania takich upraw, wówczas minimalna powierzchnia wynosi 20%.

2. Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, przyznawanie płatności jest uzależnione od wykorzystania nasion kwalifikowanych niektórych odmian.

SEKCJA 2
Uprawnienia z tytułu odłogowania

Artykuł 53

Określenie uprawnień z tytułu odłogowania

1. W drodze odstępstwa od przepisów art. 37 i 43 niniejszego rozporządzenia, w przypadku gdy w okresie referencyjnym rolnik podlegał obowiązkowi odłogowania części gruntów swojego gospodarstwa stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1251/1999, średnia kwota z trzech lat odpowiadająca obowiązkowej płatności z tytułu odłogowania obliczonej i dostosowanej zgodnie z załącznikiem VII oraz średnia liczba, z trzech lat, hektarów podlegających obowiązkowemu odłogowaniu nie jest uwzględniana przy określaniu uprawnień, o których mowa w art. 43 niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, rolnik otrzymuje uprawnienie na hektar (zwane następnie „uprawnieniem z tytułu odłogowania"), które jest obliczane poprzez podzielenie trzyletniej średniej kwoty z tytułu odłogowania przez trzyletnią średnią liczbę odłogowanych hektarów, o których mowa w ust. 1.

Całkowita liczba uprawnień z tytułu odłogowania jest równa średniej liczbie hektarów podlegających obowiązkowemu odłogowaniu.

Artykuł 54

Wykorzystanie uprawnień z tytułu odłogowania

1. Uprawnienie z tytułu odłogowania związane z hektarem kwalifikującym do uprawnienia z tytułu odłogowania daje prawo do płatności kwoty ustalonej przez uprawnienie z tytułu odłogowania.

2. W drodze odstępstwa od przepisów art. 44 ust. 2, „hektar kwalifikujący do uprawnienia z tytułu odłogowania" oznacza powierzchnię gruntów rolnych gospodarstwa zajętą przez grunty orne, za wyjątkiem gruntów, które w dniu przewidzianym na składanie wniosków o pomoc obszarową za rok 2003, były wykorzystywane na potrzeby upraw trwałych, lasów lub do celów nierolniczych bądź na potrzeby trwałych pastwisk. W stosunku do nowych Państw Członkowskich odniesienie do przewidywanego dnia składania wniosków o pomoc za rok 2003 uważa się za odniesienie do dnia 30 czerwca 2004 r. Jednakże w przypadku Bułgarii i Rumunii jako datę w odniesieniu do wniosków o pomoc obszarową wyznacza się 30 czerwca 2005 r.

Jednakże następujące grunty mogą zostać zaliczone jako odłogowane, w następstwie złożenia wniosku po dniu 28 czerwca 1995 r.:

- grunty odłogowane stosownie do przepisów art. 22–24 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999, które nie są wykorzystywane ani do celów rolniczych ani na potrzeby działalności dochodowej innej niż działalność zaakceptowana dla innych odłogowanych gruntów na mocy niniejszego rozporządzenia, lub
- grunty zalesione stosownie do przepisów art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999.

3. Rolnicy wyłączają z produkcji hektary kwalifikujące do uprawnień z tytułu odłogowania.

4. Powierzchnia gruntów odłogowanych nie może być mniejsza niż 0,1 ha oraz grunty takie nie mogą być węższe niż 10 metrów. Z powodu należycie uzasadnionych przyczyn związanych ze środowiskiem naturalnym, Państwa Członkowskie mogą zaakceptować grunty o szerokości wynoszącej co najmniej 5 metrów i powierzchni 0,05 ha.

5. Państwa Członkowskie mogą, na warunkach, które zostaną określone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, wprowadzić odstępstwo od pierwszego akapitu ust. 2 niniejszego artykułu, pod warunkiem że podejmą działania mające na celu zapobieżenie znaczącemu wzrostowi całkowitej powierzchni gruntów rolnych kwalifikujących się do uprawnień z tytułu odłogowania.

6. W drodze odstępstwa od przepisów art. 36 ust. 1 i art. 44 ust. 1, uprawnienia z tytułu odłogowania są wnioskowane przed każdym innym uprawnieniem.

7. Obowiązek odłogowania ma nadal zastosowanie w odniesieniu do uprawnień z tytułu odłogowania, które zostaną przeniesione.

Artykuł 55

Zwolnienie z obowiązku odłogowania

Rolnik nie podlega obowiązkowi, o którym mowa w art. 54, jeżeli:

a) całe jego gospodarstwo jest prowadzone w odniesieniu do całej produkcji zgodnie z obowiązkami ustanowionymi w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2092/91 z dnia 24 czerwca 1991 r. w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych;

b) odłogowane grunty są wykorzystywane do dostarczenia materiałów do produkcji na obszarze Wspólnoty produktów zasadniczo nieprzewidzianych do spożycia przez ludzi lub zwierzęta, pod warunkiem stosowania skutecznych systemów kontroli.

Artykuł 56

Wykorzystanie gruntów odłogowanych

1. Grunty odłogowane są utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, w sposób określony na mocy art. 5.

Bez uszczerbku dla przepisów art. 55, grunty takie nie mogą być wykorzystywane do celów rolniczych i nie należy ich wykorzystywać do produkcji roślin do celów komercyjnych.

2. Grunty takie mogą podlegać zmianowaniu.

3. Jeżeli ilość produktów ubocznych z przeznaczeniem na pasze lub żywność, które mogą stać się dostępne w wyniku uprawy nasion oleistych na odłogowanych gruntach na mocy przepisów art. 55 lit. b), przekroczy, na podstawie prognozy ilości objętych umowami zawartymi z rolnikami, 1 milion ton rocznie wyrażony w ekwiwalencie śruty sojowej, wówczas w celu ograniczenia takiej ilości do 1 miliona ton, należy zmniejszyć wielkość prognozowanej ilości w ramach każdej umowy, którą można wykorzystać z przeznaczeniem na pasze lub żywność.

4. Państwa członkowskie są uprawnione do wypłaty krajowej pomocy do wysokości 50% kosztów związanych z założeniem upraw trwałych przeznaczonych do produkcji biomasy na gruntach odłogowanych.

Artykuł 57

Stosowanie innych przepisów

O ile przepisy przewidziane w niniejszej sekcji nie stanowią inaczej, inne przepisy niniejszego tytułu mają zastosowanie do uprawnień z tytułu odłogowania.

Rozdział 5
WDRAŻANIE REGIONALNE I FAKULTATYWNE

Sekcja 1
Wdrażanie regionalne

Artykuł 58

Regionalne przydzielanie pułapu określonego w art. 41

1. Państwo Członkowskie może zadecydować, najpóźniej przed dniem 1 sierpnia 004 r., o zastosowaniu systemu płatności jednolitych przewidzianego w rozdziałach 1–4 na poziomie regionalnym w oparciu o warunki ustanowione w niniejszej sekcji.

2. Państwa Członkowskie zdefiniują regiony zgodnie z obiektywnymi kryteriami.

Państwa Członkowskie posiadające mniej niż trzy miliony kwalifikujących się hektarów mogą zostać uznane za jeden jednolity region.

3. Poszczególne Państwa Członkowskie dzielą pułap, o którym mowa w art. 41, pomiędzy regiony zgodnie z obiektywnymi kryteriami.

Artykuł 59

Regionalizacja systemu płatności jednolitych

1. W należycie uzasadnionych przypadkach oraz zgodnie z obiektywnymi kryteriami, Państwo Członkowskie może podzielić całkowitą kwotę pułapu regionalnego, określonego na mocy art. 58, lub część takiego pułapu, pomiędzy wszystkich rolników, których gospodarstwa są zlokalizowane w odnośnym regionie, włączając w to rolników, którzy nie spełniają kryterium kwalifikującego, o którym mowa w art. 33.

2. W przypadku podziału całkowitej kwoty pułapu regionalnego, rolnicy otrzymują uprawnienia, których wartość jednostkowa jest obliczana poprzez podzielenie pułapu regionalnego określonego na mocy art. 58 przez liczbę kwalifikujących się hektarów, w rozumieniu art. 44 ust. 2, określonych na poziomie regionalnym.

3. W przypadku częściowego podziału całkowitej kwoty pułapu regionalnego, rolnicy otrzymują uprawnienia, których wartość jednostkowa jest obliczana poprzez podzielenie odpowiedniej części pułapu regionalnego określonego na mocy art. 58 przez liczbę kwalifikujących się hektarów, w rozumieniu art. 44 ust. 2, określonych na poziomie regionalnym.

W przypadku gdy rolnik jest również uprawniony do otrzymania uprawnień obliczonych na podstawie pozostałej części pułapu regionalnego, regionalna wartość jednostkowa każdego z jego uprawnień, za wyjątkiem uprawnień z tytułu odłogowania, jest zwiększana o kwotę odpowiadająca kwocie referencyjnej podzielonej przez liczbę jego uprawnień określonych zgodnie z ust. 4.

Artykuły 48 i 49 mają zastosowanie mutatis mutandis.

4. Liczba uprawnień przypadających na rolnika jest równa liczbie hektarów, które zgłosi zgodnie z art. 44 ust. 2 w pierwszym roku stosowania systemu stosowania płatności jednolitych, za wyjątkiem przypadków działania siły wyższej lub okoliczności nadzwyczajnych, w rozumieniu art. 40 ust. 4.

Artykuł 60

Użytkowanie gruntów

1. W przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 59, rolnicy mogą, na zasadzie odstępstwa od przepisów art. 51 lit. b) i c) oraz zgodnie z przepisami niniejszego artykułu, wykorzystywać również działki zgłoszone zgodnie z art. 44 ust. 3 do produkcji produktów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2200/96 lub w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2201/96, oraz ziemniaków innych niż ziemniaki przeznaczone do produkcji skrobi ziemniaczanej, w odniesieniu do których pomoc przyznawana jest na mocy art. 93 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem upraw określonych w art. 51 lit. a).

2. Państwo Członkowskie określa liczbę hektarów, które mogą być wykorzystane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu poprzez podział, według obiektywnych kryteriów, średniej liczby hektarów, które były wykorzystywane do produkcji produktów, o których mowa w ust. 1 na poziomie krajowym w trakcie trzyletniego okresu 2000–2002, pomiędzy regiony zdefiniowane stosownie do art. 58 ust. 2. Średnia liczba hektarów na poziomie krajowym oraz liczba hektarów na poziomie regionalnym jest ustalana przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, na podstawie danych przekazanych przez dane Państwo Członkowskie.

3. W ramach limitu określonego zgodnie z ust. 2 dla odnośnego regionu, można zezwolić rolnikowi na skorzystanie z możliwości, o której mowa w ust. 1:

a) w ramach limitu liczby hektarów, które wykorzystuje do produkcji produktów, o których mowa w ust. 1 w roku 2003;

b) w przypadku stosowania, mutatis mutandis, przepisów art. 40 i 42 ust. 4, w ramach limitu liczby hektarów, który zostanie określony zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji.

4. W ramach limitu liczby hektarów, które pozostaną dostępne po zastosowaniu przepisów ust. 3, rolnicy są uprawnieni do produkcji produktów, o których mowa w ust. 1, na liczbie hektarów innej niż liczba hektarów objętych przepisami ust. 3 w ramach limitu liczby hektarów wykorzystywanych do produkcji produktów, o których mowa w ust. 1, w roku 2004 i/lub 2005, przy czym pierwszeństwo należy przyznać rolnikom, którzy produkowali takie produkty już w roku 2004 w ramach limitu liczby hektarów wykorzystywanych w roku 2004.

W przypadku stosowania przepisów art. 71, lata 2004 i 2005 są zastępowane, odpowiednio, rokiem poprzedzającym rok stosowania systemu płatności jednolitych i rokiem ich stosowania.

5. W celu określenia indywidualnych limitów, o których mowa w ust. 3 i 4, Państwo Członkowskie korzysta z indywidualnych danych dotyczących rolnika, gdy są dostępne, lub innych wymaganych dowodów dostarczonych przez rolnika.

6. Liczba hektarów, dla których zezwolenie zostało ustanowione zgodne z przepisami ust. 3 i 4 niniejszego artykułu, nie może w żadnym razie przekroczyć liczby kwalifikujących się hektarów zdefiniowanych w art. 44 ust. 2, zgłoszonych w pierwszym roku stosowania systemu płatności jednolitych.

7. Zezwolenie jest wykorzystywane, na obszarze odnośnego regionu, z odpowiadającym uprawnieniem do płatności.

8. Najpóźniej przed rokiem 2007 Komisja przedłoży sprawozdanie Radzie, wraz z, jeżeli okaże się to niezbędne, odpowiednimi propozycjami dotyczącymi ewentualnych konsekwencji, w kategoriach rozwoju sytuacji na rynku i zmian strukturalnych, wdrożenia przez Państwa Członkowskie niniejszego artykułu.

Artykuł 61

Użytki zielone

W przypadku stosowania przepisów art. 59, Państwo Członkowskie może również, zgodnie z obiektywnymi kryteriami, ustalić, w ramach pułapu regionalnego lub jego części, różne wartości jednostkowe uprawnień przyznawanych rolnikom, o których mowa w art. 59 ust. 1, dla hektarów zajętych pod użytki zielone w dniu przewidzianym na złożenie wniosków o pomoc obszarową za rok 2003 oraz dla wszystkich innych kwalifikujących się hektarów lub alternatywnie dla hektarów wykorzystywanych jako trwałe pastwiska w dniu przewidzianym na złożenie wniosków o pomoc obszarową za rok 2003 oraz dla wszystkich innych kwalifikujących się hektarów.

Artykuł 62

Premie mleczne oraz płatności dodatkowe

W drodze odstępstwa od przepisów art. 47 ust. 2, Państwa Członkowskie może zdecydować, że kwoty wynikające z premii mlecznych i płatności dodatkowych przewidzianych w art. 95 i 96, zostaną włączone, na poziomie krajowym lub regionalnym, częściowo lub w całości, do systemu płatności jednolitych, począwszy od roku 2005. Uprawnienia określone na mocy niniejszego ustępu należy odpowiednio zmodyfikować.

Kwota referencyjna dla takich płatności jest równa kwotom przyznawanym zgodnie z art. 95 i 96, obliczonym na podstawie indywidualnej ilości referencyjnej dla mleka dostępnego w gospodarstwie w dniu 31 marca roku włączenia, częściowego lub w całości, tych płatności do systemu płatności jednolitych.

Artykuły 48–50 mają zastosowanie mutatis mutandis.

Artykuł 63

Warunki dotyczące uprawnień określanych na mocy przepisów niniejszej sekcji

1. W przypadku stosowania przepisów art. 59, uprawnienia określone na mocy przepisów niniejszej sekcji mogą zostać przeniesione lub wykorzystane wyłącznie na obszarze tego samego regionu lub pomiędzy regionami, w których uprawnienia na hektar wynoszą tyle samo.

2. W przypadku stosowania przepisów art. 59, w drodze odstępstwa od przepisów art. 53, każdy rolnik w odnośnym regionie otrzymuje uprawnienia z tytułu odłogowania.

Liczba uprawnień z tytułu odłogowania jest obliczana poprzez pomnożenie kwalifikujących się gruntów rolnika, w rozumieniu art. 54 ust. 2, zadeklarowanych w pierwszym roku stosowania systemu płatności jednolitych, przez wskaźnik odłogowania.

Wskaźnik odłogowania jest obliczany poprzez pomnożenie podstawowego wskaźnika obowiązkowego odłogowania wynoszącego 10 % przez stosunek, w odnośnym regionie, gruntów, dla których przyznano w okresie referencyjnym płatności powierzchniowe z tytułu roślin uprawnych, o których mowa w załączniku VI, i kwalifikujących się gruntów w rozumieniu art. 54 ust. 2 w okresie referencyjnym.

Wartość uprawnień z tytułu odłogowania jest wartością regionalną dla uprawnień do płatności, określonych zgodne z art. 59 ust. 2 lub, w zależności od przypadku, art. 59 ust. 3, pierwszy akapit.

Nie otrzymują uprawnień z tytułu odłogowania rolnicy, którzy zgłaszają mniejszą powierzchnię niż liczba hektarów, w rozumieniu art. 54 ust. 2, które byłyby potrzebne do wyprodukowania liczby ton równej 92 tonom zbóż, w sposób zdefiniowany w załączniku IX, na podstawie plonów określonych według planu regionalizacji obowiązującego w odnośnym regionie w roku poprzedzającym rok stosowania systemu płatności jednolitych, podzielona przez stosunek, o którym mowa w trzecim akapicie ust. 2 niniejszego artykułu.

3. W drodze odstępstwa od przepisów art. 43 ust. 4 i 49 ust. 3, Państwa Członkowskie mogą również zdecydować, najpóźniej do dnia 1 sierpnia 2004 r., działając zgodnie z ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego, że uprawnienia określone na mocy przepisów niniejszej Sekcji podlegają progresywnym modyfikacjom według wcześniej określonych kroków i obiektywnych kryteriów.

W zakresie włączenia do systemu jednolitych płatności dopłat z tytułu buraków cukrowych, trzciny cukrowej i cykorii, Państwa Członkowskie mogą jednak zadecydować, do dnia 30 kwietnia 2006 r., o zastosowaniu odstępstwa przewidzianego w pierwszym akapicie.

4. O ile przepisy przewidziane w niniejszej sekcji nie stanowią inaczej, mają zastosowanie inne przepisy niniejszego tytułu.

Sekcja 2
Częściowe wdrożenie

Artykuł 64

Przepisy ogólne

1. Państwo Członkowskie może zdecydować, najpóźniej do dnia 1 sierpnia 2004 r., o zastosowaniu, na poziomie krajowym lub regionalnym, systemu płatności jednolitych, przewidzianego w rozdziałach 1–4, na warunkach ustanowionych w niniejszej sekcji.

2. Zgodnie z wyborem podjętym przez każde Państwo Członkowskie, Komisja ustala, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, pułap dla każdej z płatności bezpośrednich, o których mowa, odpowiednio, w art. 66, 67, 68, 68a i 69.

Pułap taki jest równy składowej każdego rodzaju płatności bezpośrednich w pułapach krajowych, o których mowa w art. 41, pomnożonej przez wielkości procentowe zmniejszenia zastosowane przez Państwa Członkowskie zgodnie z art. 66, 67, 68, 68a i 69.

Całkowita kwota ustalonych pułapów jest odejmowana od pułapów krajowych, o których mowa w art. 41, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

3. Najpóźniej dwa lata po wdrożeniu systemu płatności jednolitych przez wszystkie Państwa Członkowskie, ale nie później niż do dnia 31 grudnia 2009 r., Komisja przedłoży sprawozdanie Radzie, wraz z, jeżeli okaże się to niezbędne, odpowiednimi propozycjami, dotyczący ewentualnych konsekwencji, w kategoriach rozwoju sytuacji na rynku i zmian strukturalnych, wdrożenia przez Państwa Członkowskie wariantów przewidzianych w sekcji 2 i 3.

Artykuł 65

Określenie uprawnień na mocy niniejszej sekcji

1. Dla uprawnień przydzielanych rolnikom, po zastosowaniu ewentualnego zmniejszenia na mocy art. 41, składowa kwoty referencyjnej, która wynika z każdej z płatności bezpośrednich, o których mowa, odpowiednio, w art. 66, 67, 68, 68a i 69, jest zmniejszana o wielkość procentową, która zostanie ustalona przez Państwa Członkowskie w ramach limitu ustalonego w art. 66, 67, 68, 68a i 69.

2. O ile przepisy przewidziane w niniejszej sekcji nie stanowią inaczej, inne przepisy niniejszego tytułu mają zastosowanie do uprawnień określonych w odniesieniu do pozostałej części kwoty referencyjnej.

Artykuł 66

Płatności z tytułu roślin uprawnych

W przypadku płatności z tytułu roślin uprawnych Państwa Członkowskie mogą:

a) zatrzymać do 25% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających płatnościom powierzchniowym z tytułu roślin uprawnych, o których mowa w załączniku VI, za wyjątkiem płatności z tytułu obowiązkowego odłogowania.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana rolnikom produkującym rośliny uprawne wyszczególnione w załączniku IX oraz, w Państwach Członkowskich, w których kukurydza nie jest uprawą tradycyjną, produkującym kiszonkę z zielonki, na hektar, do poziomu wynoszącego maksymalnie 25% płatności na hektar, o których mowa w załączniku VI, przyznawanych na warunkach przewidzianych w rozdziale 10 tytułu IV;

lub alternatywnie

b) zatrzymać do 40% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających płatności uzupełniającej z tytułu pszenicy durum, o której mowa w załączniku VI.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana rolnikom produkującym pszenice durum wyszczególnioną w załączniku IX, na hektar, do poziomu wynoszącego maksymalnie 40% płatności uzupełniającej z tytułu pszenicy durum na hektar, o której mowa w załączniku VI, przyznanej lub która zostanie przyznana na warunkach przewidzianych w rozdziale 10 tytułu IV.

Artykuł 67

Płatności z tytułu owiec i kóz

Państwa Członkowskie mogą zatrzymać do 50% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających płatnościom z tytułu owiec i kóz wyszczególnionym w załączniku VI.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana rolnikom hodującym owce i kozy, do poziomu wynoszącego maksymalnie 50% płatności z tytułu owiec i kóz wyszczególnionych w załączniku VI, przyznawanych na warunkach przewidzianych w rozdziale 11 tytułu IV.

Artykuł 68

Płatności z tytułu wołowiny i cielęciny

1. W przypadku płatności z tytułu wołowiny i cielęciny, Państwa Członkowskie mogą zatrzymać do 100% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających premii ubojowej, o której mowa w załączniku VI dla cieląt.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana z tytułu uboju cieląt, do poziomu wynoszącego maksymalnie 100% premii z tytułu uboju cieląt, o której mowa w załączniku VI, przyznawanej na warunkach przewidzianych w rozdziale 12 tytułu IV.

2. Państwa Członkowskie mogą również:

a) i) zatrzymać do 100% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających premii z tytułu krowy mamki, o której mowa w załączniku VI.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana z tytułu utrzymywania krów mamek, do poziomu wynoszącego maksymalnie 100% premii z tytułu krowy mamki, o której mowa w załączniku VI, przyznawanej na warunkach przewidzianych w rozdziale 12 tytułu IV;

oraz

ii) zatrzymać do 40% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających premii ubojowej, o której mowa w załączniku VI dla bydła innego niż cielęta.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana z tytułu uboju bydła innego niż cielęta, do poziomu wynoszącego maksymalnie 40% premii ubojowej, o której mowa w załączniku VI dla bydła innego niż cielęta, przyznawanej na warunkach przewidzianych w rozdziale 12 tytułu IV;

lub alternatywnie

b) i) zatrzymać do 100% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających premii ubojowej, o której mowa w załączniku VI dla bydła innego niż cielęta.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana z tytułu uboju bydła innego niż cielęta, do poziomu wynoszącego maksymalnie 100% premii ubojowej, o której mowa w załączniku VI dla bydła innego niż cielęta, przyznawanej na warunkach przewidzianych w rozdziale 12 tytułu IV;

lub alternatywnie

ii) zatrzymać do 75% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających specjalnej premii z tytułu byków, o której mowa w załączniku VI.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników.

Dodatkowa płatność jest przyznawana do poziomu wynoszącego maksymalnie 75% specjalnej premii z tytułu byków, o której mowa w załączniku VI, przyznawanej na warunkach przewidzianych w rozdziale 12 tytułu IV.

Artykuł 68a

Płatności w odniesieniu do chmielu

W przypadku płatności w odniesieniu do chmielu, Państwa Członkowskie mogą zatrzymać do 25% składowej pułapów krajowych, o których mowa w art. 41, odpowiadającej płatnościom obszarowym w odniesieniu do chmielu i pomocy w odniesieniu do tymczasowego odłogowania, o której mowa w załączniku VI.

W przypadku i w granicach pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, corocznie, zainteresowane Państwo Członkowskie wypłaca rolnikom płatność dodatkową i/lub wypłaca producentom grup uznanych płatność, zgodnie z art. 7 ust. 3 rozporządzenia (EWG) nr 1696/71.

Płatność dodatkowa przyznawana jest rolnikom produkującym chmiel od hektara, na maksymalnym poziomie 25% płatności obszarowych, o których mowa w załączniku VI, które mają zostać przyznane na warunkach określonych w tytule IV rozdz. 10d.

Płatność przyznawana uznanym grupom producentów, przyznawana jest w celu finansowania działań, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a) to d) rozporządzenia (EWG) nr 1696/71.

Artykuł 69

Fakultatywne wdrożenie określonych rodzajów gospodarowania i produkcji wysokojakościowej

Państwa Członkowskie mogą zatrzymać do 10% składowej krajowych pułapów, o których mowa w art. 41, odpowiadających każdemu z sektorów, o których mowa w załączniku VI. W przypadku sektora roślin uprawnych, wołowiny i cielęciny oraz owiec i kóz, zatrzymanie takie należy uwzględnić dla potrzeb stosowania maksymalnych wielkości procentowych ustalonych, odpowiednio, w art. 66, 67 i 68.

W takim przypadku oraz w ramach limitu pułapu ustanowionego zgodnie z art. 64 ust. 2, odnośne Państwo Członkowskie dokonuje, w ujęciu rocznym, dodatkowej płatności na rzecz rolników w sektorze lub sektorach, których dotyczy zatrzymanie.

Dodatkowa płatność jest przyznawana z tytułu określonych rodzajów gospodarowania, które mają istotne znaczenie dla ochrony lub poprawy środowiska naturalnego lub dla poprawy jakości i sprzedaży produktów rolnych na warunkach, które zostaną zdefiniowane przez Komisję zgodnie z procedurą o której mowa w art. 144 ust. 2.

Sekcja 3

Wykluczenia fakultatywne

Artykuł 70

Fakultatywne wykluczenie niektórych płatności bezpośrednich

1. Państwo Członkowskie może zadecydować, najpóźniej przed dniem 1 sierpnia 2004 r., o wykluczeniu z systemu płatności jednolitych:

a) jednej lub kilku płatności bezpośrednich przyznawanych w okresie referencyjnym na mocy:

- artykuł 4 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1251/1999,
- artykuł 3 rozporządzenia (WE) nr 2358/71, w tym przypadku stosuje się przepisy art. 64 i 65 mutatis mutandis;

b) wszystkich innych płatności bezpośrednich wyszczególnionych w załączniku VI przyznawanych rolnikom w okresie referencyjnym we francuskich departamentach zamorskich, na Azorach i Maderze, Wyspach Kanaryjskich i wyspach Morza Egejskiego.

2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 6 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, państwa członkowskie przyznają płatności bezpośrednie, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w ramach limitu pułapów ustalonych zgodnie z art. 64 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, na warunkach określonych w tytule IV rozdziały 3, 6 i 7–13 niniejszego rozporządzenia oraz w art. 6 rozporządzenia (EWG) nr 2019/93.

Całkowita kwota ustalonych pułapów jest odejmowana od pułapów krajowych, o których mowa w art. 41, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

SEKCJA 4

Fakultatywny okres przejściowy

Artykuł 71

Fakultatywny okres przejściowy

1. W przypadku gdy szczególne warunki rolnicze to uzasadniają, Państwo Członkowskie może zadecydować, najpóźniej do dnia 1 sierpnia 2004 r., o zastosowaniu systemu płatności jednolitych po upływie okresu przejściowego, który kończy się albo dnia 31 grudnia 2005 r. albo dnia 31 grudnia 2006 r.

W przypadku gdy dane Państwo Członkowskie zadecyduje o zastosowaniu systemu płatności jednolitych przed końcem okresu przejściowego, podejmuje ono odpowiednią decyzję najpóźniej do dnia 1 sierpnia roku kalendarzowego poprzedzającego rok kalendarzowy, w odniesieniu do którego będzie miał zastosowanie system płatności jednolitych.

Co się tyczy chmielu, okres przejściowy, o którym mowa w akapicie pierwszym upływa z dniem 31 grudnia 2005 r. Okres przejściowy, o którym mowa w akapicie pierwszym nie ma zastosowania w odniesieniu do bawełny, oliwy z oliwek i oliwek konsumpcyjnych oraz tytoniu.

2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 70 ust. 2, w okresie przejściowym dane państwo członkowskie stosuje płatności bezpośrednie, o których mowa w załączniku VI, na warunkach określonych w tytule IV rozdziały 3, 6 i 7–13 w ramach limitu pułapów budżetowych odpowiadających składowej tych płatności bezpośrednich w pułapie krajowym, o którym mowa w art. 41, ustalonym zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

W przypadku płatności z tytułu suszu paszowego, Państwa Członkowskie przyznają pomoc na warunkach, które zostaną zdefiniowane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, w ramach powyżej wspomnianych limitów budżetowych.

3. System płatności bezpośrednich obowiązuje od dnia 1 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym wygaśnięcia okresu przejściowego.

W takim przypadku dane Państwo Członkowskie podejmuje decyzje, o których mowa w art. 58 ust. 1, 63 ust. 3, 64 ust. 1 i 70 przed dniem 1 sierpnia 2005 r. lub alternatywnie 2006 r., stosownie do terminu zadecydowanego na mocy ust. 1 niniejszego artykułu.

4. Komisja, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, podejmie niezbędne środki w przypadku gdy stosowanie takiego okresu przejściowego powoduje poważne zniekształcenie konkurencji na rynku wspólnotowym oraz w celu zapewnienia wywiązywania się przez Wspólnotę z zobowiązań międzynarodowych.

ROZDZIAŁ 6
WDRAŻANIE W NOWYCH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH

Artykuł 71a

1. O ile niniejszy rozdział nie stanowi inaczej, przepisy niniejszego tytułu stosuje się do nowych Państw Członkowskich.

Artykułów 33, 34, 37, 38, 39, 40 ust. 1, 2, 3 i 5, art. 41, 42, 43, 47–50, 53 i 58–63 nie stosuje się.

2. Każde nowe Państwo Członkowskie stosujące system jednolitej płatności powierzchniowej musi podjąć decyzje określone w art. 64 ust. 1 i art. 71 ust. 1 do 1 sierpnia roku poprzedzającego rok, w ciągu którego zastosuje ono system jednolitej płatności powierzchniowej po raz pierwszy.

3. Nowe Państwo Członkowskie stosujące system jednolitych płatności obszarowych może postanowić, że oprócz warunków kwalifikacji określonych w art. 44 ust. 2, „kwalifikujący się hektar" oznacza wszelki obszar rolny w obrębie gospodarstwa utrzymywany w dobrej kulturze rolnej na dzień 30 czerwca 2003 r. bez względu na to, czy wówczas jest na nim prowadzona produkcja.

Każde nowe Państwo Członkowskie stosujące system jednolitych płatności obszarowych może również zadecydować, że minimalnym rozmiarem kwalifikującego się obszaru przypadającego na gospodarstwo, dla którego ustala się uprawnienia do płatności i dla którego przyznawane są płatności, jest minimalny rozmiar kwalifikującego się obszaru gospodarstwa, który został ustalony zgodnie z art. 143b ust. 5 akapit drugi.

Artykuł 71b

Wniosek o wsparcie

1. Rolnicy składają wnioski o pomoc w ramach systemu jednolitej płatności powierzchniowej do dnia, który zostanie wyznaczony przez nowe Państwa Członkowskie, nie później jednak niż do 15 maja.

2. Z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności, w rozumieniu art. 40 ust. 4, uprawnienia nie są przyznawane rolnikom, jeżeli nie złożą oni wniosku z tytułu mechanizmu jednolitych płatności przed 15 maja pierwszego roku stosowania mechanizmu płatności jednolitych.

3. Kwoty odpowiadające takim nieprzyznanym uprawnieniom są ponownie przekazywane do rezerwy krajowej, o której mowa w art. 71d, i udostępniane do ponownego przydziału.

Artykuł 71c

Pułap

Krajowe pułapy dla nowych Państw Członkowskich są wyszczególnione w załączniku VIIIa. Z wyjątkiem suszu paszowego, cukru i cykorii jako ich składników, pułapy są obliczane z uwzględnieniem harmonogramu przyrostów określonego w art. 143a, a zatem nie wymagają obniżenia.

W przypadku Bułgarii i Rumunii harmonogram przyrostów przewidziany na mocy art. 143a ma zastosowanie do cukru i cykorii.

Art. 41 ust. 1a stosuje się odpowiednio.

Artykuł 71d

Rezerwa krajowa

1. Każde nowe Państwo Członkowskie dokonuje liniowej redukcji procentowej swoich pułapów krajowych w celu utworzenia rezerwy krajowej. Redukcja ta jest nie większa niż

3% bez uszczerbku dla art. 71b ust. 3. Może ona jednak przekroczyć wysokość 3%, o ile większa redukcja jest niezbędna do zastosowania ust. 3 niniejszego artykułu.

2. Nowe Państwa Członkowskie wykorzystują rezerwę krajową do przyznania uprawnień do płatności, zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zakłóceń konkurencji, rolnikom znajdującym się w szczególnej sytuacji określanej przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

3. W trakcie pierwszego roku stosowania mechanizmu jednolitych płatności nowe Państwa Członkowskie mogą wykorzystać rezerwę krajową do przyznania uprawnień do płatności, zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zakłóceń konkurencji, rolnikom działającym w specyficznych sektorach i znajdującym się w szczególnej sytuacji w wyniku przejścia na mechanizm jednolitych płatności. Upoważnienia do płatności są przyznawane zgodnie z zasadami określanymi przez Komisję na podstawie procedury, o której mowa w art. 144 ust. 2.

4. W zastosowaniu ust. 2 i 3 nowe Państwa Członkowskie mogą zwiększyć wartość jednostkową upoważnienia w ramach limitu 5000 EUR i/lub liczbę upoważnień przyznawanych rolnikom.

5. Nowe Państwa Członkowskie stosują liniowe zmniejszenie uprawnień, w przypadku gdy ich rezerwa krajowa nie wystarcza do uwzględnienia przypadków, o których mowa w ust. 2 i 3.

6. Z wyjątkiem przypadku przekazania w drodze faktycznego lub przewidywanego dziedziczenia i w przypadku połączeń lub podziałów oraz zastosowania ust. 3, a także w drodze odstępstwa od przepisów art. 46, uprawnienia ustanowione przy wykorzystaniu rezerwy krajowej nie mogą zostać przeniesione przez okres pięciu lat, począwszy od ich przyznania. W przypadku połączeń lub podziałów rolnik lub rolnicy zarządzający nowym gospodarstwem lub nowymi gospodarstwami zatrzymują uprawnienia przyznane pierwotnie przy wykorzystaniu rezerwy krajowej przez okres pozostały z pierwotnego okresu pięcioletniego.

7. Nowe Państwa Członkowskie mogą wykorzystywać rezerwę krajową do celu określenia, zgodnie z obiektywnymi kryteriami i w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz uniknąć zaburzeń rynku i konkurencji, kwot referencyjnych dla rolników w obszarach podlegających restrukturyzacji i/lub objętych programami rozwoju odnoszącymi się do takiej lub innej formy interwencji publicznych, w celu przeciwdziałania porzucaniu gruntów i/lub w celu zrekompensowania specyficznych niekorzystnych warunków dotykających rolników na takich obszarach.

Artykuł 71e

Regionalne przydzielanie pułapu określonego w art. 71c

1. Nowe Państwa Członkowskie stosują mechanizm jednolitych płatności na poziomie regionalnym.

2. Nowe Państwa Członkowskie zdefiniują regiony zgodnie z obiektywnymi kryteriami.

Nowe Państwa Członkowskie posiadające mniej niż trzy miliony kwalifikowalnych hektarów mogą zostać uznane za jeden region.

Nowe Państwa Członkowskie, które zastosowały system jednolitej płatności obszarowej mogą jednak być uznawane za jeden region.

3. Każde nowe Państwo Członkowskie dzieli pułap, o którym mowa w artykule 71c, po każdym zmniejszeniu zgodnie z art. 71 d, między regiony, zgodnie z obiektywnymi kryteriami.

Artykuł 71f

Regionalizacja mechanizmu jednolitych płatności

1. Wszyscy rolnicy, których gospodarstwa znajdują się w danym regionie, otrzymują uprawnienia, których wartość jednostkową oblicza się, dzieląc pułap regionalny ustanowiony na mocy art. 71e przez liczbę kwalifikowalnych hektarów w rozumieniu art. 44 ust. 2, ustalonych na poziomie regionalnym.

2. Liczba upoważnień na rolnika musi być równa liczbie hektarów, które deklaruje zgodnie z art. 44 ust. 2 w odniesieniu do pierwszego roku stosowania mechanizmu jednolitych płatności, z wyjątkiem przypadku działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności w rozumieniu art. 40 ust. 4.

3. O ile nie postanowiono inaczej, uprawnienia do płatności na hektar nie ulegają zmianie.

Artykuł 71g

Użytkowanie gruntów

1. Rolnicy mogą, na zasadzie odstępstwa od art. 51 lit. b) i c) oraz zgodnie z niniejszym artykułem, wykorzystywać również działki zgłoszone zgodnie z art. 44 ust. 3 do produkcji produktów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2200/96 lub w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2201/96, oraz ziemniaków innych niż ziemniaki przeznaczone do produkcji skrobi ziemniaczanej, w odniesieniu do których pomoc jest przyznawana na mocy art. 93 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem upraw określonych w art. 51 lit. a).

2. Nowe Państwa Członkowskie ustalają liczbę hektarów, które mogą być wykorzystane zgodnie z ust. 1 poprzez podział, według obiektywnych kryteriów, średniej liczby hektarów, które były wykorzystywane do produkcji produktów określonych w ust. 1 na poziomie krajowym w trakcie trzyletniego okresu 2000–2002, pomiędzy regiony zdefiniowane na mocy art. 71e ust. 2. Średnia liczba hektarów na poziomie krajowym oraz liczba hektarów na poziomie regionalnym jest ustalana przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 144 ust. 2, na podstawie danych przekazanych przez nowe Państwo Członkowskie.

3. W ramach limitu określonego zgodnie z ust. 2 dla przedmiotowego regionu rolnik jest uprawniony do korzystania z możliwości określonej w ust. 1:

a) w ramach limitu liczby hektarów, które wykorzystał do produkcji produktów określonych w ust. 1 w 2003 r.;

b) w drodze derogacji od art. 71a ust. 1 akapit drugi, w przypadku stosowania, mutatis mutandis, art. 40 i 42 ust. 4, w ramach limitu liczby hektarów ustalanych zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zakłóceń konkurencji.

4. W ramach limitu liczby hektarów, które pozostaną dostępne po zastosowaniu ust. 3, rolnicy są uprawnieni do produkcji produktów określonych w ust. 1 na liczbie hektarów innej niż liczba hektarów, do których zastosowanie ma ust. 3 w ramach limitu liczby hektarów wykorzystywanych do produkcji produktów określonych w ust. 1, w 2004 r.

i/lub 2005 r., przy czym pierwszeństwo należy przyznać rolnikom, którzy produkowali takie produkty już w roku 2004 w ramach limitu liczby hektarów wykorzystywanych w 2004 r.

W przypadku stosowania art. 71 lub art. 143b lata 2004 i 2005 są zastępowane odpowiednio rokiem poprzedzającym rok stosowania mechanizmu jednolitych płatności i rokiem ich stosowania.

5. W celu ustalenia indywidualnych limitów określonych w ust. 3 i 4 nowe Państwa Członkowskie korzystają z indywidualnych danych dotyczących rolnika, gdy są one dostępne, lub innych wymaganych dowodów dostarczonych przez rolnika.

6. Liczba hektarów objętych zezwoleniem zgodne z ust. 3 i 4 nie może w żadnym wypadku przekraczać liczby kwalifikowalnych hektarów określonych w art. 44 ust. 2, zgłoszonych w pierwszym roku stosowania mechanizmu jednolitych płatności.

7. Zezwolenie jest wykorzystywane wraz z odpowiadającym mu uprawnieniem do płatności na obszarze przedmiotowego regionu.

8. Sprawozdanie określone w art. 60 dotyczy również wdrażania w nowych Państwach Członkowskich.

9. W przypadku Bułgarii i Rumunii:

a) trzyletni okres referencyjny, o którym mowa w ust. 2 trwa od 2002 do 2004 r.;

b) za rok, o którym mowa w ust. 3 lit. a) przyjmuje się rok 2004;

c) w ust. 4 akapit pierwszy odniesienie do roku 2004 oraz/lub 2005 zastępuje się odniesieniem do roku 2005 oraz/lub 2006, zaś odniesienia do roku 2004 zastępuje się odniesieniami do roku 2005.

Artykuł 71h

Pastwiska

W ramach pułapu regionalnego lub jego części nowe Państwa Członkowskie mogą również wyznaczyć, zgodnie z obiektywnymi kryteriami, różne wartości jednostkowe uprawnień przyznawanych rolnikom określonym w art. 71f ust. 1, w odniesieniu do hektarów zajętych pod pastwiska 30 czerwca 2003 r. oraz dla wszystkich innych kwalifikowalnych hektarów lub alternatywnie w odniesieniu do hektarów wykorzystywanych jako trwałe pastwiska 30 czerwca 2003 r. oraz w odniesieniu do wszystkich innych kwalifikowalnych hektarów. Jednakże w przypadku Bułgarii i Rumunii odniesienie do 30 czerwca 2003 r. zmienia się na 30 czerwca 2005 r.

Artykuł 71i Premie mleczne oraz płatności dodatkowe Począwszy od 2007 r., kwoty obejmujące premie mleczne i płatności dodatkowe przewidziane w art. 95 i 96, które zostaną przyznane w 2007 r., należy włączyć do mechanizmu jednolitych płatności.

Jednakże nowe Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że kwoty obejmujące premie mleczne i płatności dodatkowe przewidziane w art. 95 i 96 należy włączyć, częściowo lub w całości, do mechanizmu jednolitych płatności, począwszy od 2005 r. W upoważnieniach ustanowionych zgodnie z niniejszym ustępem należy wprowadzić odpowiednie zmiany.

Kwoty wykorzystywane do ustanowienia upoważnień w odniesieniu do tych płatności są równe kwotom przyznawanym zgodnie z art. 95 i 96, obliczanym na podstawie indywidualnych ilości referencyjnych w odniesieniu do mleka dostępnego w gospodarstwie 31 marca roku włączenia tych płatności, w całości lub w części, do mechanizmu jednolitych płatności.

W drodze derogacji od art. 71a ust. 1, art. 48, 49 i 50 stosuje się mutatis mutandis.

Artykuł 71j

Uprawnienia do odłogowania

1. Rolnicy otrzymują część uprawnień do płatności w postaci uprawnień do odłogowania.

2. Liczba uprawnień na rolnika jest ustalana poprzez pomnożenie kwalifikowalnych gruntów rolnika w rozumieniu art. 54 ust. 2 zgłoszonych w pierwszym roku stosowania mechanizmu jednolitych płatności przez mający zastosowanie wskaźnik odłogowania.

Wskaźnik odłogowania jest obliczany przez pomnożenie podstawowego wskaźnika obowiązkowego odłogowania wynoszącego 10% przez stosunek, w przedmiotowym regionie, między regionalną(-ymi) powierzchnią(- ami) podstawową(-ymi) określoną(-ymi) w art. 101 ust. 3 a kwalifikowanymi gruntami w znaczeniu art. 54 ust. 2.

3. Wartość uprawnień do odłogowania jest regionalną wartością w odniesieniu do uprawnień do płatności ustalonych zgodnie z art. 71f ust. 1.

4. Ustępów 1–3 nie stosuje się w stosunku do rolników, którzy zgłaszają liczbę hektarów mniejszą niż liczba hektarów w rozumieniu art. 54 ust. 2, która byłaby niezbędna do produkcji liczby ton równej 92 tonom zbóż określonych w załączniku IX, na podstawie plonu referencyjnego określonego w załączniku XIb mającym zastosowanie do nowych Państw Członkowskich, w których gospodarstwo jest usytuowane, podzielonego przez stosunek określony w ust. 2 akapit drugi.

Artykuł 71k

Warunki dotyczące uprawnień

1. W drodze derogacji od art. 46 ust. 1 uprawnienia ustanowione zgodnie z niniejszym rozdziałem mogą być przeniesione wyłącznie w obrębie tego samego regionu lub między regionami, których uprawnienia na hektar są takie same.

2. Najpóźniej 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok stosowania mechanizmu jednolitych płatności nowe Państwa Członkowskie mogą również zadecydować, stanowiąc zgodnie z ogólną regułą prawa wspólnotowego, że uprawnienia ustanowione zgodnie ulegają stopniowym zmianom według ustalonego wcześniej harmonogramu i obiektywnych kryteriów.

Artykuł 71l

Wdrożenie fakultatywne

1. Sekcje 2, 3 i 4 rozdziału 5 stosuje się w odniesieniu do nowych Państw Członkowskich na podstawie warunków określonych w niniejszym artykule. Jednakże sekcji 4 nie stosuje się w odniesieniu do nowych Państw Członkowskich stosujących mechanizm jednolitych płatności określony w art. 143b.

2. Wszelkie odniesienia do art. 41 w sekcjach 2 i 3 rozdziału 5, w szczególności jeżeli chodzi o pułap(-y) krajowy(-e), należy rozumieć jako odniesienia do art. 71c.

3. Sprawozdanie określone w art. 64 ust. 3 obejmuje warianty ustanowione w niniejszym rozdziale.

Artykuł 71m

Rolnicy nie posiadający kwalifikujących się hektarów

W drodze odstępstwa od art. 36 i art. 44 ust. 2, rolnik, któremu przyznano płatności, o których mowa w art. 47 lub który działał w sektorze, o którym mowa w art. 47 i otrzymuje uprawnienia do płatności zgodnie z art. 71d, dla których nie posiada kwalifikujących się hektarów w rozumieniu art. 44 ust. 2 w pierwszym roku stosowania jednolitego systemu płatności jest upoważniony przez Państwo Członkowskie do odstąpienia od obowiązku podania liczby kwalifikujących się hektarów równoważnej liczbie uprawnień pod warunkiem, że utrzymuje on przynajmniej 50% działalności rolniczej wykonywanej przed przejściem do jednolitego systemu płatności wyrażonej w dużych jednostkach przeliczeniowych (LSU).

W przypadku przeniesienia uprawnień do płatności, cesjonariusz może korzystać ze wspomnianego odstępstwa wyłącznie, jeżeli przedmiotem przeniesienia są wszystkie uprawnienia do płatności podlegające temu odstępstwu.

Do Malty nie ma jednak zastosowania ustęp drugi, a odstępstwo przewidziane w akapicie pierwszym stosuje się bez wymogu utrzymania przez rolnika co najmniej 50% działalności rolniczej wykonywanej przed przejściem do jednolitego systemu płatności i wyrażonej w dużych jednostkach przeliczeniowych.

TYTUŁ IV
INNE SYSTEMY POMOCOWE

ROZDZIAŁ 1
SPECJALNA PREMIA JAKOŚCIOWA Z TYTUŁU PSZENICY DURUM

Artykuł 72

Zakres stosowania

Pomoc jest przyznawana rolnikom produkującym pszenicę durum objęta kodem CN 1001 10 00, na warunkach ustanowionych w niniejszym rozdziale.

Artykuł 73

Kwota i wymogi

1. Pomoc wynosi 40 EUR na hektar.

2. Przyznawanie płatności jest uzależnione od stosowania określonych ilości kwalifikowanych odmian nasion, w danej strefie produkcji, uznanych za odmiany o wysokiej jakości przeznaczone do produkcji semoliny lub makaronów.

(...)

ROZDZIAŁ 2
PREMIA Z TYTUŁU ROŚLIN WYSOKOBIAŁKOWYCH

Artykuł 76

Zakres zastosowania

Pomoc jest przyznawana rolnikom produkującym rośliny wysokobiałkowe na warunkach ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.

Rośliny wysokobiałkowe obejmują:

- groch objęty kodem CN 0713 10,
- bób i bobik objęty kodem CN 0713 50,
- łubin słodki objęty kodem CN ex 1209 29 50.

Artykuł 77

Kwota i wymogi

Pomoc wynosi 55,57 EUR na hektar upraw roślin wysokobiałkowych zebranych po okresie dojrzałości mlecznej.

Jednakże rośliny uprawiane na obszarach, które są w pełni obsiewane oraz które są uprawiane zgodnie z lokalnymi standardami, ale które nie osiągają okresu dojrzałości mlecznej w wyniku nadzwyczajnych warunków pogodowych uznanych przez odnośne Państwo Członkowskie, kwalifikują się do pomocy, pod warunkiem że odnośne obszary nie są wykorzystywane do żadnych innych celów do tego stadium wzrostu.

Artykuł 78

Powierzchnia

1. Niniejszym ustanawia się maksymalną gwarantowaną powierzchnię wynoszącą 1 648 000 ha, dla której może być przyznawana pomoc.

2. W przypadku gdy powierzchnia, dla której wystąpiono z wnioskiem o pomoc, przekroczy maksymalną gwarantowana powierzchnię, powierzchnia przypadająca na rolnika, dla której wystąpiono z wnioskiem o pomoc, jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

Rozdział 3
SPECJALNA PŁATNOŚĆ Z TYTUŁU UPRAWY RYŻU

Artykuł 79

Zakres zastosowania

Pomoc przyznawana jest rolnikom produkującym ryż, objęty kodem CN 1006 10, na warunkach ustanowionych w niniejszym rozdziale.

Artykuł 80

Kwota i wymogi

1. Pomoc jest przyznawana na hektar gruntów ryżem, na których roślina ta jest uprawiana co najmniej do początku stadium kwitnienia w normalnych warunkach wzrostu.

Jednakże rośliny uprawiane na obszarach, które są w pełni obsiewane oraz które są uprawiane zgodnie z lokalnymi standardami, ale które nie osiągają stadium kwitnienia w wyniku nadzwyczajnych warunków pogodowych uznanych przez odnośne Państwo Członkowskie, kwalifikują się do pomocy, pod warunkiem że odnośne obszary nie są wykorzystywane do żadnych innych celów do tego stadium wzrostu.

(...)

Artykuł 82

Przekroczenie powierzchni obszarów

1. W przypadku gdy w danym Państwie Członkowskim powierzchnia obszaru przeznaczona pod uprawę ryżu w danym roku przekroczy powierzchnię obszaru bazowego, wskazanego w art. 81, powierzchnia obszaru przypadająca na rolnika, dla którego wnioskowana jest pomoc, jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku.

2. Gdy Państwo Członkowskie dzieli swój obszar bazowy na podobszary bazowe, zmniejszenie przewidziane w ust. 1 ma zastosowanie wyłącznie do rolników z podobszarów bazowych, w przypadku których limit został przekroczony. Zmniejszenie jest dokonywane gdy w odnośnym Państwie Członkowskim powierzchnie w podobszarach bazowych, które nie osiągnęły swoich limitów, zostały przeniesione do podobszarów bazowych, w których takie limity zostały przekroczone.

(...)

ROZDZIAŁ 5
POMOC Z TYTUŁU ROŚLIN ENERGETYCZNYCH

Artykuł 88

Pomoc

Pomoc wynosząca 45 EUR na hektar na rok jest przeznaczana dla powierzchni obsianych roślinami energetycznymi wykorzystywanymi na warunkach ustanowionych w niniejszym Rozdziale.

Rośliny energetyczne oznaczają rośliny dostarczane zasadniczo na potrzeby produkcji następujących produktów energetycznych:

- produktów uznawanych z paliwa biologiczne wyszczególnione w art. 2 punkt 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/30/WE z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych,
- energii elektrycznej i termalnej produkowanej z biomasy.

Do pomocy przyznawanej z tytułu upraw roślin energetycznych we Wspólnocie w stanie na dzień 1 stycznia 2007 r. nie mają zastosowania art. 143a i 143c.

Artykuł 89

Powierzchnie

1. Niniejszym ustanawia się maksymalną powierzchnię gwarantowaną, wynoszącą 2 000 000 ha, dla której można przyznać pomoc.

2. W przypadku gdy powierzchnia, dla której wnioskowana jest pomoc, przekroczy maksymalną powierzchnię gwarantowaną, powierzchnia przypadająca na rolnika, dla której wnioskowana jest pomoc, jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

Artykuł 90

Warunki kwalifikowalności

Pomoc jest przyznawana wyłącznie w odniesieniu do powierzchni, których produkcja jest przedmiotem umowy między rolnikiem i przemysłem przetwórczym lub przedmiotem umowy pomiędzy rolnikiem a skupującym, za wyjątkiem przypadku przetwórstwa podejmowanego przez samego rolnika w gospodarstwie.

Powierzchnie, które zostały uwzględnione we wniosku z tytułu mechanizmu dla roślin energetycznych, nie mogą być liczone jako powierzchnie odłogowane na potrzeby spełnienia wymogu odłogowania określonego w art. 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1251/1999 oraz w art. 54 ust. 2, art. 63 ust. 2 i art. 107 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Artyku 90a

Pomoc krajowa

Upoważnia się państwa członkowskie do wypłacania pomocy krajowej w wysokości do 50% kosztów związanych z założeniem trwałych upraw na obszarach będących przedmiotem wniosku o przyznanie pomocy z tytułu upraw roślin energetycznych.

Artykuł 91

Przegląd wykazu roślin energetycznych

Produkty mogą być dodawane lub usuwane z wykazu zawartego w art. 88, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

Artykuł 92

Przegląd systemu dla roślin energetycznych

Do dnia 31 grudnia 2006 r. Komisja przedłoży sprawozdanie Radzie dotyczący wdrożenia systemu, wraz z, jeżeli okaże się to niezbędne, odpowiednimi propozycjami uwzględniającymi wdrożenie wspólnotowej inicjatywy dotyczącej paliw biologicznych.

Rozdział 6
POMOC Z TYTUŁU ZIEMNIAKÓW NA SKROBIĘ

Artykuł 93

Pomoc

Ustanawia się pomoc dla rolników produkujących ziemniaki przeznaczone do produkcji skrobi ziemniaczanej. Kwota płatności odnosi się do ilości ziemniaków potrzebnych do wytworzenia jednej tony skrobi.

Wynosi ona:

- 110,54 EUR dla roku gospodarczego 2004/2005 oraz w przypadku zastosowania przepisów art. 71,
- 66,32 EUR, począwszy od roku gospodarczego 2005/2006 włącznie.

Jest ona dostosowywana stosownie do zawartości skrobi w ziemniakach.

Artykuł 94

Warunki

Pomoc jest wypłacana wyłącznie w odniesieniu do ilości ziemniaków będących przedmiotem umowy kontraktacyjnej pomiędzy producentem ziemniaków a wytwórcą skrobi w ramach limitu kwoty przyznanej takiemu przedsiębiorstwu zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1868/94.

Rozdział 7
PREMIA MLECZNA ORAZ PŁATNOŚĆ DODATKOWA

Artykuł 95

Premia mleczna

1. W latach 2004–2007 producenci mleka kwalifikują się do premii mlecznej. Jest ona przyznawana na rok kalendarzowy, na gospodarstwo i na tonę indywidualnej ilości referencyjnej kwalifikującej się do premii, posiadanej przez dane gospodarstwo.

2. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 3 oraz ograniczeń wynikających z zastosowania ust. 4, indywidualne ilości referencyjne dla mleka, posiadane przez gospodarstwo w dniu 31 marca danego roku kalendarzowego, wyrażone w tonach, są mnożone przez:

- 8,15 EUR na tonę dla roku kalendarzowego 2004,
- 16,31 EUR na tonę dla roku kalendarzowego 2005,
- 24,49 EUR na tonę dla lat kalendarzowych 2006 i 2007, oraz w przypadku zastosowania art. 70, dla kolejnych lat kalendarzowych.

W przypadku Polski i Słowenii suma za tonę w odniesieniu do premii mlecznej jest mnożona przez prowizoryczną indywidualną ilość referencyjną otrzymywaną w gospodarstwie w dniu 1 maja 2004 r.

3. Indywidualne ilości referencyjne, które podlegają tymczasowym przeniesieniom zgodnie z art. 5 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3950/92 z dnia 28 grudnia 1992 r. ustana-

wiającego dodatkową opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych lub z art. 16 rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych, obowiązujące w dniu 31 marca danego roku kalendarzowego, są uważane za posiadane przez gospodarstwo cesjonariusza dla tego roku kalendarzowego.

4. Dla potrzeb stosowania ust. 2, w przypadku gdy w dniu 31 marca roku kalendarzowego suma wszystkich indywidualnych ilości referencyjnych w danym Państwie Członkowskim przekracza sumę odpowiadających całkowitych ilości takiego Państwa Członkowskiego określonych w załączniku I do rozporządzenia (EWG) nr 3950/92, dla dwunastomiesięcznego okresu 1999/2000, odnośne Państwo Członkowskie, na podstawie obiektywnych kryteriów, podejmuje niezbędne kroki w celu odpowiedniego zmniejszenia całkowitej kwoty indywidualnych ilości referencyjnych kwalifikujących się do premii na jego terytorium.

Jednakże dla Niemiec i Austrii pułap ustalony na podstawie ilości referencyjnych dla dwunastomiesięcznego okresu 1999/2000, wynosi odpowiednio 27 863 827,288 i 2 750 389,712 ton.

For the Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Slovenia and Slovakia the total quantities referred to in the first subparagraph are set out in table (f) of Annex I of Council Regulation (EC) No 1788/2003.

For the Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Slovenia and Slovakia the total quantities referred the first subparagraph are set out in table (f) of Annex I of Council Regulation (EC) No 1788/2003.

For the Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Slovenia and Slovakia the 12 month period referred the first subparagraph shall be that of 2004/2005.

Dla Bułgarii i Rumunii ilości całkowite, o których mowa w akapicie pierwszym, są określone w tabeli f) załącznika I rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003; weryfikuje się je zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit szósty rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003.

Dla Bułgarii i Rumunii 12-miesięczny okres, o którym mowa w akapicie pierwszym wyznacza się na lata 2006/2007.

Artykuł 96

Płatności dodatkowe

1. W latach 2004–2007 Państwa Członkowskie dokonują płatności dodatkowych, w ujęciu rocznym, na rzecz producentów mających siedzibę na ich terytorium, równych globalnym kwotom przypadającym na rok określonym w ust. 2. Płatności takich należy dokonywać zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie producentów oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji. Ponadto, płatności takich nie dotyczą wahania cen rynkowych.

Premie uzupełniające są przyznawane wyłącznie jako kwota uzupełniająca przypadająca na kwotę premii określoną w art. 95 ust. 2.

(...).

Artykuł 97

Definicje

Dla celów niniejszego rozdziału mają zastosowanie definicje terminu „producent" ustanowione w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1788/2003.

Rozdział 8
SPECJALNA POMOC REGIONALNA Z TYTUŁU ROŚLIN UPRAWNYCH

Artykuł 98

Pomoc

W przypadku zastosowania przepisów art. 70, w Finlandii i Szwecji, na północ od 62 równoleżnika szerokości geograficznej północnej oraz na niektórych przyległych obszarach, na których występują porównywalne warunki klimatyczne, powodujące, że prowadzenie działalności rolniczej jest szczególnie utrudnione, rolnicy produkujący zboża, nasiona oleiste, siemię lniane oraz len i konopie uprawiane na włókno, otrzymują specjalną pomoc w wysokości 24 EUR na tonę, pomnożoną przez plony określone w planie regionalizacji dla odnośnego regionu w ramach pułapu ustalonego przez Komisję zgodnie z art. 64 ust. 2, odpowiadającego składowej takiej pomocy w pułapie, o którym mowa w art. 41.

Gdy całkowita kwota wnioskowanej pomocy przekroczy ustalony pułap, pomoc przypadająca na rolnika jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku.

Rozdział 9
POMOC Z TYTUŁU NASION

Artykuł 99

Pomoc

1. W przypadku zastosowania przepisów art. 70, Państwa Członkowskie przyznają, w ujęciu rocznym, pomoc ustaloną w załączniku XI dla produkcji nasion podstawowych lub nasion kwalifikowanych jednego lub kilku gatunków wyszczególnionych w załączniku XI.

2. W przypadku gdy powierzchnia zatwierdzona do kwalifikacji nasion, dla której wnioskowana jest pomoc z tytułu nasion, jest wykorzystywana również na potrzeby ubiegania się o pomoc w ramach systemu płatności jednolitych, kwota pomocy z tytułu nasion, za wyjątkiem gatunków, o których mowa w załączniku XI punkt 1 i 2, jest zmniejszana, ale do poziomu nie mniejszego niż zero, o kwotę pomocy z tytułu systemu płatności jednolitych, która ma zostać przyznana w danym roku dla odnośnej powierzchni.

3. Kwota wnioskowanej pomocy nie może przekroczyć pułapu ustalonego przez Komisję zgodnie z art. 64 ust. 2, odpowiadającego składnikowi równemu pomocy do nasion w odniesieniu do przedmiotowych gatunków w pułapie krajowym określonym w art. 41. W odniesieniu do nowych Państw Członkowskich pułap ten odpowiada kwotom wymienionym w załączniku XIa.

Gdy łączna kwota wnioskowanej pomocy przekroczy ustalony pułap, pomoc przypadająca na rolnika jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku.

4. Odmiany Cannabis sativa L., dla których wypłacana jest pomoc przewidziana w niniejszym artykule, są określane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

Rozdział 10
PŁATNOŚĆ POWIERZCHNIOWA Z TYTUŁU ROŚLIN UPRAWNYCH

Artykuł 100

Zakres stosowania i definicje

1. W przypadku zastosowania art. 66, Państwa Członkowskie przyznają, na warunkach określonych w niniejszym rozdziale, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, pomoc wy-

braną przez odnośne Państwa Członkowskie zgodnie z tym artykułem, dla rolników produkujących rośliny uprawne.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

- rok gospodarczy biegnie od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca,
- „rośliny uprawne" oznaczają rośliny uprawne wyszczególnione w załączniku IX.

3. Państwa Członkowskie, w których kukurydza nie jest uprawą tradycyjną, mogą zadecydować, że kiszonka z zielonki kwalifikuje się do płatności powierzchniowych z tytułu roślin uprawnych, na takich samych warunkach jak warunki mające zastosowanie do roślin uprawnych.

Artykuł 101

Obszary bazowe

Płatność obszarowa jest ustalana na hektar oraz jest regionalnie różnicowana.

Płatność obszarowa jest przyznawana dla powierzchni, która jest wykorzystywana pod uprawę roślin uprawnych lub która podlega odłogowaniu zgodnie z przepisami art. 107 niniejszego rozporządzenia, oraz która nie przekracza całkowitej liczby hektarów regionalnego obszaru lub obszarów bazowych, ustalonych w załączniku VI rozporządzenia Komisji (WE) nr 2316/1999, uwzględniając stosowanie rozporządzenia (WE) nr 1017/94.

Jednakże regionalną(-e) powierzchnię(-e) bazową(-e) w nowych Państwach Członkowskich ustala Komisja zgodnie z procedurą określoną w art. 144 ust. 2 oraz w ramach limitów krajowych powierzchni bazowych wymienionych w załączniku XIb.

Poprzez pojęcie region, w niniejszym kontekście, należy rozumień Państwo Członkowskie lub region w ramach Państwa Członkowskiego, w zależności od wyboru danego Państwa Członkowskiego. W przypadku stosowani przepisów art. 6 niniejszego rozporządzenia, obszar lub obszary ustalone w załączniku VI rozporządzenia (WE) nr 2316/1999 są zmniejszane o liczbę hektarów odpowiadających uprawnieniom z tytułu odłogowania określonym zgodnie z art. 53 i 63 ust. 2 niniejszego rozporządzenia w danym regionie.

Artykuł 102

Przekroczenie obszarów bazowych i pułapu

1. Jeżeli suma powierzchni, dla których wnioskowana jest płatność z tytułu systemu dla roślin uprawnych, włączając w to grunty odłogowane przewidziane w tym mechanizmie, w przypadku stosowania przepisów art. 71, przekraczają powierzchnię obszaru bazowego, kwalifikująca się powierzchnia na rolnika jest proporcjonalnie zmniejszana dla wszystkich płatności przyznawanych na mocy niniejszego rozdziału w odnośnym regionie, podczas tego samego roku gospodarczego.

2. Suma wnioskowanych płatności nie może być wyższa niż pułap ustanowiony przez Komisję zgodnie z art. 64 ust. 2. Jeżeli całkowita kwota wnioskowanej pomocy przekracza ustalony pułap, pomoc przypadająca na rolnika jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku.

3. W przypadku zastosowania przepisów art. 71, powierzchnie, które nie są uwzględnione we wniosku o płatność na mocy niniejszego rozdziału, ale które są uwzględnione we wniosku o pomoc na mocy rozdziału 12, są również uwzględniane przy obliczaniu powierzchni, dla których płatność jest wnioskowana.

4. Jeżeli Państwo Członkowskie zdecyduje, że kiszonka z zielonki kwalifikuje się do płatności powierzchniowych z tytułu roślin uprawnych, należy zdefiniować odrębny obszar bazowy. Jeżeli powierzchnia obszaru bazowego dla roślin uprawnych lub kiszonki z zielonki nie zostanie osiągnięta w danym roku gospodarczym, wówczas różnica hektarów jest przydzielana dla tego samego roku gospodarczego do odpowiadającego obszaru bazowego.

5. W przypadku gdy Państwo Członkowskie zadecydowało o ustanowieniu jednego lub kilku krajowych obszarów bazowych, może ono podzielić każdy krajowy obszar bazowy na

podobszary bazowe zgonie z obiektywnymi kryteriami, które zostaną zdefiniowane przez takie Państwo Członkowskie.

Dla potrzeb stosowania przepisów niniejszego ustępu, obszary bazowe „Secano" i „Regadio" są uważane za krajowe obszary bazowe.

W przypadku gdy dojdzie do przestrzelenia krajowego obszaru bazowego, odnośne Państwo Członkowskie może, zgodne z obiektywnymi kryteriami, skoncentrować środek działania obowiązujący na mocy ust. 1, całkowicie lub częściowo w podobszarach bazowych, dla których odnotowano przestrzelenie.

Państwa Członkowskie, które zadecydowały o zastosowaniu możliwości przewidzianych w niniejszym ustępie, informują rolników i Komisję do dnia 15 września o swoim wyborze oraz przekazują szczegółowe zasady dotyczące ich stosowania.

Artykuł 103

Plan regionalizacji

Ma zastosowanie plan regionalizacji ustanowiony przez Państwa Członkowskie stosownie do przepisów art. 3 rozporządzenia (WE) nr 1251/1991.

Alternatywnie, w odniesieniu do każdego nowego Państwa Członkowskiego stosującego w 2004 r. system jednolitej płatności powierzchniowej określony w art. 143b oraz zamierzającego stosować art. 66, ustanawia się plan regionalizacyjny zgodnie z obiektywnymi kryteriami, najpóźniej 1 sierpnia ostatniego roku stosowania systemu jednolitej płatności powierzchniowej. W takim przypadku regionalne powierzchnie bazowe w połączeniu z ważonym średnim plonem referencyjnym odpowiadają limitom krajowej powierzchni bazowej i plonu referencyjnego wymienionych w załączniku XIb.

Plan regionalizacji może zostać poddany przeglądowi, zgodnie z obiektywnymi kryteriami, przez odnośne Państwo Członkowskie na wniosek Komisji lub z inicjatywy takiego Państwa Członkowskiego.

Artykuł 104

Kwota podstawowa

1. Płatność powierzchniowa jest obliczana poprzez pomnożenie kwoty podstawowej na tonę przez średni plon zbóż określony w planie regionalizacji dla danego regionu.

2. Obliczenie, o którym mowa w ust. 1, jest przeprowadzane przy zastosowaniu średnich plonów zbóż. Jednakże w przypadku gdy kukurydza jest traktowana oddzielnie, plon „kukurydzy" jest wykorzystywany dla kukurydzy, a plon „zbóż innych niż kukurydza" jest wykorzystywany dla zbóż, nasion oleistych, siemienia lnianego oraz lnu i konopi uprawianych na włókno.

3. Kwota podstawowa dla roślin uprawnych oraz, w przypadku zastosowania przepisów art. 71, dla gruntów odłogowanych zostaje ustalona na poziomie 63 EUR na tonę, począwszy od roku gospodarczego 2005/2006 włącznie.

(...)

Artykuł 107

Odłogowanie

1. W przypadku zastosowania przepisów art. 71, rolnicy ubiegający się o płatność obszarową podlegają obowiązkowi wyłączania części gruntów należących do ich gospodarstwa z produkcji, jak również otrzymują rekompensatę z tytułu takiego obowiązku.

2. Obowiązek odłogowania dotyczący każdego rolnika ubiegającego się o płatności powierzchniowe jest ustalany jako procent jego gruntów przeznaczonych pod uprawę roślin uprawnych i które stanowią przedmiot wniosku o płatność oraz które są odłogowane stosownie do przepisów niniejszego rozdziału.

Podstawowy wskaźnik obowiązkowego odłogowania zostaje ustalony w wysokości 10% na lata gospodarcze 2005/2006 i 2006/2007.

3. Grunty odłogowane mogą być wykorzystywane do:

- produkcji materiałów na potrzeby wytworzenia we Wspólnocie produktów, które nie są bezpośrednio przeznaczone do spożycia przez ludzi lub zwierzęta, pod warunkiem stosowania skutecznych systemów kontroli,
- uprawy roślin strączkowych w gospodarstwie rolnym, dla całości jego produkcji, zgodnie z zobowiązaniami ustanowionymi w rozporządzeniu (EWG) nr 2092/91.

Państwa Członkowskie są uprawnione do wypłacania krajowej pomocy w wysokości do 50% kosztów związanych z założeniem wieloletnich upraw przeznaczonych do produkcji biomasy na odłogowanych gruntach.

4. Ilość produktów ubocznych z przeznaczeniem na pasze lub żywność, które mogą stać się dostępne w wyniku uprawy nasion oleistych na odłogowanych gruntach na mocy przepisów ust. 3, pierwsze tiret, jest uwzględniana na potrzeby stosowania limitu w wysokości 1 miliona ton, o którym mowa w art. 56 ust. 3.

5. W przypadku ustanowienia różnych plonów dla gruntów nawadnianych i gruntów nienawadnianych, ma zastosowanie płatność z tytułu odłogowania dla gruntów nienawadnianych.

6. Rolnicy mogą otrzymać płatność z tytułu odłogowania dla gruntów dobrowolnie odłogowanych ponad wymaganą powierzchnię gruntów.

Państwa Członkowskie zezwalają rolnikom na odłogowanie do co najmniej 10% powierzchni przeznaczonych pod uprawę roślin uprawnych i które stanowią przedmiot wniosku o płatność oraz które są odłogowane stosownie do przepisów niniejszego artykułu. Wyższe wielkości procentowe mogą zostać ustanowione przez Państwo Członkowskie po uwzględnieniu specyficznej sytuacji oraz zapewnieniu zajęcia wystarczającej powierzchni użytków rolnych.

W przypadku zastosowania przepisów art. 66, niniejszy ustęp stosuje się zgodnie ze szczegółowymi zasadami, które zostaną przyjęte przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

7. Rolnicy, którzy składają wniosek o płatność dla powierzchni nie większej niż powierzchnia, która byłaby konieczna do wyprodukowania 92 ton zbóż, na podstawie plonów określonych dla ich regionu, nie są związani obowiązkiem odłogowania. Przepisy ust. 6 stosuje się do takich rolników.

8. Bez uszczerbku dla przepisów art. 108, grunty:

- odłogowane w ramach środków rolno-środowiskowych (art. 22 i 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999), które nie są wykorzystywane ani do celów rolniczych, ani na potrzeby działalności dochodowej innej niż działalność zaakceptowana dla innych odłogowanych gruntów na mocy niniejszego rozporządzenia, lub
- zalesione w ramach zalesiania (art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999), w wyniku złożenia wniosku po dniu 28 czerwca 1995 r., mogą, do limitu przypadającego na gospodarstwo, który może zostać określony przez odnośne Państwo Członkowskie, być zaliczane jako odłogowane na potrzeby spełnienia wymogu odłogowania, o którym mowa w ust. 1.

Limit taki jest określany wyłącznie w zakresie niezbędnym do uniknięcia koncentrowania na niewielkiej liczbie gospodarstw nieproporcjonalnie dużej kwoty dostępnego budżetu odnoszącego się do przedmiotowego systemu.

Jednakże na takich obszarach płatność obszarowa wyszczególniona w art. 104 niniejszego rozporządzenia nie jest przyznawana, a wsparcie przyznawane na mocy przepisów art. 24 ust. 1 lub art. 31 ust. 1, drugie tiret, rozporządzenia (WE) nr 1257/1999 jest ograniczane do kwoty równej maksymalnie płatności powierzchniowej z tytułu odłogowania, o której mowa w art. 104 niniejszego rozporządzenia.

Państwa Członkowskie mogą zadecydować o niestosowaniu systemu przewidzianego w niniejszym ustępie do nowych wnioskodawców w regionie, w którym istnieje ciągłe ryzyko znacznego przestrzelenia regionalnego obszaru bazowego.

9. Powierzchnia gruntów odłogowanych nie może być mniejsza niż 0,1 ha oraz grunty takie nie mogą być węższe niż 10 metrów. Z powodu należycie uzasadnionych przyczyn związanych ze środowiskiem naturalnym, Państwa Członkowskie mogą zaakceptować grunty o szerokości wynoszącej co najmniej 5 metrów i powierzchni 0,05 ha.

Artykuł 108

Kwalifikowalne grunty

Wnioski o płatności nie mogą być składane w odniesieniu do gruntów, które w przewidywanym dniu składania wniosków o pomoc powierzchniową za rok 2003 były wykorzystywane jako trwałe pastwiska, uprawy trwałe lub obszary leśne lub były wykorzystywane do celów nierolniczych.

Jeżeli chodzi o nowe Państwa Członkowskie, wnioski o płatności nie mogą być składane w odniesieniu do gruntów, które w dniu 30 czerwca 2003 r. były wykorzystywane jako trwałe pastwiska, uprawy trwałe lub obszary leśne lub były wykorzystywane do celów nierolniczych. Jednakże w przypadku Bułgarii i Rumuni wnioski o płatności nie mogą być składane w odniesieniu do gruntów, które w dniu 30 czerwca 2005 roku stanowiły trwałe pastwiska, znajdowały się na nich trwałe plantacje albo drzewa lub też były wykorzystywane dla celów pozarolniczych.

Państwa Członkowskie mogą, na warunkach, które zostaną określone zgodnie z procedurą określoną w art. 144 ust. 2, wprowadzić derogację od pierwszego akapitu niniejszego artykułu, pod warunkiem że podejmą działania zapobiegające znaczącemu wzrostowi łącznej powierzchni kwalifikowalnych gruntów rolnych.

Artykuł 109

Obsiewanie i stosowanie

W celu kwalifikowania się do płatności powierzchniowej, rolnik musi, najpóźniej do dnia 31 maja poprzedzającego zbiory dla danej uprawy, wysiać nasiona, oraz, najpóźniej do dnia 15 maja, złożyć wniosek.

(...)

Rozdział 10A

PŁATNOŚĆ SPECYFICZNA W ODNIESIENIU DO BAWEŁNY

Artykuł 110a

Zakres

Pomoc przyznawana jest rolnikom produkującym bawełnę objętą kodem CN 5201 00, na warunkach określonych w niniejszym rozdziale.

Artykuł 110b

Kwalifikowanie się

1. Pomoc przyznawana jest od hektara kwalifikującej się powierzchni bawełny. Aby kwalifikować się, powierzchnia musi być powierzchnią gruntów rolnych, zatwierdzoną przez Państwo Członkowskie do celów produkcji bawełny, obsianą odmianami zatwierdzonymi i utrzymywaną jako taka co najmniej do czasu otwarcia się torebki nasiennej w normalnych warunkach uprawy.

Jednakże jeżeli bawełna nie osiągnęła stadium otwarcia się torebki nasiennej z powodu wystąpienia szczególnych warunków klimatycznych, uznanych za takie warunki przez Państwo Członkowskie, powierzchnie w pełni obsiane bawełną pozostają powierzchniami kwalifikującymi się do pomocy, pod warunkiem że do czasu otwarcia się torebki nasiennej, powierzchnie te nie były wykorzystywane do jakiegokolwiek celu innego niż produkcja bawełny.

2. Państwa Członkowskie zatwierdzają powierzchnie gruntów i odmiany, o których mowa w ust. 1 zgodnie ze szczegółowymi zasadami i warunkami, które przyjęte zostaną zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

(...)

ROZDZIAŁ 10B
POMOC W ODNIESIENIU DO GAJÓW OLIWNYCH

Artykuł 110g

Zakres

Pomoc przyznawana jest rolnikom jako wkład w utrzymywanie gajów oliwnych, które mają istotne znaczenie dla ochrony środowiska lub istotne znaczenie społeczne, w dobrym stanie wegetacyjnym, zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozdziale.

Artykuł 110h

Kwalifikowanie się

Pomoc wypłacana jest z zachowaniem następujących warunków:

a) gaj oliwny jest gajem zarejestrowanym w systemie informacji geograficznej, o którym mowa w art. 20 ust. 2;

b) do pomocy kwalifikują się wyłącznie powierzchnie obsadzone drzewkami oliwnymi posadzonymi przed 1 maja 1998 r., z wyjątkiem Cypru i Malty, w przypadku których przedmiotowym terminem jest 31 grudnia 2001 r., lub zastępującymi takie drzewka, lub powierzchnie objęte programem zatwierdzonym przez Komisję;

c) liczba drzewek oliwnych gaju oliwnego nie różni się od liczby zarejestrowanej z dniem 1 stycznia 2005 r. w systemie informacji geograficznej, o którym mowa w art. 20 ust. 2 o więcej niż 10%;

d) gaj oliwny odpowiada cechom charakterystycznym gaju oliwnego kategorii, w odniesieniu do której, rolnik ubiega się o pomoc;

e) kwota pomocy, o jaką ubiega się rolnik wynosi co najmniej 50 EUR na jeden wniosek.

(...)

ROZDZIAŁ 10C
POMOC W ODNIESIENIU DO TYTONIU

Artykuł 110j

Zakres stosowania

Co się tyczy lat zbiorów 2006, 2007, 2008 i 2009, pomoc może być przyznawana rolnikom produkującym surowiec tytoniowy objęty kodem CN 2401, na warunkach określonych w niniejszym rozdziale.

Artykuł 110k

Kwalifikowanie się

Pomoc przyznawana jest rolnikom, którzy otrzymywali płatność z tytułu premii tytoniowej zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2075/92 w latach kalendarzowych 2000, 2001 i 2002, rolnikom, którzy uzyskali kwoty na produkcję tytoniu w okresie od 1 stycznia 2002 r. do 31 grudnia 2005 r. Pomoc wypłacana jest z zachowaniem następujących warunków:

a) tytoń musi pochodzić z rejonu produkcji, o którym mowa w załączniku II do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2848/98;

b) wymagania jakościowe określone w rozporządzeniu (WE) nr 2848/98 muszą być spełniane;

c) liście tytoniu muszą zostać dostarczone przez rolnika do siedziby pierwszego przetwórcy w ramach umowy kontraktacji;

d) jest ona przyznawana w taki sposób, aby zapewnić równe traktowane rolników i/lub zgodnie z obiektywnymi kryteriami, takimi jak te dotyczące położenia producentów tytoniu w regionie Celu 1 lub produkcji odmian o określonej jakości.

(...)

Rozdział 10D
POMOC OBSZAROWA W ODNIESIENIU DO CHMIELU

Artykuł 110n

Zakres stosowania

Pomoc przyznawana jest rolnikom produkującym chmiel objęty kodem CN 1210, na warunkach określonych w niniejszym rozdziale.

Artykuł 110o

Kwalifikowanie się

Kwalifikującymi się powierzchniami, są powierzchnie, które:

- położone są w rejonach produkcji chmielu, opublikowanych przez Komisję zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1784/77,
- obsadzone są chmielem, i
- rzeczywiście są przedmiotem zbiorów.

Rozdział 10E
PŁATNOŚĆ Z TYTUŁU CUKRU

Artykuł 110p

Przejściowa płatność z tytułu cukru

1. W przypadku zastosowania art. 71 rolnicy mogą kwalifikować się do płatności przejściowej z tytułu cukru za rok 2006. Zostanie ona przyznana w ramach kwot wyszczególnionych w punkcie K załącznika VII.

2. Bez uszczerbku dla art. 71 ust. 2 kwota płatności przejściowej z tytułu cukru dla każdego rolnika jest ustalana przez Państwa Członkowskie na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów takich jak:

- ilość buraków cukrowych, trzciny cukrowej lub cykorii objęta umowami o dostawy zawartymi zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 1260/2001;

- ilość cukru i syropu inulinowego wyprodukowana zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1260/2001;
- przeciętna liczba hektarów upraw buraków cukrowych, trzciny cukrowej lub cykorii wykorzystywanych do produkcji cukru lub syropu inulinowego i objętych umowami o dostawy zawartymi zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 1260/2001 oraz w odniesieniu do ustalanego przez Państwa Członkowskie przed dniem 30 kwietnia 2006 r. okresu reprezentatywnego, wynoszącego jeden rok gospodarczy lub więcej lat gospodarczych 2004/2005, 2005/2006 i 2006/2007, który może być różny dla każdego produktu.

W przypadkach, gdy okres reprezentatywny obejmuje rok gospodarczy 2006/2007, ten rok gospodarczy zostanie zastąpiony rokiem gospodarczym 2005/2006 w odniesieniu do rolników dotkniętych odstąpieniem od kwoty w roku gospodarczym 2006/2007 przewidzianym w art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 320/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. ustanawiającego tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie.

W przypadku wyboru roku gospodarczego 2006/2007, odesłania do art. 19 rozporządzenia (WE) nr 1260/2001 znajdujące się w pierwszym akapicie zastępuje się odesłaniami do art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 318/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru.

3. Do płatności przejściowych z tytułu cukru nie mają zastosowania art. 143a i 143c.

Rozdział 10F

POMOC WSPÓLNOTOWA DLA PRODUCENTÓW BURAKÓW CUKROWYCH I TRZCINY CUKROWEJ

Artykuł 110q

Zakres zastosowania

1. Pomoc wspólnotowa jest udzielana producentom buraków cukrowych i trzciny cukrowej w państwach członkowskich, które udzieliły pomocy restrukturyzacyjnej przewidzianej w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 320/2006 w odniesieniu do co najmniej 50% kwoty cukru określonej w dniu 20 lutego 2006 r. w załączniku III do rozporządzenia (WE) nr 318/2006.

2. Pomoc jest udzielana na maksymalny okres pięciu kolejnych lat od roku gospodarczego, w którym osiągnięty został próg 50%, o którym mowa w ust. 1, ale nie później niż na rok gospodarczy 2013/2014.

Artykuł 110r

Warunki kwalifikacji

Pomoc jest udzielana w odniesieniu do ilości cukru w ramach kwoty uzyskanego z buraków cukrowych lub trzciny cukrowej dostarczonego w ramach umów zawartych zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 318/2006.

Artykuł 110s

Kwota pomocy

Pomoc udzielana jest od tony białego cukru standardowej jakości.

Kwota pomocy jest równa połowie kwoty uzyskanej w wyniku podzielenia kwoty pułapu dla danego państwa członkowskiego na dany rok, o której mowa w ppkt 2 pkt K załącznika VII, przez całkowitą wysokość kwoty cukru i syropu inulinowego określoną w dniu 20 lutego 2006 r. w załączniku III do rozporządzenia (WE) nr 318/2006.

Artykuły 143a i 143c nie mają zastosowania do pomocy dla producentów buraków cukrowych i trzciny cukrowej.

Rozdział 11
PREMIE Z TYTUŁU OWIEC I KÓZ

Artykuł 111

Zakres zastosowania

W przypadku zastosowania przepisów art. 67, Państwa Członkowskie przyznają, w ujęciu rocznym, premie lub dodatkowe płatności rolnikom, którzy hodują owce i kozy, z zastrzeżeniem warunków przewidzianych w niniejszym rozdziale, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Artykuł 112

Definicje

Dla potrzeb niniejszego rozdziału mają zastosowanie następujące definicje:

a) „maciorka" oznacza samicę z gatunku owiec, która kociła się przynajmniej raz lub która ma ponad jeden rok życia;

b) „koza" oznacza samicę z gatunku kóz, która kociła się przynajmniej raz lub która ma ponad jeden rok życia.

Artykuł 113

Premia z tytułu maciorek i kóz

1. Rolnik utrzymujący maciorki w swoim gospodarstwie może korzystać, po złożeniu wniosku, z premii z tytułu utrzymywania maciorek (premii z tytułu maciorek).

2. Rolnik utrzymujący kozy w swoim gospodarstwie może korzystać, po złożeniu wniosku, z premii z tytułu utrzymywania kóz (premii z tytułu kóz). Premia taka jest przyznawana rolnikom na określonych obszarach, w których produkcja spełnia następujące dwa kryteria:

a) hodowla kóz jest ukierunkowana głównie na produkcję koźliny;

b) techniki hodowli kóz i owiec są podobne co do swojej natury.

Wykaz takich obszarów zostanie ustanowiony zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

3. Premia z tytułu maciorek oraz premia z tytułu kóz jest przyznawana w formie płatności rocznej na każde kwalifikujące się zwierzę na rok kalendarzowy oraz na rolnika w ramach limitów indywidualnych pułapów. Minimalna liczba zwierząt, w odniesieniu do których składany jest wniosek o premię, jest określana przez Państwo Członkowskie.

Liczba minimalna nie powinna być mniejsza niż 10 i większa niż 50.

4. Kwota premii na maciorkę wynosi 21 EUR. Jednakże dla rolników sprzedających mleko owcze lub produkty oparte na leku owczym, premia na maciorkę wynosi 16,8 EUR.

5. Kwota premii na kozę wynosi 16,8 EUR.

Artykuł 114

Premia uzupełniająca

1. Premia uzupełniająca jest wypłacana rolnikom z obszarów, gdzie produkcja owiec i kóz stanowi działalność tradycyjną lub ma znaczący udział w gospodarce wiejskiej. Państwa Członkowskie definiują takie obszary. W każdym razie, premia uzupełniająca jest

przyznawana wyłącznie rolnikowi, którego gospodarstwo, w kategoriach powierzchni wykorzystywanej na cele rolnicze, znajduje się co najmniej w 50% na obszarach o utrudnionych warunkach gospodarowania zdefiniowanych stosownie do rozporządzenia (WE) nr 1257/1999.

2. Premia uzupełniająca jest przyznawana również rolnikowi zajmującemu się okresowym wypasem zwierząt, pod warunkiem, że:

a) co najmniej 90% zwierząt, dla których wnioskowana jest premia jest wypasanych przez co najmniej 90 kolejnych dni na kwalifikujących się obszarach określonych zgodnie z ust. 1; oraz

b) siedziba gospodarstwa znajduje się na należycie zdefiniowanym obszarze geograficznym, który został określony przez Państwo Członkowskie jako obszar tradycyjnego wykonywani okresowego wypasu owiec i/lub kóz oraz pod warunkiem że takie przemieszczenia zwierząt są konieczne ze względu na brak paszy w wystarczającej ilości w czasie okresowego wypasu zwierząt.

3. Kwota premii uzupełniającej jest ustalana na poziomie 7 EUR na maciorkę i na kozę. Premia uzupełniająca jest przyznawana z zastrzeżeniem tych samych warunków co warunki ustanowione odnośnie przyznawania premii z tytułu maciorek i kóz.

Artykuł 115

Przepisy wspólne

1. Premie są wypłacane rolnikom – beneficjentom na podstawie liczby maciorek i/lub kóz utrzymywanych w gospodarstwie przez minimalny okres, który zostanie określony zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2.

2. W momencie, gdy rozporządzenie zawierające nowe przepisy dotyczące identyfikacji i rejestracji owiec i kóz i zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 21/2004 wejdzie w życie, aby kwalifikować się do premii dane zwierzę będzie musiało zostać poddane identyfikacji i rejestracji zgodnej z takimi przepisami.

Artykuł 116

Limity indywidualne

1. W dniu 1 stycznia 2005 r. indywidualny pułap przypadający na rolnika, o którym mowa w art. 113 ust. 3 będzie równy liczbie praw do premii, które rolnik posiadał w dniu 31 grudnia 2004 r. zgodnie z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi.

2. Państwa Członkowskie podejmą środki niezbędne do zapewnienia, aby suma uprawnień do premii na ich terytorium nie przekroczyła krajowych pułapów określonych w ust. 4 oraz aby rezerwy krajowe określone w art. 118 mogły zostać utrzymane.

Z wyjątkiem przypadków stosowania art. 143b, nowe Państwa Członkowskie przyznają indywidualne pułapy dla producentów i tworzą rezerwy krajowe na podstawie ogólnej liczby uprawnień do premii zarezerwowanych dla każdego z nowych Państw Członkowskich zgodnie z art. 4, nie później niż rok po dniu przystąpienia.

Po upłynięciu okresu stosowania systemu jednolitej płatności powierzchniowej zgodnie z art. 143b oraz w przypadku stosowania art. 67 przyznanie producentom indywidualnych pułapów i utworzenie rezerwy krajowej określonej w akapicie drugim następuje nie później niż na koniec pierwszego roku stosowania mechanizmu jednolitych płatności.

3. Prawa do premii, które zostały wycofane na mocy środka podjętego zgodnie z ust. 2 zostaną zniesione.

(...)

Artykuł 117

Przeniesienie praw do premii

1. Gdy rolnik sprzedaje lub w inny sposób przekazuje prawo własności do swojego gospodarstwa, może on przekazać wszystkie swoje prawa do premii osobie, która przejmuje jego gospodarstwo.

2. Rolnik może również przekazać, w całości lub części, swoje prawa do premii innym rolnikom bez przenoszenia praw do swojego gospodarstwa.

W przypadku przeniesienia praw do premii bez przenoszenia praw do gospodarstwa, część przenoszonych praw do premii, nie przekraczająca 15%, jest zwracana, bez rekompensaty, do rezerwy krajowej Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się dane gospodarstwo, w celu ich bezpłatnego rozdysponowania.

Państwa Członkowskie mogą nabyć prawa do premii od rolników, którzy zgodzą się, na zasadzie dobrowolności, zwrócić swoje prawa do premii, w całości lub w części. W takim przypadku kwoty wypłacone rolnikom za zbycie takich praw do premii mogą zostać uregulowane albo ze środków budżetu krajowego albo w sposób przewidziany na mocy art. 119 ust. 2, piąte tiret.

W drodze odstępstwa od przepisów ust. 1 oraz w należycie uzasadnionych okolicznościach, Państwa Członkowskie mogą uregulować, że w przypadku sprzedaży lub innego sposobu przekazania praw do gospodarstwa, przekazanie praw do premii jest dokonywane za pośrednictwem rezerwy krajowej.

3. Państwa Członkowskie mogą podjąć niezbędne środki dla przeciwdziałania przenoszeniu praw do premii z obszarów lub regionów wrażliwych, gdzie produkcja owiec ma szczególne znaczenie dla lokalnej gospodarki.

4. Państwa Członkowskie mogą zezwolić, przed upływem terminu, który określą, na tymczasowe przeniesienie takiej części praw do premii, której rolnik posiadający takie prawa nie zamierza wykorzystać.

Artykuł 118

Rezerwa krajowa

1. Każde Państwo Członkowskie utrzymuje krajową rezerwę praw do premii.

2. Wszystkie prawa do premii wycofane zgodnie z art. 117 ust. 2 lub innymi przepisami wspólnotowymi są dodawane do rezerwy krajowej.

3. Państwa Członkowskie mogą przyznawać prawa do premii rolnikom, w ramach limitów swoich rezerw krajowych. W przypadku przydziału praw do premii, pierwszeństwo należy dawać w szczególności rolnikom rozpoczynającym działalność, młodym rolnikom lub też innym rolnikom traktowanym priorytetowo.

Artykuł 119

Płatności dodatkowe

1. W przypadku zastosowania przepisów art. 71, Państwa Członkowskie dokonują płatności dodatkowych, w ujęciu rocznym, równych globalnym kwotom określonym w ust. 3 niniejszego artykułu.

Państwa Członkowskie mogą zadecydować o uzupełnieniu globalnych kwot określonych w ust. 3 niniejszego artykułu poprzez zmniejszenie kwot płatności, o których mowa w artykule 113. Zmniejszenie, które może zostać zastosowane na poziomie regionalnym, nie może przekroczyć jednego euro.

Płatności takich należy dokonywać, w ujęciu rocznym, zgodnie z obiektywnymi kryteriami obejmującymi, w szczególności, odpowiednie struktury i warunki produkcji, oraz w taki sposób aby zapewnić równe traktowanie producentów oraz aby uniknąć wystąpienia

zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji. Ponadto płatności takich nie dotyczą wahania cen rynkowych. Są one dokonywane na poziomie regionalnym.

2. Płatności mogą obejmować w szczególności następujące:

- płatności na rzecz rolników zaangażowanych w określone rodzaje produkcji, w szczególności związane z jakością, które mają istotne znaczenie dla lokalnej gospodarki lub też ochrony środowiska naturalnego,
- zwiększenie premii, określonej w art. 113. Dodatkowe kwoty mogą podlegać zastosowaniu wymogów dotyczących obsady zwierząt, które zostaną określone przez dane Państwo Członkowskie, po uwzględnieniu warunków lokalnych,
- wsparcie na rzecz restrukturyzacji gospodarstw rolników lub rozwoju organizacji producenckich,
- płatności powierzchniowe na rzecz rolników, przyznawane na hektar powierzchni pastwiskowych, które są dostępne dla rolnika w trakcie danego roku kalendarzowego oraz w odniesieniu do których płatności nie były wnioskowane w tym samym roku w ramach systemu wsparcia dla rolników produkujących niektóre rośliny uprawne, w ramach systemu pomocowego z tytułu suszu paszowego oraz w ramach wspólnotowych mechanizmów pomocowych z tytułu innych upraw trwałych lub ogrodniczych,
- płatności na rzecz rolników, którzy zwrócą swoje prawa na zasadzie dobrowolności, zgodnie z przepisami art. 117 ust. 2,
- wsparcie dla poprawy i racjonalizacji przetwórstwa i sprzedaży mięsa z owiec i kóz.

3. Stosuje się następujące kwoty globalne: (wyrażone w tysiącach EUR)

Belgia	64
Republika Czeska	71
Dania	79
Niemcy	1 793
Estonia	51
Grecja	8 767
Hiszpania	18 827
Francja	7 083
Irlandia	4 875
Włochy	6 920
Cypr	441
Łotwa	19
Litwa	18
Luksemburg	4
Węgry	1 212
Malta	9
Niderlandy	743
Austria	185
Polska	355
Portugalia	2 275
Słowenia	86
Słowacja	323
Finlandia	61

Szwecja	162
Zjednoczone Królestwo	20 162 4.

W nowych Państwach Członkowskich kwoty globalne stosuje się zgodnie z pułapami określonymi w art. 143a.

Artykuł 120

Pułapy

Suma kwot każdej wnioskowanej premii lub płatności dodatkowej nie może przekroczyć limitu pułapu, ustalonego przez Komisje zgodnie z art. 64 ust. 2.

W przypadku gdy łączna kwota wnioskowanej pomocy przekroczy ustalony pułap, pomoc przypadająca na rolnika jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku.

Rozdział 12
PŁATNOŚCI Z TYTUŁU WOŁOWINY I CIELĘCINY

Artykuł 121

Zakres zastosowania

W przypadku zastosowania przepisów art. 68, Państwa Członkowskie przyznają, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozdziale, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, pomoc wybraną przez odnośne Państwo Członkowskie zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

Artykuł 122

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „region" oznacza Państwo Członkowskie lub region w ramach Państwa Członkowskiego, w zależności od wyboru Państwa Członkowskiego;

b) „byk" oznacza niekastrowanego samca z gatunku bydła;

c) „wół" oznacza kastrowanego samca z gatunku bydła;

d) krowa „mamka" oznacza krowę należącą do rasy mięsnej lub krowę będącą krzyżówką z rasą mięsną, oraz należącą do stada przeznaczonego do hodowli cieląt na potrzeby produkcji mięsa;

e) „jałówka" oznacza samicę z gatunku bydła w wieku od ośmiu miesięcy, która się jeszcze nie cieliła.

(...)

Artykuł 125

Premia z tytułu krów mamek

1. Rolnik utrzymujący krowy mamki w swoim gospodarstwie może korzystać, po złożeniu wniosku, z premii za utrzymywanie krów mamek (premia z tytułu krów mamek). Jest ona przyznawana w formie premii rocznej na rok kalendarzowy i na rolnika w ramach limitów indywidualnych pułapów.

2. Premia z tytułu krów mamek jest przyznawana rolnikowi:

a) niedostarczającemu mleka ani produktów mleczarskich ze swojego gospodarstwa przez okres 12 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

Dostarczanie mleka lub produktów mleczarskich bezpośrednio z gospodarstwa do konsumenta nie wpływa jednakże na przyznanie premii;

b) dostarczającemu mleko lub produkty mleczarskie, których łączna indywidualna ilość referencyjna, o której mowa w art. 4 rozporządzenia (EWG) nr 3950/92 nie przekracza 120 000 kilogramów.

Jednakże Państwa Członkowskie mogą zadecydować, na podstawie obiektywnych kryteriów, które ustanowią, o zmianie lub uchyleniu takiego limitu ilościowego, pod warunkiem, że rolnik utrzymuje, przez co najmniej sześć kolejnych miesięcy od dnia złożenia wniosku, liczbę krów mamek równą co najmniej 60% oraz jałówek równą maksymalnie 40% liczby, która stanowiła przedmiot wniosku o premię.

Na potrzeby ustalenia liczby zwierząt kwalifikujących się do otrzymania premii na mocy lit. a) i b) pierwszego akapitu ust. 2 niniejszego artykułu, określa się czy krowy należą do stada mamek czy do stada mlecznego na podstawie indywidualnej ilości referencyjnej beneficjenta, zdefiniowanej w art. 95 ust. 2, oraz przeciętnego udoju mleka.

3. Uprawnienia rolników do premii są ograniczane poprzez zastosowanie indywidualnego pułapu zdefiniowanego w art. 126.

4. Kwota premii na kwalifikujące się zwierzę zostaje ustalona na poziomie 200 EUR.

5. W przypadku zastosowania art. 8 lit. a) punkt i), Państwa Członkowskie mogą przyznać dodatkową krajową premię z tytułu krów mamek, maksymalnie w wysokości 50 EUR na zwierzę, pod warunkiem że nie powoduje to dyskryminacji hodowców bydła w odnośnym Państwie Członkowskim.

W odniesieniu do gospodarstw znajdujących się w regionie zdefiniowanym w art. 3 i 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, pierwsze 24,15 EUR na zwierzę takiej dodatkowej premii jest finansowane z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR).

W odniesieniu do gospodarstw znajdujących się na terytorium Państwa Członkowskiego, jeżeli w odnośnym Państwie Członkowskim pogłowie bydła zawiera duży odsetek krów mamek, które stanowią co najmniej 30% łącznego pogłowia krów, oraz jeżeli co najmniej 30% samców z gatunku bydła poddawanych ubojowi należy do klasy mięsności S i E, Sekcja Gwarancji EFOGR finansuje premię dodatkową w pełnej wysokości.

Przestrzelenie takich wielkości procentowych jest ustalane na podstawie średniej z dwóch lat poprzedzających rok, w którym wspomniana premia jest przyznawana.

6. Dla potrzeb niniejszego artykułu brane są pod uwagę wyłącznie jałówki należące do rasy mięsnej lub będące krzyżówką z rasą mięsną, oraz należące do stada przeznaczonego do hodowli cieląt na potrzeby produkcji mięsa.

(...)

Artykuł 132

Płatność z tytułu ekstensyfikacji

1. W przypadku zastosowania przepisów art. 71, rolnicy otrzymujący premię specjalną i/lub premię z tytułu krów mamek mogą korzystać z płatności z tytułu ekstensyfikacji.

2. Płatność z tytułu ekstensyfikacji wynosi 100 EUR na przyznaną premię specjalną i premię z tytułu krów mamek, pod warunkiem, że w odniesieniu o odnośnego roku kalendarzowego wymogi dotyczące obsady zwierząt w odnośnym gospodarstwie są mniejsze lub równe 1,4 LSU na hektar.

Jednakże Państwa Członkowskie mogą zadecydować o przyznaniu płatności z tytułu ekstensyfikacji w kwocie wynoszącej 40 EUR dla wymogów dotyczących obsady zwierząt wynoszących 1,4 LSU na hektar lub więcej i niższego niż lub równego 1,8 LSU na hektar,

oraz w kwocie 80 EUR dla wymogów dotyczących obsady zwierząt niższych niż 1,4 LSU na hektar.

3. Na potrzeby stosowania ust. 2:

a) w drodze odstępstwa od przepisów art. 131 ust. 2 lit. a), wymogi dotyczące obsady zwierząt gospodarstw są określane poprzez uwzględnienie samców z gatunku bydła, krów i jałówek przebywających w gospodarstwie podczas odnośnego roku kalendarzowego, jak również owiec i/lub kóz, dla których złożono wnioski o premie dla tego samego roku kalendarzowego. Liczbę zwierząt należy przeliczyć na LSU poprzez odwołanie się do tabeli przeliczeniowej, o której mowa w art. 131 ust. 2 lit. a);

b) bez uszczerbku dla przepisów trzeciego tiret art. 131 ust. 2 lit. b), powierzchnie wykorzystywane do produkcji roślin uprawnych zdefiniowanych w załączniku IX nie są uwzględniane jako „powierzchnie pastwiskowe";

c) powierzchnia pastwiskowa brana pod uwagę przy obliczaniu wymogów dotyczących obsady zwierząt musi się składać w co najmniej 50% z pastwisk.

„Pastwisko" jest definiowane przez Państwa Członkowskie. Definicja powinna uwzględniać co najmniej kryterium mówiące, że pastwisko jest użytkiem zielonym, który, zgodnie z lokalnymi praktykami gospodarowania, jest uznawany za przeznaczony do wypasu bydła i/lub owiec.

Jednakże nie wyklucza to mieszanego wykorzystania pastwiska w trakcie tego samego roku (pastwisko, siano, kiszonka z zielonki).

4. Bez uszczerbku dla wymogów dotyczących obsady zwierząt wyszczególnionych w ust. 2 niniejszego artykułu, rolnicy w Państwach Członkowskich, w których ponad 50% produkcji mleka odbywa się na obszarach górskich, w rozumieniu art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999 oraz których gospodarstwa znajdują się na takich obszarach, mogą otrzymywać płatności z tytułu ekstensyfikacji, określone w tym ustępie dla krów mlecznych utrzymywanych w takich gospodarstwach.

5. Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2, Komisja, jeżeli okaże się to konieczne, dostosowuje kwoty określone w ust. 2 niniejszego artykułu, po uwzględnieniu, w szczególności, liczby zwierząt kwalifikujących się do płatności za poprzedni rok kalendarzowy.

Artykuł 133

Płatności dodatkowe

1. W przypadku zastosowania przepisów art. 71, Państwa Członkowskie dokonują płatności dodatkowych, w ujęciu rocznym, na rzecz rolników mających siedzibę na ich terytorium, równych globalnym kwotom określonym w ust. 3 niniejszego artykułu. Płatności takich należy dokonywać zgodnie z obiektywnymi kryteriami obejmującymi, w szczególności, odpowiednie struktury i warunki produkcji, oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie producentów oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji.

Ponadto, płatności takich nie dotyczą wahania cen rynkowych.

2. Płatności dodatkowe mogą być dokonywane w formie płatności pogłównych i/lub płatności powierzchniowych.

3. Stosuje się następujące kwoty globalne: (w milionach EUR)

Belgia	39,4
Republika Czeska	8,776017
Dania	11,8
Niemcy	88,4
Estonia	1,13451
Grecja	3,8

Hiszpania	33,1
Francja	93,4
Irlandia	31,4
Włochy	65,6
Cypr	0,308945
Łotwa	1,33068
Litwa	4,942267
Luksemburg	3,4
Węgry	2,936076
Malta	0,0637
Niderlandy	25,3
Austria	12,0
Polska	27,3
Portugalia	6,2
Słowenia	2,964780
Słowacja	4,500535
Finlandia	6,2
Szwecja	9,2
Zjednoczone Królestwo	63,8

(...)

Artykuł 135

Warunki dotyczące płatności pogłównych

1. Płatności pogłówne dla samców z gatunku bydła mogą być przyznawane na rok kalendarzowy dla liczby zwierząt nie większej niż liczba zwierząt w Państwie Członkowskim, która jest:

- równa pułapowi regionalnemu odnośnego Państwa Członkowskiego, określonemu w art. 123 ust. 8, lub
- równa liczbie samców z gatunku bydła, dla których premie zostały przyznane w 1997 r., lub
- równa przeciętnej liczbie ubojów samców z gatunku bydła w trakcie lat 1997, 1998 i 1999, bazując na statystykach Eurostatu dla tych lat lub innych opublikowanych oficjalnych informacjach statystycznych, zaakceptowanych przez Komisję, dotyczących takich lat, lub
- w odniesieniu do nowych Państw Członkowskich: równa pułapom określonym w art. 123. ust. 8 lub równa średniej liczbie ubojów samców z gatunku bydła w trakcie 2001, 2002 i 2003 r. na podstawie statystyk Eurostatu obejmujących te lata lub innych opublikowanych oficjalnych informacjach statystycznych dotyczących tych lat, zaakceptowanych przez Komisję.

Państwa Członkowskie mogą również przewidzieć ograniczenie liczby samców z gatunku bydła przypadających na gospodarstwo, która zostanie określona przez Państwo Członkowskie na poziomie krajowym lub regionalnym.

Do płatności kwalifikują się wyłącznie samce z gatunku bydła, w wieku od ośmiu miesięcy. jeżeli płatności pogłówne są dokonywane w momencie uboju, Państwa Członkowskie mogą zadecydować o zastąpieniu tego warunku minimalną wagą tuszy wynoszącą co najmniej 180 kilogramów.

2. Płatności pogłówne dla krów mamek i jałówek kwalifikujących się do premii z tytułu krów mamek na mocy art. 125 ust. 4 i art. 129 mogą zostać przyznane wyłącznie jako kwota uzupełniająca przypadająca na jednostkę premii z tytułu krów mamek, określoną w art. 125 ust. 4.

3. Płatności pogłówne dla krów mlecznych mogą zostać przyznane wyłącznie jako kwota na tonę ilości referencyjnej kwalifikującej się do premii, posiadanej przez gospodarstwo, która zostanie określona zgodnie z art. 95 ust. 2.

Art. 134 ust. 2 lit. b) nie stosuje się.

4. Płatności pogłówne dla jałówek innych niż jałówki, o których mowa w ust. 2, mogą być przyznawane na Państwo Członkowskie i rok kalendarzowy dla liczby jałówek, która nie przekracza liczby jałówek równej przeciętnej liczbie ubojów jałówek w trakcie lat 1997, 1998 i 1999, bazując na statystykach Eurostatu dla tych lat lub innych opublikowanych oficjalnych informacjach statystycznych, zaakceptowanych przez Komisję, dotyczących takich lat. W odniesieniu do nowych Państw Członkowskich za lata referencyjne uznaje się 2001, 2002 i 2003 r.

Artykuł 136

Płatności powierzchniowe

1. Płatności powierzchniowe są przyznawane na hektar pastwisk trwałych:

a) które są dostępne dla rolnika w trakcie odnośnego roku kalendarzowego;

b) które nie są wykorzystywane na potrzeby spełnienia określonych wymogów dotyczących obsady zwierząt, o których mowa w art. 134 ust. 3; oraz

c) w odniesieniu do których nie były wnioskowane płatności, dla tego samego roku, w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla rolników produkujących niektóre rośliny uprawne, w ramach systemu pomocowego dla suszu paszowego oraz w ramach wspólnotowych mechanizmów pomocowych dla innych upraw trwałych lub upraw ogrodniczych.

2. Powierzchnia pastwisk trwałych w regionie, dla którego mogą zostać przyznane płatności powierzchniowe, nie może przekroczyć odnośnego regionalnego obszaru bazowego.

Regionalne obszary bazowe są ustanawiane przez Państwa Członkowskie jako średnia liczba hektarów pastwisk trwałych dostępnych na potrzeby hodowli bydła w trakcie roku 1995, 1996 i 1997.W odniesieniu do nowych Państw Członkowskich za lata referencyjne uznaje się 1999, 2000 i 2001 r.

3. Maksymalna płatność obszarowa na hektar, która może zostać przyznana, włączając w to, w zależności od przypadku, płatności powierzchniowe na mocy przepisów art. 96, nie może przekroczyć 350 EUR.

Artykuł 136a

Warunki stosowania w nowych Państwach Członkowskich

W nowych Państwach Członkowskich kwoty globalne określone w art. 133 ust. 3 i maksymalne płatności powierzchniowe na hektar w wysokości 350 EUR określone w art. 136 ust. 3 stosuje się zgodnie z pułapami określonymi w art. 143a.

Artykuł 137

Przekazywanie informacji

Wszelkie zmiany uregulowań krajowych dotyczących przyznawania płatności dodatkowych są przekazywane do Komisji nie później niż po upływie jednego miesiąca od ich przyjęcia.

Artykuł 138

Przepisy wspólne

Aby kwalifikować się do płatności bezpośrednich na mocy niniejszego Rozdziału, zwierzę musi być poddane identyfikacji i rejestracji zgodnej z rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000.

Artykuł 139

Pułapy

Suma kwot każdej płatności bezpośredniej wnioskowanej w oparciu o przepisy niniejszego Rozdziału nie może przekroczyć pułapu, ustalonego przez Komisję zgodnie z art. 64 ust. 2, odpowiadającego składowej każdej z takich płatności bezpośrednich w pułapie, o którym mowa w art. 41. Jednakże w odniesieniu do nowych Państw Członkowskich pułap ustalony przez Komisję zgodnie z art. 64 ust. 2 odpowiada składnikowi równemu każdej przedmiotowej płatności bezpośredniej w pułapie określonym w art. 71c. Gdy łączna kwota wnioskowanej pomocy przekroczy ustalony pułap, pomoc przypadająca na rolnika jest proporcjonalnie zmniejszana w takim roku.

(...)

TITLE IVA
IMPLEMENTATION OF SUPPORT SCHEMES IN THE NEW MEMBER STATES

(...)

Article 143b

Single Area Payment scheme

1. Nowe państwa członkowskie mogą najpóźniej w dniu przystąpienia zadecydować o zastąpieniu płatności bezpośrednich w okresie stosowania, o którym mowa w ust. 9, jednolitą płatnością obszarową obliczaną zgodnie z przepisami ust. 2, z wyjątkiem pomocy z tytułu uprawy roślin energetycznych określonej w tytule IV rozdział 5.

2. The single area payment shall be made once a year. It shall be calculated by dividing the annual financial envelope established according to paragraph 3 by the agricultural area of each new Member State established according to paragraph 4.

3. For any new Member State, the Commission shall establish an annual financial envelope:

- as the sum of the funds that would be available in respect of the calendar year concerned for granting direct payments in the new Member State,
- according to the relevant Community rules and on the basis of the quantitative parameters, such as base areas, premium ceilings and Maximum Guaranteed Quantities (MGQ), specified in the Act of Accession and subsequent Community legislation for each direct payment, and
- skorygowane przy zastosowaniu odpowiedniego wskaźnika procentowego określonego w art. 143a do stopniowego wprowadzenia płatności bezpośrednich, za wyjątkiem kwot dostępnych zgodnie z podpunktem 2 punktu K załącznika VII lub zgodnie z różnicą między tymi kwotami a kwotami faktycznie zastosowanymi, o których mowa w art. 143ba ust. 4.

4. The agricultural area of a new Member State under the single area payment scheme shall be the part of its utilised agricultural area which has been maintained in good agricultural condition at 30 June 2003, whether in production or not at that date, and, where appropriate, adjusted in accordance with the objective criteria to be set by that new Member State after approval by the Commission.

"Utilised agricultural area" shall mean the total area taken up by arable land, permanent grassland, permanent crops and kitchen gardens as established by the Commission (EUROSTAT) for its statistical purposes.

Jednakże dla Bułgarii i Rumunii grunty rolne znajdujące się w systemie jednolitej płatności obszarowej stanowią część użytkowanych gruntów rolnych utrzymywanych w dobrym stanie rolniczym, produkujących bądź nie, w stosownych przypadkach dostosowanych według obiektywnych kryteriów, przedstawionych przez Bułgarię i Rumunię po zatwierdzeniu przez Komisję.

5. Do przyznania pomocy w ramach systemu jednolitych płatności obszarowych kwalifikują się wszystkie działki rolne spełniające kryteria określone w ust. 4 oraz działki rolne obsadzone zagajnikami o krótkiej rotacji (kod CN ex 0602 90 41), które były utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 30 czerwca 2003 r. i do których zastosowanie ma pomoc przyznawana z tytułu upraw roślin energetycznych przewidziana w art. 88. W odniesieniu do Bułgarii i Rumunii kwalifikują się jednak wszystkie działki rolne spełniające kryteria określone w ust. 4 oraz działki rolne obsadzone zagajnikami o krótkiej rotacji (kod CN ex 0602 90 41), do których zastosowanie ma pomoc przyznawana z tytułu upraw roślin energetycznych przewidziana w art. 88.

The minimum size of eligible area per holding for which payments may be requested shall be 0,3 ha. However, any new Member State may decide, on the basis of objective criteria and after approval by the Commission, to set the minimum size at a higher level not exceeding 1 ha.

6. There shall be no obligation to produce or to employ the factors of production. However, farmers may use the land referred to in paragraph 4 for any agricultural purpose. In the case of production of hemp falling within CN code 5302 10 00, Article 5a of Council Regulation (EC) No 1251/1999 and Article 7b of Commission Regulation (EC) No 2316/1999 as well as Article 52 of this Regulation shall apply.

Any land benefiting from payments under the single area payment scheme shall be maintained in good agricultural condition compatible with the protection of the environment.

W okresie od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. stosowanie art. 3, 4, 6, 7 i 9 jest nieobowiązkowe w nowych państwach członkowskich w zakresie, w jakim odnoszą się one do podstawowych wymogów w zakresie zarządzania. W odniesieniu do Bułgarii i Rumunii stosowanie art. 3, 4, 6, 7 i 9 jest nieobowiązkowe do dnia 31 grudnia 2011 r.

7. Where in a given year the single area payments in a new Member State would exceed its annual financial envelope, the national amount per hectare applicable in that new Member State shall be reduced proportionately by application of a reduction coefficient.

8. The Community rules on the integrated system laid down respectively in Council Regulation (EEC) No 3508/92, and in particular Article 2 thereof, and in Chapter 4 of Title II of this Regulation, and in particular Article 18, shall apply to the single area payment scheme to the extent necessary. Accordingly, any new Member State choosing this scheme shall:

- prepare and process farmers' annual aid applications. Such applications shall contain data on applicants and on declared agricultural parcels (identification number and area);
- put in place a land parcel identification system so as to ensure that the parcels for which aid applications have been made can be identified and their area established, that the parcels concern agricultural land and that they are not the subject of another application;

- have in place a computerised database for agricultural holdings, parcels and aid applications;
- check the aid applications pertaining to the year 2004 in accordance with Articles 7 and 8 of Regulation (EEC) No 3508/92 and those pertaining to any year as from 2005 in accordance with Article 23 of this Regulation.

The application of the single area payment scheme shall not in any way affect the obligation of any new Member State with regard to the implementation of Community rules on the identification and registration of animals as provided for by Council Directive 92/102/EEC and Regulation (EC) No 1760/2000 of the European Parliament and of the Council.

9. Z zastrzeżeniem ust. 11, dla każdego z nowych państw członkowskich system jednolitych płatności obszarowych jest dostępny w okresie stosowania do końca 2010 r. W odniesieniu do Bułgarii i Rumunii system jednolitych płatności obszarowych jest dostępny do końca 2011 r. Nowe państwa członkowskie do dnia 1 sierpnia ostatniego roku stosowania zgłaszają Komisji zamiar zakończenia stosowania tego systemu.

10. Before the end of the period of application of the single area payment scheme, the Commission shall assess the state of preparedness of the new Member State concerned to apply fully the direct payments.

In particular, by the end of the period of application of the single area payment scheme, the new Member State shall have taken all necessary steps to set up the integrated system as referred to in Article 18 for running properly the direct payments in the form then applicable.

11. On the basis of its assessment, the Commission shall:

a) note that the new Member State can enter the system of direct payments applied in the Member States of the Community as constituted on 30 April 2004, or

b) decide to extend the application of the single area payment scheme by the new Member State for the period estimated necessary to allow for the necessary management and control procedures to be fully in place and to function properly.

Before the end of the extended application period referred to in point b), paragraph 10 shall apply.

Do zakończenia okresu stosowania systemu jednolitych płatności obszarowych, o którym mowa w ust. 9, zastosowanie ma stawka procentowa określona w art. 143a. W przypadku przedłużenia stosowania systemu jednolitych płatności obszarowych poza 2010 r., zgodnie z decyzją podjętą na mocy lit. b) akapitu pierwszego niniejszego ustępu, stawkę procentową określoną w art. 143a na rok 2010 stosuje się do końca ostatniego roku stosowania systemu jednolitych płatności obszarowych.

Dla Bułgarii i Rumunii, do końca pięcioletniego okresu stosowania systemu jednolitej płatności obszarowej (tj. do 2011 r.), stosuje się stawki procentowe określone w art. 143a. Jeżeli stosowanie systemu jednolitej płatności obszarowej jest przedłużone poza ten termin, zgodnie z decyzją podjętą na mocy lit. b), stawkę procentową określoną w drugim akapicie art. 143a na rok 2011 stosuje się do końca ostatniego roku stosowania systemu jednolitej płatności obszarowej.

12. After the end of the period of application of the single area payment scheme, the direct payments shall be applied according to the relevant Community rules and on the basis of the quantitative parameters, such as base area, premium ceilings and Maximum Guaranteed Quantities (MGQ), specified in the Act of Accession for each direct payment and subsequent Community legislation. The percentage rates set out in Article 143a for the relevant years shall subsequently apply.

13. New Member States shall inform the Commission in detail of the measures taken to implement this Article and in particular the measures taken pursuant to paragraph 7.

Artykuł 143ba

Oddzielna płatność z tytułu cukru

1. W drodze odstępstwa od art. 143b nowe państwa członkowskie stosujące system jednolitych płatności obszarowych mogą, do dnia 30 kwietnia 2006 r., zdecydować o przyznaniu rolnikom kwalifikującym się w ramach systemu jednolitych płatności obszarowych oddzielnej płatności z tytułu cukru za lata 2006–2010. Płatność ta jest przyznawana w odniesieniu do okresu reprezentatywnego, który może być różny dla każdego produktu i obejmować jeden rok gospodarczy lub więcej lat gospodarczych spośród lat gospodarczych 2004/2005, 2005/2006 i 2006/2007 i który został określony przez państwa członkowskie przed dniem 30 kwietnia 2006 r. na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów, takich jak:

- ilość buraków cukrowych, trzciny cukrowej lub cykorii objętych umowami o dostawy zawartymi zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 1260/2001 lub, w odpowiednich przypadkach, art. 6 rozporządzenia (WE) nr 318/2006,
- ilość cukru lub syropu inulinowego wyprodukowanego zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1260/2001 lub, w odpowiednich przypadkach, rozporządzeniem (WE) nr 318/2006,
- przeciętna liczba hektarów upraw buraków cukrowych, trzciny cukrowej lub cykorii wykorzystanych do produkcji cukru lub syropu inulinowego i objętych umowami o dostawy zawartymi zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 1260/2001 lub, w odpowiednich przypadkach, art. 6 rozporządzenia (WE) nr 318/2006.

Jednakże w przypadku gdy okres reprezentatywny obejmuje rok gospodarczy 2006/2007 ten rok gospodarczy zastępuje się rokiem gospodarczym 2005/2006 w odniesieniu do rolników dotkniętych zrzeczeniem się kwoty w roku gospodarczym 2006/2007 przewidzianym w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 320/2006.

W przypadku Bułgarii i Rumunii:

a) datę 30 kwietnia 2006 r., o której mowa w akapicie pierwszym, zastępuje się datą 15 lutego 2007 r.;

b) w odniesieniu do lat 2007–2011 mogą zostać przyznane oddzielne płatności z tytułu cukru;

c) okres reprezentatywny, o którym mowa w akapicie pierwszym, może być różny dla każdego produktu i obejmować jeden rok gospodarczy lub więcej lat gospodarczych spośród lat gospodarczych 2004/2005, 2005/2006, 2006/2007 i 2007/2008;

d) w przypadku gdy okres reprezentatywny obejmuje rok gospodarczy 2007/2008, ten rok gospodarczy zastępuje się rokiem gospodarczym 2006/2007 w odniesieniu do rolników dotkniętych zrzeczeniem się kwoty w roku gospodarczym 2007/2008 przewidzianym w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 320/2006.

2. Oddzielna płatność z tytułu cukru jest przyznawana w ramach pułapów wyszczególnionych w punkcie K załącznika VII.

3. W drodze odstępstwa od ust. 2 każde zainteresowane nowe państwo członkowskie może do dnia 31 marca roku, w odniesieniu do którego przyznano oddzielną płatność z tytułu cukru i na podstawie obiektywnych kryteriów, zadecydować o zastosowaniu do oddzielnych płatności z tytułu cukru niższego pułapu niż określony w pkt K załącznika VII. Gdy suma kwot określonych zgodnie z ust. 1 przekracza pułap, o którym zadecydowało zainteresowane nowe państwo członkowskie, kwota roczna przyznawana rolnikom zostaje proporcjonalnie zmniejszona.

3a. W roku 2007 w odniesieniu do Bułgarii i Rumunii datę 31 marca, o której mowa w ust. 3, zastępuje się datą 15 lutego 2007 r.

4. Środki finansowe udostępniane w celu przyznania oddzielnej płatności z tytułu cukru zgodnie z ust. 1, 2 i 3 nie są ujmowane w corocznej puli środków finansowych, o której mowa w art. 143b ust. 3.

W przypadku zastosowania ust. 3 niniejszego artykułu różnica między pułapem wymienionym w punkcie K załącznika VII a pułapem faktycznie zastosowanym zostaje ujęta w corocznej puli środków finansowych, o której mowa w art. 143b ust. 3.

5. Do oddzielnej płatności z tytułu cukru nie mają zastosowania art. 143a i 143c.

6. W przypadku dziedziczenia faktycznego lub przewidywanego oddzielna płatność z tytułu cukru jest przyznawana rolnikowi, który odziedziczył gospodarstwo, pod warunkiem że kwalifikuje się on w ramach systemu jednolitych płatności obszarowych.

(...)

TYTUŁ V
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 144

Komitet Zarządzający ds. Płatności Bezpośrednich

1. Komisja jest wspierana przez Komitet Zarządzający ds. Płatności Bezpośrednich składający się z przedstawicieli Państw Członkowskich, któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji.

2. Gdy czynione jest odwołanie do niniejszego ustępu, stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE zostaje ustalony na jeden miesiąc.

3. Komitet przyjmuje wewnętrzne przepisy proceduralne.

(...)

Artykuł 154

Przepisy przejściowe dla systemu uproszczonego

W przypadku gdy Państwo Członkowskie stosuje mechanizm uproszczony, o którym mowa w art. 2a rozporządzenia (WE) nr 1259/1999, mają zastosowanie następujące przepisy:

a) rok 2003 jest ostatnim rokiem, w którym uczestnicy mogą wprowadzać nowe wnioski;

b) uczestnicy będą nadal otrzymywać kwotę ustanowioną w ramach systemu uproszczonego do roku 2005;

c) rozdziały 1 i 2 tytułu II niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania do kwot przyznanych w ramach systemu uproszczonego w przypadku uczestniczenia we wspomnianym systemie;

d) rolnicy uczestniczący w mechanizmie uproszczonym nie są uprawnieni do ubiegania się o płatność jednolitą w okresie, w którym uczestniczą w mechanizmie uproszczonym. W przypadku składania wniosku w ramach systemu płatności jednolitych, kwota przyznawana w ramach systemu uproszczonego jest wliczana do kwoty referencyjnej, o której mowa w art. 37 oraz jest obliczana i dostosowywana zgodnie z rozdziałem 2 tytułu III niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 154a

Uzgodnienia przejściowe w odniesieniu do nowych Państw Członkowskich

1. W przypadku gdy środki przejściowe są niezbędne do ułatwienia nowym Państwom Członkowskim przejścia od systemu jednolitej płatności powierzchniowej od mechanizmu

jednolitych płatności i innych mechanizmów pomocy określonych w tytule III i IV, środki te są przyjmowane zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 144 ust. 2.

2. Środki, o których mowa w ust. 1 mogą zostać przyjęte w okresie od 1 maja 2004 r. do 30 czerwca 2009 r. i nie będą miały zastosowania po tej dacie. Jednakże w przypadku Bułgarii i Rumunii okres ten rozpoczyna się 1 stycznia 2007 r. i kończy się 31 grudnia 2011 r. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może przedłużyć te okresy.

Artykuł 155

Inne przepisy przejściowe

Dalsze środki mające na celu ułatwienie przejścia od uregulowań przewidzianych w rozporządzeniach, o których mowa w art. 152 i 153, oraz w rozporządzeniu (WE) nr 1260/2001 oraz w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 404/93 do uregulowań przewidzianych na mocy niniejszego rozporządzenia, w szczególności uregulowań dotyczących stosowania art. 4 i 5 oraz załącznika do rozporządzenia (WE) nr 1259/1999 i art. 6 rozporządzenia (WE) nr 1251/1999, oraz z przepisów dotyczących planów poprawy, o których mowa w rozporządzeniu (EWG) nr 1035/72 na przepisy określone w art. 83–87 niniejszego rozporządzenia, mogą zostać przyjęte zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2 niniejszego rozporządzenia. Rozporządzenia i artykuły, o których mowa w art. 152 i 153, nadal obowiązują dla potrzeb ustanowienia kwot referencyjnych, o których mowa w załączniku VII.

Artykuł 155a

Do dnia 31 grudnia 2009 r., Komisja przedłoży Radzie raport w sprawie wdrożenia niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do bawełny, oliwy z oliwek, oliwek konsumpcyjnych i gajów oliwnych, tytoniu i chmielu, wraz, w razie konieczności, z odpowiednimi wnioskami.

Artykuł 156

Wejście w życie oraz stosowanie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia jego wejścia w życie, z następującymi wyjątkami:

a) przepisy tytułu II, rozdziałów 4 i 5 mają zastosowanie do wniosków o płatności złożonych w odniesieniu do roku kalendarzowego 2005 i kolejnych. Jednakże art. 28 ust. 2 ma zastosowanie do wniosków o płatności złożonych zgodnie z tytułem IV, rozdziałami od 1 do 7, począwszy od dnia 1 stycznia 2004 r.;

b) przepisy tytułu IV, rozdziałów 1, 2, 3, 6 oraz art. 149 mają zastosowanie począwszy od roku gospodarczego 2004/2005;

c) przepisy tytułu IV, rozdziałów 4, 5, 7 oraz art. 150 mają zastosowanie począwszy od dnia 1 stycznia 2004 r.;

d) przepisy tytułu II, rozdziału 1, art. 20, tytułu III, tytułu IV rozdziałów 8, 10, 11, 12 i 13 oraz art. 147 mają zastosowanie począwszy od dnia 1 stycznia 2005 r., za wyjątkiem art. 147 ust. 3 lit. d), który ma zastosowanie począwszy od dnia 1 kwietnia 2003 r.;

e) przepisy tytułu IV, rozdziału 9 maja zastosowanie, począwszy od roku gospodarczego 2005/2006;

f) przepisy art. 151 i 152 mają zastosowanie, począwszy od dnia 1 stycznia 2005 r., za wyjątkiem przepisów art. 152 lit. a), które mają zastosowanie od roku gospodarczego 2005/2006;

g) tytuł IV rozdz. 10a obowiązuje od dnia 1 stycznia 2006 r. w odniesieniu do bawełny zasianej od tego dnia;

h) tytuł IV rozdz. 10b obowiązuje od roku gospodarczego 2005/06.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

(...)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 795/2004 z 21 kwietnia 2004 r.
wprowadzające zasady stosowania jednolitej płatności obszarowej wprowadzonej rozporządzeniem Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne reguły wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników
(Dz. Urz. UE L 141, 30/04/2004, s. 1-17, z późn. zn)
(...)

Rozdział 1
ZAKRES I PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

Niniejsze rozporządzenie ustanawia szczegółowe zasady wdrażania systemu płatności jednolitych określonego w tytule III rozporządzenia (WE) nr 1782/2003

Artykuł 2

Definicje

Do celów tytułu III rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i niniejszego rozporządzenia, mają zastosowanie następujące definicje:

a) "powierzchnia użytków rolnych" oznacza łączną powierzchnię gruntów ornych, pastwisk trwałych i plantacji trwałych

b) "grunty orne" oznacza "grunty orne" w rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 795/2004

c) „uprawy stałe" oznaczają uprawy nierotacyjne inne niż stałe pastwiska, zajmujące grunty przez okres pięciu lat lub dłużej oraz przynoszące powtarzające się plony, łącznie ze szkółkami określonymi w pkt G/05 załącznika I do decyzji Komisji nr 2000/115/WE, oraz zagajnikami o krótkiej rotacji (kod CN ex 0602 90 41) z wyjątkiem upraw wielorocznych i szkółek upraw wielorocznych

d) „uprawy wieloroczne" oznaczają uprawy następujących produktów oraz szkółki takich upraw wielorocznych: Kod CN 0709 10 00 Karczochy 0709 20 00 Szparagi 0709 90 90 Rabarbar 0810 20 Maliny, jeżyny, morwy oraz skrzyżowanie maliny z jeżyną 0810 30 Czarne, białe lub czerwone porzeczki oraz agrest 0810 40 Żurawina, borówka czarna i inne owoce z rodzaju Vaccinium

e) "pastwiska trwałe" oznacza "pastwiska trwałe" w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004

f) "użytki zielone" oznacza grunty orne wykorzystywane do produkcji trawy (wysiewanej lub naturalnej); do celów art. 61 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wyrażenie "użytki zielone" obejmuje pastwiska trwałe

g) "sprzedaż" oznacza sprzedaż lub jakiekolwiek inne ostateczne przeniesienie prawa własności gruntów lub prawa do uprawnień do płatności. Definicja nie obejmuje sprzedaży gruntów w przypadku gdy prawa do gruntów przenoszone są na rzecz władz publicznych i/lub w celu wykorzystania odnośnych gruntów dla dobra publicznego, a przeniesienie dokonywane jest w celach nierolniczych

h) "dzierżawa" oznacza dzierżawę lub podobne rodzaje transakcji tymczasowych

i) "przeniesienie lub sprzedaż, lub dzierżawa uprawnień do płatności wraz z gruntami" oznacza sprzedaż lub dzierżawę uprawnień do płatności wraz z, odpowiednio, sprzedażą lub dzierżawą odpowiedniej liczby kwalifikujących się hektarów gruntów, w rozumieniu art. 44 ust. 2, będących własnością cedenta

W przypadku dzierżawy, uprawnienia do płatności i hektary dzierżawione są przez ten sam okres czasu

Przypadki, w których przenoszone są wszystkie uprawnienia do płatności podlegające specjalnym warunkom, o których mowa w art. 49 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, należy uznawać za przypadki przeniesienia uprawnień do płatności wraz z gruntami

Przypadek przeniesienia uprawnień do płatności bez gruntu, określony w art. 46 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, uznaje się za przypadek sprzedaży uprawnień do płatności bez gruntu

j) "jednostka produkcyjna" oznacza, co najmniej jedną powierzchnię, która w okresie referencyjnym dała prawo do płatności bezpośrednich, w tym powierzchnię pastwiskową w rozumieniu art. 43 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub jedno zwierzę, które w okresie referencyjnym dawałoby prawo do płatności bezpośrednich związane, stosownie do przypadku, z odpowiednim prawem do premii

k) do celów art. 37 ust. 2 i 42 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, "rolnicy rozpoczynający działalność rolniczą" oznacza osobę fizyczną lub prawną, która nie prowadziła jakiejkolwiek działalności rolniczej w swoim własnym imieniu i na własne ryzyko, lub która nie miała kontroli nad osobą prawną prowadzącą działalność rolniczą w okresie pięciu lat poprzedzających rozpoczęcie nowej działalności rolniczej.

W przypadku osoby prawnej, osoby fizycznej, które mają kontrolę nad osobą prawną, nie mogła prowadzić jakiejkolwiek działalności rolniczej w swoim własnym imieniu i na własne ryzyko lub nie mogła mieć kontroli nad osobą prawną prowadzącą działalność rolniczą w okresie pięciu lat poprzedzających rozpoczęcie działalności rolniczej przez osobę prawną.

Artykuł 3

Obliczanie wartości jednostkowej uprawnień do płatności

1. Uprawnienia do płatności obliczane są z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku i zaokrąglane do góry lub w dół, do najbliższego drugiego miejsca po przecinku. Jeżeli obliczenie da wynik, który wypada dokładnie w połowie, otrzymana suma zaokrąglana jest do góry, do najbliższego drugiego miejsca po przecinku.

2. W przypadku gdy rolnik, po zgłoszeniu wszystkich ewentualnych uprawnień do płatności przekazywanych w całości, potrzebuje zgłosić uprawnienie do płatności towarzyszące działce o wielkości ułamka hektara, wówczas to drugie uprawnienie do płatności upoważnia do płatności obliczanej proporcjonalnie do wielkości działki i jest uważane za w pełni wykorzystane do celów art. 45 tego rozporządzenia.

3. W przypadku gdy wielkość działki, do której prawa zostały przeniesione wraz z uprawnieniem zgodnie z art. 46 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wynosi ułamek hektara, rolnik może przenieść część odnośnego uprawnienia wraz z gruntami według wartości obliczonej dla tego ułamka. Pozostała część uprawnienia pozostaje do dyspozycji rolnika, według odpowiednio obliczonej wartości.

Bez uszczerbku dla art. 46 ust. 2 tego rozporządzenia, jeśli rolnik przenosi ułamek uprawnienia bez gruntów, wartość dwóch ułamków obliczana jest proporcjonalnie.

Artykuł 3a

Ustalenie liczby hektarów i zwierząt

Bez uszczerbku dla stosowania załącznika VII do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 liczba hektarów lub zwierząt, dla których przyznano lub powinno się przyznać płatność bezpośrednią w okresie referencyjnym, który należy wziąć pod uwagę w celu ustalenia kwoty referencyjnej określonej w art. 37 ust. 1 tego rozporządzenia, stanowi liczbę hektarów lub zwierząt ustaloną w rozumieniu art. 2 lit. r) oraz s) rozporządzenia (WE) nr 2419/2001 dla

każdej z płatności bezpośrednich, o których mowa w załączniku VI do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Artykuł 3b

Kryteria kwalifikowania

Do celów art. 44 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 za hektary kwalifikujące się do ustanowienia i wykorzystania uprawnień do płatności uważa się:

a) obszary obsadzone zagajnikami o krótkiej rotacji (kod CN ex 0602 90 41), Miscanthus sinensis (kod CN ex 0602 90 51) lub Phalaris arundicea (kod CN ex 1214 90 90) między dniem 30 kwietnia 2004 r. a dniem 10 marca 2005 r.

b) obszary obsadzone zagajnikami o krótkiej rotacji (kod CN ex 0602 90 41), Miscanthus sinensis (kod CN ex 0602 90 51) lub Phalaris arundicea (kod CN ex 1214 90 90) przed dniem 30 kwietnia 2004 r. a następnie wydzierżawione lub kupione między dniem 30 kwietnia 2004 r. a dniem 10 marca 2005 r. w celu stosowania systemu jednolitych płatności.

2. Do celów art. 51 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 grunty ugorowane, które zostały obsadzone uprawami stałymi wykorzystywanymi do celów określonych w art. 55 lit. b) tego rozporządzenia oraz grunty, które zostały obsadzone uprawami stałymi i które są również przedmiotem wniosku dotyczącego pomocy dla upraw energetycznych złożonego na podstawie art. 88 tego rozporządzenia, uważane są za hektary kwalifikujące się do wykorzystania, odpowiednio, uprawnień z tytułu ugorowania oraz uprawnień do płatności.

3. Do celów art. 54 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 grunty ugorowane, które zostały obsadzone uprawami stałymi, i mają być wykorzystane do celów określonych w art. 6 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1251/1999, oraz które korzystały z płatności obszarowej na rok 2003, określonej w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia uważane są za hektary kwalifikujące się do wykorzystania uprawnień z tytułu ugorowania określonych w art. 53 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

4. Bez uszczerbku dla art. 51 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do celów art. 54 ust. 2 tego rozporządzenia, grunty, które zostały obsadzone uprawami wielorocznymi w dniu przewidzianym na składanie wniosków o pomoc obszarową na rok 2003, uważane są za hektary kwalifikujące się do wykorzystania uprawnień z tytułu ugorowania określonych w art. 53 tego rozporządzenia.

5. Bez uszczerbku dla art. 60 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 jeśli Państwo Członkowskie wykorzystuje opcję określoną w art. 59 tego rozporządzenia:

a) do celów art. 63 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, grunty ugorowane, które zostały obsadzone uprawami stałymi, i mają być wykorzystane do celów określonych w art. 6 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1251/1999, oraz które korzystały z płatności obszarowej na rok 2003, określonej w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia, uważane są za hektary kwalifikujące się do ustanowienia uprawnień z tytułu ugorowania

b) do celów art. 63 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, grunty, które zostały obsadzone uprawami stałymi wykorzystywanymi do celów określonych w art. 55 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, uważane są za hektary kwalifikujące się do ustanowienia uprawnień z tytułu ugorowania

c) do celów art. 59 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, grunty, które zostały obsadzone uprawami stałymi, i które są również przedmiotem wniosku dotyczącego pomocy dla upraw energetycznych złożonego na podstawie art. 88 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, uważane są za hektary kwalifikujące się do ustanowienia uprawnień do płatności

d) do celów art. 59 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, grunty, które zostały obsadzone uprawami wielorocznymi, uważane są za hektary kwalifikujące się do ustanowienia uprawnień do płatności.

6. Rolnicy, których dotyczy zastosowanie ust. 2–5 niniejszego artykułu w roku 2005, mogą dokonywać zmian w swoich pojedynczych wnioskach w terminie czterech tygodni od dnia 19 października 2005 r lub z dniem, który maja ustalić zainteresowane Państwa Członkowskie.

Rozdział 2
REZERWA KRAJOWA

Sekcja 1
Utworzenie rezerwy krajowej

Artykuł 4

Zmniejszenia

1. Zmniejszenie przewidziane w art. 42 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 ma zastosowanie do wszystkich kwot referencyjnych po każdym możliwym zmniejszeniu dokonanym na podstawie art. 41 ust. 2 tego rozporządzenia i, stosownie do przypadku, po każdym możliwym zmniejszeniu dokonanym na podstawie art. 65 ust. 1 i art. 70 ust. 2 akapit drugi tego rozporządzenia.

2. W przypadku dokonania zmniejszenia, o którym mowa w art. 42 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wartość jednostkowa wszystkich uprawnień do płatności, które zostały określone z dniem dokonania zmniejszenia liniowego, zmniejszana jest proporcjonalnie.

3. W przypadku gdy kwoty znajdujące się w rezerwie krajowej okazują się być wyższe niż niezbędne do pokrycia przypadków o których mowa w art. 42 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, państwa członkowskie mogą proporcjonalnie zwiększyć wartość jednostkową wszystkich uprawnień do płatności. Łączna kwota wykorzystana na to zwiększenie nie powinna być wyższa niż łączna kwota wynikająca ze zmniejszenia liniowego zastosowanego zgodnie z art. 42 ust. 1 i 7 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 5

Premie mleczne i płatności dodatkowe

1. Wartość procentowa zmniejszenia, określona przez Państwa Członkowskie zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 ma zastosowanie w 2007 r. do kwot wynikających z premii mlecznych i płatności dodatkowych, które mają zostać włączone do systemu płatności jednolitych.

2. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 62 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, polegającej na pełnym włączeniu kwot wynikających z premii mlecznych i płatności dodatkowych do systemu płatności jednolitych, w roku, w którym korzysta z tej możliwości stosuje wartość procentową zmniejszenia, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. W kolejnych latach, zainteresowane Państwo Członkowskie dokonuje zmniejszenia w ramach limitu zwiększenia kwot określonych w art. 95 ust. 2 i 96 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

3. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 62 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) No 1782/2003, polegającej na częściowym włączeniu kwot wynikających z premii mlecznych i płatności dodatkowych do systemu płatności jednolitych, w roku, w którym korzysta ono z tej możliwości, stosuje wartość procentową zmniejszenia, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu do odpowiednich kwot włączonych do systemu płatności jednolitych, uwzględniając zwiększenie kwot określonych w art. 95 ust. 2 i 96 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

SEKCJA 2

Określanie uprawnień do płatności z rezerwy krajowej

Artykuł 6

Określanie uprawnień do płatności

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianych w art. 42 ust. 3 i 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, rolnicy mogą, zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej sekcji i zgodnie z obiektywnymi kryteriami określonymi przez zainteresowane Państwo Członkowskie, otrzymywać uprawnienia do płatności z rezerwy krajowej.

2. W przypadku gdy rolnik nie mający żadnych uprawnień do płatności ubiega się o uprawnienia do płatności z rezerwy krajowej, może on otrzymać liczbę uprawnień do płatności nie większą niż liczba hektarów, które ma (własne lub dzierżawione) w tym czasie.

3. W przypadku gdy rolnik mający uprawnienia do płatności ubiega się o uprawnienia do płatności z rezerwy krajowej, może on otrzymać liczbę uprawnień do płatności nie większą niż liczba hektarów, które ma, ale dla których nie ma żadnych uprawnień do płatności.

Wartość jednostkowa każdego uprawnienia do płatności, które już ma może zostać zwiększona w ramach limitu średniej regionalnej, o której mowa w akapicie czwartym.

Artykuł 42 ust. 8 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 ma zastosowanie do uprawnień do płatności, których wartość jednostkowa zwiększona została o więcej niż 20%, zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu. Artykuł 42 ust. 8 akapit drugi tego rozporządzenia stosuje się jedynie, w zakresie zwiększonej wartości, do uprawnień do płatności, których wartość jednostkowa zwiększona została o więcej niż 20%, zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu.

4. Średnia regionalna określana jest przez Państwa Członkowskie na odpowiednim poziomie terytorialnym, zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształceń konkurencji. Jest ona określana w terminie, który zostanie wyznaczony przez Państwa Członkowskie. Może ona być rewidowana corocznie. Jest ona oparta na wartości uprawnień do płatności przyznanych rolnikom w odnośnym regionie. Nie jest ona różnicowana według poszczególnych sektorów produkcji.

5. Wartość każdego uprawnienia do płatności, otrzymanego zgodnie z ust. 2 lub 3, z wyjątkiem ust. 3 akapit drugi, obliczana jest przez podział kwoty referencyjnej, określonej przez Państwo Członkowskie zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształceń konkurencji, przez liczbę hektarów nie większą niż liczba hektarów, o której mowa w ust. 2.

Artykuł 7

Zastosowanie art. 42 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w przypadku liczby hektarów mniejszej niż liczba odpowiadająca uprawnieniom do płatności.

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 42 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, może ono, w szczególności przyznać, na wniosek, zgodnie z niniejszym artykułem, uprawnienia do płatności rolnikom w odnośnych obszarach, którzy zgłosili liczbę hektarów mniejszą niż liczba odpowiadająca uprawnieniom do płatności, które byłyby lub zostałyby przyznane zgodnie z art. 43 tego rozporządzenia.

W takim przypadku rolnik rezygnuje na rzecz rezerwy krajowej z wszystkich uprawnień, które ma, lub które winny mu zostać przyznane, z wyjątkiem uprawnień z tytułu odłogowania i uprawnień do płatności podlegających specjalnym warunkom, o których mowa w art. 49 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Do celów niniejszego artykułu „uprawnienia do płatności" oznaczają wyłącznie uprawnienia do płatności przyznane przez Państwo Członkowskie w pierwszym roku stosowania systemu płatności jednolitych.

2. Liczba uprawnień do płatności przyznanych z rezerwy krajowej jest równa liczbie hektarów zgłoszonych przez rolnika.

3. Okres pięciu lat, przewidziany w art. 42 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 ma zastosowanie lub, stosownie do przypadku, ma ponownie zastosowanie do wszystkich przyznanych uprawnień do płatności.

4. Wartość jednostkowa uprawnień do płatności przyznanych z rezerwy krajowej obliczana jest przez podzielenie kwoty referencyjnej rolnika przez liczbę hektarów, które zgłasza, pomniejszoną o liczbę hektarów równą liczbie uprawnień z tytułu odłogowania, które ma. Średnia regionalna przewidziana w art. 6 ust. 4 nie ma zastosowania.

5. Ustępy 1, 2, 3 i 4 nie mają zastosowania do rolnika, który zgłasza mniej niż 50% łącznej liczby hektarów w rozumieniu art. 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, które miał (własne lub dzierżawione) w okresie referencyjnym.

6. Do celów ust. 1, 2, 3 i 4, hektary przeniesione w drodze sprzedaży lub dzierżawy i niezastąpione jednakową liczbą hektarów, zostają włączone do liczby hektarów zadeklarowanych przez rolnika.

7. Zainteresowany rolnik zgłasza łączną liczbę hektarów, które ma w czasie składania swojego wniosku.

Sekcja 3
Uzupełnianie rezerwy krajowej

Artykuł 8

Niewykorzystane uprawnienia do płatności

1. Bez uszczerbku dla art. 34 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, niewykorzystane uprawnienia do płatności powracają do rezerwy krajowej z dniem następującym po ostatnim dniu na zmianę wniosku złożonego w ramach systemu płatności jednolitych w roku kalendarzowym, w którym upływa termin, o którym mowa w art. 42 ust. 8 akapit drugi lub art. 45 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Do celów niniejszego artykułu, wyrażenie "niewykorzystane uprawnienie do płatności" oznacza, że nie przyznano żadnej płatności na podstawie tego uprawnienia w trakcie okresu, o którym mowa w akapicie pierwszym. Uprawnienia do płatności stanowiące przedmiot złożonego wniosku i związane z powierzchnią określoną w rozumieniu art. 2 pkt 22 rozporządzenia (WE) nr 795/2004 uznawane są za wykorzystywane.

2. Z chwilą powrotu do rezerwy krajowej, uprawnienia z tytułu odłogowania i uprawnienia do płatności związane z zezwoleniem przewidzianym w art. 60 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 tracą związany z nimi obowiązek lub zezwolenie.

Artykuł 9

Zatrzymanie w odniesieniu do sprzedaży uprawnień do płatności

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 46 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, to Państwo Członkowskie może podjąć decyzję o jego powrocie do rezerwy krajowej:

a) w przypadku sprzedaży uprawnień do płatności bez gruntów, do 30% wartości każdego uprawnienia do płatności lub równowartości wyrażonej liczbą uprawnień do płatności. Jednakże w trakcie okresu trzech pierwszych lat wdrażania systemu płatności jednolitych, wartość procentowa 30% może zostać zastąpiona wartością 50% i/lub

b) w przypadku sprzedaży uprawnień do płatności wraz z gruntami, do 10% wartości każdego uprawnienia do płatności lub równowartości wyrażonej liczbą uprawnień do płatności i/lub

c) w przypadku sprzedaży uprawnień z tytułu odłogowania bez gruntów, do 30% wartości każdego uprawnienia do płatności. Jednakże w trakcie okresu trzech pierwszych lat wdrażania systemu płatności jednolitych, wartość procentowa 30% może zostać zastąpiona wartością 50% i/lub

d) w przypadku sprzedaży uprawnień do płatności wraz z całym gospodarstwem, do 5% wartości każdego uprawnienia do płatności i/lub równowartości wyrażonej liczbą uprawnień do płatności i/lub

e) w przypadku sprzedaży uprawnień do płatności związanych z zezwoleniem, o którym mowa w art. 60 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do 10% wartości każdego uprawnienia do płatności

W przypadku sprzedaży uprawnień do płatności wraz z gruntami lub bez gruntów, rolnikowi rozpoczynającemu działalność rolniczą, i w przypadku rzeczywistego lub przewidywanego powołania do dziedziczenia uprawnień do płatności, nie ma zastosowania jakiekolwiek zatrzymanie.

2. Określając wartości procentowe, o których mowa w ust. 1, Państwo Członkowskie może różnicować daną wartość procentową w którymkolwiek z przypadków, o których mowa w ust. 1 lit. a) do e) zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształceń konkurencji.

Artykuł 10

Klauzula nieoczekiwanego zysku

1. W przypadkach, o których mowa w art. 42 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do rezerwy krajowej wraca:

a) w przypadku sprzedaży, do 90% kwoty referencyjnej, która ma zostać określona zgodnie z art. 37 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 dla zbywającego w odniesieniu do jednostek produkcyjnych i hektarów gospodarstwa lub części gospodarstwa, do których prawa są przenoszone lub przeniesionych praw do premii

b) w przypadku dzierżawy na okres sześciu lat, do 50% kwoty referencyjnej, która ma zostać określona zgodnie z art. 37 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 dla wydzierżawiającego w odniesieniu do jednostek produkcyjnych i hektarów gospodarstwa lub części gospodarstwa, do których prawa są przenoszone lub przeniesionych praw do premii

c) w przypadku dzierżawy na okres dłuższy niż sześciu lat, 5% rocznie, po upływie okresu sześciu lat, ale odpowiednio do nie więcej niż 20% kwoty referencyjnej, która ma zostać określona zgodnie z art. 37 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 dla wydzierżawiającego w odniesieniu do jednostek produkcyjnych i hektarów gospodarstwa lub części gospodarstwa, do których prawa są przenoszone lub przeniesionych praw do premii.

2. Uprawnienia do płatności, które mają zostać określone dla zbywającego lub wydzierżawiającego obliczane są zgodnie z art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 na podstawie pozostałej kwoty referencyjnej i hektary z okresu referencyjnego odpowiadającego tej pozostałej kwocie odniesienia.

3. ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku gdy w terminie jednego roku od daty zbycia lub wydzierżawienia, ale najpóźniej do dnia 15 maja 2004 r., zbywający lub wydzierżawiający nabył lub dzierżawił na okres sześciu lub większej liczby lat inne gospodarstwo lub jego część. W takich przypadkach, zbywający lub wydzierżawiający zatrzymuje liczbę uprawnień do płatności, co najmniej równą liczbie uprawnień do płatności, które rolnik może wykorzystywać w nowym gospodarstwie zgodnie z art. 44 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

4. Ustęp 1 nie ma zastosowania w przypadku, gdy rolnik wykaże, zgodnie z wymogami Państwa Członkowskiego, że cena sprzedaży lub dzierżawy odpowiada wartości odnośnego gospodarstwa, lub w przypadku częściowego przeniesienia praw do części gospodarstwa bez uprawnień do płatności.

5. Bez uszczerbku dla stosowania ust. 4, ustępu 1 nie stosuje się w przypadku, gdy klauzula umowna określona w art. 17 i, gdzie stosowne, w art. 27, została wprowadzona do umowy przed 15 maja 2004 r.

6. Państwa Członkowskie mogą ustalić pułap, powyżej którego ust. 1 znajduje zastosowanie.

SEKCJA 4
Zarządzanie regionalne

Artykuł 11

Rezerwy regionalne

1. Państwa Członkowskie mogą zarządzać rezerwami krajowymi na poziomie regionalnym.

W takim przypadku Państwa Członkowskie mogą przyznać, w całości lub w części, kwoty dostępne na poziomie krajowym zgodnie z art. 4, 5, 8, 9 i 10.

2. Kwoty przyznane dla każdego poziomu regionalnego mogą być uznawane za przeznaczone do przyznawania wyłącznie w odnośnym regionie, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 42 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub, według wyboru Państwa Członkowskiego, lub przypadku zastosowania art. 42 ust. 3 tego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ 3
PRZYZNAWANIE UPRAWNIEŃ DO PŁATNOŚCI

SEKCJA 1
Wstępne przyznawanie uprawnień do płatności

Artykuł 12

Wnioski

1. Począwszy od roku kalendarzowego poprzedzającego pierwszy rok wdrażania systemu płatności jednolitych, Państwa Członkowskie mogą przystąpić do identyfikacji kwalifikujących się rolników, o których mowa w art. 33 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do wstępnego określenia kwot i liczb hektarów, o których mowa, odpowiednio w art. 34 ust. 1 lit. a) i b) tego rozporządzenia, oraz do wstępnej weryfikacji warunków, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.

2. W celu wstępnego określenia uprawnień do płatności, Państwa Członkowskie mogą przesłać formularz wniosku, o którym mowa w art. 34 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w terminie, który zostanie wyznaczony przez Państwa Członkowskie, ale najpóźniej do dnia 15 kwietnia pierwszego roku wdrażania systemu płatności jednolitych, rolnikom, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia lub, stosownie do przypadku, rolnikom zidentyfikowanym zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu. W takim przypadku i w tym samym terminie, rolnicy inni niż ci, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 składają wniosek o określenie swoich uprawnień do płatności.

3. W przypadku gdy Państwo Członkowskie nie korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 2, to Państwo Członkowskie przesyła formularz wniosku, o którym mowa w art. 34

ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w terminie, który zostanie wyznaczony przez to Państwo Członkowskie, ale najpóźniej na jeden miesiąc przez ostatecznym terminem na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych.

4. Ostateczne określenie uprawnień do płatności, które mają zostać przyznane w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych uzależnione jest od złożenia wniosku w ramach systemu płatności jednolitych, zgodnie z art. 34 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Przenoszenie uprawnień do płatności nie jest, w żadnym przypadku, możliwe przed ostatecznym określeniem.

5. Wnioskujący wykazuje zgodnie z wymogami Państwa Członkowskiego, że z dniem złożenia wniosku o uprawnienia do płatności jest rolnikiem w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

6. Państwo Członkowskie może podjąć decyzję o określeniu minimalnej wielkości gospodarstwa, według powierzchni użytków rolnych, dla którego możliwe jest ubieganie się o określenie uprawnień do płatności. Jednakże minimalna wielkość nie może być większa niż 0,3 ha.

Minimalna wielkość nie może być określona do celów określenia uprawnień do płatności podlegających specjalnym warunkom, o których mowa w art. 47 do 50 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

7. Państwo Członkowskie może postanowić, że wniosek o ostateczne określenie uprawnień do płatności, o którym mowa w ust. 4 może zostać złożony w tym samym terminie, co wniosek o płatność w ramach systemu płatności jednolitych.

8. Działek nie należy zgłaszać w celu ustalenia uprawnień do płatności chyba że w celu ustalenia uprawnień do płatności z rezerwy krajowej określonej w art. 6, 7 i 18 – 23a i bez uszczerbku dla ust. 5 i 6 niniejszego artykułu. Zgłoszenie działek, o którym mowa w art. 44 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, stosuje się w celu złożenia wniosku o wypłatę na podstawie uprawnień do płatności w ramach systemu płatności jednolitych.

Sekcja 2

Przyznawanie uprawnień do płatności spoza rezerwy krajowej

Artykuł 13

Powołanie do dziedziczenia i przewidywane powołanie do dziedziczenia

1. W przypadkach, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, rolnik, który otrzymał gospodarstwo lub część gospodarstwa ubiega się, we własnym imieniu o obliczenie uprawnień do płatności dla gospodarstwa lub części gospodarstwa, które otrzymał.

Liczba i wartość uprawnień do płatności określane są na podstawie kwoty referencyjnej i liczby hektarów związanych z odziedziczonymi jednostkami produkcyjnymi.

2. W przypadkach przewidywanego powołania do dziedziczenia, które może zostać odwołane, prawo dostępu do systemu płatności jednolitych przyznawane jest tylko jeden raz spadkobiercy ustanowionemu z dniem wyznaczonym jako ostateczny termin na złożenie wniosku o płatność w ramach systemu płatności jednolitych.

Następstwo na podstawie dzierżawy umownej, powołania do dziedziczenia lub przewidywanego powołania do dziedziczenia, po rolniku, który jest osobą fizyczną i w okresie referencyjnym był dzierżawcą gospodarstwa lub jego części, które dawałoby prawo do uprawnień do płatności, uznawane jest za dziedziczenie tego gospodarstwa.

3. W przypadku gdy rolnik, o którym mowa w ust. 1, ma już prawo do uprawnień do płatności, liczba i wartość jego uprawnień do płatności określane są na podstawie, odpo-

wiednio, sumy kwot referencyjnych i sumy liczby hektarów związanych z jego pierwotnym gospodarstwem i odziedziczonymi jednostkami produkcyjnymi.

4. W przypadku gdy rolnik, o którym mowa w ust. 1, spełnia warunki zastosowania co najmniej jednego z artykułów od 19 do 23 niniejszego rozporządzenia lub zastosowania art. 37 ust. 2, 40, 42 ust. 3 lub 42 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, ten rolnik otrzymuje liczbę uprawnień do płatności nie większą niż największa liczba spośród liczby hektarów, które odziedziczył i liczby hektarów, którą zgłosił w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych, a których wartość jest największą wartością, jaką może uzyskać poprzez odrębne zastosowanie każdego artykułu, dla zastosowania którego spełnia warunki.

5. Do celów art. 33 ust. 1 lit b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i niniejszego rozporządzenia, stosowane są definicje "dziedziczenia", "powołania do dziedziczenia" i "przewidywanego powołania do dziedziczenia", ustanowione przepisami prawa krajowego.

Artykuł 14

Zmiany statusu prawnego lub nazwy

1. Do celów art. 33 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w przypadkach zmian statusu prawnego lub nazwy, rolnik ma dostęp do systemu płatności jednolitych na tych samych warunkach jak rolnik, który pierwotnie zarządzał tym gospodarstwem, i w granicach uprawnień do płatności, które mają zostać przyznane dla pierwotnego gospodarstwa na następujących warunkach:

a) liczba i wartość uprawnień do płatności określane są na podstawie kwoty referencyjnej i liczby hektarów związanych z pierwotnym gospodarstwem

b) w przypadku zmiany statusu prawnego osoby prawnej lub zmiany z osoby fizycznej na osobę prawną lub zmiany z osoby prawnej na osobę fizyczną, rolnik zarządzający nowym gospodarstwem jest rolnikiem, który kontrolował pierwotne gospodarstwo pod względem zarządzania, korzyści i ryzyka finansowego.

2. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w art. 33 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, występują w okresie od 1 stycznia do dnia wyznaczonego jako ostateczny termin na złożenie wniosku w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych, zastosowanie ma ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 15

Łączenia i podziały

1. Do celów art. 33 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, "łączenie" oznacza łączenie się dwóch lub większej liczby odrębnych rolników w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w jednego nowego rolnika w rozumieniu art. 2 lit a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, kontrolowanego pod względem zarządzania, korzyści i ryzyk finansowych przez rolników, którzy pierwotnie zarządzali odnośnymi gospodarstwami lub jednym z nich.

Liczba i wartość uprawnień do płatności określane są na podstawie kwoty referencyjnej i liczby hektarów związanych z pierwotnymi gospodarstwami.

2. Do celów art. 33 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, "podział" znaczy podział jednego rolnika w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 na co najmniej dwóch odrębnych rolników w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z których co najmniej jeden pozostaje rolnikiem kontrolowanym pod względem zarządzania, korzyści i ryzyk finansowych przez, co najmniej jedną osobę prawną lub fizyczną, która pierwotnie zarządzała tym gospodarstwem, lub podział jednego rolnika w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 na, co najmniej jednego odrębnego rolnika w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z których pozostały pozostaje rolnikiem kontrolowanym pod względem zarządzania, korzyści i ryzyk finansowych, przez rolnika, który pierwotnie zarządzał tym gospodarstwem.

Liczba i wartość uprawnień do płatności określane są na podstawie kwoty referencyjnej i liczby hektarów związanych z jednostkami produkcyjnymi pierwotnego gospodarstwa, do których prawa zostały przeniesione.

3. W przypadku gdy okoliczności, o których mowa w art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lub drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, występują w okresie od 1 stycznia do dnia wyznaczonego jako ostateczny termin na złożenie wniosku w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych, ust. 1 lub 2 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio.

Artykuł 16

Okoliczności nadzwyczajne

1. W okolicznościach, o których mowa w art. 40 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w przypadku gdy zobowiązania rolno-środowiskowe, o których mowa w tym artykule wygasają z upływem ostatecznego terminu na złożenie wniosku o płatność w ramach systemu płatności jednolitych w pierwszym roku wdrażania, Państwo Członkowskie określa, w pierwszym roku wdrażania system płatności jednolitych, kwoty referencyjne dla każdego zainteresowanego rolnika, zgodnie z art. 40 ust. 1, 2, 3 lub 5 akapit drugi tego rozporządzenia, pod warunkiem że wykluczone są jakiekolwiek podwójne płatności w ramach tych zobowiązań rolno-środowiskowych.

Kwoty mniejsze niż 10 EUR na uprawnienie do płatności lub mniejsze niż łączna kwota 100 EUR na rolnika nie są uznawane za podwójną płatność.

W przypadku gdy zainteresowane Państwo Członkowskie nie może zmienić kwot, które mają zostać wypłacone w ramach tych zobowiązań rolno-środowiskowych, zainteresowany rolnik może:

a) otrzymać zmniejszoną kwotę referencyjną i ubiegać się, w ramach programu, który ma zostać ustanowiony przez Państwo Członkowskie zgodnie z art. 42 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, po wygaśnięciu swojego zobowiązania rolno-środowiskowego, o dostosowanie wartości jednostkowej swojego uprawnienia do płatności w terminie, który zostanie wyznaczony przez Państwo Członkowskie, ale najpóźniej do dnia wyznaczonego jako ostateczny termin na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych, w następnym roku; lub alternatywnie

b) otrzymać pełną kwotę referencyjną pod warunkiem że zaakceptuje on zmianę kwot, które mają zostać wypłacone z tytułu wypełnienia tych zobowiązań rolno-środowiskowych.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 4 ust. 5 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, rolnik otrzymuje uprawnienia do płatności obliczone przez podzielenie kwoty referencyjnej, określonej przez Państwo Członkowskie zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji, przez liczbę hektarów nie większą niż liczba hektarów, które zgłosił w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych.

3. Artykuł 40 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 stosuje się na podstawie poszczególnych płatności bezpośrednich, określonych w załączniku VI do tego rozporządzenia.

Artykuł 17

Klauzula umowy prywatnej w przypadku sprzedaży

1. W przypadku gdy umowa sprzedaży, zawarta lub zmieniona najpóźniej do dnia wyznaczonego jako ostateczny termin na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych w pierwszym roku wdrażana stanowi, że sprzedawane jest całe gospodarstwo lub część gospodarstwa, w całości lub w części, wraz z uprawnieniami do płatności, które mają zostać określone zgodnie z art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w odniesieniu do hektarów gospodarstwa lub części gospodarstwa, do którego prawa są przenoszone, umowa sprzedaży uznawana jest za akt przeniesienia uprawnień do płatności wraz z gruntami

w rozumieniu art. 46 tego Rozporządzenia, z zachowaniem warunków określonych w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu.

2. Artykuł 42 ust. 9 i 46 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 mają zastosowanie, stosownie do przypadku, do uprawnień do płatności, które mają zostać obliczone na podstawie jednostek produkcyjnych i hektarów, które stanowiły przedmiot odnośnej umowy.

3. Zbywający ubiega się o określenie uprawnień do płatności zgodnie z art. 12, załączając do swojego wniosku kopię umowy sprzedaży i wskazując jednostki produkcyjne i liczbę hektarów, dla których zamierza przenieść uprawnienia do płatności.

Państwo Członkowskie może zezwolić nabywającemu na ubieganie się w imieniu zbywającego i za wyraźną zgodą zbywającego, o określenie uprawnień do płatności zgodnie z art. 12. W takim przypadku Państwo Członkowskie sprawdza, czy zbywający spełnia kryteria kwalifikujące określone w art. 33 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, a w szczególności warunek, o którym mowa w art. 12 ust. 5 niniejszego rozporządzenia.

4. Nabywca ubiega się o płatność w ramach systemu płatności jednolitych zgodnie z art. 12, załączając do swojego wniosku kopię umowy sprzedaży.

5. Państwo Członkowskie może wymagać, aby wnioski nabywającego i zbywającego złożone zostały razem lub, aby drugi wniosek zawierał odniesienie do pierwszego wniosku.

Sekcja 3

Przyznawanie uprawnień do płatności w ramach rezerwy krajowej

Artykuł 18

Przepisy ogólne dla rolników znajdujących się w specyficznych sytuacjach

1. Do celów art. 42 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, "rolnicy znajdujący się w specyficznej sytuacji" oznacza rolników, o których mowa w art. 19 do 23a niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku gdy rolnik znajdujący się w specyficznej sytuacji spełnia warunki zastosowania dwóch lub większej liczby art. 19 do 23a niniejszego rozporządzenia lub art. 37 ust. 2, 40, 42 ust. 3 lub 42 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, otrzymuje on liczbę uprawnień do płatności nie większą niż liczba hektarów, którą zgłosił w pierwszym roku wdrażania system płatności jednolitych, a których wartość jest największą wartością, jaką może uzyskać poprzez odrębne zastosowanie każdego artykułu, dla zastosowania którego spełnia warunki.

3. Artykuł 6 nie ma zastosowania do rolników znajdujących się w specyficznej sytuacji, z wyjątkiem art. 6 ust. 3 akapit trzeci.

4. W przypadku gdy dzierżawa, o której mowa w art. 20 i 22 lub programy, o których mowa w art. 23, wygasły po upływie ostatecznego terminu na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych w pierwszym roku wdrażania, zainteresowany rolnik może ubiegać się o określenie swoich uprawnień do płatności, po wygaśnięciu dzierżawy lub programu, w terminie, który ma zostać wyznaczony przez Państwa Członkowskie, ale najpóźniej do dnia wyznaczonego jako ostateczny termin na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych w następnym roku.

5. W przypadku gdy, zgodnie z przepisami swojego prawa krajowego lub zgodnie z w pełni utrwaloną zwykłą praktyką, definicja dzierżawy długoterminowej obejmuje także dzierżawę na okres pięciu lat, Państwa Członkowskie mogą podjąć decyzję o zastosowaniu art. 20, 21 i 22 w odniesieniu do tej dzierżawy.

Artykuł 19

Rolnicy prowadzący gospodarstwa mleczarskie

Do celów określenia kwoty referencyjnej dla rolnika prowadzącego gospodarstwo mleczarskie, znajdującego się w sytuacji, o której mowa w art. 40 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, który, ze względu na tą sytuację, dzierżawi swoją indywidualną ilość referencyjną lub jej część zgodnie z art. 16 rozporządzenia (WE) nr 1788/2003 w trakcie okresu dwunastu miesięcy, upływającego z dniem 31 marca pierwszego roku wdrażania systemu płatności jednolitych w odniesieniu do premii mlecznych i płatności dodatkowych, ta indywidualna ilość referencyjna uznawana jest za dostępną w gospodarstwie tego rolnika w tym roku kalendarzowym.

Artykuł 20

Przenoszenie praw do dzierżawionych gruntów

1. Rolnik, który w drodze przeniesienia, w przypadku sprzedaży lub wydzierżawienia na okres sześciu lub więcej lat, bezpłatnie lub za cenę symboliczną liczby lat lub drogą rzeczywistego lub przewidywanego powołania do dziedziczenia otrzymał gospodarstwo lub część gospodarstwa, które w trakcie okresu referencyjnego wydzierżawiane było osobie trzeciej przez rolnika, który przeszedł na emeryturę z działalności rolniczej lub zmarł przed dniem wyznaczonym jako termin na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych w pierwszym roku wdrażania, otrzymuje uprawnienia do płatności obliczone przez podzielenie kwoty referencyjnej określonej przez Państwo Członkowskie zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształceń konkurencji przez liczbę hektarów nie większą niż liczba hektarów gospodarstwa lub części gospodarstwa, które otrzymał.

2. Rolnikiem, o którym mowa w ust. 1, jest dowolna osoba, która może otrzymać gospodarstwo lub część gospodarstwa, o którym mowa w ust. 1, drogą rzeczywistego lub przewidywanego powołania do dziedziczenia.

Artykuł 21

Inwestycje

1. Rolnik, który dokonał inwestycji w celu zwiększenia swojej zdolności produkcyjnej lub nabył grunty zgodnie z warunkami określonymi w ust. 2 do 6, najpóźniej do dnia 15 maja 2004 r., otrzymuje uprawnienia do płatności obliczone przez podzielenie kwoty referencyjnej określonej przez Państwo Członkowskie zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształceń konkurencji, przez liczbę hektarów nie większą niż liczba hektarów, którą nabył.

Jednakże w odniesieniu do inwestycji polegających na sadzeniu drzew oliwnych w ramach programów zatwierdzonych przez Komisję, datą określoną w akapicie pierwszym jest 31 grudnia 2006 r.

W przypadku inwestycji w sektorze cukru datą, o której mowa w akapicie pierwszym, jest 3 marca 2006 r.

2. Inwestycje są przewidziane w planie lub programie, którego realizacja została rozpoczęta najpóźniej do dnia 15 maja 2004. Plan lub program jest podawany przez rolnika do wiadomości właściwego organu Państwa Członkowskiego.

W przypadku gdy nie istnieje jakikolwiek plan lub program na piśmie, Państwo Członkowskie może wziąć pod uwagę inny obiektywny dowód dokonania odnośnej inwestycji.

Jednakże w odniesieniu do inwestycji określonych w ust. 1 akapit drugi wprowadzenie planu lub programu kończy się najpóźniej dnia 31 grudnia 2006 r. w przypadku inwestycji w sektorze cukru datą, o której mowa w akapicie pierwszym, jest 3 marca 2006 r.

3. Zwiększenie zdolności produkcyjnej dotyczy wyłącznie tych sektorów, dla których płatność bezpośrednia wymieniona w załączniku VI do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 byłaby przyznana w okresie referencyjnym, uwzględniając skorzystanie z możliwości przewidzianych w art. 66 do 70 tego rozporządzenia.

Nabycie gruntów dotyczy wyłącznie nabycia kwalifikujących się gruntów w rozumieniu art. 44 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

W każdym razie, do celów zastosowania niniejszego artykułu nie jest brana pod uwagę ta część wzrostu zdolności produkcyjnej i/lub nabycia gruntów, dla których rolnik ma już prawo do przyznania uprawnień do płatności i/lub kwot referencyjnych dla okresu referencyjnego.

4. Długoterminowe, zawarte na sześć lub więcej lat umowy dzierżawy które zaczęły obowiązywać najpóźniej z dniem 15 maja 2004 r., traktowane są przy stosowaniu ust. 1 jako zakup ziemi lub inwestycja w moce wytwórcze w przypadku inwestycji w sektorze cukru datą, o której mowa w akapicie pierwszym, jest 3 marca 2006 r.

5. Gdy rolnik ma już uprawnienia do płatności, w przypadkach dotyczących nabycia lub dzierżawy długoterminowej, liczba uprawnień do płatności obliczana jest na podstawie nabytych lub dzierżawionych hektarów, a w przypadkach dotyczących innych inwestycji, łączna wartość istniejących uprawnień do płatności może ulec zwiększeniu w granicach kwoty referencyjnej, o której mowa w ust. 1.

6. W przypadku gdy rolnik nie ma żadnych hektarów lub nie ma żadnych uprawnień do płatności, liczba uprawnień do płatności obliczana jest przez podzielenie kwoty referencyjnej, o której mowa w ust. 1, przez wartość jednostkową, która nie może być większa niż 5000 EUR.

Wartością każdego uprawnienia do płatności jest odnośna wartość jednostkowa.

Uprawnienia do płatności podlegają warunkom, o których mowa w art. 49 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003. Wartość procentowa 50% działalności rolniczej, o której mowa w ust. 2 tego artykułu, określana jest przez Państwo Członkowskie zgodnie z obiektywnymi kryteriami.

Artykuł 22

Dzierżawa i zakup dzierżawionych gruntów

1. Rolnik, który w okresie od upływu okresu referencyjnego do najpóźniej 15 maja 2004 r. dzierżawił przez okres sześciu lub większej liczby lat gospodarstwo lub jego część, którego warunki dzierżawy nie mogą zostać zmienione otrzymuje uprawnienia do płatności obliczone przez podzielenie kwoty referencyjnej określonej przez Państwo Członkowskie zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji, przez liczbę hektarów nie większą niż liczba hektarów, którą dzierżawił 2. ust. 1 ma zastosowanie do rolnika, który w okresie referencyjnym lub wcześniej, lub najpóźniej do dnia 15 maja 2004 r., nabył gospodarstwo lub jego część, którego grunty były dzierżawione w trakcie okresu referencyjnego, w celu rozpoczęcia lub rozwinięcia swojej działalności rolniczej w terminie jednego roku od wygaśnięcia dzierżawy.

Do celów stosowania niniejszego ustępu, „ziemia będąca przedmiotem umowy dzierżawy" oznacza ziemię, która w momencie zakupu lub po nim była przedmiotem umowy dzierżawy, która to umowa nigdy nie została przedłużona, za wyjątkiem sytuacji, kiedy przedłużenie to było nałożone przez przepis prawny.

Artykuł 23

Rekonwersja produkcji

1. Rolnik, który w trakcie okresu referencyjnego, ale najpóźniej do dnia 15 maja 2004 r., uczestniczył w krajowych programach reorientacji produkcji, dla których w ramach systemu płatności jednolitych mogła zostać przyznana płatność bezpośrednia, tak jak, w szczególności w programach rekonwersji produkcji, otrzymuje uprawnienia do płatności obliczone przez podzielenie kwoty referencyjnej, określonej przez Państwo Członkowskie zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształceń konkurencji, przez liczbę hektarów nie większą niż liczba hektarów, którą zgłosił w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych 2. ust. 1 ma zastosowanie do rolnika, który w trakcie okresu referencyjnego, ale najpóźniej do dnia 15 maja 2004 r., przestawił swoją produkcję mleczną na jakikolwiek inny rodzaj produkcji sektora, o którym mowa w załączniku VI do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Artykuł 23a

Akty administracyjne i orzeczenia sądu

Rolnicy, którzy na mocy ostatecznego orzeczenia sądu lub aktu administracyjnego o charakterze wiążącym, wydanym przez właściwe władze Państwa Członkowskiego, są upoważnieni do nabycia uprawnień do płatności lub zwiększenia wartości posiadanych uprawnień, otrzymują określony w tym orzeczeniu lub akcie numer i wartość uprawnień do płatności w terminie ustalonym przez Państwo Członkowskie, lecz nie później niż w dniu stanowiącym nieprzekraczalny termin składania wniosków w ramach systemu płatności jednolitych, przypadającym po dacie wydania orzeczenia lub aktu, z uwzględnieniem zastosowania art 44 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003. Artykułu 42 ust. 8 tego rozporządzenia nie stosuje się do uprawnień do płatności przyznanych na mocy tego artykułu.

Rozdział 4
PRZEPISY SZCZEGÓLNE

Sekcja 1
Zgłaszanie i przenoszenie uprawnień do płatności

Artykuł 24

Zgłaszanie i wykorzystywanie uprawnień do płatności

1. Uprawnienia do płatności mogą być zgłaszane do celów płatności raz do roku, wyłącznie przez rolnika, który je ma z dniem upływu ostatecznego terminu na złożenie pojedynczego wniosku zgodnie z art. 11 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

Tym niemniej jeżeli rolnik korzysta z możliwości wprowadzenia poprawek do wniosku zgodnie z art. 15 wspomnianego rozporządzenia może on również zgłosić uprawnienia do płatności, które ma z dniem powiadomienia o zmianach właściwego organu, pod warunkiem że wspomniane uprawnienia do płatności nie zostały zgłoszone przez innego rolnika w tym samym roku.

Jeżeli rolnik nabywa uprawnienia do płatności w drodze przeniesienia z innego rolnika i jeżeli ten drugi rolnik już wykazał te uprawnienia do płatności, dodatkowe zgłoszenie tych uprawnień do płatności jest przyjmowane wyłącznie wtedy, gdy cedent poinformował właściwy organ o przeniesieniu zgodnie z art. 25 ust. 2 niniejszego rozporządzenia i wycofa wspomniane uprawnienia do płatności ze swojego pojedynczego wniosku w terminach określonych w art. 15 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

2. Państwa Członkowskie wyznaczają datę, od której okres dziesięciu miesięcy, o którym mowa w art. 44 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 rozpoczyna swój bieg dla każdego poszczególnego rolnika tego samego dnia okresu, który zostanie określony w okresie od dnia 1 września roku kalendarzowego poprzedzającego rok złożenia wniosku w ramach systemu płatności jednolitych do dnia 30 kwietnia następnego roku kalendarzowego, lub pozostawiają to do wyboru rolnika w wyznaczonym okresie.

Jednakże, jeżeli uzasadniają to szczególne warunki uprawy, Państwa Członkowskie mogą upoważnić rolników do wyznaczenia, w trakcie wyznaczonego okresu, o którym mowa w akapicie pierwszym, dwóch różnych dat początku okresu dziesięciu miesięcy w odniesieniu do swoich gospodarstw. Rolnicy, którzy skorzystają z tej możliwości powinni zaznaczyć swój wybór w odniesieniu do każdej działki we wniosku o dopłaty obok informacji podawanych zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

3. Rolnik może dobrowolne przenieść uprawnienia do płatności do rezerwy krajowej, z wyjątkiem uprawnień do płatności z tytułu odłogowania.

Artykuł 25

Przenoszenie uprawnień do płatności

1. Uprawnienia do płatności mogą zostać przeniesione w dowolnym momencie roku.

2. Cedent podaje przeniesienie do wiadomości właściwego organu Państwa Członkowskiego w terminie, który zostanie wyznaczony przez Państwo Członkowskie.

3. Państwo członkowskie może wymagać, aby cedent podał przeniesienie do wiadomości właściwego organu państwa członkowskiego w przypadku gdy przeniesienie stanie się skuteczne, w terminie, który zostanie wyznaczony przez to państwo członkowskie, ale nie wcześniej niż na sześć tygodni przed dniem dokonania przeniesienia i biorąc pod uwagę ostateczny termin na złożenie wniosku w ramach systemu jednolitych płatności. Przeniesienie dokonywane jest w terminie przewidzianym w komunikacie, chyba że właściwy organ sprzeciwi się przeniesieniu i zawiadomi cedenta o tym fakcie w tym okresie. Właściwy organ może sprzeciwić się przeniesieniu wyłącznie w przypadku gdy przeniesienie nie jest zgodne z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz niniejszego rozporządzenia.

4. Dla stosowania akapitu drugiego art. 46 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, kwota wykorzystanych przez rolnika praw do płatności jest obliczana na podstawie liczby praw do płatności przyznanych mu w pierwszym roku obwiązywania systemu płatności jednolitych z wyłączeniem praw do płatności sprzedanych łącznie z ziemią i musi zostać wykorzystana w ciągu jednego roku kalendarzowego.

Artykuł 26

Ograniczenie regionalne

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 46 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwa Członkowskie definiują region na odpowiednim poziomie terytorialnym zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji.

2. Państwo Członkowskie definiuje region, o którym mowa w ust. 1 najpóźniej na jeden miesiąc przed dniem, z którym okres dziesięciu miesięcy, o którym mowa w art. 44 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 rozpoczyna swój bieg.

Rolnik, którego gospodarstwo usytuowane jest w odnośnym regionie, nie może przenosić lub wykorzystywać poza tym regionem uprawnień do płatności odpowiadających liczbie hektarów, które zgłosił w pierwszym roku wykorzystywania możliwości przewidzianej w art. 46 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Rolnik, którego gospodarstwo usytuowane jest częściowo w odnośnym regionie, może przenosić lub wykorzystywać poza tym regionem swoje uprawnienia do płatności odpowia-

dające liczbie hektarów usytuowanych w tym regionie, które zgłosił w pierwszym roku wykorzystywania przedmiotowej możliwości.

3. Ograniczenie przenoszenia uprawnień do płatności, o którym mowa w art. 46 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 nie ma zastosowania w przypadku rzeczywistego lub przewidywanego powołania do dziedziczenia uprawnień do płatności bez równoważnej liczby kwalifikujących się hektarów.

4. Państwo Członkowskie może podjąć decyzję o zastosowaniu ograniczenia przenoszenia uprawnień do płatności, o którym mowa w art. 46 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 wyłącznie w odniesieniu do uprawnień do płatności z tytułu odłogowania.

Artykuł 27

Klauzula umowy prywatnej w przypadku dzierżawy

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, klauzula zawarta w umowie dzierżawy, przewidująca możliwość przeniesienia liczby uprawnień nie większej niż liczba dzierżawionych hektarów, uznawana jest za dzierżawę uprawnień do płatności wraz z gruntami w rozumieniu art. 46 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w przypadku gdy:

a) rolnik wydzierżawił innemu rolnikowi swoje gospodarstwo lub jego część najpóźniej do dnia wyznaczonego jako ostateczny termin na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych w pierwszym roku wdrażania

b) umowa dzierżawy wygasa po upływie ostatecznego terminu na złożenie wniosku w ramach systemu płatności jednolitych i

c) podejmuje on decyzję o wydzierżawieniu swoich uprawnień do płatności rolnikowi, któremu wydzierżawił gospodarstwo lub jego część.

2. Wydzierżawiający ubiega się o określenie uprawnień do płatności zgodnie z art. 12, załączając do wniosku kopię umowy dzierżawy i wskazując liczbę hektarów, dla których zamierza wydzierżawić uprawnienia do płatności. Artykuł 42 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 stosuje się stosownie do przypadku.

3. Dzierżawca ubiega się o płatność w ramach systemu płatności jednolitych zgodnie z art. 12, załączając do wniosku kopię umowy dzierżawy.

4. Państwo Członkowskie może wymagać, aby wnioski dzierżawcy i wydzierżawiającego złożone zostały razem lub, aby drugi wniosek zawierał odniesienie do pierwszego wniosku.

Sekcja 2

Pozostałe przepisy szczególne

Artykuł 28

Powierzchnia pastwiskowa

1. Do celów art. 34 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 Państwo Członkowskie może zadecydować, gdzie stosowne o wykorzystaniu:

a) powierzchni pastwiskowej zgłoszonej przez rolnika we wniosku o pomoc obszarową na 2004 r. lub w roku poprzedzającym pierwszy rok stosowania systemu płatności jednolitych; lub

b) powierzchni pastwiskowej zgłoszonej w ramach stosowania art. 12 ust. 1 lub 2 niniejszego rozporządzenia.

2. W celu ustalenia ostatecznych uprawnień do płatności rolnik może udowodnić, ku zadowoleniu właściwych władz, że jego powierzchnia pastwiskowa w okresie referencyjnym była mniejsza lub, w przypadku gdy powierzchnia wykorzystywana przez Państwo Człon-

kowskie jest mniejsza, zgodnie z art. 43 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, zgłosić wszystkie powierzchnie pastwiskowe, które posiadał w okresie referencyjnym.

Artykuł 28a

Okres trzech miesięcy, o którym mowa w art. 51 lit. b) rozporządzenia nr 1782/2003

Państwa Członkowskie wymienione w załączniku I są upoważnione do zezwalania na uprawy wtórne na hektarach uprawnionych do dopłat w okresie najwyżej trzech miesięcy, zaczynającym się każdego roku w dniach określonych dla każdego Państwa Członkowskiego w wymienionym załączniku.

Artykuł 29

Produkcja konopi

Do celów art. 52 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, dokonywanie płatności z tytułu uprawnień przyznanych dla powierzchni upraw konopi uzależnione jest od wykorzystywania nasion odmian wymienionych w załączniku II do Rozporządzenia (WE) nr 796/2004 w wersji mającej zastosowanie w roku, na który płatność została przyznana. W przypadku konopi na włókno, nasiona kwalifikowane są zgodnie z dyrektywą Rady 2002/57/WE, a w szczególności jej art. 12.

Artykuł 30

Uprawnienia podlegające specjalnym warunkom

1. Do celów obliczenia działalności rolniczej wyrażonej w jednostkach inwentarza żywego (JIŻ), określonych w art. 49 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, tabelę konwersji zamieszczoną w art. 131 ust. 2 lit. a) tego rozporządzenia stosuje się wobec średniej z trzech lat liczby zwierząt, dla których w okresie referencyjnym przyznano płatności bezpośrednie, o których mowa w art. 47 tego rozporządzenia.

2. Samce i samice z gatunku bydła, w wieku poniżej sześciu miesięcy, przeliczane są na jednostki przeliczeniowe przez zastosowanie współczynnika wynoszącego 0,2.

W przypadku premii mlecznej oraz płatności dodatkowych JIŻ oblicza się przez podzielenie ilości referencyjnej użytej do obliczenia wysokości premii mlecznej i płatności dodatkowej (jeśli są one objęte systemem płatności jednolitych) przez średni udój przewidziany w załączniku XVI do rozporządzenia (WE) nr 1973/2004 mającego zastosowanie w tym czasie lub przez indywidualny udój, jeśli jest on wyższy niż średni. Jeśli Państwo Członkowskie skorzysta z możliwości przewidzianej w art. 62 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, liczba JIŻ jest odpowiednio zmieniana.

W przypadku premii ubojowej, jeśli brakuje niezbędnych danych dotyczących wieku zwierząt, Państwo Członkowskie może przeliczyć byki, woły, krowy i jałówki na JIŻ, stosując współczynnik 0,7, a cielęta – stosując współczynnik 0,25.

W przypadku skorzystania z kilku premii dla tego samego zwierzęcia stosuje się współczynnik stanowiący średnią współczynników stosowanych względem różnych premii.

3. W celu sprawdzenia, czy wypełniany jest obowiązek prowadzenia minimalnej działalności rolniczej wyrażonej w jednostkach przeliczeniowych, zgodnie z ust. 1, Państwa Członkowskie ustalają liczbę zwierząt stosując jedną z następujących metod:

a) Państwa Członkowskie zwracają się do każdego producenta, aby przed dniem, który zostanie wyznaczony przez Państwo Członkowskie, ale najpóźniej do dnia wyznaczonego jako termin płatności, zgłosić liczbę swoich jednostek przeliczeniowych na podstawie swojej księgi rejestracji zwierząt w gospodarstwie i/lub

b) do celów ustalenia liczby jednostek przeliczeniowych, Państwa Członkowskie wykorzystują komputerową bazę danych stworzoną zgodnie z dyrektywą Rady 92/102/EWG i rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady, pod

warunkiem że taka baza danych zapewnia możliwość odpowiedniego potwierdzenia, zgodnie z wymogami Państwa Członkowskiego, dokładności danych w niej zawartych do celów systemu płatności jednolitych.

3a. Liczbę JIŻ oblicza się proporcjonalnie do uprawnień do płatności dla których rolnik nie posiadał hektarów w okresie referencyjnym i dla których wnioskuje o zastosowanie specjalnych warunków. Zasada ta obowiązuje począwszy od uprawnień do płatności według najniższej wartości.

Wniosek składa się wyłącznie w pierwszym roku stosowania systemu płatności jednolitych. Państwo Członkowskie ustala datę wniosku.

Wniosek można odnowić w następnych latach dla tej samej liczby uprawnień do płatności podlegających specjalnym warunkom w ubiegłym roku lub, w przypadku przeniesienia części tych uprawnień lub ich zgłoszenia z podaniem odpowiedniej liczby hektarów, dla pozostałych uprawnień do płatności.

W tych przypadkach liczbę JIŻ oblicza się ponownie, proporcjonalnie do pozostałych uprawnień, dla których rolnik wnioskuje o zastosowanie specjalnych warunków.

Bez uszczerbku dla art. 49 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 nie wolno wnioskować o ponowne ustalenie specjalnego warunku dla tych uprawnień, gdy już zostały one zgłoszone z podaniem odpowiedniej liczby hektarów lub przeniesione.

4. Obowiązek prowadzenia minimalnej działalności rolniczej uznawany jest za wypełniany, kiedy w trakcie okresu lub w określonych terminach, które zostaną wyznaczone przez Państwa Członkowskie, liczba jednostek przeliczeniowych osiąga 50%. Brane są pod uwagę wszystkie zwierzęta sprzedane lub ubite w trakcie odnośnego roku kalendarzowego.

5. Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki niezbędne do zastosowania art. 29 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w przypadku producentów, którzy poprzez nienormalnie niewielkie liczby jednostek przeliczeniowych w trakcie części roku, sztucznie stwarzają warunki wymagane w celu wypełniania obowiązku prowadzenia minimalnej działalności rolniczej.

Artykuł 31

Premia mleczna i płatności dodatkowe

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 62 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w 2005 r. lub, w przypadku zastosowania art. 71 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych:

a) w przypadku gdy w okresie referencyjnym rolnik prowadzący gospodarstwo mleczarskie otrzymał inne płatności bezpośrednie:

- jeżeli w okresie referencyjnym miał hektary, uprawnienia do płatności obliczane są, zgodnie z art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, na podstawie łącznej liczy hektarów, które w okresie referencyjnym dały prawo do tych płatności bezpośrednich, w tym powierzchni pastwiskowej
- jeżeli w okresie referencyjnym nie miał żadnych hektarów, otrzymuje uprawnienia do płatności podlegające specjalnym warunkom, obliczone zgodnie z art. 48 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003

b) w przypadku gdy w okresie referencyjnym rolnik prowadzący gospodarstwo mleczarskie nie otrzymał innych płatności bezpośrednich: - jeżeli ma hektary, uprawnienia do płatności obliczane są przez podzielenie kwoty, która ma zostać przyznana na podstawie art. 95 i 96 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 przez liczbę hektarów, którą ma w 2005 r. lub, w przypadku zastosowania art. 71 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych

- jeżeli nie ma żadnych hektarów, otrzymuje uprawnienia do płatności podlegające specjalnym warunkom, obliczone zgodnie z art. 48 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

2. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 62 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w 2006 r., zastosowanie ma art. 50 tego rozporządzenia.

Artykuł 31a

Płatności z tytułu wołowiny i cielęciny oraz mięsa owiec i kóz

1. Aby obliczyć kwotę referencyjną dotyczącą płatności z tytułu ekstensyfikacji i płatności dodatkowych w sektorach wołowiny i cielęciny oraz mięsa owiec i kóz, o których mowa w załączniku VI do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwo Członkowskie uwzględnia, zgodnie z obiektywnymi kryteriami i w sposób zapewniający równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku i zniekształcenia konkurencji, warunki kwalifikujące oraz kwoty określone przez dane Państwo Członkowskie w momencie przyznawania takich płatności w okresie referencyjnym, pod warunkiem nieprzekroczenia składowej tych płatności w pułapie, o którym mowa w załączniku VIII do tego rozporządzenia.

2. Aby obliczyć kwotę referencyjną dotyczącą premii ubojowej w sektorze wołowiny i cielęciny, o którym mowa w załączniku VI do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwo Członkowskie uwzględnia zastosowanie art. 11 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1254/1999.

(...)

Rozdział 5
ODŁOGOWANIE

Artykuł 32

Warunki odłogowania

1. Powierzchnie odłogowane muszą pozostawać powierzchniami odłogowanymi przez okres rozpoczynający się najpóźniej od dnia 15 stycznia i upływający najwcześniej z dniem 31 sierpnia. Jednakże Państwa Członkowskie określają warunki, na których producenci mogą otrzymać zezwolenie na obsianie od dnia 15 lipca w celu uzyskania plonów w następnym roku, oraz określają warunki, które muszą zostać spełnione w celu wypasu, który ma zostać dozwolony od dnia 15 lipca lub, w przypadku szczególnych warunków klimatycznych, od dnia 15 czerwca w Państwach Członkowskich, w których tradycyjnie prowadzony jest okresowy wypas zwierząt.

2. Państwa Członkowskie stosują odpowiednie środki, zgodnie ze specyficzną sytuacją odnośnych powierzchni odłogowanych, w celu zapewnienia, że takie powierzchnie utrzymywane są zgodnie z zasadami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, a także, że chronione jest środowisko naturalne.

Takie środki mogą obejmować pokrywę zieloną. W takim przypadku środki zapewniają, że pokrywa zielona nie może być wykorzystywana do celów produkcji nasiennej, a także, że nie może być wykorzystywana do celów rolnych przed dniem 31 sierpnia lub od tego czasu przed dniem 15 stycznia w celu produkcji roślin na sprzedaż.

3. ust. 2 nie ma zastosowania do powierzchni odłogowanych lub zalesionych zgodnie z art. 22, 23, 24 i 31 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 i branych pod uwagę do celów odłogowania obowiązkowego, w przypadku gdy środki, o których mowa w ust. 2 okażą się niezgodne z wymogami ochrony środowiska lub wymogami zalesieniowymi, określonymi w tych artykułach.

4. Do celów art. 54 ust. 2 i art. 61 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 trwałe użytki zielone w 2003 r. oznaczają:

a) grunty zadeklarowane przez rolnika we wniosku o pomoc na 2003 r jako trwałe użytki zielone; oraz

b) grunty niezadeklarowane przez rolnika we wniosku o pomoc na 2003 r., chyba że można wykazać, że grunt ten nie był trwałym użytkiem zielonym w 2003 r.

W przypadku gdy obszary zostały ponownie rozdzielone w ramach krajowego programu scalania między datą wniosku o pomoc na rok 2003 a datą wniosku o płatność jednolitą w pierwszym roku wdrażania zainteresowane Państwo Członkowskie określa, które obszary mają zostać uznane za trwałe użytki zielone do celów art. 54 ust. 2 i art 61 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003. W tych przypadkach Państwa Członkowskie biorą pod uwagę sytuację rolnika przed scaleniem poprzez maksymalne ograniczenie wszelkiego wpływu na możliwości korzystania przez rolnika z uprawnień do płatności. W tym celu Państwa Członkowskie podejmują w odniesieniu do obszarów objętych programem scalania działania zapobiegające wszelkiemu znaczącemu zwiększaniu całkowitej powierzchni kwalifikującej się do dopłaty do odłogowania oraz znaczącemu zmniejszaniu trwałych użytków zielonych.

Artykuł 33

Zmiana kwalifikujących się gruntów na odłogowanie

Do celów stosowania art. 54 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwa Członkowskie mogą wprowadzić odstępstwo od akapitu pierwszego ustępu drugiego tego artykułu wyłącznie w następujących okolicznościach i na następujących warunkach:

a) w przypadku powierzchni objętych programem restrukturyzacji, określonych jako "zmiana struktury i/lub kwalifikującej się powierzchni gospodarstwa, nakazana przez władze publiczne"

b) w przypadku jakiejkolwiek formy interwencji publicznej, gdy taka interwencja powoduje, że w celu dalszego prowadzenia normalnej działalności rolniczej, rolnik odłoguje grunty uznawane wcześniej za niekwalifikujące się, a odnośna interwencja oznacza, że na skutek tej interwencji, grunty pierwotnie kwalifikujące się przestają być takimi gruntami

c) w przypadku gdy rolnicy są w stanie przedstawić istotne i obiektywne powody zmiany niekwalifikujących się gruntów swojego gospodarstwa na kwalifikujące się grunty swojego gospodarstwa.

W takich przypadkach, Państwa Członkowskie podejmują działania w celu zapobieżenia jakiemukolwiek znaczącemu zwiększeniu łącznej powierzchni kwalifikującej się do uprawnień z tytułu odłogowania. Może to, w szczególności obejmować uznanie, jako środek wyrównawczy, powierzchni uznawanych wcześniej za kwalifikujące się za niekwalifikujące się. Powierzchnie nowo uznane przez Państwa Członkowskie za kwalifikujące się nie mogą przekraczać powierzchni nowo uznanych za niekwalifikujące się o więcej niż 5%. Państwa Członkowskie mogą wprowadzić system wcześniejszego podawania do wiadomości i zatwierdzania takich zmian.

Artykuł 34

Produkcja ekologiczna

1. Zwolnienie z obowiązku odłogowania, przewidziane w art. 55 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 ma zastosowanie w odniesieniu do liczby hektarów nie większej niż liczba uprawnień z tytułu odłogowania, które rolnik otrzymał w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych.

2. W przypadku przeniesienia uprawnień z tytułu odłogowania wraz z gruntami, ust. 1 nie ma zastosowania, pod warunkiem że przestrzegany jest art. 55 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

ROZDZIAŁ 6
WDRAŻANIE REGIONALNE I FAKULTATYWNE

SEKCJA 1
Wdrażanie regionalne

Artykuł 35

Przepisy ogólne

W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianych w art. 58 ust. 1 i 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszej sekcji, zastosowanie mają pozostałe przepisy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 36

Obliczanie pułapu regionalnego

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianych w art. 58 ust. 1 i 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w przypadku rolników, których gospodarstwa usytuowane są częściowo w odnośnym regionie, i bez uszczerbku dla art. 58 ust. 3 tego rozporządzenia, pułap regionalny obliczany jest na podstawie kwoty referencyjnej odpowiadającej jednostkom produkcyjnym usytuowanym w odnośnym regionie, które w okresie referencyjnym dały prawo do płatności bezpośrednich, lub obliczany jest zgodnie z obiektywnymi kryteriami ustanowionymi przez Państwo Członkowskie.

2. W przypadku o którym mowa w ust. 1, indywidualną kwotą referencyjną, o której mowa w art. 59 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 jest kwota referencyjna odpowiadająca jednostkom produkcyjnym usytuowanym w odnośnym regionie, które w okresie referencyjnym dały prawo do płatności bezpośrednich, lub kwota referencyjna określona zgodnie z obiektywnymi kryteriami ustanowionymi przez Państwo Członkowskie.

3. Artykuł 26 ust. 2 stosuje się mutatis mutandis.

Artykuł 37

Utworzenie rezerwy krajowej

W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 58 i 59 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do celów utworzenia rezerwy krajowej, zmniejszenie, o którym mowa w art. 42 ust. 1 tego rozporządzenia ma zastosowanie do pułapu, o którym mowa w załączniku VIII do tego rozporządzenia, a stosownie do przypadku, dostosowywane jest przed ostatecznym określeniem uprawnień do płatności, o którym mowa w art. 38 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 38

Wstępne przyznawanie uprawnień do płatności

1. Do celów art. 59 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwa Członkowskie określają liczbę kwalifikujących się hektarów, o których mowa w tych ustępach, w tym użytków zielonych, wykorzystując liczbę hektarów zgłoszonych w celu określenia uprawnień do płatności w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, Państwa Członkowskie mogą określić liczbę kwalifikujących się hektarów, o których mowa w art. 59 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w tym użytków zielonych, wykorzystując liczbę hektarów zgłoszonych w zgłoszeniach do celów pomocy obszarowej na 2004 r. lub na rok poprzedzający pierwszy rok wdrażania systemu płatności jednolitych. W przypadku gdy liczba kwalifikujących się hektarów zgłoszonych przez rolników w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych jest mniejsza niż liczba kwalifikujących się hektarów uznanych zgodnie z akapitem pierw-

szym, Państwo Członkowskie może przyznać ponownie, w całości lub w części, kwoty odpowiadające hektarom, które nie zostały zgłoszone jako uzupełnienie do każdego uprawnienia do płatności przyznanego w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych. Uzupełnienie obliczane jest przez podzielenie odnośnej kwoty przez liczbę przyznanych uprawnień do płatności.

3. Wartość i liczba uprawnień do płatności przyznanych na podstawie zgłoszeń rolników w celu określenia uprawnień do płatności w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych są wartością i liczbą wstępną. Ostateczna wartość i ostateczna liczba określana jest najpóźniej do dnia 31 grudnia pierwszego roku wdrażania systemu płatności jednolitych, po przeprowadzeniu kontroli dokonanych stosownie do przepisów rozporządzenia (WE) nr 796/2004.

4. Artykuł 40 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i art. 16 tego rozporządzenia stosuje się mutatis mutandis.

5. Do celu niniejszego artykułu odniesienie do „powierzchni użytków rolnych" w art. 12 ust. 6 rozumiane jest jako odniesienie do „kwalifikującej się powierzchni w rozumieniu art. 44 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003."

Artykuł 39

Wstępne przyznawanie uprawnień z tytułu odłogowania

1. Do celów art. 63 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwa Członkowskie ustanawiają wskaźnik odłogowania, wykorzystując dostępne dane dotyczące odnośnych gruntów.

2. Margines wahań liczby hektarów odpowiadających uprawnieniom z tytułu odłogowania, przyznanym w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych, jest nie większy niż 5% średniej liczby hektarów odłogowanych w okresie referencyjnym.

W przypadku gdy margines, o którym mowa w akapicie pierwszym ulega przekroczeniu, liczba odnośnych hektarów dostosowywana jest najpóźniej do dnia 1 sierpnia pierwszego roku wdrażania systemu płatności jednolitych. Jednakże obowiązek odłogowania, związany z nowymi uprawnieniami do płatności z tytułu odłogowania, ma zastosowanie do odnośnego rolnika dopiero od następnego roku.

Artykuł 40

Zastosowanie art. 42 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w przypadku liczby hektarów mniejszej niż liczba uprawnień do płatności

W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 59 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i postanawia zastosować art. 7 tego rozporządzenia w celu przyznania uprawnień do płatności zgodnie z tym art. 7, liczba uprawnień do płatności, z którymi związane jest zezwolenie, o którym mowa w art. 60 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 jest równa pierwotnej liczbie uprawnień do płatności z zezwoleniem i, stosownie do przypadku, nie większa niż liczba przyznanych uprawnień do płatności.

Artykuł 41

Określanie i przenoszenie uprawnień do płatności z zezwoleniem

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, zezwolenia ustanowione zgodnie z art. 60 tego rozporządzenia ulegają powiązaniu z każdym poszczególnym uprawnieniem do płatności, które ma zostać przyznane odnośnemu rolnikowi.

2. W przypadku gdy liczba zezwoleń jest mniejsza niż liczba uprawnień do płatności, zezwolenia wiązane są z uprawnieniami do płatności, począwszy od tych, których, wartość jednostkowa jest największa. W przypadkach przenoszenia uprawnień do płatności, ze-

zwolenie ulega automatycznemu przeniesieniu z uprawnieniem do płatności, z którym jest związane.

3. Państwo Członkowskie może zezwolić, na wniosek rolnika, na zamianę zezwolenia związanego z uprawnieniem z tytułu odłogowania na uprawnienie do płatności.

4. Do celów art. 60 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 art. 20 – 23 tego rozporządzenia stosuje się mutatis mutandis wobec rolników produkujących wyroby określone w art. 60 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

5. Średnia liczba hektarów na poziomie krajowym i regionalnym o której mowa w art. 60 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 jest ustalona w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 42

Premia mleczna i płatności dodatkowe

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 postanawia skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 62 akapit drugi tego rozporządzenia w 2005 r. lub, w przypadku zastosowania art. 71 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w pierwszym roku wdrażania systemu płatności jednolitych, art. 59 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku gdy rolnik nie ma żadnych hektarów, otrzymuje on uprawnienia do płatności podlegające specjalnym warunkom, obliczone zgodnie z art. 48 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

3. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 postanawia skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 62 akapit pierwszy w 2006 r. lub 2007 r., art. 48, 49 i 50 tego rozporządzenia stosuje się mutatis mutandis.

Artykuł 43

Odłogowanie

1. W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, ustanawia ono i podaje do wiadomości rolnikom wskaźnik odłogowania, o którym mowa w art. 63 ust. 2 tego rozporządzenia do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok wdrażania systemu płatności jednolitych.

2. W przypadku rolników, których gospodarstwo jest usytuowane częściowo w regionie objętym stosowaniem art. 59 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wskaźnik odłogowania ma zastosowanie do kwalifikujących się gruntów rolnika, o których mowa w art. 63 ust. 2 akapit drugi tego rozporządzenia, usytuowanych w odnośnym regionie.

Artykuł 44

Zatrzymanie w odniesieniu do sprzedaży uprawnień do płatności

W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 postanawia skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 46 ust. 3 tego rozporządzenia, wartości procentowe zmniejszenia określonego w art. 9 niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie po odliczeniu od wartości uprawnień do płatności ulgi równej regionalnej wartości jednostkowej obliczonej zgodnie z art. 59 ust. 2 lub 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Artykuł 45

Klauzula nieoczekiwanego zysku

W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 postanawia skorzystać z możliwości przewi-

dzianej w art. 42 ust. 9 tego rozporządzenia, wartości procentowe zmniejszenia określonego w art. 10 tego rozporządzenia mają zastosowanie w odniesieniu do wartości każdego uprawnienia do płatności i/lub do równowartości wyrażonej liczbą uprawnień do płatności, które mają zostać przyznane.

Artykuł 46

Klauzula umowy prywatnej

W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do celów art. 17 tego rozporządzenia, przy określaniu wartości wszystkich uprawnień do płatności należnych nabywcy, brana jest pod uwagę kwota referencyjna obliczona dla jednostek produkcyjnych, do których prawa zostały przeniesione.

Artykuł 27 nie ma zastosowania.

Sekcja 2
Wdrażanie fakultatywne

Artykuł 47

Przekraczanie pułapów

Jeśli suma kwot, które mają być wypłacone w ramach każdego systemu zgodnie z art. 66 do art. 71 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 przekracza pułap ustalony zgodnie z art. 64 ust. 2 niniejszego rozporządzenia należna kwota będzie poporcjonalnie zmniejszona w danym roku.

Artykuł 48

Zastosowanie art. 69 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003

1. Płatność dodatkowa określona w art. 69 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 przyznawana jest, bez uszczerbku dla art. 37 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1257/1999 i jego przepisów wykonawczych, na warunkach określonych w ust. 2 do 6 tego artykułu.

2. Płatność dokonywana jest wyłącznie na rzecz rolników w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, niezależnie od tego czy ubiegali się czy nie ubiegali się o dopuszczenie do systemu płatności jednolitych, lub czy mają uprawnienia do płatności.

3. W "sektorze lub sektorach, których dotyczy zatrzymanie" oznacza, że o płatność mogą ubiegać się, w zasadzie, wszyscy rolnicy, którzy w czasie składania wniosku o płatność dodatkową i na warunkach określonych w niniejszym artykule produkują produkty sektora lub sektorów, o których mowa w załączniku VI do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

4. W przypadku gdy płatność związana jest z określonym rodzajem gospodarowania lub ze środkami w zakresie jakości lub sprzedaży, dla których nie określono określonego rodzaju produkcji lub dany rodzaj produkcji nie jest bezpośrednio związany z danym sektorem, dany system płatności może zostać wprowadzony, pod warunkiem że zatrzymanie dotyczyć będzie wszystkich sektorów określonych w załączniku VI do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i tylko rolnicy działający w którymkolwiek z sektorów, o których mowa w tym załączniku uczestniczyć będą w tym systemie.

5. W przypadku zastosowania art. 69 rozporządzenia (WE) no 1782/2003 na poziomie regionalnym, zatrzymanie obliczane jest na podstawie składowej płatności odnośnych sektorów i odnośnego regionu.

Państwa Członkowskie definiują region na odpowiednim poziomie terytorialnym zgodnie z obiektywnymi kryteriami oraz w taki sposób, aby zapewnić równe traktowanie rolników oraz aby uniknąć wystąpienia zakłóceń na rynku oraz zniekształcenia konkurencji.

6. Zainteresowane Państwa Członkowskie przekazują szczegółowe dane dotyczące płatności, które zamierzają przyznać, a w szczególności podają do wiadomości warunki kwalifikujące i odnośne sektory najpóźniej do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok wdrażania systemu płatności jednolitych.

Wszelkie zmiany informacji, o których mowa w akapicie pierwszym dokonywane są najpóźniej do dnia 1 sierpnia danego roku i dotyczą roku następnego. Są one niezwłocznie podawane do wiadomości Komisji, wraz z obiektywnymi kryteriami uzasadniającymi konieczność dokonania takich zmian. Jednakże Państwo Członkowskie nie może zmienić ani odnośnych sektorów ani wartości procentowych odnośnego zatrzymania.

ROZDZIAŁ 6A
NOWE PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

Artykuł 48a

Wdrażanie w nowych Państwach Członkowskich

1. O ile niniejszy rozdział nie stanowi inaczej, postanowienia niniejszego rozporządzenia stosuje się wobec nowych Państw Członkowskich.

2. Wszelkie odniesienia do art. 42 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w niniejszym rozporządzeniu są rozumiane jako odniesienia do art 71d rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

3. Wszelkie odniesienia do średniej regionalnej w art. 6 ust. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia są rozumiane jako odniesienie do limitu 5 000 EUR, określonego w art. 71d ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

4. Jakiekolwiek odniesienie do art. 58 i 59 lub do art. 58 ust. 1 i do art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, znajdujące się w art. 3b oraz w rozdziałach 6 i 7 tego rozporządzenia, traktuje się jako odniesienie do art. 71e rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

5. Wszelkie odniesienia do art. 59 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w art. 38 niniejszego rozporządzenia są rozumiane jako odniesienie do art. 71f rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

6. Jakiekolwiek odniesienie do art. 60 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, znajdujące się w art. 3b, art. 8 ust. 2, art. 9 ust. 1 lit. e) art. 41 i w art. 50a tego rozporządzenia, traktuje się jako odniesienie do art. 71g rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

7. Jakiekolwiek odniesienie do art. 63 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, znajdujące się w art. 39, 43 i w art. 48b tego rozporządzenia, traktuje się jako odniesienie do art. 71j ust. 2 rozporządzenia 1782/2003.

8. Artykuł 3a, art. 3b ust. 1, 3 i 4 oraz art. 7, 10, 12–17, 27 28, 30, 31, 31a, 40, 42, 45–46 i 49 nie mają zastosowania.

9. Artykuły 5, 19, 23, 31 i 42 nie mają zastosowania w przypadku stosowania systemu płatności jednolitych, określonego w art. 143b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

10. Jakiekolwiek odniesienie do art. 59 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, znajdujące się w art. 3b tego rozporządzenia, traktuje się jako odniesienie do art. 71f ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

11. Malta i Słowenia mogą przyznać w 2006 r. pomoc dla gajów oliwnych objętych systemem GIS-ha dla oliwek dla każdej z pięciu kategorii powierzchni obsadzonych drzewami oliwnymi w wysokości minimalnej 47 000 EUR i maksymalnej 120 000 EUR, zgodnie z art. 110 i ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

12. W przypadku Słowenii nadal stosuje się art. 12 i 13 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1696/71 i rozporządzenie Rady (WE) nr 1098/98 odpowiednio w odniesieniu do zbioru z roku 2006 i do dnia 31 grudnia 2006 r.

Artykuł 48b

Notyfikacja decyzji

W przypadku gdy Państwo Członkowskie zadecyduje o wykorzystaniu możliwości przewidzianej w art. 71 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jest ono zobowiązane notyfikować, do 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok stosowania systemu płatności jednolitych decyzje podjęte zgodnie z art. 58, 59, 61 – 64 i 70 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Rozdział 6B

WŁĄCZENIE PŁATNOŚCI ZA TYTOŃ, OLIWĘ Z OLIWEK, BAWEŁNĘ, CHMIEL ORAZ WSPARCIA DLA BURAKA CUKROWEGO, TRZCINY CUKROWEJ I CYKORII DO SYSTEMU JEDNOLITYCH PŁATNOŚCI

Artykuł 48c

Przepisy ogólne

1. Jeśli Państwo Członkowskie wykorzystało opcję określoną w art 71 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i zdecydowało się zastosować system jednolitych płatności w roku 2006, stosuje się przepisy ustanowione w tytule III rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz rozdziały 1– 6 niniejszego rozporządzenia.

Jednakże zmniejszenie, o którym mowa w art. 41 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, nie stosuje się do kwoty referencyjnej obliczanej dla wsparcia dla buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii zgodnie z pkt K załącznika VII do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

2. Jeśli państwo członkowskie zastosowało system jednolitych płatności w roku 2005 bez uszczerbku dla przepisów art. 71 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do celów ustalenia kwoty i określenia uprawnień do płatności w ramach włączenia płatności za tytoń, oliwę z oliwek i bawełnę, a także wsparcia dla buraka cukrowego trzciny cukrowej i cykorii do systemu jednolitych płatności, art 37 i 43 wspomnianego rozporządzenia stosują się z zastrzeżeniem przepisów ustanowionych w art. 48d niniejszego rozporządzenia oraz, jeśli państwo członkowskie skorzystało z możliwości określonej w art. 59 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z zastrzeżeniem przepisów ustanowionych w art. 48e niniejszego rozporządzenia.

3. Jeśli Państwo Członkowskie zastosowało system jednolitych płatności w roku 2005, zapewnia ono przestrzeganie pułapów krajowych ustalonych w załączniku VIII do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

4. W razie potrzeby art. 41 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 stosuje się do wartości wszystkich uprawnień do płatności istniejących przed włączeniem płatności za tytoń, oliwę z oliwek, bawełnę i/lub przetwory mleczne, a także wsparcia dla buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii oraz do kwot referencyjnych obliczonych dla płatności za tytoń, oliwę z oliwek, bawełnę i/lub przetwory mleczne.

5. Jeśli państwo członkowskie zastosowało system jednolitych płatności w roku 2005, wartość procentowa zmniejszenia, ustalona przez to państwo członkowskie zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, stosuje się w roku 2006 do kwot referencyjnych dla tytoniu oliwy z oliwek, bawełny, buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii, które mają być włączone do systemu jednolitych płatności.

6. Okres pięciu lat przewidziany w art. 42 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 nie może być ponownie objęty uprawnieniami do płatności pochodzącymi z rezerwy krajowej, których kwoty zostały ponownie obliczone lub powiększone zgodnie z art. 48d i 48e niniejszego rozporządzenia.

7. Jeśli państwo członkowskie zastosowało system jednolitych płatności w roku 2005 do celów określenia uprawnień do płatności w odniesieniu do bawełny, tytoniu, oliwy z oliwek, chmielu, buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii, pierwszym rokiem stosowana systemu jednolitych płatności, o którym mowa w art. 7 ust. 1, art. 12– 17 i w art. 20, jest rok 2006.

8. W przypadku gdy włączenie kwot referencyjnych, obliczonych zgodnie z pkt K załącznika VII do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 do jednolitego systemu płatności, może uniemożliwić zachowanie terminów określonych w art. 34 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i art. 12 niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie powinny przedłużyć te terminy o miesiąc.

Artykuł 48d

Przepisy szczegółowe

1. Jeśli rolnikowi nie zostało przyznane uprawnienie do płatności lub nie nabył go przed ostateczną datą składania wniosków o ustanowienie uprawnień do płatności na rok 2006, otrzymuje on uprawnienia do płatności obliczone zgodnie z art. 37 i 43 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w odniesieniu do płatności za tytoń, oliwę z oliwek i bawełnę, a także wsparcia dla buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii.

Akapit pierwszy stosuje się również w przypadku wydzierżawienia przez rolnika uprawnień do płatności na rok 2005 i/lub 2006.

2. Jeśli rolnikowi zostało przyznane uprawnienie do płatności lub nabył je przed ostateczną datą składania wniosków o ustanowienie uprawnień do płatności na rok 2006, wartość i liczba jego uprawnień do płatności zostaje ponownie obliczona w następujący sposób:

a) liczba uprawnień do płatności jest równa liczbie uprawnień do płatności, które posiada, powiększonej o liczbę hektarów ustanowioną zgodnie z art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w odniesieniu do płatności za tytoń, oliwę z oliwek i bawełnę, a także za buraka cukrowego, trzcinę cukrową i cykorię

b) wartość otrzymuje się, dzieląc sumę wartości uprawnień do płatności, które posiada, oraz kwotę referencyjną, obliczoną zgodnie z art. 37 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w odniesieniu do buraka cukrowego trzciny cukrowej i cykorii wykorzystywanych do produkcji cukru lub syropu inulinowego oraz w odniesieniu do tytoniu, oliwy z oliwek i bawełny, przez liczbę ustanowioną zgodnie z lit a) niniejszego ustępu.

Uprawnienia do płatności z tytułu ugorowania nie są uwzględniane przy obliczeniu określonym w akapicie pierwszym.

3. W drodze odstępstwa od art. 27, klauzula umowna przewidziana we wspomnianym artykule może być dodana lub zmieniona w umowie dzierżawy najpóźniej w dniu składania wniosków w ramach systemu jednolitych płatności na rok 2006.

4. Uprawnienia do płatności wydzierżawione przed datą składania wniosków w ramach systemu jednolitych płatności na rok 2006 są uwzględniane przy obliczeniu określonym w ust. 2. Jednakże uprawnienia do płatności wydzierżawione na mocy klauzuli umownej określonej w art. 27 przed dniem 15 maja 2004 r. są uwzględniane przy obliczeniu określonym w ust. 2 niniejszego artykułu tylko, jeśli warunki dzierżawy mogą zostać dostosowane.

Artykuł 48e

Wdrażanie na poziomie regionalnym

1. Jeżeli państwo członkowskie skorzystało z możliwości, o której mowa w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wszystkie uprawnienia do płatności zostają zwiększone o dodatkową kwotę odpowiadającą zwiększeniu pułapu regionalnego w danym roku, po-

dzieloną przez łączną liczbę uprawnień do płatności ustanowionych w regionie najpóźniej w dniu składania wniosków w ramach systemu jednolitych płatności.

2. Jeśli Państwo Członkowskie wykorzystało opcję określoną w art 59 ust. 1 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, bez uszczerbku dla art 48 tego rozporządzenia, rolnik otrzymuje dodatkową kwotę na każde uprawnienie do płatności.

Dodatkowa kwota jest równa sumie:

a) odpowiadająca część zwiększenia pułapu regionalnego podzielona przez łączną liczbę uprawnień do płatności ustanowionych w regionie najpóźniej w dniu składania wniosków w ramach systemu jednolitych płatności

b) kwota referencyjna odpowiadająca, dla każdego rolnika, części pozostałej z podwyższenia pułapu regionalnego podzielonej przez liczbę uprawnień do płatności, które rolnik posiada, najpóźniej w dniu składania wniosków w ramach systemu jednolitych płatności na rok 2006

Jednakże w przypadku uprawnień do płatności z tytułu ugorowania rolnik otrzymuje tylko dodatkową kwotę obliczoną zgodnie z lit. a) na każde uprawnienie do płatności z tytułu odłogowania.

Rozdział 7
PRZEKAZYWANIE INFORMACJI

Artykuł 49

Regionalizacja

W przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, podaje ono do wiadomości Komisji najpóźniej do dnia 1 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok wdrażania systemu płatności jednolitych, uzasadnienie i obiektywne kryteria, na podstawie których podjęta została decyzja o skorzystaniu z tej możliwości, a w przypadku gdy jest to konieczne, uzasadnienie zastosowania tego artykułu wyłącznie w danym regionie, lub uzasadnienie częściowego podziału określonego w ust. 3 tego artykułu.

Artykuł 49a

Włączenie tytoniu, bawełny, oliwy z oliwek, chmielu, buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii

1. Jeśli Państwo Członkowskie wykorzystało opcję określoną w art 59 ust. 1 i 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, przekazuje ono Komisji, najpóźniej do dnia 1 października 2005 r., uzasadnienie częściowego podziału podwyżki pułapu.

W odniesieniu do włączenia wsparcia dla buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii komunikat, o którym mowa w akapicie pierwszym należy przesłać Komisji najpóźniej do dnia 15 maja 2006 r.

2. Państwa Członkowskie przekazuj Komisji, najpóźniej do dnia 1 października 2005 r., decyzję podjętą najpóźniej do dnia 1 sierpnia w zakresie rozwiązań przewidzianych w art. 68a rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w załączniku VII pkt H i I do tego rozporządzenia oraz w art. 69 tego rozporządzenia w odniesieniu do bawełny, tytoniu, oliwy z oliwek i chmielu.

W drodze odstępstwa od art. 48 ust. 6, w odniesieniu do włączenia wsparcia dla buraka cukrowego, trzciny cukrowej i cykorii, komunikat dotyczący decyzji w sprawie możliwości, o której mowa w art. 69 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, należy przesłać Komisji najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2006 r.

Artykuł 50

1. Państwa członkowskie podają, drogą elektroniczną, do wiadomości Komisji w każdym roku:

a) najpóźniej do dnia 15 września pierwszego roku stosowania systemu płatności jednolitych, a w latach następnych najpóźniej do dnia 1 września, łączną liczbę wniosków złożonych w ramach systemu płatności jednolitych na rok bieżący, wraz z odpowiednią łączną kwotą uprawnień do płatności, o które występowano, oraz łączną liczbą związanych z nimi kwalifikujących się hektarów

b) najpóźniej do dnia 1 września – ostateczne dane dotyczące łącznej liczby wniosków złożonych w ramach systemu płatności jednolitych przyjętych na rok poprzedni, i odpowiednią łączną kwotę płatności, które zostały przyznane, po zastosowaniu – stosownie do przypadku – środków, o których mowa w art. 6, 10, 11, 24 i 25 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, oraz łączne kwoty pozostające w rezerwie krajowej do dnia 31 grudnia poprzedniego roku.

2. W przypadku regionalnego wdrażania systemu płatności jednolitych przewidzianego w art. 58 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 państwa członkowskie podają do wiadomości odpowiednią część pułapu ustanowionego zgodnie z ust. 3 tego artykułu do dnia 15 września pierwszego roku wdrażania.

Co się tyczy pierwszego roku stosowania systemu płatności jednolitych informacje, o których mowa w ust. 1 lit. a), oparte są na tymczasowych uprawnieniach do płatności. Takie same informacje oparte na ostatecznych uprawnieniach do płatności należy przekazać do dnia 1 marca następnego roku.

3. W przypadku stosowania środków na mocy art. 69 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 państwa członkowskie podają do wiadomości łączną liczbę wniosków złożonych na rok bieżący, wraz z odpowiednią łączną kwotą dla każdego z sektorów, których dotyczy zatrzymanie na mocy tego artykułu do dnia 1 września.

Do dnia 1 września ostateczne dane dotyczące łącznej liczby wniosków złożonych na mocy art. 69 tego rozporządzenia, przyjętych na rok poprzedni, i odpowiednią łączną kwotę płatności, które zostały przyznane dla każdego z sektorów, których na mocy tego artykułu dotyczy zatrzymanie.

Artykuł 50a

Susz paszowy, skrobia ziemniaczana, owoce i warzywa

Do celów art. 60 ust. 2 załącznika VII (B) i (D) ostatni akapit rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 Państwa Członkowskie przekazują Komisji, najpóźniej do 31 października roku poprzedzającego pierwszy rok stosowania systemu płatności jednolitych, liczbę hektarów określonych w tych przepisach.

Rozdział 8
PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 51

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2005 r., z wyjątkiem art. 12 ust. 1 i 2, które stosuje się od dnia 1 stycznia 2004 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

(...)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r.
ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającego wspólne zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia dla rolników
(Dz. Urz. UE L 141, 30/04/2004, s. 18–58)
(...)

CZĘŚĆ I
Zakres oraz warunki ogólne

Artykuł 1

Zakres

Niniejsze rozporządzenie określa szczegółowe zasady wdrożenia wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli (zwanego dalej „zintegrowanym systemem") ustanowionych na mocy tytułu II rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 z zastrzeżeniem określonych warunków ustanowionych przez rozporządzenia dotyczące indywidualnych programów pomocy.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) „Grunt orny": oznacza grunt uprawiany do produkcji zbóż oraz grunty ugorowane lub utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnie z art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, bez względu na to, czy grunty są czy też nie są pod uprawę szklarniową lub pod stałym albo ruchomym przykryciem;

   1a) „działka rolna" oznacza zwarty obszar gruntu, na którym jeden rolnik prowadzi jedną grupę upraw;

   1b) „działka z drzewami oliwnymi" oznacza działkę rolną z drzewami oliwnymi, zgodnie z definicją w pkt 1 lit. a) załącznika XXIV do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1973/2004;

2) „trwałe użytki zielone": oznacza grunt zajęty pod uprawę traw lub innych upraw zielnych naturalnych (samosiewnych) lub powstałych w wyniku działalności rolniczej (zasianych), niewłączony do płodozmianu przez pięć lat lub dłużej, z wyłączeniem gruntu objętego systemami odłogowymi zgodnie z art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1251/1999, gruntu objętego systemami odłogowymi zgodnie z art. 54 ust. 2 i art. 107 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, obszarów ugorowanych zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2078/92 oraz obszarów ugorowanych zgodnie z art. 22 – 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999;

   2a) „trawy lub inne uprawy zielne": oznacza wszelkie uprawy zielne, rosnące na naturalnych użytkach zielonych lub zazwyczaj zawarte w mieszankach nasion przeznaczonych do zasiewania użytków zielonych lub łąk w Państwach Członkowskich (używanych bądź nieużywanych do wypasania zwierząt). Państwa Członkowskie mogą włączyć uprawy wymienione w załączniku IX do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

3) „system identyfikacji i ewidencji bydła": oznacza system identyfikacji i ewidencji bydła ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego oraz Rady;

4) „kolczyk": oznacza kolczyk stosowany do identyfikacji zwierząt, o których mowa w art. 3 lit. a) oraz art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1760/2000;

5) „skomputeryzowana baza danych bydła": oznacza skomputeryzowaną bazę danych, o której mowa w art. 3 lit. b) oraz art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1760/2000;

6) „paszport zwierzęcia": oznacza paszport zwierzęcia, o którym mowa w art. 3 lit. c) oraz art. 6 rozporządzenia (WE) nr 1760/2000;

7) „ewidencja": oznacza ewidencję prowadzoną przez właścicieli zwierząt zgodnie z art. 4 dyrektywy Rady 92/102/EWG, art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 21/2004 oraz art. 3 lit. d) oraz art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1760/2000;

8) „elementy systemu identyfikacji i ewidencji bydła": oznacza elementy, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 1760/2000;

9) „kod identyfikacyjny": oznacza kod identyfikacyjny, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1760/2000;

10) „nieprawidłowości": oznaczają każdy przypadek nieprzestrzegania stosownych zasad przydzielania rozpatrywanej pomocy;

11) „jednolity wniosek": oznacza wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich w odniesieniu do systemu płatności jednolitych i innych systemów pomocy obszarowej, z wyjątkiem wniosku o przyznanie płatności na uprawy chmielu złożonego przez uznaną grupę producentów zgodnie z art. 68a drugi akapit rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

12) „systemy pomocy obszarowej": oznaczają system jednolitych płatności, płatność z tytułu chmielu dla uznanych grup producentów, o których mowa w art. 68a rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz wszystkie systemy pomocowe ustanowione zgodnie z tytułami IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z wyjątkiem systemów ustanowionych zgodnie z rozdziałami 7, 10e, 11 i 12 wspomnianego tytułu IV oraz z wyjątkiem oddzielnej płatności z tytułu cukru ustanowionej w art. 143ba tego rozporządzenia;

13) „wniosek o pomoc w odniesieniu do inwentarza żywego": oznacza wnioski o przyznanie pomocy w ramach systemu premii dla owiec i kóz oraz systemu płatności dla bydła i cieląt, prze- widzianych w rozdziałach 11 oraz 12 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

14) „wniosek pomocowy o przyznanie premii mlecznej": oznacza wnioski o przyznanie pomocy w ramach systemu premii mlecznych oraz systemu płatności dodatkowych, przewidzianych w rozdziale 7 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

15) „użytkowanie": oznacza użytkowanie ziem pod względem rodzaju upraw, rodzaju przykrycia ziemi lub braku upraw;

16) „programy pomocy w odniesieniu do bydła": oznacza programy pomocy, o których mowa w art. 121 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

17) „program pomocy dla owiec/kóz": oznacza program pomocy, o którym mowa w art. 111 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

18) „bydło zadeklarowane": oznacza bydło zadeklarowane we wniosku o pomoc dla inwentarza żywego w ramach programy pomocy dla bydła;

19) „bydło nie zadeklarowane": oznacza bydło nie zadeklarowane we wniosku o pomoc dla inwentarza żywego, ale potencjalnie kwalifikujące się do przyznania pomocy w ramach programu pomocy dla bydła;

20) „okres przetrzymania": oznacza okres, w czasie którego zwierzę, na które został złożony wniosek o przyznanie pomocy, musi być przetrzymane w gospodarstwie na podstawie następujących warunków:

a) artykuł 90 i 94 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004 w odniesieniu do premii specjalnych dla bydła płci męskiej;

b) artykuł 101 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004 w odniesieniu do premii dla krów mamek;

c) artykuł 123 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004 w odniesieniu do premii ubojowych;

d) artykuł 70 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004 w odniesieniu do pomocy wypłacanej za owce i kozy;

21) „właściciel zwierzęcia": oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną ponoszącą stałą bądź tymczasową odpowiedzialność za zwierzę, w tym w czasie transportu lub w czasie sprzedaży;

22) „obszar zatwierdzony": oznacza obszar spełniający wszystkie warunki określone w zasadach przyznawania pomocy, w przypadku systemu płatności jednolitych obszar zadeklarowany uważa się za zatwierdzony jedynie gdy towarzyszy mu odpowiednia liczba uprawnień do płatności;

23) „zwierzę zatwierdzone": oznacza zwierzę spełniające wszystkie warunki określone w zasadach przyznawania pomocy;

24) „okres premiowy": oznacza okres, którego dotyczą wnioski o przyznanie pomocy niezależnie od momentu ich złożenia;

25) „System Informacji Geograficznej" (zwany dalej „GIS"): oznacza skomputeryzowane techniki systemu informacji geograficznej, o których mowa w art. 20 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

26) „działka referencyjna": oznacza obszar ustalony geograficznie zachowujący unikalną identyfikację zarejestrowaną w GIS w systemie identyfikacyjnym Państwa Członkowskiego, o którym mowa w art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

27) „materiał graficzny": oznacza mapy oraz inne dokumenty wykorzystywane do przekazywania informacji zawartych w GIS pomiędzy wnioskodawcami a Państwami Członkowskimi;

28) „krajowy system geodezyjny": oznacza referencyjny system współrzędnych pozwalający na wykonanie standardowych pomiarów oraz unikalną identyfikację działek rolnych w zainteresowanych Państwach Członkowskich. Jest to system, w którym stosuję się różne systemy współrzędnych, które będą zgodne w każdym z Państw Członkowskich;

29) „agencja płatnicza": oznacza władze oraz organy, o których mowa w art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1258/1999;

30) „wzajemna zgodność": oznacza ustawowe wymogi dotyczące zarządzania oraz dobrej kultury rolnej zgodnie z art. 4 oraz art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

31) „obszary wzajemnej zgodności": oznaczają różne obszary podlegające ustawowym wymogom zarządzania w rozumieniu art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz zasadzie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, zgodnie z art. 5 powyższego rozporządzenia;

32) „akt": oznacza każdą dyrektywę oraz rozporządzenie ujęte w załączniku III do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jednak dyrektywa oraz rozporządzenia zawarte w punktach 6, 7, 8 oraz 8a załącznika III do tego rozporządzenia stanowią jeden akt;

33) „normy": oznacza normy określone przez Państwa Członkowskie zgodnie z art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz załącznikiem IV do tego rozporządzenia, jak również zobowiązania w odniesieniu do trwałych użytków zielonych określonych w art. 4 tego rozporządzenia;

34) „wymóg": w kontekście wzajemnej zgodności termin ten oznacza indywidualny ustawowy wymóg dotyczący zarządzania wynikający z artykułów, o których mowa w załączniku III do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w ramach danego aktu, różniący się istotą od innych wymogów zawartych w tym samym akcie;

35) „niezgodność": oznacza wszelką niezgodność z wymogami oraz normami;

36) „wyspecjalizowane organy kontroli": oznaczają krajowe właściwe organy kontroli, określone w art. 42 niniejszego rozporządzenia, zgodnie z pierwszym akapitem art. 25 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003; odpowiedzialne za zapewnianie zgodności z ustawowymi wymogami zarządzania oraz dobrej kultury rolnej.

37) „stwierdzona indywidualna ilość referencyjna": oznacza indywidualne ilości referencyjne, do których upoważniony jest rolnik.

Do celów niniejszego rozporządzenia „nowe Państwa Członkowskie" oznaczają Republikę Czeską, Cypr, Estonię, Litwę, Łotwę, Maltę, Polskę, Słowację, Słowenię i Węgry.

Artykuł 3

Użytkowanie ziem na trwałych użytkach zielonych na poziomie Państw Członkowskich

1. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w trzecim akapicie art. 25 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003; Państwa Członkowskie będą, zgodnie z pierwszym ustępem wyżej wymienionego rozporządzenia, zapewniać utrzymanie stosunku ilości trwałych użytków zielonych do całkowitego obszaru rolnego, zdefiniowanego w art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 796/2004. Ten obowiązek będzie obowiązywał na poziomie krajowym oraz regionalnym.

Jeśli jednak użytkowana jest ilość trwałych użytków zielonych, wyrażona w liczbach bezwzględnych, ustalona zgodnie z ust. 4 lit. a) to obowiązek określony w pierwszym akapicie art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 będzie uznany za spełniony.

2. Do celów stosowania art. 5 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwa Członkowskie zapewniają, aby stosunek, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie uległ zmniejszeniu ze szkodą dla gruntu używanego pod trwałe użytki zielone o więcej niż 10 % w stosunku do odpowiedniego roku referencyjnego, o którym mowa w pierwszym akapicie art. 5 ust. 2 tego rozporządzenia (zwany dalej „wskaźnikiem referencyjnym").

3. Stosunek, o którym mowa w ust. 1, będzie określany corocznie na podstawie obszarów zadeklarowanych przez rolników w rozpatrywanym roku.

4. Dla Państw Członkowskich innych niż nowe Państwa Członkowskie wskaźnik referencyjny jest ustalany w następujący sposób:

a) trwałe użytki zielone będą oznaczać trwałe użytki zielone zadeklarowane przez rolników w 2003 r., plus ziemie pod stałym pastwiskiem zadeklarowane w 2005 r. zgodnie z art. 14 ust. 1 niniejszego rozporządzenia nie zadeklarowane w 2003 r. do użytkowania innego niż użytki zielone, chyba że rolnik jest w stanie przedstawić, że te ziemie nie były trwałymi użytkami zielonymi w 2003 r.

Obszary zadeklarowane w 2005 r. jako trwałe użytki zielone, a które w 2003 r. kwalifikowały się do przyznania płatności obszarowych na rośliny uprawne zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1251/1999 z dnia 17 maja 1999 r. ustanawiającego system wsparcia dla producentów niektórych roślin uprawnych zostaną odrzucone.

Ziemie będące trwałymi użytkami zielonymi w 2003 r., lub które od 2003 r. są zalesiane lub będą zalesione zgodnie z trzecim akapitem art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, zostaną odrzucone.

b) Całkowity obszar rolny będzie stanowić całkowity obszar rolny zadeklarowany przez rolnika w 2005 r.

5. Dla nowych Państw Członkowskich, które nie złożyły wniosków za rok 2004 dla systemu jednolitych płatności obszarowych, o którym mowa w art. 143b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wskaźnik referencyjny jest ustalany w następujący sposób:

a) trwałe użytki zielone będą oznaczać trwałe użytki zielone zadeklarowane przez rolników w 2004 r., plus grunt pod trwałymi użytkami zielonymi zadeklarowanymi w 2005 r. zgodnie z art. 14 ust. 1 niniejszego rozporządzenia niezadeklarowane w 2004 r. do użytkowania innego niż użytki zielone, chyba że rolnik jest w stanie udowodnić, że grunt taki nie był trwałym użytkiem zielonym w 2004 r.

Obszary zadeklarowane w 2005 r. jako trwałe użytki zielone, a które w 2004 r. kwalifikowały się do przyznania płatności obszarowych z tytułu roślin uprawnych zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1251/1999 zostaną odrzucone.

Grunty, które zostaną zalesione zgodnie z trzecim akapitem art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zostaną odrzucone.

b) całkowita powierzchnia użytków rolnych będzie stanowić całkowitą powierzchnię użytków rolnych zadeklarowaną przez rolnika w 2005 r.

6. Dla nowych Państw Członkowskich, które złożyły wnioski za rok 2004 dla systemu jednolitych płatności obszarowych przewidzianych w art. 143b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wskaźnik referencyjny jest ustalany w następujący sposób:

a) trwałe użytki zielone będą oznaczać trwałe użytki zielone zadeklarowane przez rolników w 2005 roku zgodnie z art. 14 ust. 1 niniejszego rozporządzenia;

b) całkowita powierzchnia użytków rolnych będzie stanowić całkowitą powierzchnię użytków rolnych zadeklarowaną przez rolnika w 2005 r.

Artykuł 4

Utrzymanie ziemi na trwałych użytkach zielonych na poziomie indywidualnym

1. Jeśli zostanie stwierdzone, że stosunek, o którym mowa w art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, maleje, to Państwo Członkowskie, na poziomie krajowym lub regionalnym, ustanowi zakaz dla rolników ubiegających się o pomoc w ramach jakichkolwiek systemów płatności ujętych w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 przekształcania trwałych użytków zielonych bez uprzedniej autoryzacji.

Jeśli uprawnienie przewidziane w pierwszym akapicie podlega wymogowi ustanowienia trwałych użytków zielonych, grunt ten już pierwszego dnia po jego przekształceniu będzie uznany za trwały użytek zielony bez uszczerbku dla definicji podanej w art. 2 pkt. 2. Obszary te będą służyły do uprawy traw lub innych upraw zielnych przez pięć kolejnych lat następujących po ich przekształceniu.

2. Jeśli zostanie stwierdzone, że wymóg, o którym mowa w art. 3 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, nie będzie mógł być spełniony to zainteresowane Państwo Członkowskie, zgodnie ze środkami podjętymi zgodnie z ust. 1, ustanowi na poziomie regionalnym lun krajowym, obowiązek dla rolników ubiegających się o pomoc w ramach jakichkolwiek systemów płatności bezpośrednich ujętych w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 ponownego przekształcenia ziemi na trwałe użytki zielone dla rolników, którzy posiadają ziemie przekształcone z trwałych użytków zielonych w ziemie pod inne użytkowanie.

Obowiązek ten stosuje się w roku 2005 dla gruntu przekształconego pod inne użytkowanie od odpowiedniej daty przewidzianej w art. 5 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia (WE) nr 1782/2003. Od 1 stycznia 2006 r. obowiązek ten stosuje się dla gruntów przekształconych w ten sposób od daty rozpoczęcia 24-miesięcznego okresu poprzedzającego ostatni dzień na złożenie jednolitych wniosków zgodnie z art. 11 ust. 2 niniejszego rozporządzenia w zainteresowanych Państwach Członkowskich.

W tym przypadku rolnicy przekształcą taki procent powierzchni w trwałe użytki zielone lub ustalą taką powierzchnię jako trwały użytek zielony. Procent będzie obliczany na podstawie obszaru przekształconego w ten sposób przez rolnika oraz powierzchni potrzebnej do ponownego ustalenia równowagi.

Jednak jeśli ziemie te zostały przekazane po ich przekształceniu na ziemie pod inne użytkowanie, obowiązek ten będzie obowiązywał wyłącznie jeśli przekazanie odbyło się po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.

Odmiennie od przepisów art. 2 pkt 2, obszary ponownie przekształcone lub ponownie ustanowione jako trwałe użytki zielone, ziemie te z pierwszym dniem ich ponownego przekształcenia lub ustalenia będą uważane za „trwałe użytki zielone". Obszary te służą do uprawy traw lub innych upraw zielnych przez pięć kolejnych lat następujących po ich przekształceniu.

3. Jednak obowiązek rolników określony w ust. 1 i 2 nie będzie stosowany w przypadkach, gdy rolnicy utworzą ziemie pod trwałe użytki zielone w ramach programów zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2078/92 z dnia 30 czerwca 1992 r. w sprawie metod produkcji rolnej zgodnych z wymogami ochrony środowiska i utrzymania terenów wiejskich oraz rozporządzeniem (WE) nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) i zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia oraz rozporządzeniem Rady (WE) nr 1017/94 z dnia 26 kwietnia 1994 r. dotyczącego zmiany przeznaczenia gruntów z ornych na ekstensywny chów zwierząt gospodarskich w Portugalii.

CZĘŚĆ II
Zintegrowany system administracji i kontroli

TYTUŁ I
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 5

Identyfikacja rolników

Z zastrzeżeniem art. 22 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jednolity system do rejestracji identyfikacji każdego rolnika przewidziany w art. 18 ust. 1 lit. f) wyżej wymienionego rozporządzenia będzie gwarantował jednolitą identyfikację w odniesieniu do wszystkich wniosków pomocowych złożonych przez jednego rolnika.

Artykuł 6

Identyfikacja działek rolnych

1. System identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w art. 20 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 będzie stosowany na poziomie działek referencyjnych takich jak działka katastralna lub na poziomie bloku produkcyjnego co zapewni jednolitą identyfikację każdej działki referencyjnej.

Ponadto Państwa Członkowskie zapewnią wiarygodny sposób identyfikacji działek rolnych, a w szczególności będą wymagały złożenia pojedynczego szczegółowego wniosku lub dostarczenia dokumentów określonych przez właściwe władze, które umożliwią zlokalizowanie oraz zmierzenie każdej działki rolnej. GIS będzie działał na podstawie krajowego systemu geodezji.

2. Państwo Członkowskie zapewni, aby w odniesieniu do przynajmniej 75% działek referencyjnych zadeklarowanych we wniosku pomocowym, przynajmniej 90% obszaru kwalifikowało się do wypłat zgodnie z systemem płatności jednolitych. Ocena będzie dokonywana corocznie przy użyciu stosownych metod statystycznych.

Artykuł 7

Identyfikacja oraz rejestracja uprawnień do płatności

1. System identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności przewidziany w art. 21 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 będzie stanowił elektroniczny rejestr prowadzony na poziomie Państwa Członkowskiego, który będzie zapewniał, szczególnie w odniesieniu do kontroli krzyżowych przewidzianych w art. 24 niniejszego rozporządzenia skuteczne śledzenie uprawnień do płatności, szczególnie w odniesieniu do następujących elementów:

a) właściciel;

b) wartość;

c) data ustanowienia płatności;

d) data ostatniego zastosowania;

e) źródło, w szczególności w stosunku do jej przypisania, rezerwy początkowej lub krajowej, kupna, najmu, odziedziczenia;

f) rodzaj uprawnienia, w szczególności uprawnienia do płatności z tytułu odłogowania, uprawnienia podlegające specjalnym warunkom zgodnie z art. 48 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz autoryzowane uprawnienia zgodnie z art. 60 tego rozporządzenia;

g) w stosownych przypadkach, ograniczenia regionalne.

2. Państwa Członkowskie, w których znajduje się więcej niż jedna Agencja Płatnicza, mogą zdecydować się na stosowanie rejestru elektronicznego na poziomie Agencji Płatniczej. W takich przypadkach Państwa Członkowskie muszą zapewnić zgodność różnych rejestrów.

Artykuł 8

Ogólne zasady dotyczące działek rolnych

1. Działka, na której znajdują się drzewa, będzie uważana za działkę rolną dla celów programów pomocy obszarowej pod warunkiem że działalność rolnicza, o której mowa w art. 51 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub, odpowiednio, planowana produkcja może odbywać się w podobny sposób jak na działkach bez drzew na tym samym obszarze.

2. W odniesieniu do uprawy paszowej:

a) jeśli uprawa paszowa jest w powszechnym użyciu, właściwe władze będą ją przyznawać indywidualnym rolnikom proporcjonalnie do jej użycia lub prawa do jej użycia;

b) do celów zastosowania art. 131 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, każda uprawa paszowa musi być dostępna do hodowli zwierząt przez minimalny okres siedmiu miesięcy, data rozpoczęcia przypadająca na okres pomiędzy 1 stycznia a 31 marca zostanie ustalona przez Państwo Członkowskie.

c) do celów zastosowania art. 131 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, w przypadku gdy uprawa paszowa znajduje się na terenie Państwa Członkowskiego innym niż główne miejsce działalności rolnika, obszar ten na życzenie rolnika będzie uznawany za część jego gospodarstwa pod warunkiem że obszar ten będzie znajdował się w najbliższym sąsiedztwie tego gospodarstwa, oraz że większa część całości gruntów rolnych użytkowanych przez rolnika będzie znajdowała się w Państwie Członkowskim w miejscu głównej działalności rolnika.

Artykuł 9

System kontroli w odniesieniu do wzajemnej zgodności

Państwa Członkowskie ustanowią system gwarantujący skuteczną kontrolę w zakresie wzajemnej zgodności. System ten będzie, zgodnie z rozdziałem III tytułu III niniejszego rozporządzenia uwzględniał:

a) sytuacje, w których władza właściwa nie jest Agencją Płatniczą, przekazywanie niezbędnych informacji dotyczących rolników ubiegających się o przyznanie płatności bezpośrednich od Agencji Płatniczej do wyspecjalizowanych organów kontroli i/lub, w stosownych przypadkach, poprzez organ koordynujący, o którym mowa w art. 23 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

b) metody, które należy stosować przy typowaniu próbek kontrolnych;

c) wskazówki dotyczące istoty oraz zakresu przeprowadzenia kontroli na miejscu;

d) raporty kontroli w szczególności zawierające ujawnione niezgodności oraz ocenę ich ważności, zakresu, trwałości oraz powtarzalności;

e) sytuacje, w których właściwy organ kontrolny nie jest Agencją Płatniczą, przekazywanie raportów kontroli z wyspecjalizowanych organów kontroli zarówno do Agencji Płatniczej lub organu koordynującego lub obu, o których mowa w art. 23 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

f) zastosowanie przez Agencję Płatniczą systemu zmniejszenia płatności oraz wykluczenia z płatności.

Ponadto Państwa Członkowskie mogą ustalić procedurę, zgodnie z którą rolnik wskaże Agencji Płatniczej elementy niezbędne do identyfikacji wymogów i standardów mających zastosowanie w jego przypadku.

Artykuł 10

Wypłacenie pomocy

1. Z zastrzeżeniem okresu przewidzianego w art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub jakichkolwiek zasad ustalających wypłaty zaliczek zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu, płatności bezpośrednie podlegające niniejszemu rozporządzeniu nie mogą być wypłacane przed dokonaniem przez Państwo Członkowskie kontroli w odniesieniu do kryteriów kwalifikowalności zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. W odniesieniu do kontroli dotyczących wzajemnej zgodności określonych w rozdziale III tytułu III niniejszego rozporządzenia, które nie mogą być przeprowadzone przed dokonaniem płatności, wszelkie nienależne wypłaty zostaną ściągnięte zgodnie z art. 73 niniejszego rozporządzenia.

TYTUŁ II
WNIOSKI POMOCOWE

ROZDZIAŁ 1
POJEDYNCZY WNIOSEK

Artykuł 11

Data złożenia pojedynczego wniosku

1. Rolnik ubiegający się o przyznanie pomocy w ramach systemu pomocy obszarowej może złożyć tylko jeden pojedynczy wniosek na rok.

Rolnik, który nie złoży wniosku w ramach jakiegokolwiek systemu pomocy obszarowej, ale będzie się ubiegał o pomoc w ramach innego systemu pomocy ujętego w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, złoży pojedynczy wniosek jeśli będzie posiadał do swojej dyspozycji grunty rolne określone w art. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 796/2004, w którym zamieści te grunty zgodnie z art. 14. Jednak Państwa Członkowskie mogą zwolnić rolników z tego obowiązku, w stosownych przypadkach informacje zostaną przekazane właściwym władzom w ramach innych systemów administracji i kontroli gwa-

rantujących kompatybilność ze zintegrowanym systemem zgodnie z art. 26 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

2. Jednolity wniosek zostanie złożony w terminie ustalonym przez Państwa Członkowskie, ale nie później niż do 15 maja. Estonia, Litwa, Łotwa, Finlandia i Szwecja mogą jednak ustalić inny termin na złożenie wniosku, ale nie później niż do 15 czerwca. Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 144 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, będzie istniała możliwość przedłużenia terminów, o których mowa w pierwszym akapicie niniejszego ustępu w niektórych strefach o wyjątkowych warunkach klimatycznych, gdzie zastosowanie się do ustalonych terminów jest niemożliwe.

W trakcie ustalania terminu Państwa Członkowskie powinny wziąć pod uwagę okres niezbędny do zapewnienia istotnych danych dla właściwego zarządzania administracyjnego oraz finansowego pomocą oraz zapewnią ustalenie terminów kontroli, a w szczególności terminów do ustalenia zgodnie z art. 44 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

3. Jeśli dla tego samego rolnika za zarządzanie programami pomocy, dla których wymagane jest złożenie pojedynczego wniosku, odpowiedzialna jest więcej niż jedna Agencja Płatnicza, to zainteresowane Państwa Członkowskie powinny podjąć stosowne kroki w celu zapewnienia, że wymagane informacje w niniejszym artykule będą dostępne dla wszystkich zaangażowanych Agencji Płatniczych.

Artykuł 12

Treść pojedynczego wniosku

1. Pojedynczy wniosek będzie zawierał wszystkie informacje niezbędne do ustalenia uprawnień do otrzymania pomocy, w tym:

a) tożsamość rolnika;

b) program lub programy pomocy, których dotyczy wniosek;

c) identyfikację uprawnień do płatności zgodną z systemem identyfikacji i rejestracji przewidzianym w art. 7 dla celów systemu płatności jednolitych, z wyszczególnieniem na uprawnienia do płatności z tytułu terenów odłogowanych oraz innych płatności;

d) szczegóły pozwalające na identyfikację wszystkich działek rolnych znajdujących się w gospodarstwie, ich powierzchnię wyrażoną w hektarach do dwóch miejsc po przecinku, ich położenie i, w odpowiednich przypadkach, ich użytkowanie oraz informacje, czy działka rolna jest nawadniana;

e) w stosownych przypadkach, obszar uprawy drzew oliwnych, wyrażony w GIS-ha dla drzew oliwnych, zgodnie z pkt 2 i 3 załącznika XXIV do rozporządzenia (WE) nr 1973/2004;

f) oświadczenie rolnika o tym, że jest on świadomy warunków rozpatrywanych programów pomocowych.

2. W celu identyfikacji uprawnień do płatności, o których mowa w ust. 1 lit. c), wstępnie zadrukowane formularze przekazane rolnikowi zgodnie z art. 22 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, powinny zawierać identyfikację uprawnień do płatności zgodną z systemem identyfikacji i rejestracji przewidzianym w art. 7 z wyszczególnieniem na płatności z tytułu odłogowania oraz innych płatności.

Rolnik osobno zgłosi obszar podlegający uprawnieniom do płatności z tytułu odłogowania oraz obszar podlegający innym uprawnieniom.

Zgodnie z art. 54 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 rolnik będzie ubiegał się o płatności z tytułu odłogowania przed zgłoszeniem innych uprawnień. Tak więc rolnik może zgłosić obszar przeznaczony na odłogowanie zgodnie z liczbą uprawnień do płatności z tytułu odłogowania pod warunkiem że będzie posiadał do swojej dyspozycji odpowiednią powierzchnię obszaru kwalifikowalnego. Jeśli powierzchnia obszaru kwalifikowalnego będzie mniejsza niż liczba uprawnień do płatności z tytułu odłogowania, rolnik może ubiegać się

o liczbę uprawnień do płatności z tytułu odłogowania odpowiadającą powierzchni obszaru którym dysponuje.

3. W celu identyfikacji wszystkich działek rolnych w gospodarstwie, o których mowa w ust. 1 lit. d), wstępnie zadrukowane formularze przekazane rolnikowi zgodnie z art. 22 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zawierają informacje na temat maksymalnego kwalifikującego się obszaru przypadającego na działkę referencyjną dla celów systemu płatności jednolitych. Ponadto materiał graficzny przekazany rolnikowi, zgodnie z tymi samymi przepisami, wskazuje granice działek referencyjnych oraz ich unikalną identyfikację, natomiast rolnik wskazuje położenie każdej działki rolnej.

(...)

W przypadku wniosku o przyznanie pomocy z tytułu gajów oliwnych, przewidzianego w tytule IV rozdział 10b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, materiał graficzny przekazany rolnikowi zawiera, w przypadku każdej działki z drzewami oliwnymi:

a) liczbę niekwalifikujących się drzew oliwnych oraz ich rozmieszczenie na działce;

b) obszar uprawy drzew oliwnych, wyrażony w GIS-ha dla drzew oliwnych, zgodnie z załącznikiem XXIV pkt 2 do rozporządzenia (WE) nr 1973/2004;

c) kategorię, w ramach której wystąpiono z wnioskiem o pomoc, zgodnie z art. 110i ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

d) w stosownych przypadkach wskazanie, czy działka objęta jest programem zatwierdzonym przez Komisję, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1683/98 oraz liczbę drzew oliwnych i ich rozmieszczenie na działce.

4. Składając wniosek, rolnik poprawia wstępnie zadrukowany formularz, o którym mowa w ust. 2 i 3, jeśli należy wprowadzić poprawki, szczególnie w odniesieniu do przeniesienia uprawnień do płatności zgodnie z art. 46 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub jeśli jakakolwiek inna informacja podana w formularzu jest błędna.

Jeśli poprawki dotyczą powierzchni obszaru, rolnik podaje właściwą powierzchnię danego obszaru. Gdy rozmieszczenie drzew oliwnych w materiale graficznym jest błędne, rolnik nie jest zobowiązany do podania właściwej powierzchni obszaru wyrażonej w GIS-ha dla drzew oliwnych, lecz powinien jedynie wskazać rzeczywiste rozmieszczenie drzew.

Artykuł 13

Określone wymogi dotyczące pojedynczego wniosku

1. W przypadku gdy rolnik zamierza uprawiać konopie zgodnie z art. 52 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub na włókno zgodnie z art. 106 tego rozporządzenia, pojedynczy wniosek zawiera:

a) wszelkie informacje wymagane do identyfikacji działek obsianych konopiami dla każdego rodzaju zasianych konopi;

b) wskazanie ilości użytych nasion (kg na hektar);

c) oficjalne etykiety stosowane na opakowaniach nasion zgodnie z dyrektywą Rady 2002/57/WE oraz w szczególności z art. 12 tej dyrektywy.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego lit. c), jeśli siew przypada po ostatecznym terminie złożenia pojedynczego wniosku, etykiety lub dokumenty należy dostarczyć najpóźniej do dnia 30 czerwca. Jeśli etykiety należy dostarczyć innym władzom krajowym to państwa członkowskie mogą zapewnić, aby etykiety po ich wcześniejszym złożeniu zostały zwrócone rolnikowi zgodnie z tym punktem. Zwrócone etykiety oznacza się jako wykorzystane do złożenia wniosku.

W przypadku gdy wniosek o przyznanie płatności obszarowych na rośliny uprawne zgodnie z rozdziałem 10 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zawiera oświadczenie o uprawie lnu oraz konopi na włókna zgodnie z art. 106 tego rozporządzenia, pojedynczy wniosek zawiera kopię umowy lub zobowiązania, o których mowa w tym artykule, chyba że

państwo członkowskie ustali, że kopia ma być dostarczona w późniejszym terminie, lecz nie później niż dnia 15 września.

2. W przypadku ziem odłogowanych zgodnie z art. 55 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub zgodnie z pierwszym tiret art. 107 ust. 3) tego rozporządzenia, pojedynczy wniosek powinien zawierać niezbędny dowód wymagany zgodnie ze stosowanymi zasadami sektorowymi.

3. W przypadku gdy wniosek pomocowy o przyznanie premii specjalnej na pszenicę durum przewidziany w rozdziale I tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, przyznanie premii uzupełniającej na pszenicę durum oraz specjalnej pomocy przewidzianej w art.105 tego rozporządzenia, pojedynczy wniosek powinien zawierać dowód, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Państwo Członkowskie, że zużyto minimalną ilość kwalifikowanych nasion pszenicy durum.

4. W przypadku wniosku o przyznanie płatności na uprawę ryżu, przewidzianego w rozdziale 3 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, pojedynczy wniosek powinien zawierać specyfikację rodzaju zasianego ryżu oraz identyfikację stosownych działek.

5. W przypadku wniosku o przyznanie płatności na orzechy przewidzianego w rozdziale 4 tytuł IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 pojedynczy wniosek powinien zawierać liczbę drzew orzechowych w rozbiciu na gatunki.

6. W przypadku wniosku o przyznanie płatności na uprawę roślin energetycznych przewidzianego w rozdziale 5 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 pojedynczy wniosek powinien zawierać kopię umowy zawartej przez wnioskodawcę z podmiotem skupującym lub pierwszym przetwórcą zgodnie z art. 26 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004.

7. W przypadku wniosku o przyznanie płatności na uprawę skrobiowej odmiany ziemniaka przewidzianego w rozdziale 6 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, pojedynczy wniosek powinien zawierać kopię umowy kontraktacyjnej, jednak Państwo Członkowskie może ustalić, że kopia może być dostarczona w późniejszym terminie, lecz nie później niż 30 czerwca.

8. W przypadku wniosku o przyznanie pomocy z tytułu nasion, przewidzianego w rozdziale 9 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, pojedynczy wniosek powinien zawierać:

a) kopię umowy uprawy lub oświadczenia o uprawie, jednak Państwo Członkowskie może ustalić, że kopia może być dostarczona w późniejszym terminie, lecz nie później niż 15 września;

b) wskazanie gatunków nasion wysiewanych na każdej działce;

c) wskazanie ilości produkowanych kwalifikowanych nasion, wyrażonych w kwintalach do jednego miejsca po przecinku, jednak Państwa Członkowskie mogą ustalić, że te informacje mogą być dostarczone w późniejszym terminie, lecz nie później niż 15 czerwca w roku następującym po żniwach;

d) kopię dokumentów pomocniczych stwierdzających, że ilości nasion, o których mowa zostały oficjalnie kwalifikowane, jednak Państwo Członkowskie może ustalić, że te informacje mogą być dostarczone w późniejszym terminie, lecz nie później niż 31 maja w roku następującym po żniwach.

9. Dla wniosku o przyznanie dodatkowej płatności obszarowej w odniesieniu do chmielu, przewidzianej w art. 68a rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jednolity wniosek powinien zawierać wskazanie odpowiednich obszarów.

10. W przypadku wniosku o przyznanie pomocy na uprawę bawełny, przewidzianego w tytule IV rozdział 10a rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, pojedynczy wniosek powinien zawierać:

a) nazwę odmiany wykorzystanych nasion bawełny;

b) w stosownych przypadkach nazwę i adres zatwierdzonej organizacji międzybranżowej, której członkiem jest rolnik.

11. W przypadku wniosku o przyznanie płatności na gaje oliwne, przewidzianego w tytule IV rozdział 10b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, pojedynczy wniosek powinien zawierać, dla każdej działki z drzewami oliwnymi, liczbę oraz rozmieszczenie na działce:

a) drzew oliwnych wykarczowanych i zastąpionych;

b) drzew oliwnych wykarczowanych i niezastąpionych;

c) dodatkowych zasadzonych drzew oliwnych.

12. W przypadku wniosku o przyznanie pomocy z tytułu tytoniu, przewidzianego w tytule IV rozdział 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, pojedynczy wniosek powinien zawierać:

a) kopię umowy kontraktacji, o której mowa w art. 110k lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub odsyłacz do jej numeru rejestracji;

b) wskazanie odmiany tytoniu uprawianej na każdej działce rolnej;

c) kopię towarzyszącego świadectwa kontroli wydanego przez organ właściwy, wskazującego wyrażoną w kilogramach ilość suszonego tytoniu w liściach, który został dostarczony pierwszemu przetwórcy.

Państwa Członkowskie mogą ustalić, że informacje, o których mowa w pkt c) mogą być dostarczone osobno w późniejszym terminie, lecz nie później niż 15 maja w roku następującym po zbiorze.

Artykuł 14

Ogólne zasady dotyczące pojedynczego wniosku oraz oświadczeń składanych odnośnie do określonego użytkowania ziemi

1. Rodzaje użytkowania ziem, o których mowa w art. 5 ust. 2 oraz art. 51 rozporządzenia (WE) Nr 1782/2003 oraz tych ujętych w załączniku V do tego rozporządzenia, a także ziemie użytkowane do produkcji lnu uprawianego na włókna w przypadkach, gdy te ziemie nie muszą być zadeklarowane zgodnie z art. 13 niniejszego rozporządzenia, zostaną zadeklarowane w osobnej pozycji w formularzu pojedynczego wniosku.

Ponadto, w przypadku, gdy Państwo Członkowskie korzysta z opcji zgodnie z art. 68a rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w celu przyznania płatności dla uznanych grup producentów, o których mowa w drugim ustępie tego artykułu, rolnik zadeklaruje swoje działki rolne wykorzystywane do uprawy chmielu także w osobnej pozycji w formularzu jednolitego wniosku. W tym przypadku rolnik zadeklaruje także w formularzu jednolitego wniosku swoją przynależność do danej grupy producentów.

Ziemie nieużytkowane w celach ubiegania się o pomoc w ramach systemów pomocowych przewidzianych w tytułach III i IV i VIa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz nieujęte w załączniku V do tego rozporządzenia są zgłaszane w jednej lub więcej niż jednej pozycji „inne użytkowania".

Państwa Członkowskie mogą ustalić, że pierwszy oraz drugi akapit nie będą stosowane, w stosownych przypadkach informacje zostaną przekazane właściwym władzom w ramach innych systemów administracji i kontroli gwarantujących zgodność ze zintegrowanym systemem zgodnie z art. 26 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

1a. Jeśli w danym roku rolnik nie zadeklaruje wszystkich obszarów, przewidzianych w ust. 1, a różnica pomiędzy obszarem całkowitym wykazanym w formularzu jednolitego wniosku z jednej strony, a obszarem wykazanym łącznie z całkowitą powierzchnią działek niewykazanych z drugiej strony wynosi więcej niż 3% wykazanej powierzchni, całkowita wysokość płatności bezpośrednich należnych temu rolnikowi za ten rok będzie pomniejszona nawet do 3% w zależności od stopnia tego opuszczenia.

2. W pierwszym roku stosowania systemu płatności jednolitych Państwa Członkowskie mogą zrezygnować z przepisów art. 12 i 13, jeśli uprawnienia do płatności nie zostaną ostatecznie ustalone w ostatecznym terminie na złożenie pojedynczego wniosku.

Państwa członkowskie mogą, na tych samych warunkach, zezwolić na zmiany dotyczące użytkowania ziem lub systemu pomocowego w odniesieniu do poszczególnych działek rolnych zadeklarowanych w pojedynczym wniosku.

Odstępstwa przewidziane w akapicie pierwszym i drugim mają również zastosowanie w odniesieniu do pierwszego roku, w którym nowe sektory zostały wprowadzone do systemu jednolitych płatności, a uprawnienia do płatności nie zostały jeszcze ostatecznie określone w przypadku rolników, których dotyczy powyższe wprowadzenie.

3. Państwa Członkowskie mogą zadecydować, że wszystkie wnioski pomocowe przewidziane w tytule IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zostaną objęte pojedynczym wnioskiem. W tym przypadku rozdziały II oraz III niniejszego tytułu będą stosowane z potrzebnymi zmianami w odniesieniu do określonych wymagań ustalonych w celu stosowania wniosku pomocowego w ramach tych programów.

4. Każde Państwo Członkowskie może określić minimalny rozmiar działki rolnej, w odniesieniu do której złożony zostanie wniosek. Jednak minimalna powierzchnia działki nie może przekroczyć 0,3 ha.

Artykuł 15

Poprawki do pojedynczych wniosków

1. Po wygaśnięciu limitu czasu na złożenie pojedynczego wniosku, poszczególne działki rolne wraz z ewentualnie towarzyszącymi im uprawnieniami do płatności nie zadeklarowane w pojedynczym wniosku w celu otrzymania pomocy w ramach jakiegokolwiek systemu pomocy obszarowej, mogą być dodane do pojedynczego wniosku pod warunkiem że przestrzegane są wymogi w ramach stosownych programów pomocowych.

Zmian dotyczących użytkowania ziem lub systemu pomocowego w odniesieniu do poszczególnych działek rolnych lub w odniesieniu do uprawnień do płatności zadeklarowanych w pojedynczym wniosku można dokonać na tych samych warunkach.

W odniesieniu do 2006 r. wniosek o przyznanie płatności na uprawę dla producentów buraków cukrowych i trzciny cukrowej przewidziany w rozdziale 10f tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 może zostać dodany do pojedynczego wniosku na warunkach, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

Jeśli zmiany, o których mowa w pierwszym, drugim i trzecim akapicie mają związek z jakimikolwiek dokumentami pomocniczymi lub umowami do dostarczenia, stosowne poprawki do tych dokumentów lub umów są również dozwolone.

2. Z zastrzeżeniem terminów ustalonych przez Estonię, Litwę, Łotwę, Finlandię i Szwecję na dostarczenie jednolitych wniosków zgodnie z pierwszym akapitem art. 11 ust. 2, zmiany dokonane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu zostaną notyfikowane właściwym władzom najpóźniej do 31 maja stosownego roku kalendarzowego, a w przypadku Estonii, Łotwy, Litwy, Finlandii i Szwecji najpóźniej do 15 czerwca stosownego roku kalendarzowego.

Jednakże w odniesieniu do 2006 r. o zmianach dokonanych zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu należy powiadomić właściwy organ nie później niż do dnia 15 czerwca w tych państwach członkowskich, które stosują art. 48c ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 795/2004.

3. Jeśli właściwe władze poinformowały rolnika o nieprawidłowościach w pojedynczym wniosku lub jeśli powiadomiły go o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu i jeśli ta kontrola ujawni nieprawidłowości, poprawki zgodnie z ust. 1 nie będą zatwierdzone w odniesieniu do działek rolnych, w przypadku których wykryto nieprawidłowości.

ROZDZIAŁ 1A

WNIOSKI O PRZYZNANIE POMOCY W SPRAWIE PŁATNOŚCI DO UPRAWY CHMIELU SKŁADANE PRZEZ UZNANE GRUPY PRODUCENTÓW

Artykuł 15a

Wniosek o przyznanie pomocy

Wniosek o przyznanie pomocy składany przez grupy producentów ubiegające się o pomoc zgodnie z art. 171 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1973/2004 zawiera wszelkie informacje niezbędne do ustalenia uprawnień do otrzymania pomocy, a zwłaszcza:

a) tożsamość grupy producentów;

b) szczegóły pozwalające na identyfikację działek rolniczych, o których mowa;

c) oświadczenie grupy producentów o tym, że są oni świadomi warunków odnoszących się do rozpatrywanych systemów pomocy.

Grupa producentów może wykazać tylko działki rolne używane pod uprawę chmielu i te, które były zadeklarowane w tym samym roku kalendarzowym przez grupę producentów zgodnie z art. 14 ust. 1 akapit drugi niniejszego rozporządzenia.

Państwa Członkowskie mogą uprościć procedurę składania wniosków poprzez wysłanie grupie producentów uprzednio wydrukowanego formularza wniosku z wykazem wszystkich działek zadeklarowanych w tym celu przez ich poszczególnych członków zgodnie z art. 14 ust. 1 akapit drugi niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ 2

WNIOSKI O PRZYZNANIE POMOCY DLA INWENTARZA ŻYWEGO

Artykuł 16

Wymogi dotyczące wniosków o przyznanie pomocy dla inwentarza żywego

1. Wniosek o przyznanie pomocy dla inwentarza żywego powinien zawierać wszystkie informacje niezbędne do ustalenia uprawnień do otrzymania pomocy, w tym:

a) tożsamość rolnika;

b) odniesienie do pojedynczego wniosku, jeśli został wcześniej złożony;

c) liczbę zwierząt każdego typu w odniesieniu do których złożono wniosek o przyznanie pomocy, w przypadku bydła kod identyfikacyjny zwierząt;

d) w stosownych przypadkach, zobowiązanie rolnika do utrzymania zwierząt, o których mowa w punkcie c) w gospodarstwie w trakcie okresu przetrzymania oraz informacje o miejscy lub miejscach, gdzie zwierzęta będą przetrzymywane w danym okresie lub okresach;

e) w stosownych przypadkach, indywidualny limit lub indywidualny pułap dla rozpatrywanych zwierząt;

f) w stosownych przypadkach indywidualną ilość referencyjną mleka posiadaną przez rolnika w dniu 31 marca lub, jeśli zainteresowane państwo członkowskie zdecyduje się na zastosowanie odstępstwa przewidzianego w art. 130 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004, 1 kwietnia danego roku kalendarzowego; jeżeli ta ilość jest nieznana w dniu złożenia wniosku, to należy o niej powiadomić właściwy organ możliwie jak najwcześniej;

g) oświadczenie rolnika o tym, że zna warunki odnoszące się do rozpatrywanej pomocy.

Jeśli zwierzę zostanie przeniesione w inne miejsce w czasie okresu przetrzymania, rolnik musi wcześniej pisemnie powiadomić o tym fakcie właściwe władze.

2. Państwa Członkowskie zagwarantują każdemu właścicielowi zwierzęcia nieograniczone prawo do otrzymania od właściwych władz, w stosownych przerwach oraz bez nadmiernego opóźnienia, informacje dotyczące rolnika oraz jego zwierząt zawartych w skomputeryzowanej bazie danych bydła. W trakcie składania wniosku o przyznanie pomocy rolnik oświadczy, że dane w nim zawarte są poprawne oraz kompletne w przeciwnym wypadku poprawi niepoprawne dane lub uzupełni brakujące informacje.

3. Państwa Członkowskie mogą zadecydować, że niektóre informacje, o których mowa w ust. 1, nie muszą być umieszczone we wniosku, jeśli zadeklarowano je już właściwym władzom.

Państwa Członkowskie mogą wprowadzić procedury według których dane zawarte w skomputeryzowanej bazie danych bydła mogą zostać użyte dla celów wniosku pomocowego pod warunkiem że skomputeryzowana baza danych bydła zapewnia poziom zabezpieczenia oraz wdrożenia niezbędny do właściwego zarządzania rozpatrywanymi programami pomocowymi. Takie procedury mogą składać się z systemu, zgodnie z którym rolnik może ubiegać się o przyznanie pomocy w odniesieniu do wszystkich zwierząt, które w terminie ustalonym przez Państwo Członkowskie, kwalifikują do przyznania pomocy na podstawie danych zawartych w skomputeryzowanej bazie danych bydła. W takim przypadku Państwa Członkowskie podejmą niezbędne środki gwarantujące, że:

a) zgodnie z warunkami stosowanymi dla rozpatrywanego programu pomocy data rozpoczęcia oraz zakończenia stosownych okresów przetrzymania będzie jasno określona i znana rolnikowi;

b) rolnik zdaje sobie sprawę, że wszystkie zwierzęta, które okażą się być nieprawidłowo zidentyfikowane lub zarejestrowane w systemie identyfikacji i rejestracji bydła będą uznane za zwierzęta, u których stwierdzono nieprawidłowości, o których mowa w art. 59.

W odniesieniu do premii dla krów mamek zgodnie z art. 125 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, stwierdzone nieprawidłowości w odniesieniu do systemu identyfikacji i rejestracji bydła zostaną proporcjonalnie przydzielone pomiędzy liczbę zwierząt niezbędnych do otrzymania premii oraz liczbę zwierząt potrzebnych do dostarczenia mleka lub produktów mlecznych zgodnie z art. 125 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia. Jednak te nieprawidłowości zostaną w pierwszej kolejności przydzielone liczbie zwierząt potrzebnych w ramach indywidualnych limitów lub pułapów, o których mowa w art. 125 ust. 2 lit. b) oraz art. 126.

4. Państwa Członkowskie mogą ustalić, że niektóre informacje, o których mowa w ust. 1, mogą lub będą przekazane poprzez organ lub organy przez nie zatwierdzone.

Rozdział 3

WNIOSEK POMOCOWY O PRZYZNANIE PREMII MLECZNYCH ORAZ DODATKOWYCH PŁATNOŚCI

Artykuł 17

Wymogi dotyczące wniosków pomocowych o przyznanie premii mlecznych oraz dodatkowych płatności

Każdy producent mleka ubiegający się o przyznanie premii mlecznych oraz dodatkowych płatności przewidzianych w rozdziale 7 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 musi złożyć wniosek pomocowy zawierający informacje niezbędne do ustalenia kwalifikowalności do pomocy, a w szczególności:

a) tożsamość rolnika;

b) oświadczenie rolnika o tym, że zna on warunki odnoszące się do rozpatrywanej pomocy.

Wniosek pomocowy musi zostać złożony w terminie ustalonym przez Państwo Członkowskie nie później niż 15 maja, w przypadku Finlandii i Szwecji nie później niż 15 czerwca.

Rozdział 3A

PŁATNOŚĆ Z TYTUŁU CUKRU, WSPARCIE DLA PRODUCENTÓW BURAKÓW CUKROWYCH I TRZCINY CUKROWEJ I ODDZIELNE PŁATNOŚCI Z TYTUŁU CUKRU

Artykuł 17a

Wymogi dotyczące wniosków pomocowych o przyznanie płatności z tytułu cukru, wsparcia dla producentów buraków cukrowych trzciny cukrowej i oddzielnej płatności z tytułu cukru

1. Rolnicy ubiegający się o płatność z tytułu cukru przewidzianą w rozdziale 10e tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, rolnicy ubiegający się o wsparcie dla producentów buraków cukrowych i trzciny cukrowej przewidziane w rozdziale 10f tytułu IV wspomnianego rozporządzenia oraz rolnicy ubiegający się o oddzielną płatność z tytułu cukru przewidzianą w art. 143ba wspomnianego rozporządzenia składają wniosek o pomoc zawierający wszystkie informacje niezbędne do ustalenia kwalifikowalności do otrzymania pomocy, a w szczególności:

a) tożsamość rolnika;

b) oświadczenie rolnika o tym, że zna on warunki odnoszące się do rozpatrywanej pomocy.

Do wniosku o wsparcie dla producentów buraków cukrowych i trzciny cukrowej załącza się kopię kontraktu na dostawę, o którym mowa w art. 110r rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

2. Wniosek o płatność z tytułu cukru, o wsparcie dla producentów buraków cukrowych i trzciny cukrowej lub o oddzielną płatność z tytułu cukru składa się w terminie ustalonym przez państwo członkowskie nie później niż do dnia 15 maja oraz, w przypadku Estonii, Łotwy, Litwy, Finlandii i Szwecji nie później niż do dnia 15 czerwca.

Jednakże w odniesieniu do 2006 r. termin, o którym mowa w akapicie pierwszym nie może być późniejszy niż 30 czerwca 2006 r. w przypadku wniosków o oddzielną płatność z tytułu cukru zgodnie z art. 143ba rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Rozdział 4

PRZEPISY WSPÓLNE

Artykuł 18

Uproszczenie procedur

1. Z zastrzeżeniem jakichkolwiek konkretnych warunków niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwa Członkowskie mogą zezwolić lub wymagać, aby wszelka komunikacja w ramach niniejszego rozporządzenia zarówno pomiędzy rolnikiem oraz władzami lub vice versa odbywała się w formie elektronicznej. W takim przypadku podjęte zostaną niezbędne środki, aby zapewnić w szczególności, że:

a) rolnik został jednoznacznie zidentyfikowany;

b) rolnik spełnił wszelkie wymagania w ramach rozpatrywanego programu pomocy;

c) przekazywane dane są wiarygodne pod kątem prawidłowego zarządzania rozpatrywanymi programami pomocy; jeśli wykorzystywane są dane zawarte w skomputeryzowanej bazie danych bydła należy zapewnić poziom zabezpieczenia oraz wdrożenia bazy niezbędny do właściwego zarządzania rozpatrywanymi programami pomocowymi;

d) jeśli dokumenty pomocnicze nie mogą być przekazane w formie elektronicznej, muszą dotrzeć do właściwych władz w takim samym limicie czasu jak w przypadku ich przekazywania drogą nie elektroniczną.

e) nie stosuje się rozróżnienia między rolnikami korzystającymi z elektronicznych środków przekazywania dokumentów a tymi korzystającymi z drogi elektronicznej;

2. W odniesieniu do składania wniosków pomocowych Państwa Członkowskie, zgodnie z warunkami przewidzianymi w ust. 1 lit. a) do e), ustanowią uproszczone procedury w momencie, kiedy dane będą dostępne właściwym władzom w szczególności, jeśli nie uległa zmianie sytuacja od ostatniego złożenia wniosku pomocowego w ramach rozpatrywanych programów pomocowych.

Artykuł 19

Korygowanie oczywistych błędów

Z zastrzeżeniem art. 11 i 18, wniosek pomocowy może być skorygowany w każdym momencie po jego złożeniu, w przypadku gdy właściwe władze wykryją oczywiste błędy.

Artykuł 20

Uchylenie ostatecznej daty na złożenie wniosków pomocowych, dokumentów pomocniczych, umów oraz oświadczeń

Odmiennie od przepisów zawartych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71, w przypadku gdy ostateczny termin na złożenie wniosku pomocowego lub innych dokumentów pomocniczych, umów lub oświadczeń przewidzianych w niniejszym tytule przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, sobotę lub niedzielę to termin ten przypadnie na najbliższy dzień roboczy przypadający po ustalonym terminie.

Pierwszy akapit ma także zastosowanie do wniosków w ramach systemu jednolitych płatności składanych przez rolników zgodnie z art. 34 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Artykuł 21

Złożenie wniosków po wyznaczonym terminie

1. Poza przypadkami działania siły wyższej oraz sytuacjami wyjątkowymi, o których mowa w art. 72, złożenie wniosku pomocowego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem po wyznaczonym terminie będzie prowadziło do zmniejszenia o 1% na każdy dzień roboczy kwoty płatności, do której uprawniony byłby rolnik gdyby wniosek został złożony w terminie.

Z zastrzeżeniem określonych działań, które mają być podjęte przez Państwo Członkowskie w odniesieniu do potrzeby złożenia dokumentów pomocniczych w wyznaczonym czasie w celu umożliwienia wyznaczenia terminu oraz przeprowadzenia kontroli, pierwszy akapit ma również zastosowanie w odniesieniu do dokumentów, umów oraz oświadczeń, które należy dostarczyć właściwym władzom zgodnie z art. 12 i 13 jeśli takie dokumenty, umowy oraz oświadczenia stanowią o kwalifikowalności do otrzymania rozpatrywanej pomocy. W tym przypadku zmniejszenie płatności będzie odnosiło się do kwoty wypłacanej w ramach rozpatrywanej pomocy.

Jeśli opóźnienie będzie wynosiło ponad 25 dni kalendarzowych, wniosek nie zostanie przyjęty.

2. Zgłoszenie poprawki do pojedynczego wniosku dokonane po ostatecznym terminie przewidzianym w art. 15 ust. 2 spowoduje zmniejszenie o 1% na każdy dzień roboczy kwoty płatności odnoszącej się do faktycznego wykorzystania rozpatrywanych działek rolnych.

Poprawki do pojedynczego wniosku będą uwzględnianie wyłącznie, jeśli zostaną dokonane przed ostatecznym terminem złożenia pojedynczego wniosku, jak określono w trzecim akapicie ust. 1. Jednak jeśli termin ten wypada wcześniej lub jest ten sam jak ostateczny termin przewidziany w art. 15 ust. 2, poprawki do pojedynczego wniosku nie zostaną przyjęte po terminie przewidzianym w art. 14 ust. 2.

3. W przypadku upraw paszowych, jeśli pojedynczy wniosek zostanie dostarczony po wyznaczonym terminie, wynikające z tego faktu zmniejszenie płatności zostanie dodane do innych potrąceń wynikających ze składania wniosków pomocowych po wyznaczonym terminie, o których mowa w art. 131 i 132 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Artykuł 21a

Złożenie wniosków do programu systemu płatności jednolitychpo wyznaczonym terminie

1. Bez uszczerbku dla przypadków działania siły wyższej i wyjątkowych okoliczności, o których mowa w pierwszym akapicie art. 34 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, i na zasadzie odstępstwa od art. 21 niniejszego rozporządzenia, w pierwszym roku systemu płatności jednolitych zgodnie z tytułem III rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, gdzie w danych Państwach Członkowskich wniosek o przyznanie uprawnień do płatności zgodnie z art. 34 ust. 3 tego rozporządzenia i jednolity wniosek za ten rok muszą być razem złożone przez rolnika; jednak w przypadku, gdy rolnik składa te wnioski po upływie odpowiedniego terminu, stosuje się obniżkę w wysokości 4% za każdy dzień roboczy maksymalnie do wysokości kwot, które mają być wypłacone w tym roku w odniesieniu do uprawnień do płatności, które mają być przydzielone zgłaszającym się rolnikom.

Jeśli opóźnienie takie przekroczy 25 dni kalendarzowych, wniosek nie zostanie przyjęty, a zgłaszającemu się rolnikowi nie będą przysługiwać uprawnienia do płatności.

2. Jeśli w danych Państwach Członkowskich wnioski do systemu jednolitych płatności należy złożyć oddzielnie, art. 21 stosuje się w odniesieniu do składania jednolitych wniosków.

W tym przypadku, bez uszczerbku dla przypadków działania siły wyższej i sytuacji wyjątkowych, o których mowa w pierwszym akapicie art. 34 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, złożenie wniosku do programu jednolitych płatności zgodnie z tym artykułem po upływie danego terminu spowoduje obniżkę w wysokości/o 3% za każdy dzień roboczy kwot płatności, jakie mają zostać wypłacone w pierwszym roku systemu płatności jednolitych w odniesieniu do uprawnień do płatności, jakie mają być przydzielone zgłaszającemu się rolnikowi.

Jeśli opóźnienie przekroczy 25 dni kalendarzowych, wniosek nie zostanie przyjęty, a zgłaszającemu się rolnikowi nie będą przysługiwać uprawnienia do płatności.

3. Ustępy 1 i 2 mają zastosowanie również w pierwszym roku włączenia nowych sektorów do systemu jednolitych płatności w odniesieniu do wniosków rolników dotyczących ich uczestniczenia w tych sektorach.

Artykuł 22

Wycofanie wniosków pomocowych

1. Każdy wniosek o przyznanie pomocy może być w każdej chwili wycofany w całości lub w części po pisemnym zawiadomieniu.

W przypadku gdy Państwo Członkowskie skorzysta z możliwości przewidzianych w drugim akapicie art. 16 ust. 3, to Państwo Członkowskie może postanowić, iż zgłoszenie do

skomputeryzowanej bazy danych bydła zwierzęcia, które opuściło gospodarstwo, może zastąpić pisemne wycofanie.

Jeśli właściwe władze poinformowały rolnika o nieprawidłowościach we wniosku pomocowym lub jeśli powiadomiły go o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu i jeśli ta kontrola ujawni nieprawidłowości, wycofanie nie będzie zatwierdzone w odniesieniu do części wniosku, w której wykryto nieprawidłowości.

2. Wycofanie zgodnie z ust. 1 sprawi, że ubiegający się znajdzie się w sytuacji sprzed złożenia wniosku pomocowego lub części rozpatrywanego wniosku.

TYTUŁ III
KONTROLE ROZDZIAŁ I WSPÓLNE PRZEPISY

Artykuł 23

Zasady ogólne

1. Kontrole administracyjne i kontrole na miejscu przewidziane w niniejszym rozporządzeniu przeprowadza się tak, aby skutecznie zweryfikować zgodność z warunkami, na jakich przyznawana jest pomoc, oraz przestrzeganie wymogów i norm istotnych dla wzajemnej zgodności.

2. Wnioski o przyznanie pomocy, których kontrola dotyczy, są odrzucane, jeżeli rolnik lub jego przedstawiciel uniemożliwia przeprowadzenie kontroli na miejscu.

Rozdział 2
KONTROLE DOTYCZĄCE KRYTERIÓW KWALIFIKUJĄCYCH

Sekcja 1
Kontrole administracyjne

Artykuł 24

Kontrole krzyżowe

1. Kontrole administracyjne opisane w art. 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 pozwalają na wykrycie nieprawidłowości, a w szczególności na ich automatyczne wykrycie za pomocą narzędzi informatycznych, między innymi dzięki kontrolom krzyżowym. Kontrole te:

a) dotyczą, odpowiednio, zadeklarowanych uprawnień do dopłat i zadeklarowanych działek, i pozwalają uniknąć nienależnego wielokrotnego przyznania tej samej pomocy w odniesieniu do tego samego roku kalendarzowego lub gospodarczego oraz nienależnej kumulacji pomocy przyznawanej w ramach programów pomocy wiążących się z zadeklarowaniem powierzchni, a wymienionych w załącznikach I i V do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

b) weryfikują istnienie uprawnień do dopłat i kwalifikacje do otrzymania pomocy;

c) dotyczą zgodności między działkami rolnymi zadeklarowanymi w jednym wniosku a działkami odniesienia w systemie identyfikacji działek rolnych, oraz weryfikują kwalifikacje do pomocy określonych terenów jako takich;

d) dotyczą zgodności między uprawnieniami do pomocy a zatwierdzoną powierzchnią i sprawdzają, czy uprawnieniom towarzyszy równa liczba hektarów kwalifikujących się do otrzymania pomocy, zgodnie z definicją w art. 44 ust. 2 i art. 54 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

e) opierają się na skomputeryzowanej bazie danych bydła w celu zweryfikowania kwalifikacji do otrzymania pomocy oraz uniemożliwienia nienależnego wielokrotnego przyznania tej samej pomocy w odniesieniu do tego samego roku kalendarzowego;

f) dotyczą zgodności między działkami rolnymi zadeklarowanymi w jednym wniosku i w dokumentach towarzyszących, umowach, lub w deklaracji uprawy, jeżeli sprawa wymaga ich przedłożenia w celu zweryfikowania kwalifikacji danego obszaru do otrzymania pomocy;

g) dotyczą zgodności między działkami rolnymi zadeklarowanymi w jednym wniosku a powierzchniami poddanymi oficjalnej kontroli, które okazały się spełniać wymogi dyrektyw wymienionych w art. 1 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1674/72 z dnia 2 sierpnia 1972 r. ustanawiającego ogólne zasady przyznawania i finansowania pomocy w odniesieniu do materiału siewnego;

h) dotyczą zgodności między działkami rolnymi zadeklarowanymi przez grupy producentów zgodnie z art. 15a a odpowiadającymi działkami zadeklarowanymi przez członków grupy producentów zgodnie z drugim akapitem art. 14 ust. 1, a także działkami odniesienia ujętymi w systemie identyfikacji działek rolnych oraz weryfikują kwalifikacje do pomocy;

i) pomiędzy działkami rolnymi zadeklarowanymi w pojedynczym wniosku oraz działkami, na których Państwo Członkowskie zezwoliło na produkcję bawełny, zgodnie z art. 110b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

j) pomiędzy deklaracjami rolników zawartymi w pojedynczym wniosku dotyczącymi ich członkostwa w zatwierdzonej organizacji międzybranżowej, informacje na mocy art. 13 ust. 10 lit. b) powyższego rozporządzenia oraz informacje przekazane przez zainteresowane zatwierdzone organizacje międzybranżowe, w celu sprawdzenia kwalifikowalności do zwiększenia pomocy, o której mowa w art. 110f ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

k) dotyczą informacji przedstawionych w umowie o dostawę, o której mowa w art. 110r rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz informacji dotyczących dostaw przedstawionych przez producenta cukru.

2. Po wskazaniu nieprawidłowości wykrytych podczas kontroli krzyżowych uruchamia się odpowiednią procedurę administracyjną, a w razie konieczności także przeprowadza kontrolę na miejscu.

W przypadku gdy działka referencyjna podlega wnioskowi o przyznanie pomocy dwóch lub więcej rolników wnioskujących o pomoc w ramach tego samego programu pomocy oraz w przypadku gdy całkowity zadeklarowany obszar przekracza obszar rolny z zachowaniem tolerancji pomiaru zgodnie z art. 30 ust. 1, Państwo Członkowskie może być uprawnione do proporcjonalnego zmniejszenia danych obszarów.

W takim przypadku zainteresowani rolnicy mogą odwoływać się od decyzji dotyczącej obniżki z uzasadnieniem, że którykolwiek z innych zainteresowanych rolników zawyżył wielkość swoich obszarów ponad powyższą tolerancję pomiaru ze szkodą dla niego.

SEKCJA 2
Kontrole na miejscu

PODSEKCJA 1
Wspólne przepisy

Artykuł 25

Zasady ogólne

1. Kontrole na miejscu przeprowadzane są bez uprzedzenia. Jeżeli jednak nie zagrażałoby to celowi kontroli, można zawiadomić o niej z wyprzedzeniem ściśle ograniczonym do

koniecznego minimum. Okres wyprzedzenia nie może przekraczać 48 godzin z wyjątkiem uzasadnionych przypadków.

2. W stosownych okolicznościach kontrole na miejscu przewidziane w niniejszym rozporządzeniu i wszelkie inne kontrole przewidziane w przepisach Wspólnoty przeprowadza się w tym samym czasie.

Artykuł 26

Ilość kontroli

1. Wszystkie przeprowadzane rocznie kontrole na miejscu powinny obejmować co najmniej 5% liczby wszystkich rolników składających jeden wniosek.

Na mocy akapitu trzeciego, w następujących przypadkach Państwa Członkowskie wyznaczają dodatkowe próby kontrolne o liczności co najmniej:

a) 5% wszystkich rolników ubiegających się o pomoc z tytułu ziemniaków na skrobię przewidzianą w rozdziale 6 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

b) 5% na każdy gatunek nasion zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pomocy, zgodnie z art. 99 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

c) 5% wszystkich rolników ubiegających się o pomoc z tytułu tytoniu, przewidzianą w tytule IV rozdział 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

d) 5% wszystkich rolników ubiegających się o pomoc z tytułu orzechów na mocy rozdziału 4 tytuł IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

Jeżeli próbka kontrolna wylosowana zgodnie z przepisami pierwszego akapitu już obejmuje wnioskodawców ubiegających się o pomoc wymienioną w akapicie drugim lit. a)–d), wnioskodawców tych można zaliczyć do wymaganych w nim wskaźników kontroli.

2. Ponadto całkowita ilość kontroli na miejscu przeprowadzanych rocznie obejmuje co najmniej:

a) minimalną ilość kontroli ustaloną na poziomie 30% lub 20% powierzchni zadeklarowanych jako uprawy konopi, o których mowa w art. 52 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003. Jeżeli Państwo Członkowskie wprowadziło już system wcześniejszego zatwierdzania takich upraw i powiadomiło Komisję o szczegółowych zasadach i warunkach związanych z tym systemem przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, wszelkie zmiany tych reguł i warunków są niezwłocznie zgłaszane Komisji.

b) 5% wszystkich rolników ubiegających się o pomoc w ramach programów pomocy w odniesieniu do bydła. Jednak w przypadku gdy skomputeryzowana baza danych bydła nie zapewnia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa i użytkowania koniecznego dla należytego zarządzania danymi programami pomocy, odsetek ten wzrasta do 10%. Kontrole na miejscu obejmują wtedy także co najmniej 5% wszystkich zwierząt zadeklarowanych do dofinansowania w ramach określonego programu pomocy;

c) 10% wszystkich rolników ubiegających się o pomoc w ramach programu pomocy w odniesieniu do owiec/kóz, niezależnie od tego, czy wnioski o przyznanie pomocy składane są jako części jednego wniosku, czy niezależnie;

d) 2% producentów mleka ubiegających się o premię mleczną i/lub o dodatkowe dopłaty;

e) 5% wszystkich rolników, których działki rolne zostały zadeklarowane przez daną grupę producentów, która występuje o płatności do uprawy chmielu zgodnie z art. 15a;

f) w przypadku wniosków o przyznanie płatności na uprawę bawełny zgodnie z tytułem IV rozdział 10a rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, 20% organizacji międzybranżowych zatwierdzonych zgodnie z art. 110d tego rozporządzenia, w których członkostwo rolnicy deklarują w swoich pojedynczych wnioskach;

g) w przypadku wniosków o przyznanie pomocy z tytułu tytoniu zgodnie z tytułem IV rozdział 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, 5% pierwszych przetwórców w odniesieniu do kontroli przeprowadzanych w czasie wstępnego przetwarzania i przygotowywania do sprzedaży;

h) w odniesieniu do wniosków o pomoc dla producentów buraków cukrowych i trzciny cukrowej przewidzianych w rozdziale 10f tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jeżeli chodzi o kontrole dokonywane u producentów cukru pod względem ilości kwoty cukru otrzymywanych z buraków cukrowych i trzciny cukrowej dostarczanych zgodnie z art. 110r wspomnianego rozporządzenia, co najmniej 5 % wnioskodawców będących dostawcami dla danego producenta.

3. Jeżeli kontrole na miejscu wykażą istotne nieprawidłowości względem danego programu pomocy, regionu, lub jego części, właściwe władze odpowiednio zwiększają liczbę kontroli na miejscu w bieżącym roku, oraz odsetek rolników, którzy zostaną poddani kontroli na miejscu w roku następnym.

4. W przypadku gdy przepisy dopuszczają przeprowadzenie poszczególnych elementów kontroli na miejscu na podstawie próbki, próbka ta ma zapewniać taki poziom kontroli, który pozwoli uzyskać rzetelne i reprezentatywne informacje. Ustalenie kryteriów wyboru próbki należy do Państw Członkowskich. Jeżeli kontrole przeprowadzone na wybranej próbce wykażą nieprawidłowości, wielkość i zakres próbki należy odpowiednio zwiększyć.

Artykuł 27

Wybór próbki kontrolnej

1. Wybór przez organ właściwy prób kontrolnych stanowiących przedmiot kontroli na miejscu na mocy niniejszego rozporządzenia następuje na podstawie analizy ryzyka oraz reprezentatywności zgłoszonych wniosków o pomoc. Użyteczność parametrów analizy ryzyka przyjętych w poprzednich latach ocenia się raz do roku. Aby zapewnić reprezentatywność, Państwa Członkowskie wybierają losowo od 20 do 25% minimalnej liczby rolników, którzy mają zostać poddani kontroli na miejscu w sposób przewidziany w art. 26, ust. 1 i 2.

Jednakże jeżeli liczba rolników, którzy mają zostać poddani kontrolom na miejscu, przekracza minimalną liczbę rolników, którzy mają zostać poddani kontrolom na miejscu przewidzianym w art. 26 ust. 1 i 2, odsetek wybranych losowo rolników w dodatkowej próbie nie powinien przekraczać 25%.

2. Analiza ryzyka uwzględnia:

a) sumę pomocy;

b) liczbę działek rolnych i powierzchnię lub liczbę zwierząt zadeklarowane we wniosku o przyznanie pomocy;

c) zmiany od ostatniego roku;

d) wyniki kontroli przeprowadzonych w latach ubiegłych;

e) przypadki niezgodności z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 i rozporządzenia (WE) nr 21/2004;

f) tych rolników, którzy znajdują się tuż nad lub tuż poniżej pułapów lub ograniczeń obowiązujących dla przyznania pomocy;

g) zamiany zwierząt, o których mowa w art. 58 niniejszego rozporządzenia;

h) zgodność z art. 49 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

i) ilość ziemniaków przeznaczonych do wyrobu skrobi ziemniaczanej, uzyskanych z powierzchni zadeklarowanej w umowie kontraktacyjnej, o której mowa w art. 13 ust. 7;

j) w przypadku wniosku o przyznanie pomocy z tytułu nasion przewidzianej w rozdziale 9 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, ilość nasion kwalifikowanych w odniesieniu do zadeklarowanej powierzchni;

k) w przypadku wniosku o przyznanie pomocy z tytułu tytoniu przewidzianej w tytule IV rozdział 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, ilość surowca tytoniowego, w zależności od odmiany, objętego umowami kontraktacji w odniesieniu do obszarów zadeklarowanych jako objęte uprawami tytoniu;

l) w przypadku przedsiębiorstw wstępnego przetwarzania w ramach wniosku o przyznanie pomocy z tytułu tytoniu, przewidzianej w tytule IV rozdział 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, różne wielkości przedsiębiorstw;

m) inne parametry określane przez Państwa Członkowskie.

3. Właściwe władze przechowują informacje o powodach wyboru danego rolnika do kontroli na miejscu. Inspektor, który przeprowadza kontrolę na miejscu, uzyskuje odpowiednie informacje przed rozpoczęciem kontroli.

Artykuł 28

Raporty z przeprowadzonych kontroli

1. Z każdej kontroli na miejscu będącej na mocy przepisów niniejszej sekcji sporządza się raport, który umożliwia wgląd w szczegóły przeprowadzonych kontroli. Raport taki wykazuje w szczególności:

a) skontrolowane programy pomocy i wnioski;

b) osoby obecne przy kontroli;

c) sprawdzone działki rolne, zmierzone działki rolne, w stosownych przypadkach łącznie z liczbą drzew oliwnych oraz ich rozmieszczeniem na działce, wyniki pomiarów każdej zmierzonej działki i zastosowane metody pomiaru;

d) liczbę i rodzaj zwierząt, których obecność stwierdzono, numery pasków informacyjnych na uszach zwierząt, wpisy do rejestru, skomputeryzowanej bazy danych bydła i innych skontrolowanych dokumentów towarzyszących, wyniki kontroli, oraz, w razie potrzeby, szczegółowe spostrzeżenia odnośnie do poszczególnych zwierząt i/lub ich kody identyfikacyjne;

e) czy rolnik został powiadomiony o kontroli, a jeżeli tak, o ile wcześniej;

f) informacje o wszelkich szczególnych środkach kontrolnych stosowanych w ramach poszczególnych programów pomocy;

g) informacje o wszelkich środkach kontroli zastosowanych później.

2. Rolnik może podpisać raport w celu zaświadczenia o swojej obecności przy kontroli oraz dodać do niego swoje spostrzeżenia.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości rolnik otrzymuje kopię raportu z przeprowadzonej kontroli.

Jeżeli kontrolę na miejscu przeprowadza się metodą teledetekcji zgodnie z art. 32, Państwa Członkowskie nie mają obowiązku umożliwić rolnikowi lub jego przedstawicielowi podpisania raportu z kontroli, o ile kontrola z wykorzystaniem teledetekcji nie wykryje żadnych nieprawidłowości.

Jeżeli kontrole takie wykazują nieprawidłowości, umożliwia się rolnikowi podpisanie raportu z kontroli zanim właściwe władze wyciągną wnioski z jej wyników co do możliwych zmniejszeń płatności lub wykluczeń z płatności.

PODSEKCJA 2

Kontrole na miejscu dotyczące jednego wniosku w ramach programów pomocy obszarowej

Artykuł 29

Elementy kontroli na miejscu

Kontrole na miejscu obejmują wszystkie działki rolne zadeklarowane we wnioskach o przyznanie pomocy w ramach programów wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, z wyjątkiem spraw wniosków o pomoc z tytułu nasion, zgodnie z art. 99 tego rozporządzenia. Jednak faktyczna inspekcja terenowa wchodząca w skład kontroli na miejscu może ograniczyć się do próbki obejmującej co najmniej połowę działek rolnych zadeklarowanych we wnioskach.

Artykuł 30

Określenie powierzchni

1. Powierzchnie działek rolnych określa się za pomocą wszelkich odpowiednich środków zdefiniowanych przez właściwe władze, a zapewniających wykonanie pomiaru z dokładnością przynajmniej równą dokładności wymaganej przy oficjalnych pomiarach wynikających z przepisów krajowych. Tolerancja pomiaru może zostać określona przez organ właściwy i nie powinna przekraczać:

a) w przypadku działek o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha, szerokości strefy buforowej równej 1,5 m, okalającej obwód działki rolnej;

b) w przypadku innych działek 5% powierzchni działki rolnej lub szerokości strefy buforowej równej 1,5 m okalającej obwód działki rolnej. Jednak maksymalna tolerancja w odniesieniu do każdej działki rolnej nie może przekraczać 1,0 ha w wartościach bezwzględnych.

Tolerancja pomiaru przewidziana w akapicie pierwszym nie stosuje się do działek z drzewami oliwnymi, w przypadku których powierzchnię wyraża się w GIS-ha dla drzew oliwnych, zgodnie z załącznikiem XXIV pkt 2–3 do rozporządzenia (WE) nr 1973/2004.

2. Można wziąć pod uwagę całkowitą powierzchnię działki rolnej pod warunkiem że jest ona w pełni użytkowana zgodnie z normami przyjętymi w danym Państwie Członkowskim lub regionie. W innych przypadkach brana jest pod uwagę powierzchnia faktycznie użytkowana.

W przypadku regionów, w których niektóre obiekty, takie jak żywopłoty, rowy, oraz mury, tradycyjnie stanowią element dobrej kultury rolnej upraw lub użytkowania ziemi, Państwa Członkowskie mogą uznać, że powierzchnię, którą te obiekty zajmują, należy zaliczyć do powierzchni w pełni użytkowanej, pod warunkiem jednak, że jej szerokość nie przekracza całkowitej szerokości określanej przez Państwa Członkowskie. Szerokość ta musi odpowiadać tradycyjnej w danym regionie szerokości obiektów i nie może przekraczać 2 metrów.

Państwa Członkowskie mogą, powiadomiwszy o tym uprzednio Komisję, ustalić szerokość większą niż 2 metry, jeżeli przy ustalaniu plonów dla danych regionów wzięto pod uwagę powierzchnie gruntów ornych, o których mowa.

3. W nawiązaniu do ust. 2, wszelkie kwestie, do których odnoszą się akty prawne wymienione w załączniku III do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub które mogą stanowić element dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, o której mowa w art. 5 i załączniku IV do tego rozporządzenia zalicza się do całkowitej powierzchni działki rolnej.

4. Warunki kwalifikujące działki rolne do pomocy weryfikuje się za pomocą wszelkich właściwych środków. W tym celu, w uzasadnionych przypadkach wymagane są dodatkowe dowody.

Artykuł 31

Elementy kontroli na miejscu względem wniosków o przyznanie pomocy z tytułu nasion

Kontrole na miejscu względem wniosków o przyznanie pomocy z tytułu nasion, zgodnie z art. 99 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, obejmują w szczególności:

a) kontrole na poziomie rolnika wnioskującego o pomoc:

i) w stosunku do wszystkich działek, weryfikację gatunku lub grupy odmian nasion wysianych na każdej zadeklarowanej działce;

ii) w stosunku do dokumentów, weryfikację przynajmniej pierwszego przeznaczenia nasion objętych wnioskiem o pomoc;

iii) wszelkie kontrole uznane za konieczne przez Państwa Członkowskie w celu upewnienia się, że pomoc nie zostanie udzielona na nasiona niekwalifikowane lub nasiona z krajów trzecich;

b) jeżeli nasiona mają trafić najpierw do hodowcy lub do przedsiębiorstwa nasienniczego, dodatkowe kontrole w siedzibie takiego hodowcy/przedsiębiorstwa, aby upewnić się, że:

i) nasiona faktycznie zakupiono i hodowca lub przedsiębiorstwo zapłacił za nie zgodnie z umową uprawy;

ii) zapłata za nasiona znalazła odbicie na rachunkach pieniężnych hodowcy/przedsiębiorstwa nasiennicze go;

iii) nasiona faktycznie wprowadzono na rynek w celu ich wysiania.

Przez wprowadzenie na rynek należy rozumieć udostępnienie lub posiadanie nasion na składzie, wystawianie ich na sprzedaż, samą sprzedaż lub też dostarczanie nasion innej osobie. W tym celu przeprowadza się kontrole fizyczne i kontrole dokumentacji co do stanu magazynów i rachunków pieniężnych hodowcy lub przedsiębiorstwa nasiennicze go;

c) w razie potrzeby, kontrole na poziomie ostatecznego odbiorcy.

Artykuł 31a

Kontrole na miejscu zatwierdzonych organizacji międzybranżowych

Kontrole na miejscu zatwierdzonych organizacji międzybranżowych w ramach wniosków o przyznanie płatności na uprawę bawełny zgodnie z tytułem IV rozdział 10a rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 mają na celu sprawdzenie przestrzegania kryteriów zatwierdzenia tych organizacji, listę ich członków oraz ich zasięg zgodnie z art. 110e tego rozporządzenia.

Artykuł 31b

Kontrole na miejscu dotyczące producentów cukru

Kontrole na miejscu dotyczące producentów cukru w ramach wniosków o pomoc dla producentów buraków cukrowych i trzciny cukrowej przewidziane w art. 10f tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 sprawdzają:

a) informacje w umowach o dostawę przedstawione przez rolnika;

b) poprawność informacji dotyczących dostaw przedstawionych przez właściwy organ;

c) świadectwo wagi używanej przy dostawach;

d) wyniki oficjalnych badań laboratoryjnych przeprowadzonych w celu ustalenia zawartości procentowej sacharozy w dostarczonych burakach cukrowych i trzcinie cukrowej.

Artykuł 32

Teledetekcja

1. Państwa Członkowskie mogą stosować teledetekcję względem próbki, o której mowa w art. 26 ust. 1, zamiast tradycyjnych środków kontroli na miejscu, na warunkach określonych w niniejszym artykule.

Art. 23, 25, 26 i 28, pierwsze zdanie art. 29 i art. 30 mają zastosowanie w odpowiednich przypadkach.

2. Strefy przeznaczone do skontrolowania metodą teledetekcji wybierane są na podstawie analizy ryzyka lub losowo.

W przypadku wyboru na podstawie analizy ryzyka, Państwa Członkowskie biorą pod uwagę odpowiednie czynniki ryzyka, w szczególności:

a) ich znaczenie finansowe w kategoriach pomocy ze strony Wspólnoty;

b) strukturę wniosków o przyznanie pomocy;

c) strukturę systemów działek rolnych oraz złożoność krajobrazu rolnego;

d) brak zasięgu w poprzednich latach;

e) techniczne ograniczenia efektywnego wykorzystania teledetekcji do ustalenia stref;

f) wyniki kontroli przeprowadzonych w latach ubiegłych;

3. Kontrole na miejscu z wykorzystaniem teledetekcji obejmują:

a) wszystkie wnioski, dla których przynajmniej 80% powierzchni objętej wnioskiem o pomoc w ramach systemów ustanowionych w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 leży w granicach odpowiedniej strefy;

b) wnioski o przyznanie pomocy, które mają być wybrane przez właściwe władze na podstawie art. 27 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Wnioski wybrane losowo zgodnie z akapitem drugim art. 27 ust. 1 można kontrolować metodą teledetekcji.

4. Jeżeli rolnik został wybrany do kontroli na miejscu zgodnie z ust. 3, przynajmniej 80% powierzchni, której dotyczy wniosek o przyznanie pomocy w ramach systemów ustanowionych w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, kontroluje się metodą teledetekcji.

5. Jeżeli Państwo Członkowskie wykorzystuje możliwość przeprowadzania kontroli na miejscu metodą teledetekcji, należy:

a) przeprowadzić fotointerpretację obrazów satelitarnych lub zdjęć lotniczych wszystkich działek rolnych wniosku podlegającego kontroli zgodnie z ust. 4 w celu rozpoznania pokrycia gruntu i zmierzenia powierzchni;

b) przeprowadzić fizyczne inspekcje terenowe na wszystkich działkach rolnych, których fotointerpretacja nie umożliwia zweryfikowania dokładności deklaracji w sposób, który zadowalałby właściwe władze.

6. Dodatkowe kontrole, o których mowa w art. 26 ust. 3 przeprowadza się tradycyjnymi metodami kontroli na miejscu, jeżeli nie można ich już przeprowadzić z wykorzystaniem teledetekcji w bieżącym roku.

Artykuł 33

Weryfikacja zawartości tetrahydrokanabinolu w uprawach konopi

1. System, który Państwa Członkowskie mają stosować zgodnie z art. 52 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w celu określenia zawartości tetrahydrokanabinolu (zwanego odtąd „THC"), w uprawianych roślinach przedstawiono w załączniku I do niniejszego rozporządzenia.

2. Państwa Członkowskie przesyłają do Komisji raport z wynikami badania zawartości THC najpóźniej do 15 listopada danego roku gospodarczego.

Raport taki zawiera następujące informacje dla każdej odmiany:

a) dla procedury A przewidzianej w załączniku I, wskazanie miejsca, w którym pobrano próbkę;

b) ilość przeprowadzonych testów;

c) wyniki odnośnie do zawartości THC, wykazane osobno dla każdego 0,1%;

d) działania podjęte na poziomie kraju.

3. W przypadku gdy kontrole wykażą, że zawartość THC przekracza poziom określony w art. 52 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 w znacznej liczbie próbek danej odmiany, można zdecydować, z zastrzeżeniem wszelkich innych środków, które Komisja może zastosować, oraz w zgodzie z procedurą opisaną w art. 144 ust. 2 tego rozporządzenia, o zastosowaniu procedury B przewidzianej w załączniku I do niniejszego rozporządzenia odnośnie do danej odmiany w następnym roku kalendarzowym.

4. Odmiany konopi uprawiane na włókna i kwalifikujące się do dopłat bezpośrednich wymienione są w załączniku II. Wnioskom ze strony Państwa Członkowskiego o włączenie danej odmiany konopi załącznika II musi towarzyszyć raport z wynikami analiz przeprowadzonych zgodnie z procedurą B przewidzianą w załączniku I i opis odmiany, o której mowa.

5. Uprawy konopi na włókna muszą nadal przebiegać w normalnych warunkach uprawy zgodnie z miejscową praktyką przez przynajmniej 10 dni po dacie zakończenia ich kwitnienia tak, aby można było przeprowadzić kontrole, o których mowa w ustępach 1, 2 i 3.

Jednakże Państwa Członkowskie mogą zezwolić na zbieranie konopi po rozpoczęciu okresu ich kwitnienia, ale przed końcem 10-dniowego okresu po dacie zakończenia kwitnienia, pod warunkiem, że kontrolerzy wskażą, które z reprezentatywnych części każdej działki, o której mowa, muszą być nadal uprawiane aż do 10 dni po zakończeniu okresu ich kwitnienia dla celów kontroli, zgodnie z metodą ustaloną w załączniku I.

PODSEKCJA 2A

Kontrole na miejscu dotyczące wniosków o przyznanie pomocy w odniesieniu do uprawy chmielu złożonych przez uznawane grupy producentów

Artykuł 33a

Elementy kontroli na miejscu

Kontrole na miejscu, o których mowa w art. 26 ust. 2 lit. e) są przeprowadzane poprzez zastosowanie, z odpowiednimi zmianami, przepisów art. 29, art. 30 ust. 1, art. 30 ust. 2 akapit pierwszy i drugi, art. 30 ust. 4 i art. 32.

Kontrole na miejscu mają na celu sprawdzenie, czy warunki określone w art. 171 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004 są przestrzegane.

PODSEKCJA 2B

Kontrole na miejscu dotyczące wniosków o przyznanie pomocy z tytułu tytoniu

Artykuł 33b

Kontrole dostaw

1. W przypadku wniosków o przyznanie pomocy z tytułu tytoniu, przewidzianej w tytule IV rozdział 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, należy sprawdzić wszystkie dostawy. Organ właściwy zatwierdza każdą dostawę, w związku z czym jest on z wyprzedzeniem po-

wiadamiany o dostawie, aby mógł ustalić datę dostawy. W trakcie sprawdzania organ właściwy musi zweryfikować, czy daną dostawę zatwierdzono z wyprzedzeniem.

2. Jeżeli dostawy dokonuje się do zatwierdzonego ośrodka skupu, jak przewidziano w art. 171ck ust. 2 rozporządzenia (WE) 1973/2004, nieprzetworzony tytoń, po sprawdzeniu, może opuścić ośrodek skupu wyłącznie w celu przemieszczenia go do zakładu przetwórczego. Po sprawdzeniu tytoń jest zbierany w odrębne ilości.

Przekazanie tych ilości do zakładu przetwórczego wymaga pisemnej zgody właściwego organu, który musi zostać z wyprzedzeniem poinformowany, aby w każdym odrębnym przypadku można było dokładnie zidentyfikować środek transportu, trasę, czas wyjazdu i dotarcia na miejsce oraz ilości transportowanego tytoniu.

3. Z chwilą przybycia tytoniu do zakładu przetwórczego, właściwy organ kontrolny weryfikuje, w szczególności poprzez zważenie, czy oddzielne ilości sprawdzone w ośrodku skupu są ilościami rzeczywiście dostarczonymi.

Organ właściwy określa wszelkie specjalne warunki, które uważa za konieczne dla czynności sprawdzających.

Artykuł 33c

Umieszczanie pod dozorem oraz kontrole w czasie wstępnego przetwarzania i przygotowania do sprzedaży

1. Państwa Członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zagwarantowania, że surowiec tytoniowy jest umieszczany pod dozorem, w momencie gdy rolnik przywozi go do przedsiębiorstwa wstępnego przetwarzania.

Umieszczenie pod dozorem ma uniemożliwić zwolnienie surowca tytoniowego przed zakończeniem procesów wstępnego przetwarzania i przygotowania do sprzedaży oraz poddanie kontroli jakiejkolwiek partii surowca tytoniowego więcej niż raz.

2. Kontrole w czasie wstępnego przetwarzania i przygotowania do sprzedaży obejmują sprawdzenie zgodności z art. 171cb rozporządzenia (WE) nr 1973/2004, w szczególności w odniesieniu do ilości surowca tytoniowego w każdym sprawdzanym przedsiębiorstwie, z rozróżnieniem na surowiec tytoniowy produkowany we Wspólnocie oraz na surowiec tytoniowy pochodzący lub przywożony z krajów trzecich.

W tym celu kontrole obejmują:

a) kontrolę zapasów przedsiębiorstwa przetwórczego;

b) kontrolę w chwili opuszczenia miejsca nadzoru przez tytoń, po przejściu wstępnego przetwarzania i przygotowania do sprzedaży;

c) wszelkie dodatkowe środki kontroli uznane za konieczne przez Państwa Członkowskie, w szczególności mające na celu uniemożliwienie wypłaty premii za surowiec tytoniowy pochodzący lub przywożony z państw trzecich.

3. Kontrole na mocy niniejszego artykułu są prowadzone w miejscu, gdzie przetwarzany jest surowiec tytoniowy. W terminie, który ustala Państwo Członkowskie, zaangażowane przedsiębiorstwa powiadamiają na piśmie organy właściwe o miejscach, w których będzie odbywać się przetwarzanie. W tym celu Państwa Członkowskie mogą ustalić, jakie informacje mają zostać dostarczone organom właściwym przez przedsiębiorstwa prowadzące wstępne przetwarzanie.

4. Kontrole na mocy niniejszego artykułu są we wszystkich przypadkach niezapowiedziane.

PODSEKCJA 3

Kontrole na miejscu dotyczące wniosków o pomoc dla inwentarza żywego

Artykuł 34

Terminy kontroli na miejscu

1. W przypadku programów pomocy nie wymienionych w art. 123 ust. 6 i 130 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, co najmniej 60% minimalnej ilości kontroli na miejscu przewidzianych w ostatnim zdaniu art. 26 ust. 2 lit. b) niniejszego rozporządzenia przeprowadza się w okresie przetrzymania danego programu pomocy. Pozostała część kontroli na miejscu przeprowadzana jest w podczas okresu przetrzymania przynajmniej jednego z tych programów pomocy.

Jednak jeżeli Państwo Członkowskie korzysta z możliwości wyszczególnionych w art. 68 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, całą minimalną ilość kontroli na miejscu przewidzianą w ostatnim zdaniu art. 26 ust. 2 lit. b) przeprowadza się w okresie przetrzymania danego programu pomocy.

2. Przynajmniej 50% minimalnej ilości kontroli na miejscu określonej w art. 26 ust. 2 lit. c) przeprowadza się w okresie przetrzymania.

Jednak minimalna ilość kontroli na miejscu przeprowadzana jest w pełni w okresie przetrzymania w tych Państwach Członkowskich, w których system ustanowiony na mocy rozporządzenia (WE) nr 21/2004 odnośnie do owiec i kóz, a zwłaszcza odnośnie do identyfikacji zwierząt i właściwego prowadzenia rejestrów, nie jest w pełni wdrożony i stosowany.

Artykuł 35

Elementy kontroli na miejscu

1. Kontrole na miejscu obejmują cały inwentarz żywy uwzględniony w podlegających kontroli wnioskach o przyznanie pomocy w ramach programów, a w przypadku kontroli programów pomocy w odniesieniu do bydła, również bydło niewykazane.

2. Kontrole na miejscu obejmują:

a) sprawdzenie, czy liczba zwierząt obecnych w gospodarstwie ujęta we wniosku i liczba sztuk bydła niewykazanego odpowiada liczbie zwierząt zapisanej w rejestrach, oraz, w przypadku bydła, liczbie sztuk zadeklarowanych do skomputeryzowanej bazy danych bydła;

b) w przypadku programów pomocy w odniesieniu do bydła, kontrolę

- poprawności zapisów w rejestrze i zgłoszeń do skomputeryzowanej bazy danych bydła na podstawie próbki dokumentów towarzyszących takich jak rachunki kupna/sprzedaży, świadectwa uboju, świadectwa weterynaryjne, a także paszporty zwierzęce w przypadku zwierząt uwzględnionych we wnioskach złożonych w ciągu 12 miesięcy przed kontrolą na miejscu,
- zgodności danych ze skomputeryzowanej bazy danych bydła z danymi z rejestru na podstawie próbki odnośnie do zwierząt uwzględnionych we wnioskach o przyznanie pomocy złożonych w ciągu 12 miesięcy przed kontrolą na miejscu,
- kwalifikacji do przyznania pomocy wszystkich zwierząt obecnych w gospodarstwie i zwierząt zatrzymanych ze względu na obowiązek przetrzymania,
- wypełnienia wymogu posiadania pasków informacyjnych, oraz, w razie potrzeby paszportów, przez wszystkie sztuki bydła obecne w gospodarstwie, a także wymogu zapisania zwierząt w rejestrze i właściwego ich zgłoszenia do skomputeryzowanej bazy danych bydła.

Kontrole, o których mowa w tiret czwartym lit. b), przeprowadzane są osobno dla każdej sztuki bydła płci męskiej zatrzymanej w związku z obowiązkiem przetrzymania, objętej wnioskiem o przyznanie specjalnej premii z tytułu wołowiny, z wyjątkiem wniosków złożo-

nych zgodnie z art. 123 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003. W innych przypadkach kontrolę prawidłowości zapisów w paszportach zwierzęcych, rejestrze i zgłoszeń do bazy danych można przeprowadzić wyrywkowo;

c) w przypadku programu pomocy w odniesieniu do owiec/kóz:

i) sprawdzenie na podstawie rejestru, czy wszystkie zwierzęta zadeklarowane we wnioskach o przyznanie pomocy złożonych w ciągu 12 miesięcy poprzedzających kontrolę na miejscu pozostały w gospodarstwie w okresie przetrzymania,

ii) sprawdzenie prawidłowości zapisów w rejestrze na podstawie próbki dokumentów towarzyszących takich jak rachunki kupna/ sprzedaży i świadectwa weterynaryjne.

Artykuł 36

Działania kontrolne dotyczące kontroli na miejscu przeprowadzanych w rzeźniach

1. Kontrole na miejscu przeprowadza się w rzeźniach w związku ze specjalną premią z tytułu wołowiny przewidzianą w art. 123 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz premią ubojową przewidzianą w art. 130 tego rozporządzenia, a także w przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości wymienionych w art. 68 tego rozporządzenia. Państwa Członkowskie przeprowadzają kontrole na miejscu:

a) w co najmniej 30% wszystkich rzeźni, wybranych na podstawie analizy ryzyka, przy czym kontrole obejmują wówczas 5% pogłowia bydła ubitego w danej rzeźni w ciągu 12 miesięcy poprzedzających kontrolę na miejscu, lub

b) w co najmniej 20% rzeźni uprzednio zatwierdzonych zgodnie z kryteriami solidności określonymi przez Państwa Członkowskie i wybranych na podstawie analizy ryzyka, przy czym kontrole obejmują wówczas 2% pogłowia bydła ubitego w danej rzeźni w ciągu 12 miesięcy poprzedzających kontrolę na miejscu.

Kontrole na miejscu przeprowadzane w rzeźniach obejmują dokładną analizę dokumentów a posteriori, porównanie z zapisami w skomputeryzowanej bazie danych bydła oraz kontrole podsumowań dla świadectw ubojowych lub informacji takie podsumowania zastępujących, które wysłano do innych państw członkowskich zgodnie z art. 121 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004.

2. Elementem kontroli na miejscu przeprowadzanych w rzeźniach są fizyczne kontrole procedur uboju przeprowadzane wyrywkowo w dniu kontroli na miejscu. W razie konieczności sprawdza się, czy tusze zwierzęce do zważenia kwalifikują się do otrzymania pomocy.

Artykuł 37

Działania kontrolne dotyczące premii eksportowej

1. W przypadku premii ubojowej przyznawanej na bydło eksportowane do krajów trzecich zgodnie z art. 130 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, oraz w przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianych w art. 68 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, wszystkie czynności związane z załadunkiem podlegają kontroli na miejscu, przeprowadzanej w następujący sposób:

a) podczas załadunku sprawdza się, czy wszystkie sztuki bydła mają identyfikatory w postaci pasków identyfikacyjnych w uszach zwierzęcia. Ponadto, co najmniej 10% pogłowia sprawdzonego w ten sposób sprawdza się pojedynczo, aby zweryfikować identyfikację;

b) w chwili opuszczania terytorium Wspólnoty:

- w przypadku zabezpieczenia środka transportu oficjalną plombą celną sprawdza się, czy plomba jest nienaruszona. Jeżeli jest nienaruszona, przeprowadza się wyrywkową kontrolę tylko wtedy, gdy istnieją wątpliwości co do prawidłowości ładunku,

- w przypadku gdy środek transportu nie jest zabezpieczony oficjalną plombą celną, lub, gdy plomba taka jest uszkodzona, sprawdza się co najmniej 50% pogłowia bydła, które zostało osobno sprawdzone w chwili załadunku.

2. Paszporty zwierzęce oddaje się właściwym władzom, zgodnie z art. 6 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1760/2000.

3. Agencja płatnicza dokładnie sprawdza wnioski o przyznanie pomocy na podstawie dokumentów płatności i innych dostępnych informacji.

Zwraca przy tym szczególną uwagę na dokumenty eksportowe i uwagi właściwych władz kontrolujących. Sprawdza też, czy paszporty zwierzęce zdano zgodnie z przepisami ust. 2.

Artykuł 38

Przepisy szczególne odnośnie do dodatkowych dopłat

Odnośnie do dodatkowych dopłat z tytułu konkretnych rodzajów rolnictwa i produkcji wysokiej jakości, zgodnych z art. 69 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, oraz odnośnie do dodatkowych dopłat przewidzianych w art. 119 i 133 tego rozporządzenia, Państwo Członkowskie stosuje we właściwych przypadkach przepisy niniejszego tytułu.

Jeżeli nie jest to właściwe ze względu na strukturę danego programu, Państwa Członkowskie zapewniają przeprowadzenie kontroli, aby zagwarantować poziom kontroli równy poziomowi określonemu w niniejszym tytule.

Artykuł 39

Przepisy szczególne odnośnie do raportów z przeprowadzonych kontroli

1. Jeżeli Państwa Członkowskie przeprowadzają kontrole na miejscu zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia wraz z inspekcjami przeprowadzanymi na mocy rozporządzenia (WE) nr 1082/2003, raport z przebiegu kontroli przewidziany w art. 28 niniejszego rozporządzenia jest uzupełniany o raporty sporządzone na mocy art. 2 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1082/2003.

2. W odniesieniu do kontroli przeprowadzanych w rzeźniach na mocy przepisów art. 36 ust. 1, raport z kontroli przewidziany w art. 28 może zawierać pochodzący z kont rzeźni wykaz zwierząt, które zostały poddane kontroli.

Co do kontroli przewidzianych w art. 26, ust. 2. raport zawiera między innymi numery identyfikacyjne, wagi tusz zwierzęcych, oraz daty uboju wszystkich zwierząt ubitych i sprawdzonych w dniu kontroli na miejscu.

3. Odnośnie do kontroli przewidzianych w art. 37, raport z przeprowadzonej kontroli może zawierać tylko wykaz zwierząt, które skontrolowano.

4. Jeżeli kontrole na miejscu przeprowadzone zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia ujawnią przypadki niezgodności z przepisami tytułu I rozporządzenia (WE) nr 1760/2000, kopie raportu z przebiegu kontroli zgodnie z art. 28 niniejszego rozporządzenia wysyła się niezwłocznie władzom odpowiedzialnym za wprowadzanie w życie rozporządzenia (WE) nr 1082/2003.

PODSEKCJA 4

Kontrole na miejscu dotyczące wniosków o przyznanie premii mlecznej i dodatkowych dopłat

Artykuł 40

Kontrole na miejscu dotyczące wniosków o przyznanie premii mlecznej i dodatkowych dopłat

Kontrole na miejscu obejmują sprawdzenie warunków kwalifikujących, w szczególności na podstawie księgowości prowadzonej przez rolników, lub innych rejestrów.

Rozdział 3
KONTROLE DOTYCZĄCE WZAJEMNEJ ZGODNOŚCI

Sekcja 1
Wspólne przepisy

Artykuł 41

Zasady ogólne i definicje

Do celów niniejszego rozdziału mają zastosowanie następujące zasady ogólne i definicje:

a) „powtarzająca się" niezgodność oznacza niezgodność z tym samym wymogiem, normą, lub obowiązkiem, o którym mowa w art. 4, wykryta więcej niż raz w ciągu trzech kolejnych lat, o ile rolnika poinformowano o poprzednich przypadkach niezgodności, oraz, zależnie od okoliczności, dano mu możliwość podjęcia koniecznych działań w celu wyeliminowania poprzedniej niezgodności;

b) określając „zasięg" niezgodności, w szczególności rozważa się, czy niezgodność ma daleko idące konsekwencje, czy też ogranicza się wyłącznie do danego gospodarstwa;

c) „dotkliwość" niezgodności zależy w szczególności od wagi jej konsekwencji, z uwzględnieniem celów wymogu lub normy, których niezgodność ta dotyczy;

d) fakt, czy niezgodność nacechowana jest „trwałością" zależy w szczególności od długości okresu, w którym występują skutki niezgodności, lub od możliwości wyeliminowania tych skutków za pomocą rozsądnych środków.

Artykuł 42

Władze właściwe dla celów kontroli

1. Za przeprowadzanie kontroli w zakresie omawianych wymogów i norm odpowiadają specjalne organy kontroli.

Agencje płatnicze odpowiedzialne są za ustalenie zmniejszeń lub wykluczeń w konkretnych przypadkach zgodnie z rozdziałem II tytułu IV niniejszego rozporządzenia.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że kontrole odnośnie do wszystkich lub niektórych wymogów, norm, aktów prawnych, lub obszarów wzajemnej zgodności przeprowadza Agencja Płatnicza, pod warunkiem że Państwo Członkowskie gwarantuje skuteczność takich kontroli przynajmniej równą skuteczności kontroli przeprowadzanych przez specjalny organ kontroli.

Sekcja 2
Kontrole administracyjne

Artykuł 43

Kontrole administracyjne

W zależności od określonych wymogów, norm, aktów prawnych lub obszarów wzajemnej zgodności Państwa Członkowskie mogą zadecydować o przeprowadzeniu kontroli administracyjnych, w szczególności takich, które przewidziane są w ramach systemów kontroli funkcjonujących dla danego wymogu, normy, aktu prawnego, lub obszaru wzajemnej zgodności.

Sekcja 3
Kontrole na miejscu

Artykuł 44

Minimalna ilość kontroli

1. Właściwy dla celów kontroli organ przeprowadza kontrolę w zakresie wymogów lub norm, za które odpowiada, obejmującą przynajmniej 1% wszystkich rolników składających wnioski o przyznanie pomocy w ramach programów pomocy z tytułu dopłat bezpośrednich w rozumieniu art. 2 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, za które organ ten jest odpowiedzialny.

Jeżeli ustawodawstwo danego aktu prawnego lub normy ustala minimalne ilości przeprowadzanych kontroli, należy stosować się do tych ustaleń zamiast do ilości minimalnej ustalonej w pierwszym akapicie.

2. Jeżeli kontrole na miejscu wykazują istotne nieprawidłowości względem danego obszaru wzajemnej zgodności, ilość przeprowadzanych kontroli na miejscu w następnym okresie kontrolnym jest zwiększana.

Artykuł 45

Wybór próbki kontrolnej

1. Z zastrzeżeniem kontroli przeprowadzanych w związku z wykryciem niezgodności przez władze właściwe dla celów kontroli, wybór gospodarstw do kontroli zgodnie z art. 44 opiera się na analizie ryzyka, przeprowadzonej zgodnie z odpowiednimi aktami prawnymi, lub na analizie ryzyka właściwej dla danych wymogów lub norm.

Podstawą takiej analizy może być pojedyncze gospodarstwo, kategoria gospodarstw lub strefy geograficzne, a w przypadku opisanym w lit. b) drugiego akapitu ust. 3 niniejszego artykułu, także przedsiębiorstwa.

2. Właściwe dla celów kontroli władze wybierają rolników do kontroli przestrzegania wymogów lub norm, za które władze te odpowiadają, na mocy art. 44, wybierając próbkę spośród grupy rolników wybranych uprzednio zgodnie z art. 26 i 27, których dane wymogi lub normy dotyczą.

3. W drodze odstępstwa od ust. 2 organ właściwy dla celów kontroli w zakresie danych wymogów lub norm może wybrać 1% próbę kontrolną spośród wszystkich rolników, którzy złożyli wniosek o przyznanie pomocy w ramach systemów pomocowych ustanowionych w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz którzy mają obowiązek przestrzegania co najmniej jednego wymogu lub normy.

W takim wypadku:

a) jeżeli właściwe dla celów kontroli władze uznają na podstawie analizy ryzyka na poziomie gospodarstwa, że osoby nie będące beneficjentami pomocy bezpośredniej są grupą o wyższym ryzyku, niż rolnicy, którzy wnioskowali o przyznanie pomocy, mogą one zastąpić wnioskodawców osobami nie będącymi beneficjentami pomocy. Jednak wówczas całkowita liczba skontrolowanych rolników musi osiągnąć ilość kontroli przewidzianą w pierwszym akapicie. Powody takiego zastąpienia muszą być należycie uzasadnione i udokumentowane;

b) jeżeli okaże się to bardziej skuteczne, władze właściwe dla celów kontroli mogą przeprowadzić analizę ryzyka na poziomie przedsiębiorstw, w szczególności rzeźni, handlarzy, lub dostawców zamiast na poziomie gospodarstw. Wówczas skontrolowanych w ten sposób rolników można zaliczyć do ilości kontroli przewidzianej w art. 44.

4. Właściwe dla celów kontroli władze mogą postępować zgodnie z połączonymi procedurami opisanymi w ust. 2 i 3, o ile połączenie takie zwiększa skuteczność systemu kontroli.

Artykuł 46

Ustalenie zgodności z wymogami i normami

1. Dla ustalenia, czy wymogi i normy są przestrzegane, stosuje się środki przewidziane w aktach prawnych dotyczących danych wymogów i standardów.

2. W innych przypadkach, a także w razie potrzeby, ustaleń takich dokonuje się z zastosowaniem wszystkich odpowiednich środków obranych przez władze właściwe dla celów kontroli i zapewniających dokładność ustaleń przynajmniej równą dokładności wymaganej przy oficjalnych ustaleniach dla przepisów krajowych.

3. Kontrole na miejscu można niekiedy przeprowadzać z zastosowaniem technik teledetekcji.

Artykuł 47

Elementy kontroli na miejscu

1. Przeprowadzając wyrywkowe kontrole przewidziane w art. 44, właściwe dla celów kontroli władze upewniają się, że wszyscy rolnicy wybrani do próbki są kontrolowani w zakresie przestrzegania wymogów i norm, za które władze te odpowiadają.

2. Kontrole wspomniane w ust. 1 są z reguły częścią jednej inspekcji i służą sprawdzeniu zgodności z określonymi wymogami i standardami, wykryciu ewentualnych niezgodności względem tych wymogów i norm, a ponadto identyfikacji przypadków, które powinny być poddane kolejnym kontrolom.

(...)

TYTUŁ IV
PODSTAWA DO OBLICZANIA POMOCY, ZMNIEJSZENIA PŁATNOŚCI I WYKLUCZEŃ OD PŁATNOŚCI

ROZDZIAŁ 1
USTALENIA ZWIĄZANE Z KRYTERIAMI KWALIFIKOWALNOŚCI

SEKCJA 1
System Jednolitych Dopłat i innych programów pomocy obszarowej

Artykuł 49

Zasady ogólne

1. Do celów niniejszej Sekcji, wyróżnione zostają odpowiednio następujące grupy upraw:

a) obszary na cele systemu jednolitych dopłat, zależnie od okoliczności, wszystkie spełniające stosowne warunki;

b) obszary, do których zastosowanie mają różne stawki pomocy;

c) obszary odłogowane zadeklarowane w ramach systemów pomocy ustanowionych w tytule IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 oraz, w razie potrzeby, obszary odłogowane, do których zastosowanie mają różne stawki pomocy;

d) uprawy paszowe zadeklarowane na cele art. 131 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

e) uprawy paszowe inne niż pastwiska i inne niż obszary stosowane do produkcji roślin uprawnych, w rozumieniu art. 132 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zadeklarowane na cele tego artykułu;

f) pastwiska w rozumieniu art. 132 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zadeklarowane na cele tego artykułu;

g) obszary dla celów systemu jednolitej płatności obszarowej zgodnie z art. 143b rozporządzenia (WE) nr 1782/2003;

h) obszary zadeklarowane przez grupy producentów zgodnie z art. 15a niniejszego rozporządzenia.

W drodze ustępstwa od lit. b), do celów lit. a), średnia wartości różnych uprawnień do dopłat związanych z określonym obszarem zadeklarowanych zostanie wzięta pod uwagę.

2. Jeśli obszar zatwierdzony na cele systemu jednolitych dopłat jest mniejszy niż obszar zadeklarowany, zastosowane zostaną następujące działania celem ustalenia, które uprawnienia do dopłat muszą zostać zwrócone do rezerwy krajowej zgodnie z przepisami art. 45. ust. 1 i drugim akapitem art. 42 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003:

a) obszar zatwierdzony zostanie uwzględniony zaczynając od uprawnień do dopłat o najwyższej wartości;

b) uprawnienia do dopłat o najwyższej wartości zostaną przypisane najpierw do tego obszaru, następnie przypisane zostaną dopłaty o kolejno niższej wartości.

Do celów niniejszego ustępu, uprawnienia do dopłat do obszarów odłogowanych i innych dopłat będą traktowane z osobna.

3. Jeśli ten sam obszar służy jako podstawa do wniosku pomocowego w ramach więcej niż jednego systemu pomocy obszarowej, obszar ten zostanie rozpatrzony osobno dla każdego z tych systemów pomocy.

Artykuł 50

Podstawa obliczania w odniesieniu do zadeklarowanych obszarów

1. W przypadku wniosków o pomoc w ramach systemów pomocy obszarowej, z wyjątkiem skrobiowych odmian ziemniaków, nasion i tytoniu, jak przewidziano w tytule IV rozdziały 6, 9 i 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jeśli obszar zatwierdzonej grupy upraw jest większy niż zadeklarowany we wniosku pomocowym, do obliczania pomocy zostanie zastosowany obszar zadeklarowany.

2. W przypadku wniosku o pomoc w ramach systemu jednolitych płatności, jeśli istnieje rozbieżność między zadeklarowanymi uprawnieniami do płatności a zadeklarowanym obszarem, płatność będzie obliczana na podstawie mniejszego wymiaru.

3. Z zastrzeżeniem jakiegokolwiek zmniejszenia płatności lub wykluczenia z płatności zgodnie z art. 51 i 53, w przypadku wniosków o pomoc w ramach systemu pomocy obszarowej, z wyjątkiem skrobiowych odmian ziemniaków, nasion i tytoniu, jak przewidziano w tytule IV rozdział 6, 9 i 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jeśli obszar zadeklarowany w pojedynczym wniosku przekracza obszar ustalony dla danej grupy upraw, do obliczania pomocy zostanie zastosowany obszar ustalony dla tej grupy upraw.

4. Z zastrzeżeniem jakiegokolwiek zmniejszenia płatności lub wykluczenia od płatności zgodnie z art. 51 i 53, w przypadku wniosku o pomoc w ramach systemu jednolitych dopłat zastosowane zostaną następujące działania względem uprawnień do dopłat do odłogowania na cele definicji „obszaru zatwierdzonego" w art. 2 pkt 22:

a) jeżeli rolnik nie zadeklaruje całego obszaru znajdującego się w jego dyspozycji w celu aktywowania uprawnień do dopłat z tytułu odłogowania, ale jednocześnie zadeklaruje obszar w celu aktywacji innych uprawnień, obszar odpowiadający obszarowi niezadeklarowanemu jako odłogowany traktuje się jako obszar zadeklarowany w tym celu;

b) jeżeli obszaru zadeklarowanego jako odłogowany nie można zlokalizować lub jeżeli zostanie stwierdzone, że nie jest on rzeczywiście odłogowany, obszar ten będzie uważany za nieokreślony.

5. W przypadku obszarów zadeklarowanych do specjalnych premii z tytułu jakości dla pszenicy durum zgodnie z art. 72 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 i dopłaty uzupełniającej do pszenicy durum oraz specjalnej pomocy zgodnie z art. 105 tego rozporządzenia, i w przypadku gdy stwierdzona zostanie różnica między minimalną ilością nasion kwalifikowanych określoną przez Państwa Członkowskie a faktycznie stosowaną ilością, obszar zostanie zatwierdzony poprzez podzielenie całkowitej ilości kwalifikowanych nasion, których dowód stosowania rolnik przedstawił, przez minimalną ilość kwalifikowanych nasion na hektar, określoną przez Państwa Członkowskie w danej strefie produkcyjnej.

6. Obliczanie maksymalnego obszaru kwalifikowalnego do płatności dla rolników wnioskujących o płatności obszarowe do roślin uprawnych zgodnie z rozdziałem 10 tytułu IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zostanie wykonane na podstawie zatwierdzonego obszaru gruntu ugorowanego i na zasadzie proporcjonalności dla każdej danej uprawy.

Jednak płatności dla producentów roślin uprawnych związane z zatwierdzonym obszarem gruntu ugorowanego zostaną zmniejszone jedynie do poziomu odpowiadającego obszarowi koniecznemu do wyprodukowania 92 ton zboża, zgodnie z art. 107 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

7. Jeśli rolnik nie był w stanie spełnić swoich zobowiązań w wyniku siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, zgodnie z rozumieniem art. 72, zachowuje swoje prawo do pomocy do obszaru kwalifikowalnego w czasie wystąpienia zdarzenia siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności.

Artykuł 51

Zmniejszenia płatności i wykluczenia od płatności w przypadku przekroczenia powierzchni wnioskowanej

1. Jeśli dla danej grupy upraw obszar zadeklarowany na cele jakichkolwiek systemów pomocy obszarowej, z wyjątkiem skrobiowych odmian ziemniaka, nasion i tytoniu, jak przewidziano w tytule IV rozdziały 6, 9 i 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, przekracza obszar ustalony zgodnie z art. 50 ust. 3–5 tego rozporządzenia, wysokość pomocy oblicza się na podstawie obszaru ustalonego, pomniejszonego o dwukrotność stwierdzonej różnicy, jeśli różnica ta wynosi więcej niż 3% lub dwa hektary, ale nie więcej niż 20% ustalonego obszaru.

Jeśli różnica ta przekracza 20% zatwierdzonego obszaru, dla danej grupy upraw nie zostanie przyznana żadna pomoc obszarowa.

2. Jeśli dla całkowitego ustalonego obszaru objętego pojedynczym wnioskiem, z wyjątkiem skrobiowych odmian ziemniaka, nasion i tytoniu, zgodnie z tytułem IV rozdziały 6, 9 i 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, obszar zadeklarowany przekracza obszar ustalony zgodnie z art. 50 ust. 3–5 tego rozporządzenia o więcej niż 30%, pomoc, do której rolnik byłby uprawniony zgodnie z art. 50 ust. 3–5 tego rozporządzenia zostanie cofnięta na dany rok kalendarzowy w ramach tych programów pomocowych. Jeśli różnica ta przekracza 50%, rolnik będzie również wyłączony z otrzymywania pomocy do wysokości równej kwocie odpowiadającej różnicy między obszarem zadeklarowanym a zatwierdzonym zgodnie z art. 50 ust. 3 do 5. Kwota ta podlegać będzie odliczeniu od płatności pomocowych w ramach jakiegokolwiek systemu pomocowego, o którym mowa w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, do których dany rolnik jest uprawniony w kontekście wniosków złożonych w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym wykrycia różnicy.

Jeśli dopłaty nie pozwalają na pełną kompensatę tej kwoty, pozostałe saldo zostaje anulowane.

2a. Jeżeli rolnik zgłasza więcej niż jedno uprawnienie do płatności, a zgłoszony obszar spełnia wszystkie pozostałe wymogi kwalifikowania, zmniejszenia lub wykluczenia przewidziane w ust. 1 i 2 nie stosują się.

Jeżeli rolnik zgłasza obszar większy niż uprawnienia do płatności, a zgłoszony obszar nie spełnia wszystkich pozostałych kryteriów kwalifikowania, różnica, o której mowa w ust.

1 i 2, jest różnicą pomiędzy obszarem spełniającym wymogi kwalifikowania a kwotą zgłoszonych uprawnień do płatności.

3. Do celów niniejszego artykułu, jeśli rolnik wnioskujący o pomoc na uprawę roślin energetycznych zgodnie z odpowiednio art. 88 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub deklarujący działki jako odłogowane w rozumieniu art. 55 lit. b) lub art. 107 ust. 3 pierwszego akapitu tego rozporządzenia nie dostarczy wymaganej ilości danego surowca, uważać się będzie, że nie spełnił swoich zobowiązań w odniesieniu do działek przeznaczonych odpowiednio na uprawy energetyczne lub do odłogowania, pod względem obszaru obliczonego przez pomnożenie powierzchni ziemi uprawianej i wykorzystywanej przez niego do produkcji surowców przez brakującą ilość dostawy tego surowca.

Artykuł 52

Zmniejszenie płatności ze względu na nieprawidłowości w określeniu wielkości obszaru zadeklarowanego do wypłaty pomocy na uprawę skrobiowych odmian ziemniaka, nasion i tytoniu

1. Jeśli zostanie stwierdzone, że faktyczny obszar, na którym uprawiane są ziemniaki i tytoń, jest ponad 10% mniejszy od obszaru zadeklarowanego do wypłaty pomocy na uprawę skrobiowej odmiany ziemniaka zgodnie z przepisami rozdziałów 6 i 10c rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, kwota pomocy, która ma zostać wypłacona, zostaje pomniejszona o dwukrotność stwierdzonej różnicy.

2. Jeśli zostanie stwierdzone, że faktyczny obszar, na którym uprawiane są nasiona, jest ponad 10% większy od obszaru zadeklarowanego do wypłaty pomocy na uprawę nasion, zgodnie z przepisami tytułu IV rozdział 9 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, kwota pomocy, która ma zostać wypłacona, zostaje pomniejszona o dwukrotność stwierdzonej różnicy.

3. W razie stwierdzenia, iż nieprawidłowości, o których mowa w akapitach 1 i 2, są wynikiem celowego działania rolnika całość kwoty pomocy, o której mowa w akapitach 1 i 2 nie zostanie przyznana.

W takim przypadku rolnik zostanie również wykluczony z otrzymania pomocy równej tej kwocie. Kwota ta podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach jakiegokolwiek systemu wsparcia, o którym mowa w tytułach III i IV rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub w ramach dodatkowej kwoty pomocy ustanowionej w art. 12 tego rozporządzenia, do których dany rolnik jest uprawniony w kontekście wniosków, jakie złożył w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym wykrycia różnicy. Jeśli dopłaty nie pozwalają na pełną kompensatę tej kwoty, pozostałe saldo zostanie anulowane.

Artykuł 53

Celowe przekroczenie powierzchni wnioskowanej

Jeżeli różnice między obszarem zadeklarowanym a zatwierdzonym, zgodnie z art. 50 ust. 3, 4 lit. b) oraz ust. 5 wynikają z nieprawidłowości popełnionych celowo, pomoc, do której rolnik byłby uprawiony zgodnie z art. 50 ust. 3, 4 lit. b) oraz ust. 5 nie zostanie przyznana na dany rok kalendarzowy w ramach danego programu pomocy.

Ponadto, jeśli różnica wynosi ponad 20% obszaru zatwierdzonego, rolnik będzie również wyłączony z otrzymywania pomocy do wysokości równej kwocie odpowiadającej różnicy między obszarem zadeklarowanym a zatwierdzonym zgodnie z art. 50 ust. 3, 4 lit b) oraz ust. 5.

Kwota ta podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach jakiegokolwiek systemu wsparcia, o którym mowa w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub w ramach dodatkowej kwoty pomocy ustanowionej w art. 12 tego rozporządzenia, do których dany rolnik jest uprawniony w kontekście wniosków, jakie złożył w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym wykrycia różnicy. Jeśli dopłaty nie pozwalają na pełną kompensatę tej kwoty, pozostałe saldo zostanie anulowane.

Jeżeli rolnik zgłasza więcej niż jedno uprawnienie do płatności, a zgłoszony obszar spełnia wszystkie pozostałe wymogi kwalifikowania, zmniejszenia lub wykluczenia przewidziane w ust. 1 i 2 nie stosują się.

Jeżeli rolnik zgłasza obszar większy niż uprawnienia do płatności, a zgłoszony obszar nie spełnia wszystkich pozostałych kryteriów kwalifikowania, różnica, o której mowa w ust. 1 i 2, jest różnicą pomiędzy obszarem spełniającym wymogi kwalifikowania a kwotą zgłoszonych uprawnień do płatności.

Artykuł 54

Zmniejszenie płatności i wykluczenia z płatności dotyczące wniosków o pomoc z tytułu nasion

1. W razie stwierdzenia, iż nasiona podlegające pod wniosek o pomoc nie zostały faktycznie wprowadzone na rynek w rozumieniu art. 31 lit. b) iii) na zasiew przez rolnika, pomoc, która ma być wypłacona do danego gatunku po zastosowaniu ewentualnych obniżek, które mają być stosowane zgodnie z art. 52 zostanie zmniejszona o 50% jeśli ilość niewprowadzona na rynek wynosi ponad 2% i mniej niż 5% ilości podlegającej pod wniosek pomocowy. Jeśli ilość niewprowadzona na rynek przekracza 5%, na dany rok gospodarczy nie zostanie przyznana żadna pomoc na produkcję nasion.

2. Jeśli stwierdzono, że pomoc została odebrana na nasiona nie posiadające oficjalnej certyfikacji lub niezebrane w danym Państwie Członkowskim w roku kalendarzowym, w którym zaczyna się rok gospodarczy na który ustalono pomoc, na ten ani następny rok gospodarczy pomoc nie zostanie przyznana.

Artykuł 54a

Zmniejszenie płatności i wykluczenia z płatności dotyczące wniosków o pomoc z tytułu tytoniu

Z zastrzeżeniem jakiegokolwiek zmniejszenia płatności lub wykluczenia z płatności zgodnie z art. 51 czy 53, w przypadku stwierdzenia, że do dnia 20 czerwca roku zbiorów tytoń nie został ponownie zasadzony na działce podanej w umowie kontraktacji:

a) 50% pomocy na bieżące zbiory zostanie cofnięte, jeśli ponowne zasadzenie zostanie przeprowadzone najpóźniej do dnia 30 czerwca;

b) prawo do pomocy na bieżące zbiory zostanie cofnięte, jeśli ponowne zasadzenie zostanie przeprowadzone po dniu 30 czerwca.

Jednakże zmniejszenia płatności lub wykluczenia z płatności, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b), nie mają zastosowania w przypadkach gdy, zgodnie z art. 171cd ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004, rolnik jest w stanie usprawiedliwić takie opóźnienie w stopniu satysfakcjonującym organ właściwy.

Jeśli stwierdzone zostanie, że w umowie kontraktacji podano inną działkę, niż działka, na której uprawiany jest tytoń, pomoc, która ma zostać wypłacona zainteresowanemu rolnikowi za bieżący zbiór, zostaje pomniejszona o 5%.

Artykuł 54b

Zmniejszenie płatności i wykluczenia z płatności dotyczące płatności na uprawę bawełny

Z zastrzeżeniem jakiegokolwiek zmniejszenia płatności lub wykluczenia z płatności zgodnie z art. 51 czy 53, w przypadku stwierdzenia, że rolnik nie przestrzega zobowiązań wynikających z art. 171af ust. 1–2 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004, rolnik traci prawa do zwiększenia pomocy przewidzianej w art. 110f ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003. Ponadto pomoc z tytułu bawełny na kwalifikujące się hektary zgodnie z art.

110c ulega zmniejszeniu o kwotę zwiększenia przewidzianą dla tego rolnika w art. 110f ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Artykuł 55

Obliczanie powierzchni upraw paszowych do premii, o których mowa w art. 131 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003

1. Artykuł 50 ust. 1, art. 50 ust. 2, art. 51 ust. 1 oraz art. 53 obowiązują przy obliczaniu powierzchni upraw paszowych na cele przyznania pomocy, o których mowa w art. 131 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

2. Jeśli stwierdzona zostanie różnica przekraczająca 50% między obszarem zadeklarowanym a obszarem zatwierdzonym zgodnie z art. 50 ust. 3, w ramach wniosku pomocowego złożonego w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym stwierdzenia różnicy, rolnik zostanie wykluczony z pomocy do uprawy paszowej równej różnicy między obszarem zadeklarowanym a obszarem zatwierdzonym. Jeśli kompensacja obszaru, który ma być wykluczony, nie może zostać dokonana w tym czasie, pozostałe saldo zostanie anulowane.

3. Zmniejszenia i wykluczenia zgodnie z ust. 1 i 2 obowiązują wyłącznie jeśli obszar zadeklarowany powoduje, lub spowodowałby, wyższą płatność.

Artykuł 56

Obliczanie powierzchni upraw paszowych do dopłat ekstensyfikacyjnych zgodnie z art. 132 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003

1. Dopłaty ekstensyfikacyjne ustanowione w art. 132 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 nie mogą zostać przyznane na większą liczbę zwierząt niż ta, do której po zastosowaniu art. 55 mogą zostać wypłacone premie, o których mowa w art. 131 tego rozporządzenia.

2. Z zastrzeżeniem ustępu 1, obszar danej uprawy paszowej zostanie zatwierdzony zgodnie z art. 50.

Jeśli pułap wskaźnika obsady nie zostanie przekroczony w przypadku obszaru zatwierdzonego w ten sposób, obszar zatwierdzony będzie stanowił podstawę do obliczenia dopłaty ekstensyfikacyjnej.

W przypadku przekroczenia tego pułapu, całkowita kwota pomocy, do której dany rolnik jest uprawniony z tytułu wniosków pomocowych w ramach programów pomocowych, o których mowa w art. 131 rozporządzenia (WE) nr1782/2003 złożonych w ciągu danego roku kalendarzowego, zostanie obniżona o 50% kwoty, którą rolnik otrzymał lub miałby otrzymać jako dopłatę ekstensyfikacyjną.

3. Jeśli różnica między obszarem zadeklarowanym a obszarem zatwierdzonym wynika z nieprawidłowości popełnionych celowo i jeśli pułap wskaźnika obsady został przekroczony w przypadku obszaru zatwierdzonego, całkowita kwota pomocy, o której mowa w ust. 2, nie zostanie przyznana. W takim przypadku będzie miał zastosowanie drugi akapit art. 53.

Sekcja 2

Premie dla inwentarza żywego

Artykuł 57

Podstawa obliczania

1. W przypadku gdy ma zastosowanie indywidualny limit lub indywidualny pułap, liczba zwierząt wykazanych we wnioskach pomocowych jest obniżana do wysokości limitu bądź pułapu określonego dla danego rolnika.

2. W żadnym wypadku pomoc nie może zostać przyznana dla liczby zwierząt większej niż ta wykazana we wniosku pomocowym.

3. Bez uszczerbku dla art. 59 i 60, jeżeli liczba zwierząt zadeklarowanych we wniosku pomocowym przewyższa liczbę zwierząt zatwierdzonych w wyniku kontroli administracyjnych lub kontroli na miejscu, pomoc obliczana jest na podstawie liczby zwierząt zatwierdzonych.

Jednakże jeżeli rolnik nie był w stanie wykonać swego zobowiązania do przetrzymania na skutek działania siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, o których mowa w art. 72, zachowuje on prawo do pomocy w odniesieniu do liczby zwierząt uprawnionych w momencie działania siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności.

4. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w odniesieniu do systemu identyfikacji i rejestracji bydła, stosuje się, co następuje:

a) bydło, które utraciło jeden z dwóch pasków informacyjnych na uszach zwierzęcia, uznaje się za zatwierdzone pod warunkiem że jest jasno i indywidualnie zidentyfikowane przy pomocy innych elementów systemu identyfikacji i rejestracji bydła;

b) w przypadku gdy stwierdzone nieprawidłowości dotyczą niepoprawnych wpisów w ewidencji lub paszportach zwierząt, dane zwierzę uznaje się za niezatwierdzone, w przypadku gdy błędy takie zostały wykryte w przynajmniej dwóch kontrolach przeprowadzonych na przestrzeni 24 miesięcy. We wszystkich pozostałych przypadkach dane zwierzęta uznaje się za niezatwierdzone po pierwszym ustaleniu.

Przepisy art. 19 stosuje się w odniesieniu do wpisów i zgłoszeń do systemu identyfikacji i rejestracji bydła.

Artykuł 58

Zastąpienie

1. Bydło przebywające w gospodarstwie uznaje się za zatwierdzone, jeżeli jest zidentyfikowane we wniosku pomocowym. Jednakże krowy mamki lub jałówki, w odniesieniu do których wnioskuje się o pomoc na mocy art. 125 lub art.129 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, a także krowy mleczne, w odniesieniu do których wnioskuje się o pomoc na mocy art. 132 ust. 4 tego rozporządzenia, mogą zostać zastąpione podczas okresu przetrzymania w zakresie przewidzianym w tych artykułach bez utraty prawa do płatności z tytułu wnioskowanej pomocy.

2. Zastąpień, o których stanowi ust. 1, dokonuje się w terminie 20 dni od zajścia wymuszającego zastąpienie, i są one rejestrowane nie później niż trzy dni po dokonaniu zastąpienia. Właściwe władze, którym przedłożono wniosek pomocowy informowane są w ciągu siedmiu dni od dokonania zamiany.

Jednakże w przypadku gdy Państwo Członkowskie korzysta z możliwości przewidzianych w art. 16 ust. 3 akapit 2, dane Państwo Członkowskie może ustanowić zasadę, że powiadomienia skomputeryzowanej bazy danych dla bydła o opuszczeniu gospodarstwa przez zwierzę i przybyciu do gospodarstwa innego zwierzęcia, dokonane w terminie określonym w akapicie 1 mogą zastąpić przekazanie tej informacji właściwym władzom.

3. W przypadku gdy rolnik ubiega się o pomoc zarówno w odniesieniu do owiec maciorek jak i kóz, i nie ma zróżnicowania wysokości wypłacanej pomocy, owca maciorka może zostać zastąpiona kozą, a koza owcą maciorką. Owce maciorki i kozy, w odniesieniu do których wnioskuje się o pomoc na mocy art. 113 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, mogą zostać zastąpione w trakcie okresu przetrzymania w zakresie określonym w tym artykule, bez utraty prawa do płatności z tytułu wnioskowanej pomocy.

4. Zastąpień określonych w ust. 3 dokonuje się w ciągu 10 dni od zajścia wymuszającego zastąpienie i są one rejestrowane nie później niż w trzy dni od dnia dokonania zamiany. Właściwe władze, którym przedłożono wniosek, powinny zostać poinformowane w ciągu pięciu dni roboczych od dokonania zamiany.

Artykuł 59

Obniżki i wyłączenia w odniesieniu do bydła wykazanego do celów pomocy

1. W przypadku gdy dla wniosku pomocowego w ramach programów pomocy w odniesieniu do bydła stwierdzi się różnicę pomiędzy deklarowaną a zatwierdzoną liczbą zwierząt zgodnie z art. 57 ust. 3, całkowita kwota pomocy, do której rolnik jest uprawniony w ramach tych programów w danym okresie premiowym, obniżana jest o procent ustalany zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu, o ile stwierdzone nieprawidłowości dotyczą nie więcej niż trzech zwierząt.

2. Jeżeli stwierdzone nieprawidłowości dotyczą więcej niż trzech zwierząt, całkowita kwota pomocy, do której rolnik jest uprawniony w ramach programów, o których mowa w ust. 1, w danym okresie premiowym zostaje obniżona o:

a) procent ustalany zgodnie z ust. 3, jeżeli nie jest on większy niż 10%,

b) dwukrotny procent ustalany zgodnie z ust. 3, jeżeli jest on większy niż 10% ale mniejszy niż 20%.

Jeżeli procent ustalony zgodnie z ust. 3 jest większy niż 20%, pomoc do której rolnik byłby uprawniony na mocy art. 57 ust. 3 jest przedmiotem odmowy, w ramach danych systemów dla danego okresu premiowego.

Jeżeli procent ustalony zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu jest większy niż 50%, rolnik zostaje ponownie wyłączony z otrzymywania pomocy do kwoty równej kwocie, która odpowiada różnicy pomiędzy liczbą zwierząt zadeklarowanych a liczbą zwierząt zatwierdzonych zgodnie z art. 57 ust. 3. Kwota ta podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach jakiegokolwiek systemu wsparcia, o którym mowa w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub w ramach dodatkowej kwoty pomocy ustanowionej w art. 12 tego rozporządzenia, do których dany rolnik jest uprawniony w kontekście wniosków, jakie złożył w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym wykrycia różnicy. Jeżeli ta kwota nie może zostać w pełni odliczona od tychże płatności pomocowych, pozostające saldo zostaje anulowane.

3. W celu ustalenia procentów, o których mowa w ust. 1 i 2, bydło wykazane w ramach wszystkich systemów pomocy w odniesieniu do bydła w danym okresie premiowym, w którym stwierdzono nieprawidłowości, jest dzielone przez całe wykazane bydło dla danego okresu premiowego.

4. W przypadku gdy różnice między liczbą zwierząt zadeklarowanych a liczbą zatwierdzoną zgodnie z art. 57 ust. 3 wynikają z nieprawidłowości popełnionych umyślnie, pomoc do której rolnik byłby uprawniony na mocy art. 57 ust. 3 jest przedmiotem odmowy w ramach systemu pomocy w odniesieniu do bydła lub odnośnych systemów dla danego okresu premiowego.

W przypadku gdy różnica ustalona zgodnie z treścią ust. 3 niniejszego artykułu jest większa niż 20%, rolnik zostaje ponownie wyłączony z otrzymywania pomocy do kwoty równej kwocie, która odpowiada różnicy pomiędzy liczbą zwierząt zadeklarowanych a liczbą zwierząt zatwierdzonych zgodnie z art. 57 ust. 3. Kwota ta podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach jakiegokolwiek systemu wsparcia, o którym mowa w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub w ramach dodatkowej kwoty pomocy ustanowionej w art. 12 tego rozporządzenia, do których dany rolnik jest uprawniony w kontekście wniosków, jakie złożył w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym wykrycia różnicy. Jeżeli ta kwota nie może zostać w pełni odliczona od tychże płatności pomocowych, pozostające saldo zostaje anulowane.

Artykuł 60

Obniżki i wyłączenia w odniesieniu do owiec/kóz wykazanych do celów pomocy

1. W przypadku gdy dla wniosków o pomoc w ramach systemów pomocy w odniesieniu do kóz/owiec stwierdzona jest różnica zgodnie z art. 57 ust. 3, art. 59 ust. 2, 3 i 4 sto-

suje się z potrzebnymi zmianami począwszy od pierwszego zwierzęcia, w odniesieniu do którego zostały stwierdzone nieprawidłowości.

2. W przypadku stwierdzenia, że hodowca owiec sprzedający mleko owcze i wyroby z mleka owczego nie zadeklarował tego na swoim wniosku premiowym, kwota pomocy, do której jest uprawniony, zostanie obniżona do premii wypłacanej hodowcom owiec sprzedającym mleko owcze i wyroby z mleka owczego pomniejszonej o różnicę pomiędzy tą kwotą a całkowitą kwotą premii dla owiec maciorek.

3. W przypadku gdy dla wniosków o premie uzupełniające stwierdzi się, że mniej niż 50% powierzchni gospodarstwa użytkowanej rolniczo położone jest na obszarach, o których mowa w art. 114 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, premia uzupełniająca nie jest wypłacana, a premia dla owiec maciorek i kóz zostaje obniżona o kwotę równą 50% premii uzupełniającej.

4. W przypadku stwierdzenia, że odsetek powierzchni gospodarstwa użytkowanej rolniczo i położonej na obszarach wymienionych w załączniku X do rozporządzenia (WE) nr 1973/2004 jest niższy niż 50%, premia dla kóz nie jest wypłacana.

5. W przypadku stwierdzenia, że producent, który prowadzi okresowe pędzenie bydła złożył wniosek o premie uzupełniające, a nie wypasał 90% swoich zwierząt przez co najmniej 90 dni na obszarze, o którym mowa w art. 114 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, premia uzupełniająca nie jest wypłacana, a premia dla owiec maciorek i kóz zostaje obniżona o kwotę równą 50% premii uzupełniającej.

6. W przypadku stwierdzenia, że nieprawidłowości, o których mowa w ust. 2, 3, 4 czy 5, wynikają z celowej niezgodności, całkowita kwota pomocy, o której mowa w tych ustępach, będzie przedmiotem odmowy.

W takim przypadku rolnik zostaje ponownie wyłączony z przyznania pomocy w takiej kwocie. Kwota ta podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach jakiegokolwiek systemu wsparcia, o którym mowa w tytułach III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub w ramach dodatkowej kwoty pomocy ustanowionej w art. 12 tego rozporządzenia, do których dany rolnik jest uprawniony w kontekście wniosków, jakie złożył w ciągu trzech lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym wykrycia różnicy.

7. W odniesieniu do rolników hodujących zarówno owce maciorki jak i kozy uprawnione do pomocy w tej samej wysokości, w przypadku gdy kontrola na miejscu wykaże różnice w składzie stada pod względem liczby zwierząt poszczególnych gatunków, zwierzęta uzna się za należące do jednej grupy.

Artykuł 61

Zwykłe okoliczności

Obniżki i wyłączenia, przewidziane w art. 59 i 60 nie mają zastosowania w przypadkach, w których, w związku z zaistnieniem zwykłych okoliczności mających wpływ na trzodę lub stado, rolnik nie jest w stanie wykonać obowiązku przetrzymania zwierząt, w odniesieniu do których złożył wniosek o pomoc, o ile uprzednio powiadomił o tym pisemnie właściwy organ w terminie dziesięciu dni roboczych od spostrzeżenia zmniejszenia liczby zwierząt.

Z zastrzeżeniem rzeczywistych okoliczności branych pod uwagę w indywidualnych przypadkach, właściwe władze mogą w szczególności uznać następujące zwykłe okoliczności trzody lub stada:

a) śmierć zwierzęcia na skutek choroby;

b) śmierć zwierzęcia na skutek wypadku, za który nie można obciążyć odpowiedzialnością rolnika.

Artykuł 62

Fałszywe zaświadczenia i deklaracje wydawane przez ubojnie

W zakresie deklaracji lub zaświadczeń wydawanych przez ubojnie w związku z premiami ubojowymi przewidzianymi w art. 121 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004, jeżeli stwierdzono, że ubojnia wydała fałszywe zaświadczenia lub deklarację na skutek rażącego zaniedbania lub celowo, dane państwo członkowskie stosuje właściwe krajowe sankcje. W przypadku gdy takie nieprawidłowości zostaną stwierdzone po raz drugi, dana ubojnia jest pozbawiana na okres przynajmniej jednego roku prawa do wydawania ważnych deklaracji i zaświadczeń do celów premii.

Artykuł 63

Ustalenia w odniesieniu do płatności dodatkowych

Odnośnie do dodatkowych dopłat z tytułu konkretnych rodzajów rolnictwa lub produkcji wysokiej jakości, przewidzianych w art. 69 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, oraz odnośnie do dodatkowych dopłat przewidzianych w art. 119 i 133 tego rozporządzenia, Państwa Członkowskie przewidują zmniejszenia płatności i wykluczenia z płatności, które co do swojej istoty są równoważne z tymi przewidzianymi w niniejszym tytule.

Sekcja 1

Premia mleczna i płatności dodatkowe

Artykuł 64

Premia mleczna i płatności dodatkowe

W odniesieniu do ustaleń dotyczących wniosków pomocowych o kwoty mleczne i płatności dodatkowe, stosuje się art. 50, 51 ust. 1 i 53, przy czym „obszar" rozumiany jest jako „indywidualna ilość referencyjna", a „obszar zatwierdzony" jako „zatwierdzona indywidualna ilość referencyjna".

Jeżeli w przypadku, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004, dana osoba nie podejmie produkcji w terminie określonym dla wniosku, zatwierdzona indywidualna ilość referencyjna zostaje uznana za zerową. W takim przypadku wniosek pomocowy danej osoby zostaje odrzucony w danym roku. Kwota równa kwocie objętej odrzuconym wnioskiem podlega odliczeniu od płatności pomocowych w ramach jakiegokolwiek systemu wsparcia, o którym mowa w tytule III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub w ramach dodatkowej kwoty pomocy ustanowionej w art. 12 tego rozporządzenia, do których osoba jest uprawniona w kontekście wniosków, jakie złożyła w ciągu roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym stwierdzenia rozbieżności.

Rozdział 2

USTALENIA W ODNIESIENIU DO WZAJEMNEJ ZGODNOŚCI

Artykuł 65

Ogólne zasady i definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się przepisy art. 41.

2. Do celów stosowania art. 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, działanie lub zaniechanie przypisuje się bezpośrednio indywidualnemu rolnikowi, który sam dopuścił się niezgodności, i który w momencie stwierdzenia danej niezgodności zarządza danym gospodarstwem, obszarem, jednostką produkcyjną lub zwierzęciem.

W przypadku gdy dane gospodarstwo, obszar, jednostka produkcyjna lub zwierzę zostało przekazane rolnikowi po rozpoczęciu występowania niezgodności, przejmujący pono-

si odpowiedzialność w równym stopniu, o ile kontynuował niezgodności, mimo że mógł je stwierdzić i zakończyć.

3. W przypadku gdy więcej niż jedna Agencja Płatnicza jest odpowiedzialna w kontekście zarządzania różnymi systemami płatności bezpośrednich określonymi w art. 2 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, Państwa Członkowskie podejmą odpowiednie działania by zapewnić właściwe stosowanie przepisów niniejszego rozdziału, a zwłaszcza to, by jedna stopa obniżki była stosowana w odniesieniu do całości dopłat bezpośrednich, o które ubiega się rolnik.

4. Przypadki niezgodności uznaje się za 'stwierdzone', jeżeli są ustalone w wyniku jakiejkolwiek kontroli przeprowadzonej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub gdy właściwe organy kontroli dowiedzą się o niezgodności w jakikolwiek inny sposób.

Artykuł 66

Stosowanie obniżek w przypadku zaniedbania

1. Bez uszczerbku dla art. 71, w przypadku gdy stwierdzona niezgodność wynika z zaniedbania ze strony rolnika, stosuje się obniżkę wobec całkowitej kwoty dopłat bezpośrednich, zgodnie z art. 2 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, która została lub zostanie przyznana danemu rolnikowi w wyniku rozpatrzenia wniosku pomocowego, który dany rolnik złożył lub złoży w roku kalendarzowym, w którym dokonano ustalenia. Obniżka ta będzie z zasady stanowić 3% całkowitej kwoty.

Jednakże agencja płatnicza może, na podstawie oceny przedłożonej przez właściwy organ kontroli w protokole z czynności kontrolnych zgodnie z art. 48 ust. 1 lit. c), wydać decyzję o obniżeniu procentu do 1% lub zwiększeniu go do 5% całkowitej kwoty lub, w przypadkach o których mowa w drugim akapicie art. 48 ust. 1 lit. c), odstąpić od nałożenia jakichkolwiek obniżek.

2. W przypadku stwierdzenia więcej niż jednego przypadku niezgodności w odniesieniu do różnych aktów prawnych lub norm tego samego obszaru niezgodności, przypadki takie, dla celów ustalenia obniżki zgodnie z ust. 1, uznane zostaną za jeden przypadek niezgodności.

3. W przypadku stwierdzenia więcej niż jednej niezgodności w odniesieniu do różnych obszarów wzajemnej zgodności, procedura ustalania obniżki określona w ust. 1 będzie stosowana indywidualnie dla każdego przypadku niezgodności.

Jednak niezgodność z wymaganą normą uznaje się także za niezgodność.

Uzyskane procenty obniżek będą sumowane. Maksymalna wysokość obniżki nie może jednak przekroczyć 5% całkowitej kwoty, o której mowa w ust. 1.

4. Bez uszczerbku dla przypadków celowej niezgodności zgodnie z art. 67, w przypadku stwierdzenia powtarzającej się niezgodności, procent ustalony zgodnie z treścią ust. 1 w odniesieniu do niezgodności występującej po raz pierwszy zostanie pomnożony przez trzy w odniesieniu do pierwszego powtórzenia. W tym celu, w przypadku gdy ten procent ustalono zgodnie z treścią ust. 2, agencja płatnicza określi procent, który zostałby zastosowany w odniesieniu do niezgodności występującej po raz pierwszy wobec danego wymogu lub normy.

W przypadku kolejnych powtórzeń, mnożnik trzy będzie każdorazowo stosowany wobec wysokości obniżki ustalonej dla wcześniejszych powtarzających się niezgodności. Jednak maksymalna wysokość obniżki nie może przekroczyć 15% całkowitej kwoty, o której mowa w ust. 1.

Po osiągnięciu maksymalnej wysokości 15%, agencja płatnicza poinformuje danego rolnika, że w przypadku stwierdzenia tej samej niezgodności po raz kolejny, uzna się to za działanie celowe w rozumieniu art. 67. W przypadku kolejnego stwierdzenia dalszych niezgodności, zastosowany procent obniżki ustali się przez pomnożenie wyniku poprzedniego mnożenia przez trzy, tam gdzie ma to zastosowanie, przed zastosowaniem limitu 15% ustalonego w ostatnim zdaniu drugiego akapitu.

5. W przypadku stwierdzenia zarówno powtarzającej się niezgodności oraz innej niezgodności lub innej powtarzającej się niezgodności, wynikający z tego procent obniżek będzie sumowany. Bez uszczerbku dla trzeciego akapitu ust. 4, maksymalna obniżka nie przekroczy jednak 15% ogólnej sumy, o której mowa w ust. 1.

Artykuł 67

Stosowanie obniżek i wyłączeń w przypadkach celowej niezgodności

1. Bez uszczerbku dla art. 71, w przypadku gdy rolnik celowo dopuścił się stwierdzonej niezgodności, obniżka zastosowana wobec całkowitej kwoty, o której mowa a art. 66 ust. 1, będzie z zasady wynosić 20% tej całkowitej kwoty.

Jednakże Agencja Płatnicza może, na podstawie oceny przedłożonej przez właściwy organ kontroli w protokole z czynności kontrolnych zgodnie z art. 48 ust. 1 lit. c), wydać decyzję o obniżeniu procentu do wysokości nie mniejszej niż 15% lub, tam gdzie ma to zastosowanie, zwiększyć ten procent nawet do 100% całkowitej kwoty.

2. W przypadku gdy celowa niezgodność dotyczy konkretnego programu pomocy, rolnik zostaje wyłączony z tego programu pomocy w danym roku kalendarzowym.

W przypadkach o wyjątkowym zakresie, nasileniu lub uporczywości, bądź też w przypadku stwierdzenia powtarzającej się niezgodności, rolnik zostanie również wyłączony z odnośnego programu pomocowego w kolejnym roku kalendarzowym.

Rozdział 3
PRZEPISY WSPÓLNE

Artykuł 68

Wyjątki od stosowania obniżek i wyłączeń

1. Obniżki i wyłączenia, przewidziane w rozdziale 1, nie mają zastosowania w przypadku gdy rolnik złożył wniosek poprawny pod względem faktycznym lub gdy może wykazać, że nie jest winny nieprawidłości.

2. Obniżki i wyłączenia przewidziane w rozdziale 1 nie mają zastosowania w odniesieniu do tych części wniosku pomocowego, odnośnie do co do których rolnik informował właściwy organ na piśmie, że wniosek pomocowy jest nieprawidłowy lub zdezaktualizował się od czasu złożenia, pod warunkiem że rolnik nie został powiadomiony o zamiarze właściwego organu co do przeprowadzenia kontroli na miejscu, oraz że ten organ nie poinformował rolnika o jakichkolwiek nieprawidłowościach we wniosku.

Informacje podane przez rolnika określone w akapicie pierwszym powodują, że wniosek pomocowy jest dostosowywany do rzeczywistej sytuacji.

Artykuł 69

Zmiany i dostosowania wpisów do skomputeryzowanej bazy danych dla bydła

W odniesieniu do wykazanego bydła art. 68 stosuje się od dnia złożenia wniosku pomocowego i ma on zastosowanie do błędów i opuszczeń w stosunku do wpisów do skomputeryzowanej bazy danych dla bydła.

W odniesieniu do bydła niewykazanego stosuje się to samo w odniesieniu do obniżek i wyłączeń, które mają zastosowanie zgodnie z rozdziałem II niniejszego tytułu.

TYTUŁ V
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 70

Płatności minimalne

Państwa Członkowskie mogą postanowić o nieprzyznawaniu żadnej pomocy, jeśli jej kwota na jeden wniosek pomocowy nie przekracza 100 EUR.

Artykuł 71

Akumulacja obniżek

1. W przypadku gdy niezgodność stanowi również nieprawidłowość, i jest w związku z tym istotna z punktu widzenia zastosowania obniżek i wyłączeń zgodnie z zarówno rozdziałem I jak i rozdziałem II tytułu IV:

a) obniżki lub wyłączenia zgodne z rozdziałem I tytułu IV będą stosowane dla odnośnych programów pomocowych;

b) obniżki i wyłączenia zgodne z rozdziałem II tytułu IV będą stosowane w odniesieniu do całkowitej sumy płatności przyznawanych w ramach programu płatności jednolitych i wszelkich programów pomocowych, które nie podlegają obniżkom i wyłączeniom, o których mowa w lit. a).

Obniżki lub wyłączenia, o których mowa w akapicie pierwszym, stosuje się zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 71a ust. 2.

2. Zgodnie z art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 2988/95 obniżki i wyłączenia przewidziane w niniejszym rozporządzeniu pozostają bez uszczerbku dla dodatkowych sankcji wynikających z pozostałych przepisów prawa wspólnotowego lub krajowego.

Artykuł 71a

Zastosowanie obniżek

1. Kwota płatności, która ma być przyznana rolnikowi zgodnie z systemem wsparcia wymienionym w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, jest obliczana przez Państwa Członkowskie na podstawie warunków ustalonych dla danego systemu wsparcia, biorąc pod uwagę, tam gdzie niezbędne, przekroczenie podstawowej powierzchni obszarów, maksymalnej powierzchni gwarantowanej lub liczby zwierząt uprawniających do korzystania z premii.

2. W odniesieniu do każdego systemu pomocy, obniżki i wyłączenia z powodu nieprawidłowości, wniosków złożonych po wyznaczonym terminie, niezgłoszenia działek, przekroczenia pułapów budżetowych, modulacji, dyscypliny budżetowej i nieprzestrzegania zasady wzajemnej zgodności będą przeprowadzane, tam gdzie niezbędne, w następujący sposób i w następującej sekwencji:

a) obniżki i wyłączenia, zgodnie z rozdziałem I tytułu IV lub, jeżeli konieczne, obniżki i wyłączenia zgodnie z art. 138 rozporządzenia (WE) nr 1973/2004, stosuje się w odniesieniu do nieprawidłowości;

b) kwota wynikająca z zastosowania lit. a) służy jako podstawa obliczenia wszelkich obniżek stosowanych w przypadku wniosków złożonych po wyznaczonym terminie zgodnie z art. 21 i art. 21a niniejszego rozporządzenia;

c) kwota wynikająca z zastosowania lit. b) służy jako podstawa obliczenia wszelkich obniżek stosowanych w przypadkach niezgłoszenia działek rolniczych zgodnie z art. 14 ust. 1a niniejszego rozporządzenia;

d) w odniesieniu do systemów pomocowych wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, dla których ustalono pułap budżetowy zgodnie z art. 64 ust. 2, art. 70 ust. 2, art. 71 ust. 2, art. 110p ust. 1, art. 143b ust. 7 i art. 143ba

ust. 2 wspomnianego rozporządzenia, dane państwo członkowskie podsumowuje kwoty wynikające z zastosowania lit. a), b) i c).

W odniesieniu do każdego wymienionego systemu pomocy ustala się współczynnik poprzez podzielenie kwoty danego pułapu budżetowego przez sumę kwot, o których mowa w akapicie pierwszym.

Jeżeli uzyskany współczynnik jest wyższy niż 1, stosuje się współczynnik równy 1.

W celu obliczenia płatności, która ma być przyznana indywidualnemu rolnikowi w ramach systemu pomocy, dla którego ustalono pułap budżetowy, kwotę wynikającą z zastosowania lit. a), b) i c) mnoży się przez współczynnik ustalony w akapicie drugim; e) obniżki płatności ze względu na modulacje, zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, i – jeżeli konieczne – zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1655/2004, jak również obniżka ze względu na dyscyplinę finansową, zgodnie z art. 11 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, stosuje się do kwoty płatności wynikającej z zastosowania przepisów lit. a), b), c) i d); f) kwota płatności wynikająca z zastosowania lit. e) służy jako podstawa obliczenia wszelkich obniżek stosowanych za nieprzestrzeganie zasady wzajemnej zgodności zgodnie z rozdziałem II tytułu IV niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 72

Siła wyższa i wyjątkowe okoliczności

Przypadki siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności w rozumieniu art. 40 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 wraz ze stosownymi dowodami zgodnymi z wymogami właściwego organu podlegają zgłoszeniu temu organowi na piśmie w terminie dziesięciu dni roboczych od daty ustania tych okoliczności.

Artykuł 73

Zwrot nienależnych płatności

1. W przypadku dokonania nienależnej płatności, rolnik zwraca daną kwotę powiększoną o odsetki obliczone zgodnie z ust. 3.

2. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że zwrot nienależnej płatności dokonuje się przez potrącenie tej kwoty z jakiejkolwiek zaliczki lub płatności w ramach systemów pomocowych, o których mowa w tytule III, IV i IVa rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, lub w ramach dodatkowej kwoty pomocy ustanowionej w art. 12 tego rozporządzenia dokonywanej na rzecz rolnika po dacie podjęcia decyzji o zwrocie. Jednakże rolnik może zwrócić tę kwotę, nie czekając na dokonanie potrącenia.

3. Odsetki naliczane są za okres między powiadomieniem rolnika o konieczności zwrotu oraz zwrotem lub potrąceniem.

Stosowana stopa odsetek jest obliczana zgodnie z przepisami prawa krajowego, lecz nie jest ona niższa niż stopa procentowa stosowana w przepisach krajowych w odniesieniu do przypadków zwrotu kwot pieniężnych.

4. Obowiązek zwrotu określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli dana płatność została dokonana na skutek pomyłki właściwego organu lub innego organu oraz jeśli błąd nie mógł zostać wykryty przez rolnika.

Jednakże w przypadku gdy błąd dotyczy elementów stanu faktycznego związanych z obliczaniem danej płatności, akapit pierwszy stosuje się jedynie, jeśli o decyzji o zwrocie nie powiadomiono zainteresowanego w terminie 12 miesięcy od płatności.

5. Obowiązek zwrotu określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli okres między datą płatności pomocy a datą pierwszego powiadomienia beneficjenta przez właściwe władze o nieuzasadnionym charakterze danej płatności jest dłuższy niż dziesięć lat.

Jednakże jeśli beneficjent działał w dobrej wierze, okres wskazany akapicie pierwszym jest ograniczony do czterech lat.

6. Kwoty podlegające zwrotowi na skutek zastosowania obniżek i wyłączeń na mocy art. 21 i tytułu IV są każdorazowo objęte okresem przedawnienia wynoszącym cztery lata.

7. Przepisy ust. 4 i 5 nie mają zastosowania w przypadku zaliczek.

8. Państwa Członkowskie mogą zadecydować o nieodzyskiwaniu kwot równych 100 EUR lub mniejszych, bez odsetek, na rolnika i na okres premiowy, pod warunkiem że przepisy prawa krajowego stanowią, iż nieodzyskiwanie tych kwot jest w takich przypadkach możliwe.

W przypadku gdy kwoty odnoszące się do odsetek muszą zostać odzyskane niezależnie od kwot nienależnie wypłaconych, Państwa Członkowskie mogą, na tych samych warunkach, zdecydować o nieodzyskiwaniu kwot odnoszących się do odsetek w wysokości 50 EUR lub mniejszych.

Artykuł 73a

Zwrot nienależnych uprawnień do płatności

1. Jeśli, po przyznaniu rolnikom prawa do płatności zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 795/2004 stwierdzi się, że naliczona została nienależna ilość uprawnień do płatności, dany rolnik zrzeka się tych nienależnych praw do płatności na rzecz rezerwy krajowej, jak określa to art. 42 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

W przypadku, gdy w tym czasie zainteresowany rolnik przeniósł należne prawa do płatności na innych rolników, beneficjanci także są związani zobowiązaniem wynikającym z pierwszego akapitu proporcjonalnie do ilości uprawnień do płatności, które zostały im przekazane, jeśli rolnik, któremu początkowo się one należały, nie ma wystarczającej ilości należnych praw do płatności do swojej dyspozycji.

Nienależna ilość praw do płatności jest uznawana za nieprzypisaną od początku.

2. Jeśli, po przyznaniu rolnikom praw do płatności zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 795/2004 stwierdza się, że ich wartość jest zbyt wysoka, zostaje ona odpowiednio wyrównana.

Wyrównanie to jest przeprowadzone przy uwzględnieniu praw do płatności, które zostały w tym czasie przeniesione na innych rolników.

Wysokość obniżki jest przeznaczona do rezerwy przysługującej danemu krajowi, o której mowa w art. 42 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003.

Prawa do płatności są uznane za takie, które zostały przypisane od początku w wysokości wynikającej z wyrównania.

3. W przypadku, gdy rolnik przeniósł jakiekolwiek prawa do płatności bez przestrzegania przepisów art. 46 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, przeniesienie jest uznane za niebyłe.

4. Nienależne wypłacone kwoty są odzyskiwane zgodnie z art. 73.

Artykuł 74

Przekazywanie gospodarstw

1. Do celów niniejszego artykułu:

a) „przekazanie gospodarstwa" oznacza sprzedaż, dzierżawę lub jakikolwiek inny podobny rodzaj transakcji w odniesieniu do danych jednostek produkcyjnych;

b) „przekazujący" oznacza rolnika, którego gospodarstwo jest przekazywane innemu rolnikowi;

c) „przejmujący" oznacza rolnika, na rzecz którego gospodarstwo jest przekazywane;

2. W przypadku gdy przekazywane jest całe gospodarstwo przez jednego rolnika na rzecz drugiego po złożeniu wniosku pomocowego i przed spełnieniem wszystkich warunków przyznawania pomocy, przekazującemu nie przyznaje się żadnej pomocy w odniesieniu do przekazywanego gospodarstwa.

3. Pomoc, o którą ubiega się przekazujący, przyznawana jest przejmującemu w przypadku gdy:

a) w czasie przekazywania ustalanym przez Państwa Członkowskie przejmujący poinformuje właściwe władze o przekazaniu i zwróci się o wypłacenie pomocy;

b) przejmujący przedstawia wszystkie dowody przekazania wymagane przez właściwe władze;

c) zostały spełnione wszystkie warunki przyznania pomocy w odniesieniu do przekazywanego gospodarstwa.

4. Po tym, jak przejmujący informuje właściwe władze i zwraca się o wypłacenie pomocy zgodnie z ust. 3 lit. a):

a) wszystkie prawa i obowiązki przekazującego wynikające ze stosunku prawnego między przekazującym a właściwym organem powstałe na skutek złożenia wniosku o pomoc przechodzą na przejmującego;

b) wszelkie działania niezbędne do przyznania pomocy i wszystkie deklaracje złożone przez przekazującego przed przekazaniem są przypisane przejmującemu do celów stosowania odpowiednich reguł wspólnotowych;

c) gospodarstwo przekazane uważa się, tam gdzie ma to zastosowanie, za odrębne gospodarstwo w odniesieniu do roku gospodarczego lub danego okresu premiowego.

5. W przypadku gdy wniosek o pomoc zostanie złożony po wykonaniu czynności niezbędnych dla przyznania pomocy, a gospodarstwo przekazywane jest w całości przez jednego rolnika na rzecz drugiego po rozpoczęciu tych czynności, lecz przed spełnieniem wszystkich warunków przyznawania pomocy, pomoc może zostać przyznana przejmującemu, pod warunkiem że warunki ust. 3 lit. a) i b) zostały spełnione.

W takim przypadku stosuje się ust. 4 lit b).

6. Państwa Członkowskie mogą zdecydować, tam, gdzie ma to zastosowanie, o przyznaniu pomocy przekazującemu. W takim przypadku:

a) przejmującemu nie przyznaje się żadnej pomocy;

b) Państwa Członkowskie zastosują, z potrzebnymi zmianami, wymogi określone w ust. 2–5.

7. W przypadku gdy gospodarstwo przekazywane jest w całości przez jednego rolnika na rzecz drugiego w okresie, o którym mowa w art. 44 ust. 3 rozporządzenia nr 1782/2003, przejmujący może użytkować dane działki dla celów złożenia wniosku o dokonanie płatności w ramach programu płatności jednolitych.

Artykuł 75

Dodatkowe działania oraz wzajemna pomoc między Państwami Członkowskimi

1. Państwa Członkowskie podejmą wszelkie [dalsze] kroki konieczne do właściwego stosowania zintegrowanego systemu i zapewnią sobie wzajemną pomoc przy kontrolach wymaganych na mocy niniejszego rozporządzenia. W tej kwestii, Państwa Członkowskie mogą, jeśli niniejsze rozporządzenie nie określa odpowiednich zmniejszeń płatności i wykluczeń z płatności, zdecydować o stosownych sankcjach krajowych przeciwko producentom lub innym podmiotom uczestniczącym w marketingu, takim jak rzeźnie lub stowarzyszenia uczestniczące w procedurze przyznawania pomocy, celem zapewnienia zgodności z wymogami kontrolnymi, takimi jak aktualna ewidencja stada w gospodarstwie lub przestrzeganie obowiązku zgłoszenia.

2. Państwa Członkowskie zapewnią sobie wzajemną pomoc celem zapewnienia skutecznych kontroli i zapewnienia autentyczności złożonych dokumentów i/lub dokładności wymienianych danych.

Artykuł 76

Zgłoszenia

1. Państwa członkowskie przesyłają Komisji najpóźniej do dnia 15 lipca każdego roku, w przypadku systemu jednolitych płatności i innych systemów pomocy obszarowej, a także premii zwierzęcych i oddzielnej płatności z tytułu cukru ustanowionej w rozporządzeniu nr 1782/2003, sprawozdanie odnoszące się do następujących zagadnień:

a) stan wdrożenia zintegrowanego systemu, w tym zwłaszcza opcji wybranych do kontroli wymogów wzajemnej zgodności oraz kompetentne organa kontroli odpowiedzialne za kontrolowanie wymogów i warunków wzajemnej zgodności;

b) liczbę wniosków, jak również całkowity obszar, całkowitą liczbę zwierząt oraz całkowite ilości z podziałem na poszczególne programy pomocy;

c) liczbę wniosków, jak również całkowity obszar, całkowitą liczbę zwierząt oraz całkowite ilości objęte kontrolami;

d) wynik przeprowadzonych kontroli, ze wskazaniem stosowanych zmniejszeń płatności i wykluczeń z płatności zgodnie z tytułem IV; Jednocześnie z przekazaniem Komisji sprawozdania, o którym mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie zgłaszają całkowitą liczbę beneficjentów, którzy otrzymali pomoc w ramach systemów pomocowych wchodzących w zakres systemu zintegrowanego oraz wyniki kontroli dotyczące wzajemnej zgodności, zgodnie z tytułem III rozdział III.

2. Ponadto, Państwa Członkowskie prześlą Komisji najpóźniej do 31 października co roku komunikat na temat proporcji ziemi stanowiącej trwałe użytki zielone w stosunku do całkowitej powierzchni gruntów rolnych, o których mowa w art. 3 ust. 1. Najpóźniej do 31 października 2005 r. Państwa Członkowskie prześlą Komisji również komunikat na temat tej proporcji w roku referencyjnym 2003, o którym mowa w art. 3 ust. 2.

3. W wyjątkowych i w pełni uzasadnionych sytuacjach, Państwa Członkowskie mogą, w porozumieniu z Komisją, zrezygnować z terminów podanych w ustępach 1 i 2.

4. Skomputeryzowane dane ustalone jako część zintegrowanego systemu będą wykorzystywane do poparcia informacji określonych w programie ramowym regulacji sektorowych, które Państwa Członkowskie muszą przesłać Komisji.

CZĘŚĆ III
Modulacje

Artykuł 77

Podstawa do obliczania zmniejszenia płatności

Kwota zmniejszenia zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zostanie obliczona na podstawie kwot dopłat bezpośrednich, do których uprawnieni są rolnicy zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 71a niniejszego rozporządzenia lub, w przypadku systemów pomocy wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, ale nie ujętych w tytułach III lub IV tego rozporządzenia, na mocy stosownych przepisów.

Artykuł 78

Klucz przydziału

Klucz przydziału dla pozostałych kwot, o których mowa w pierwszym akapicie art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 zostanie zebrany poprzez połączenie udziałów Państw Członkowskich w powierzchni gruntów rolnych i zatrudnienia w rolnictwie z wagą, odpowiednio, 65% i 35%.

Każdy udział Państwa Członkowskiego w obszarze i zatrudnieniu zostanie dostosowany w funkcji jego produktu krajowego brutto (PKB) na jednego mieszkańca wyrażonej we wzorcu siły nabywczej, przy użyciu jednej trzeciej różnicy średniej Państw Członkowskich, do których ma zastosowanie modulacja.

W tym celu wykorzystane zostaną następujące dane podstawowe, oparte o dane dostępne w Eurostacie w sierpniu 2003 r.:

a) pod względem powierzchni gruntów rolnych, Badanie Struktury Gospodarstw z 2000 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 571/88;

b) pod względem zatrudnienia w rolnictwie, coroczna seria Badania Siły Roboczej z 2001 r. dotycząca zatrudnienia w rolnictwie, myślistwie i rybołówstwie zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 577/98;

c) pod względem PKB na jednego mieszkańca wyrażonego w sile nabywczej, trzyletnia średnia oparta o dane krajowych rachunków, od 1999 do 2001 r.

Artykuł 79

Dodatkowa kwota pomocy

1. Aby określić, czy osiągnięto próg 5 000 EUR, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, całkowita kwota dopłat bezpośrednich, która musiałaby zostać przyznana przed zastosowaniem zmniejszenia płatności ze względu na modulacje zgodnie z art.

10 tego rozporządzenia lub, w przypadku programów pomocowych wymienionych w załączniku I do wspomnianego rozporządzenia, ale nie ujętych w tytułach III lub IV tego rozporządzenia, na mocy stosownych przepisów zostanie uwzględniona. Jednakże w przypadku gdy rolnik zostanie wykluczony z otrzymania jakichkolwiek dopłat bezpośrednich w konsekwencji nieprawidłowości lub niezgodności, nie zostaną przyznane żadne dodatkowe kwoty pomocy.

2. Najpóźniej do 31 października Państwa Członkowskie poinformują Komisję o całkowitej kwocie dodatkowej pomocy, która została przyznana w ubiegłym roku.

CZĘŚĆ IV
Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 80

Uchylenie

1. Rozporządzenie (WE) nr 2419/2001 traci moc. Jednak będzie nadal obowiązywało w kwestii wniosków pomocowych dotyczących lat gospodarczych lub okresów premiowych rozpoczynających się przed 1 stycznia 2005 r.

Jeśli zmniejszenia płatności, które mają być zastosowane poprzez kompensację zgodnie z drugim akapitem art. 32 ust. 2, drugim akapitem art. 33, artykułem 34 ust. 2, ostatnim zdaniem art. 35 ust. 3, trzecim akapitem art. 38 ust. 2, drugim akapitem art. 38 ust. 4 oraz art. 40 ust. 1 i 6 rozporządzenia (WE) nr 2419/2001, nie mogły jeszcze zostać rozliczone przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia, pozostałe saldo podlega kompensacji płatnościami w ramach któregokolwiek programu pomocowego objętego tym rozporządzeniem, pod warunkiem że nie upłynął jeszcze czas kompensacji ustalony w powyższych przepisach.

Jeżeli państwo członkowskie wprowadza system jednolitych płatności po 2005 r., w przypadkach gdy nie stosuje się zmniejszeń poprzez odliczenie zgodnie z art. 59 ust. 2 akapit trzeci, a art. 59 ust. 4 akapit drugi nie mógł być jeszcze w pełni odliczony przed dniem zastosowania systemu jednolitych płatności, pozostającą różnicę należy odliczyć od

płatności w ramach któregokolwiek systemu objętego niniejszym rozporządzeniem, pod warunkiem że termin określony w tych przepisach jeszcze nie wygasł.

2. Odniesienia do rozporządzenia (WE) nr 2419/2001 będą interpretowane jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia i będą rozumiane zgodnie z tabelą korelacji przedstawioną w załączniku III.

Artykuł 81

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Będzie ono obowiązywało w kwestii wniosków pomocowych dotyczących lat gospodarczych lub okresów premiowych rozpoczynających się przed dniem 1 stycznia 2005 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

(...)

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1655/2004 z dnia 22 września 2004 r.
ustanawiające zasady przejścia z opcjonalnego systemu modulacji ustanowionego art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1259/1999 na obowiązkowy system modulacji ustanowiony rozporządzeniem Rady (WE) nr 1782/2003
(Dz. Urz. UE L 298, 23/09/2004 s. 3–5).
(...)

Artykuł 1

1. Państwa Członkowskie, które zastosowały redukcje płatności bezpośrednich zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1259/1999, mogą, niezależnie od redukcji zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003, stosować dodatkową redukcję do przewidywanej corocznie stawki, jaka ma być wymagana w celu pokrycia różnicy między kwotą dostępną wskutek redukcji zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 a kwotą niezbędną do finansowania wydatków na środki towarzyszące, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/1999, dla których zatwierdzono alokację i wykorzystanie dodatkowej pomocy wspólnotowej do 31 grudnia 2005 r. 2. Ogólna redukcja pomocy dla rolnika w danym roku kalendarzowym, będąca skutkiem zastosowania ust. 1, nie będzie przekraczać 20% łącznej kwoty, która dla tego ustępu i art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 ma być udzielona rolnikowi w odniesieniu do rozpatrywanego roku kalendarzowego.

3. Środki towarzyszące, o których mowa w ust. 1, będą środkami przewidzianymi w art. 10-12 (wcześniejsza emerytura), 13-21 (obszary o gorszych warunkach i obszary z ograniczeniami środowiskowymi), 21a-21d (przestrzeganie standardów), 22-24 (środowisko rolnicze i dobrostan zwierząt), 24a-24d (jakość żywności) i 31 (zalesianie) z rozporządzenia (WE) nr 1257/1999.

4. Dodatkowa redukcja przewidziana w ust. 1 może być stosowana na poziomie regionalnym.

5. Postanowienia określone w art. 48 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 817/2004 stosuje się mutatis mutandis dla zatwierdzenia alokacji i kwot wstrzymanych zgodnie z ust. 1.

Artykuł 2

Niezależnie od art. 77 rozporządzenia Komisji (WE) nr 796/2004, kwota dodatkowej redukcji przewidziana w art. 1 zostanie obliczona w oparciu o kwotę płatności bezpośrednich, do których rolnik będzie uprawniony przed zastosowaniem jakichkolwiek redukcji czy wyłączeń zgodnie z art. 6 i 24 rozporządzenia (WE) nr 1782/2003 lub, w przypadku programów pomocowych wymienionych w załączniku I tego rozporządzenia, lecz nieprzewidzianych tytułami III i IV tego rozporządzenia, w ramach stosowanej odnośnej legislacji.

Artykuł 3

1. Kwoty wstrzymane zgodnie z art. 1 niniejszego rozporządzenia i art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1259/1999 stosuje się dla płatności dokonywanych w ramach dodatkowej pomocy wspólnotowej najpóźniej do końca czwartego roku finansowego po roku, w którym zostały wstrzymane.

2. Procent wkładu Wspólnoty w środki finansowane z kwot wstrzymanych zgodnie z art. 1 będzie taki sam, jak przewidziany dokumentem programu rozwoju obszarów wiejskich dla danego środka.

3. Działania wieloletnie nie będą finansowane na przemian z pomocy Wspólnoty przewidzianej w art. 48 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 817/2004, a w kolejnym roku z funduszy powstałych wskutek dodatkowej redukcji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Jednakże w przypadkach, w których środki uzyskane wskutek redukcji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem ulegną wyczerpaniu, Państwo Członkowskie może sfinansować

działania wieloletnie do chwili ich zakończenia zgodnie z Sekcją Gwarancji EFOGR, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1257/1999.

Artykuł 4

Postanowienia określone w art. 2 i art. 3 ust. 6a lit. b) rozporządzenia (WE) nr 296/96 stosuje się mutatis mutandis do rozliczenia kwot wstrzymanych i wydatków wygenerowanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 5

Do 30 września każdego roku Państwa Członkowskie przedłożą Komisji aktualizację alokacji kwot *wstrzymanych* zgodnie z art. 1 wraz z zestawieniem wydatków, o którym mowa w art. 55 rozporządzenia (WE) nr 817/2004.

(...)

Artykuł 8

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej .

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2005 r. Artykuł 3 ust. 1 i 6 obowiązują jednak od dnia 15 października 2004 r. Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Zob. też:

- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 864/2004** z dnia 29 kwietnia 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) Nr 1782/2003 ustanawiające wspólne zasady dla mechanizmów bezpośredniego wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone mechanizmy wsparcia dla rolników, i adaptujące je w związku z przystąpieniem Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Słowenii i Węgier do Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 161, 30/04/2004, s. 48-96)
- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1156/2006** z dnia 28 lipca 2006 r. ustanawiające pułapy budżetowe na rok 2006 dla częściowo lub fakultatywnie wdrożonego systemu jednolitej płatności, rocznych kopert finansowych dla systemu jednolitej płatności obszarowej oraz kwot maksymalnych na osobne płatności z tytułu cukru, przewidziane w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 i zmieniające to rozporządzenie (Dz. Urz. L 208, 29/07/2006 s. 3-14)
- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 118/2005** z dnia 26 stycznia 2005 r. modyfikujące załącznik VIII rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 i ustanawiające pułapy budżetowe dla częściowego lub całkowitego wdrożenia systemu jednolitej płatności i roczne koperty finansowe dla systemu jednolitych płatności obszarowych przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu (Dz. Urz. L 24,27/1/2005, s.15-21)
- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1973/2004** z dnia 29 października 2004 r. w sprawie ustanowienia szczegółowych zasad zastosowania rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1782/2003 w sprawie systemów wsparcia przewidzianych w tytułach IV i IVa tego rozporządzenia oraz wykorzystania gruntów ugorowanych do produkcji surowców (Dz. Urz. L 345, 20/11/2004, s. 1-84)
- **Decyzja Rady (WE) nr 2004/281** z dnia 22 marca 2004 r. adaptująca Akt określający warunki akcesji Republiki Czeskiej, Republiki Estonii, Republiki Cypru, Republiki Łotwy, Republiki Litwy, Republiki Węgier, Republiki Malty, Rzeczpospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowacji oraz zmieniający Traktaty, na podstawie których utworzono Wspólnotę do warunków reformy wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. UE L 93, 30/3/2004, s. 1-17)

- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2237/2003** z dnia 23 grudnia 2003 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania niektórych systemów wsparcia przewidzianych w tytule IV rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników (Dz. Urz. UE L, 339, 24/12/2003, s. 52-69)
- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2199/2003** z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie środków przejściowych na rok 2004 wynikających z rozporządzenia Rady Europejskiej nr 1259/1999 odnośnie programu jednolitych płatności obszarowych w krajach kandydujących (Dz. Urz. L 328, 17/12/2003, s. 21-24)
- **Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1/2002** z dnia 28 grudnia 2001 r. określające szczegółowe zasady stosowania przepisów Rozporządzenia Rady nr 1259/1999 odnośnie uproszczonego systemu płatności dla rolników w ramach programów wspierania ich dochodów (Dz. Urz. L. 1, 3/01/2002, s. 1-8)
- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 1244/2001** z dnia 19 czerwca 2001 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1259/1999 ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. L 173, 27/6/2001, s. 1-4)
- **Rozporządzenie Rady (WE) nr 1259/1999** z dnia 17 maja 1999 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. L 160, 26/6/1999, s. 113-118)

2.2. Legislacja krajowa

- Ustawa z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej (Dz.U. Nr 35, poz. 217).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania tej płatności (Dz.U. Nr 46, poz. 309)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz.U. Nr 46, poz. 306)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie określenia całkowitej szerokości obiektów stanowiących element dobrej kultury rolnej upraw lub użytkowania ziemi (Dz.U. Nr 46, poz. 307)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie rodzajów dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności (Dz.U. Nr 46, poz. 308)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków zatwierdzania podmiotów skupujących i pierwszych jednostek przetwórczych oraz warunków, jakie powinny spełniać te podmioty i jednostki po uzyskaniu zatwierdzenia (Dz.U. Nr 46, poz. 304)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2007 r. w sprawie dodatkowych informacji, które powinien zawierać wniosek o dokonanie zatwierdzenia podmiotu skupującego oraz pierwszej jednostki przetwórczej (Dz.U. Nr 46, poz. 305)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinny spełniać wnioski w sprawach dotyczących płatności do gruntów rolnych i płatności cukrowej (Dz.U. Nr 46, poz. 310)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2007 r. w sprawie plonów reprezentatywnych roślin energetycznych (Dz.U. Nr 55, poz.364)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2007 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne, którym można powierzyć

przeprowadzanie kontroli dotyczących płatności do gruntów rolnych i płatności cukrowej oraz roślin energetycznych przeznaczonych na cele energetyczne (Dz.U. Nr 57, poz. 383)

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 marca 2007 r. w sprawie wzoru imiennego upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych dotyczących płatności do gruntów rolnych i płatności cukrowej oraz roślin energetycznych przeznaczonych na cele energetyczne (Dz.U. Nr 57, poz. 384)
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz.U. Nr 10, poz. 76 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2004 r. w sprawie określenia rodzajów czynności technicznych związanych z prowadzeniem systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz.U. Nr 16, poz. 153)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 stycznia 2004 r. w sprawie warunków oraz trybu udostępniania danych przechowywanych w rejestrach i ewidencjach prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów (Dz.U. Nr 10, poz. 90)
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 stycznia 2004 r. w sprawie wzoru wniosku o wpis do ewidencji producentów oraz wzoru zaświadczenia o nadanym numerze identyfikacyjnym (Dz.U. Nr 10, poz. 91).
- Ustawa z dnia 29 grudnia 1993r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2005r. Nr 31, poz. 264 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. Nr 223, poz. 2221 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz.U. Nr 42, poz. 386 z późn. zm.)

302565

302 565

Temida 2

Wydawnictwo Stowarzyszenia Absolwentów Wydziału Prawa
Uniwersytetu w Białymstoku
ul. Mickiewicza 1, 15-213 Białystok
tel. 085 745 71 68, fax 740 60 89
e-mail: temida2@uwb.edu.pl; http://www.temida2.pl